

International Accounting Education Standards Board™

Manualul de reglementări internaționale de educație

Ediția 2019

Tradus de:

IES™

International Federation of Accountants®
529 Fifth Avenue
New York, New York 10017 USA

Acest manual a fost publicat de International Federation of Accountants (IFAC®). Misiunea sa este de a servi interesul public și de a consolida profesia contabilă prin: sprijinirea elaborării unor standarde internaționale de înaltă calitate; promovarea adoptării și implementării acestor standarde; dezvoltarea capacității organizațiilor profesionale contabile; și susținerea problemelor de interes public.

Standardele Internaționale de Educație, Proiectele de expunere, Documentele consultative și alte publicații IAESB sunt publicate de IFAC și intră sub incidența drepturilor de autor ale IFAC.

IAESB și IFAC nu își asumă responsabilitatea pentru pierderile cauzate niciunei persoane care acționează sau decide să nu acționeze pe baza materialului din această publicație, indiferent dacă astfel de pierderi sunt cauzate de neglijență sau de alte motive.

„International Accounting Education Standards Board”, „International Education Standards”, „International Federation of Accountants”, „IAESB”, „IES”, „IFAC”, sigla IAESB și sigla IFAC sunt mărci comerciale ale IFAC sau mărci comerciale înregistrate și mărci de serviciu ale IFAC în Statele Unite și alte țări.

Drepturi de autor @ octombrie 2019 ale International Federation of Accountants (IFAC). Toate drepturile rezervate. Este necesară permisiunea scrisă a IFAC pentru traducerea, reproducerea, stocarea, transmiterea sau utilizarea acestui document în scopuri similare. Contactați permissions@ifac.org.

ISBN: 978-1-60815-427-2

Manualul de reglementări internaționale de educație, Ediția 2019 al International Accounting Education Standards Board (IAESB), publicat de International Federation of Accountants (IFAC) în octombrie 2019 în limba engleză, a fost tradus în limba română de Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR) în ianuarie 2021 și a fost reprodus cu permisiunea IFAC. Procesul de traducere a *Manualului de reglementări internaționale de educație, Ediția 2019* a fost analizat de IFAC și traducerea a fost realizată în conformitate cu „Declarația de politică – Politica de traducere a publicațiilor International Federation of Accountants”. Textul aprobat al *Manualului de reglementări internaționale de educație, Ediția 2019* este cel publicat de IFAC în limba engleză. IFAC nu își asumă nicio responsabilitate pentru acuratețea și caracterul complet al traducerii sau pentru orice acțiuni care ar putea decurge ca urmare a acesteia.

Textul în limba engleză al *Manualului de reglementări internaționale de educație, Ediția 2019* © 2019 al IFAC. Toate drepturile rezervate.

Textul în limba română al *Manualului de reglementări internaționale de educație, Ediția 2019* © 2021 al IFAC. Toate drepturile rezervate.

Titlul original: *Handbook of International Education Pronouncements, 2019 Edition*, ISBN: 978-1-60815-427-2

Contactați permissions@ifac.org pentru permisiunea de a reproduce, a stoca, a transmite sau a utiliza acest document în alte scopuri similare.

ISBN pentru ediția în limba română: 978-606-580-125-7

Publicat de:

Comitetul de traducere:

- Gabriela Stan, director relații internaționale, CECCAR
- Ana-Maria Racea, economist relații internaționale, CECCAR

Comitetul de revizuire:

- Conf. univ. dr. Adrian Groșanu, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj
- Prof. univ. dr. Paula-Ramona Răchișan, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj
- Prof. univ. dr. Cristiana Doina Tudor, CFA, Academia de Studii Economice, București
- Florin Toma, Senior Manager, JPA Audit & Consultanță

STANDARDELE INTERNAȚIONALE DE EDUCAȚIE

IESTM

MANUALUL DE REGLEMENTĂRI INTERNAȚIONALE DE EDUCAȚIE

CUPRINS

	Pagina
Modificări de fond față de ediția din 2017 a Manualului și evoluții recente	1
O nouă abordare pentru dezvoltarea educației contabile la nivel global	4
Consiliul pentru Standarde Internaționale de Educație Contabilă	5
Federația Internațională a Contabililor	6
CADRUL GENERAL PENTRU REGLEMENTĂRILE DE EDUCAȚIE	
Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil (2015)	7
Glosarul de termeni al IAESB (2019)	21
STANDARDELE INTERNAȚIONALE DE EDUCAȚIE	
Prefață	26
IES 1, Dispoziții privind accesul la programele de educație profesională contabilă (2014)	27
IES 2, Dezvoltarea profesională inițială – competențe tehnice (2015)	34
IES 3, Dezvoltarea profesională inițială – aptitudini profesionale (2015)	46
IES 4, Dezvoltarea profesională inițială – valori, etică și atitudini profesionale (2015)	57
IES 5, Dezvoltarea profesională inițială – experiența practică (2015)	72
IES 6, Dezvoltarea profesională inițială – evaluarea competenței profesionale (2015)	82
IES 7, Dezvoltarea profesională continuă (2014)	91
IES 8, Competența profesională pentru partenerii de misiune responsabili pentru auditurile situațiilor financiare (2016)	102

MODIFICĂRI LA IES-URI ÎNCEPÂND CU 2021 – STANDARDE REVIZUITE ȘI MODIFICĂRI DE CONCORDANȚĂ

Prefață	117
IES 1, Dispoziții privind accesul la programele de educație profesională contabilă (2014)	118
IES 2, Dezvoltarea profesională inițială – competențe tehnice (2021)	125
IES 3, Dezvoltarea profesională inițială – aptitudini profesionale (2021)	137
IES 4, Dezvoltarea profesională inițială – valori, etică și atitudini profesionale (2021)	148
IES 5, Dezvoltarea profesională inițială – experiența practică (2015)	163
IES 6, Dezvoltarea profesională inițială – evaluarea competenței profesionale (2015)	173
IES 7, Dezvoltarea profesională continuă (2020)	182
IES 8, Competența profesională pentru partenerii de misiune responsabili pentru auditurile situațiilor financiare (2021)	196
Glosarul de termeni al IAESB (2021)	211

MODIFICĂRI DE FOND FAȚĂ DE EDIȚIA DIN 2017 A MANUALULUI ȘI EVOLUȚII RECENTE

Prezentul Manual înlocuiește ediția din 2017 a *Manualului de reglementări internaționale de educație*. Structura acestui Manual este concepută pentru a susține Standardele Internaționale de Educație (IES-urile), care prezintă principiile de bază, conceptele și definițiile care îmbunătățesc educația contabilă. Mai exact, prezentul Manual include *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* (Cadrul general din 2015), *Glosarul de termeni al IAESB* (Glosarul din 2019) și IES-urile 1-6, care tratează accesul la programele de educație profesională contabilă și Dezvoltarea Profesională Inițială (DPI) ale unui candidat la titlul de profesionist contabil, precum și IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2014), și IES 8, *Competența profesională pentru partenerii de misiune responsabili pentru auditurile situațiilor financiare* (2016), care acoperă Dezvoltarea Profesională Continuă (DPC) pentru profesioniștii contabili și partenerii de misiune.

În decembrie 2018, IAESB a publicat IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă*, revizuit, care clarifică principiile și dispozițiile cu privire la modul în care organizațiile profesionale contabile cuantifică, monitorizează și aplică sistemele lor de dezvoltare profesională continuă. IES 7 (revizuit) clarifică faptul că toți profesioniștii contabili trebuie să își dezvolte și să își mențină competența profesională pentru a-și îndeplini rolul.

La ședința sa din iunie 2019, IAESB a aprobat revizuirile la IES-urile 2, 3, 4 și 8, care îmbunătățesc obiectivele educaționale aferente tehnologiei informațiilor și comunicațiilor (TIC) și scepticismului profesional și clarifică materialele explicative care le însoțesc, acolo unde este cazul. Mai exact, proiectul de revizuire a tratat următoarele: (i) revizuirea și completarea obiectivelor educaționale existente aferente TIC și scepticismului profesional; (ii) includerea unor materiale explicative noi sau clarificarea celor existente, acolo unde este cazul; și (iii) revizuirea și completarea cu noi definiții și explicații ale termenilor relevanți folosiți în Glosarul de termeni. În schimb, orice modificări de fond ale structurii și/sau conținutului standardelor care nu afectează domeniile TIC și scepticismului profesional au fost considerate în afara domeniului de aplicare al acestui proiect de revizuire. Modificările au fost supuse consultării publice timp de 90 de zile și comentariile respondenților au fost analizate și deliberate de IAESB la finalizarea acestor documente. Modificările aprobate la Glosarul de termeni și IES-urile revizuite 2, 3, 4, 7 și 8 au fost încorporate în secțiunea Modificări la IES-uri începând cu 2021 – Standarde revizuite și modificări de concordanță din prezentul Manual.

Susținerea implementării

În plus față de conținutul acestui Manual, IAESB a publicat materiale-suport pentru implementarea IES 1, *Dispoziții privind accesul la programele de educație profesională contabilă* (2014), și IES 8, *Competența profesională pentru partenerii de misiune responsabili pentru auditurile situațiilor financiare* (2016). Suplimentar, IAESB a

elaborat materiale-suport pentru implementarea IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2020). Materialele-suport pentru implementarea IES 7 includ:

- *Cadre generale de DPC*: Material-suport care descrie beneficiile implementării unui cadru general de DPC și identifică considerentele pentru stabilirea unui cadru general de DPC;
- *Volumul DPC relevante*: Material-suport care explică conceptul DPC relevante și descrie o varietate de factori pentru a determina dacă o activitate de învățare sau un obiectiv educațional este relevant(ă); și
- *Exemple de probe de cuantificare*: Material-suport care oferă exemple de probe care ar putea fi folosite pentru a cuantifica diverse activități de învățare într-o abordare bazată pe rezultate și o abordare bazată pe activitățile realizate, dar explică și concepte precum unități echivalente de învățare și dovezi care pot fi verificate.

IAESB și-a îmbunătățit de asemenea pachetul de materiale-suport pentru implementare utilizând o abordare bazată pe obiectivele educaționale pentru a-i ajuta pe cei responsabili de programele de educație profesională contabilă inițială, programele de DPC și dezvoltarea competențelor profesionale prin intermediul experienței practice. Aceste materiale-suport pentru implementare includ:

- *Îndrumări de implementare: Obiective educaționale facultative aferente tehnologiei informațiilor și comunicațiilor*: Material îndrumător care stabilește obiective educaționale facultative aferente tehnologiei informațiilor și comunicațiilor (TIC) pentru a stimula dezvoltarea și aplicarea cunoștințelor, a aptitudinilor și comportamentelor necesare în TIC de către profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil;
- *Îndrumări de implementare: Dezvoltarea profesioniștilor contabili angajați (PAIB) pentru rolul de partener de afaceri strategic*: Material îndrumător care descrie rolul evolutiv al PAIB ca partener de afaceri al conducerii superioare a unei organizații, setul de competențe în schimbare pe care PAIB și le dezvoltă și le mențin pe măsură ce-și îndeplinesc rolul de parteneri de afaceri și modul în care pot fi interpretate și aplicate în contextul PAIB obiectivele educaționale din IES-uri;
- *Îndrumări de implementare: Obiectivele educaționale ilustrative pentru programa contabilă aferentă sectorului public*: Material îndrumător care identifică ariile de competență și obiectivele educaționale aferente din IES 2, *Dezvoltarea profesională inițială – competențe tehnice*, ce pot fi aplicate ca atare sau cu unele ajustări și stabilește obiective educaționale suplimentare pentru un program care ajută la dezvoltarea profesioniștilor contabili din sectorul public; și
- *Exemplu ilustrativ: Proiectarea obiectivelor educaționale pentru o programă adecvată pentru contabilitatea sectorului public*: Material îndrumător care identifică principalele concepte și nevoi de informații contabile esențiale pentru înțelegerea rolului sectorului public, explicând totodată modul în care ariile de

competență din IES 2, *Dezvoltarea profesională inițială – competențe tehnice*, pot fi adaptate pentru programele de educație contabilă pentru sectorul public.

Pentru mai multe informații privind materialele îndrumătoare publicate de IAESB vizitați website-ul Consiliului la www.iaesb.org.

O NOUĂ ABORDARE PENTRU DEZVOLTAREA EDUCAȚIEI CONTABILE LA NIVEL GLOBAL

În 2018, IFAC și IAESB au anunțat o nouă soluție pentru dezvoltarea viitoare a educației contabile la nivel global. Noua abordare, aprobată de Boardul IFAC în 2019, este în curs de implementare. IAESB și-a încetat existența în 2019, odată cu finalizarea planului său de activitate.

Acesta este ultimul *Manual de reglementări internaționale de educație* emis de IAESB. Acesta conține *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil (2015)*, *Glosarul de termeni al IAESB (2019)*, *Prefața* și *IES-urile elaborate de IAESB*. Aceste reglementări și materiale-suport pentru implementare publicate de IAESB disponibile pe www.iaesb.org nu au fost modificate pentru a reflecta noua abordare și desființarea IAESB. Referințele din reglementări la IAESB și la procedura sa trebuie interpretate în acest context.

IFAC este în curs de elaborare a unui instrument electronic care să ajute utilizatorii să parcurgă mai ușor IES-urile și să acceseze mai ușor materialele-suport pentru implementare. Instrumentul electronic va fi disponibil pe www.ifac.org în secțiunea What We Do în primul trimestru al anului 2020.

CONSILIUL PENTRU STANDARDE INTERNAȚIONALE DE EDUCAȚIE CONTABILĂ

IAESB este un organism normalizator de standarde independent care elaborează standarde de educație, materiale-suport pentru implementare și îndrumări de aplicare spre a fi utilizate de organismele membre IFAC și de alte părți interesate de educația profesională contabilă, cum ar fi: universitățile și furnizorii de educație, angajatorii, organismele de reglementare, autoritățile guvernamentale, contabilii și potențialii contabili.

IAESB își elaborează standardele și îndrumările conform unui proces comun de normalizare care implică Consiliul de Supraveghere în Interesul Public (PIOB), care supraveghează activitățile IAESB, precum și Grupul consultativ al IAESB, care contribuie cu recomandări de interes public. IFAC oferă IAESB sprijin financiar, operațional și administrativ. Acest lucru permite voluntarilor cu calificări înalte care fac parte din IAESB să se concentreze exclusiv pe activitățile de normalizare.

Obiectivul IAESB este de a servi interesul public prin: elaborarea și normalizarea de standarde internaționale de educație de înaltă calitate care îmbunătățesc competența candidaților la titlul de profesionist contabil și a profesioniștilor contabili, consolidând astfel profesia contabilă globală și contribuind la creșterea încrederii publice.

IAESB este format din cel mult 18 membri. Stabilirea dimensiunii IAESB ține cont de implicațiile asupra capacității și de diversitatea și combinația de talente necesare pentru activitățile anticipate de elaborare a standardelor. Dimensiunea IAESB este aprobată de PIOB pe baza unei recomandări a Comitetului de Nominalizare și după aprobarea de către Boardul IFAC.

Desemnarea membrilor IAESB, inclusiv a președintelui și a președintelui adjunct, este aprobată de Consiliul de Supraveghere în Interesul Public (PIOB) pe baza recomandării Comitetului de Nominalizare și după aprobarea de către Boardul IFAC.

IAESB include practicieni și nepracticieni¹, dintre care cel mult jumătate (nouă) trebuie să fie practicieni și cel puțin trei trebuie să fie membri publici. Un membru public este o persoană care îndeplinește cerințele pentru a fi considerat nepractician și, totodată, reflectă și este perceput ca reflectând interesul public general. Toți membrii consiliului au obligația de a semna o declarație anuală prin care se angajează să acționeze în interesul public și să își îndeplinească cu integritate responsabilitățile ca membri IAESB.

În elaborarea independentă a standardelor sale, IAESB are obligația de a fi transparent în activitățile sale și de a respecta procedura stabilită aprobată de PIOB. Ședințele Consiliului, inclusiv cele desfășurate în sistem teleconferință, sunt deschise publicului, iar documentele de pe agenda acestora sunt disponibile pe www.iaesb.org/meetings.

Pentru mai multe informații privind reglementările și activitățile IAESB vizitați website-ul Consiliului la www.iaesb.org.

¹ Un nepractician este o persoană care nu este membru sau angajat al unei firme de audit și, în ceea ce privește persoanele care au fost membri sau angajați ai unor astfel de firme, aceștia fac în mod normal obiectul unei perioade de repaus de trei ani.

FEDERAȚIA INTERNAȚIONALĂ A CONTABILILOR

În 2019, IFAC a implementat o abordare comprehensivă și integrată cu privire la dezvoltarea educației contabile la nivel global. Această abordare, concepută în așa fel încât să fie relevantă, adaptabilă, eficientă și deschisă:

- Valorifică avantajele comparative ale IFAC pentru a răspunde provocărilor și oportunităților într-o manieră agilă, eficientă și eficace;
- Beneficiază de consultanță, de acces la resurse și cunoștințe și de promovare din partea Panelului Internațional pentru Educație Contabilă;
- Se bazează pe rezultatele unui Cadru general care implică mai multe părți interesate;
- Optimizează utilizarea resurselor și cunoștințelor la nivelul tuturor activităților IFAC; și
- Foarte important, folosește resursele și cunoștințele organizațiilor membre IFAC și ale altor entități.

Aceste perspective diferite și resurse diversificate permit IFAC să furnizeze o gamă largă de servicii, inclusiv menținerea și promovarea Standardelor Internaționale de Educație (IES-uri), susținerea implementării acestora, creșterea capacității, furnizarea unor perspective inovatoare, contractarea unor studii, susținerea calității educației contabile și comunicarea cu o gamă largă de părți interesate.

Strategia IFAC pentru dezvoltarea educației contabile la nivel global este implementată de personalul IFAC, sub supravegherea CEO al IFAC, care raportează Boardului IFAC, care, la rândul său, supraveghează executarea acestei strategii și raportează Consiliului IFAC.

Pentru mai multe informații despre abordarea IFAC pentru dezvoltarea educației contabile la nivel global vizitați secțiunea What We Do de pe website-ul IFAC, pe www.ifac.org.

CADRUL GENERAL PENTRU REGLEMENTĂRILE DE EDUCAȚIE

CADRUL GENERAL PENTRU STANDARDELE INTERNAȚIONALE DE EDUCAȚIE PENTRU PROFESIONIȘTII CONTABILI ȘI CANDIDAȚII LA TITLUL DE PROFESIONIST CONTABIL (2015)¹

CUPRINS

	Punctul
PARTEA ÎNTÂI – INTRODUCERE, SCOP ȘI DOMENIU DE APLICARE	
Introducere	1-7
Scopul Cadrului general	8-10
Domeniul de aplicare al Cadrului general	11-16
PARTEA A DOUA – CONCEPTE DE EDUCAȚIE	
Competența profesională	17-18
Obiectivele educaționale, domeniile de competență și nivelurile cunoștințelor	19-23
Învățare și dezvoltare	24-26
Educație generală	27-29
Dezvoltarea profesională inițială	30-33
Dezvoltarea profesională continuă.....	34-37
Evaluarea, cuantificarea și monitorizarea	38-42
PARTEA A TREIA – PUBLICAȚIILE IAESB	
Standardele Internaționale de Educație.....	43-47
Alte publicații ale IAESB	48
PARTEA A PATRA – OBLIGAȚIILE MEMBRILOR IFAC	
Obligațiile membrilor IFAC în legătură cu IES-urile	49-50
ANEXA 1: DESCRIEREA NIVELURILOR CUNOȘTINȚELOR	
ANEXA 2: CONVENȚII DE ELABORARE ALE IAESB	

¹ Prezentul cadru nu a fost modificat pentru a reflecta abordarea IFAC pentru dezvoltarea profesiei contabile la nivel global și desființarea IAESB. Referințele la IAESB și la procedura sa trebuie interpretate în acest context.

PARTEA ÎNTÂI – INTRODUCERE, SCOP ȘI DOMENIU DE APLICARE

Introducere

1. Prezentul *Cadru general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* („Cadrul general”) stabilește conceptele utilizate de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Educație Contabilă („IAESB”) în publicațiile sale. Cadrul general oferă, de asemenea, o introducere privind publicațiile IAESB și obligațiile conexe ale organismelor membre ale Federației Internaționale a Contabililor („IFAC”).
2. IAESB acționează în interesul public pentru a crește nivelul de încredere al părților interesate în activitatea profesioniștilor contabili.
3. Misiunea IAESB este de a servi interesul public prin consolidarea profesiei contabile la nivel mondial, prin dezvoltarea și îmbunătățirea educației profesionale contabile. IAESB urmărește îndeplinirea misiunii sale prin elaborarea, adoptarea și implementarea de Standarde Internaționale de Educație („IES-uri”). IES-urile îmbunătățesc calitatea educației profesionale contabile din întreaga lume prin stabilirea cerințelor pentru:
 - Accesul la programele de educație profesională contabilă;
 - Dezvoltarea Profesională Inițială („DPI”) a candidaților la titlul de profesionist contabil; și
 - Dezvoltarea Profesională Continuă („DPC”) a profesioniștilor contabili.
4. Profesia contabilă include, dar nu se limitează la:
 - Întocmirea, analizarea și raportarea unor informații financiare și nefinanciare relevante și reprezentate exact;
 - Rolul de partener în procesul decizional și în formularea și implementarea strategiilor organizaționale;
 - Auditarea informațiilor financiare și nefinanciare și furnizarea altor servicii de asigurare și consultanță; și
 - Întocmirea și analizarea informațiilor fiscale relevante.
5. Profesia contabilă deservește nevoile de informații financiare și, în unele circumstanțe, nefinanciare ale unei game largi de factori de decizie, inclusiv, dar fără a se limita la, (a) public, (b) investitori actuali și potențiali, (c) conducerea și angajații organizațiilor, (d) furnizori și creditori, (e) clienți și (f) autorități guvernamentale. Capacitatea profesiei contabile de a satisface nevoile de informații ale utilizatorilor contribuie la o economie eficientă care generează valoare pentru societate.

6. Elaborarea, adoptarea și implementarea IES-urilor asigură o abordare eficientă pentru dezvoltarea competenței profesionale. Alte rezultate de dorit includ:
 - Reducerea diferențelor de la nivel internațional dintre cerințele pentru desfășurarea unui rol de profesionist contabil;
 - Facilitarea mobilității la nivel global a profesioniștilor contabili; și
 - Furnizarea unor etaloane internaționale de bună practică pentru educația profesională contabilă.
7. Terminologia educației contabile nu este universală; același termen ar putea fi folosit în moduri diferite în jurisdicții diferite. Definițiile și explicațiile referitoare la termenii-cheie utilizați în Cadrul general și în IES-uri sunt prezentate în *Glosarul de termeni al IAESB*.

Scopul Cadrului general

8. Cadrul general asigură o bază conceptuală pentru ca IAESB să continue elaborarea și susținerea adoptării și implementării IES-urilor. Cadrul general ajută organismele membre IFAC în activitățile acestora referitoare la educația și dezvoltarea profesioniștilor contabili și candidaților la titlul de profesionist contabil.
9. Cadrul general este, de asemenea, util pentru alte părți interesate care susțin educația și dezvoltarea profesioniștilor contabili și candidaților la titlul de profesionist contabil. Aceste părți interesate includ:
 - Universitățile, angajatorii și alte părți interesate care au un rol în conceperea, dezvoltarea, furnizarea și evaluarea programelor de educație profesională contabilă pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil;
 - Organismele de reglementare responsabile pentru supravegherea profesiei contabile;
 - Autoritățile guvernamentale cu responsabilități în ceea ce privește dispozițiile legale și de reglementare legate de educația profesională contabilă;
 - Profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil care își gestionează pe cont propriu procesul de învățare și dezvoltare; și
 - Orice alte părți interesate de activitatea IAESB și abordarea sa față de elaborarea de publicații pe tema educației profesionale contabile.
10. Beneficiile Cadrului general includ:
 - Un proces de normalizare eficient și eficace, prin asigurarea unei baze conceptuale pentru publicațiile IAESB;

- IES-uri consecvente, deoarece se bazează pe un set comun de concepte relevante pentru educația profesională contabilă; și
- Creșterea transparenței și răspunderii IAESB în raport cu deciziile sale, deoarece conceptele care stau la baza acestora sunt incluse în Cadrul general.

Domeniul de aplicare al Cadrului general

11. Cadrul general descrie conceptele educaționale care stau la baza IES-urilor; totuși, Cadrul general nu stabilește dispoziții care să se aplice organismelor membre IFAC. Atunci când elaborează IES-urile, IAESB pune în aplicare conceptele stabilite în Cadrul general. De asemenea, conceptele din prezentul Cadrul general pot fi aplicate și pentru alte aspecte ale educației profesionale contabile care nu sunt tratate de un anumit IES.
12. În sensul IES-urilor și al altor publicații ale sale, IAESB definește un profesionist contabil drept o persoană care obține, demonstrează și continuă să își dezvolte competența profesională pentru a îndeplini un rol în profesia contabilă și care are obligația de a se conforma unui cod etic, potrivit prevederilor unei organizații profesionale contabile sau ale unei autorități care acordă licențe.
13. Organizațiile profesionale contabile includ, dar nu se limitează la, organismele membre IFAC. Atunci când o organizație profesională contabilă sau o autoritate care acordă licențe nu este un organism membru IFAC, IES-urile servesc ca un etalon internațional de bune practici.
14. Un cod etic stabilește un set de principii fundamentale de etică pentru profesioniștii contabili. De regulă, un cod etic va cuprinde *Codul etic pentru profesioniștii contabili (inclusiv Standardele Internaționale privind Independența) al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili* („Codul IESBA”), fie în întregime, fie ca bază pentru un cod etic elaborat la nivel local, astfel încât standardele stabilite de acel cod să nu fie mai puțin riguroase decât cele stipulate de Codul IESBA.
15. IAESB definește un candidat la titlul de profesionist contabil drept o persoană care a început un program de educație profesională contabilă ca parte a DPI.
16. De asemenea, IAESB poate stabili dispoziții pentru rolurile care sunt îndeplinite de obicei de profesioniștii contabili în cadrul profesiei contabile sau care reprezintă un aspect de interes public.

PARTEA A DOUA – CONCEPTE DE EDUCAȚIE

Competența profesională

17. Obiectivele generale ale educației profesionale contabile sunt (a) de a dezvolta competența profesională a candidaților la titlul de profesionist contabil; și (b) de a dezvolta și menține competența profesională a profesioniștilor contabili.
18. Competența profesională reprezintă capacitatea de a îndeplini un rol conform unui standard definit. Competența profesională transcende cunoașterea principiilor, standardelor, conceptelor, faptelor și procedurilor; ea reprezintă integrarea și aplicarea (a) competențelor tehnice, (b) aptitudinilor profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale.

Obiectivele educaționale, domeniile de competență și nivelurile cunoștințelor

19. Unele dintre IES-uri includ obiective educaționale care determină conținutul și profunzimea cunoștințelor, înțelegerii și aplicării necesare pentru fiecare arie de competență specifică. Obiectivele educaționale pot fi îndeplinite în contextul unui mediu de lucru sau al unui program de educație profesională contabilă.
20. Un exemplu de obiectiv educațional aferent competențelor tehnice ale unui profesionist contabil care lucrează într-un rol financiar-contabil este „să întocmească situații financiare, inclusiv situații financiare consolidate, în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară („IFRS-urile”) sau alte standarde relevante”. Îndeplinirea acestui obiectiv educațional necesită cunoașterea IFRS-urilor, capacitatea de a evalua relevanța acestora în situația dată și capacitatea de a aplica dispozițiile IFRS-urilor relevante.
21. IES-urile includ arii de competență, care reprezintă categorii pentru care se poate specifica un set de obiective educaționale conexe. Exemplele includ *Contabilitate financiară și raportare financiară* și *Contabilitate managerială*.
22. În cadrul DPI, unei arii de competență i se atribuie un nivel al cunoștințelor care descrie în ce context se așteaptă să fie demonstrate obiectivele educaționale relevante. Nivelul cunoștințelor pentru o arie de competență se bazează pe o analiză a ambiguității, complexității și incertitudinii mediului de lucru. Anexa 1 oferă detalii privind nivelurile de bază, intermediar și avansat ale cunoștințelor. Aceste niveluri descriu succesiunea tipică a dezvoltării competenței profesionale pe tot parcursul carierei unui profesionist contabil. IES-urile prescriu nivelul cunoștințelor pentru ariile de competență care trebuie atins până la finalul DPI.
23. Un organism membru IFAC poate (a) include arii de competență suplimentare; (b) crește nivelul cunoștințelor pentru anumite arii de competență; sau (c) stabili obiective educaționale suplimentare. De exemplu, aceste modificări ar putea fi necesare atunci când un organism membru IFAC pregătește profesioniștii contabili sau candidații la titlul de profesionist contabil să lucreze într-un anumit domeniu de activitate sau într-un anumit rol.

Învățare și dezvoltare

24. Învățarea și dezvoltarea reprezintă un proces continuu de dezvoltare și menținere a competenței profesionale pe tot parcursul carierei unui profesionist contabil. IAESB definește principalele tipuri de învățare și dezvoltare după cum urmează:

Educație¹

Educația este un proces structurat și sistematic cu scopul de a dezvolta cunoștințe, aptitudini și alte capacități; un proces care se desfășoară, de obicei, dar nu exclusiv, în mediul academic.

Instruire

Instruirea descrie activitățile de învățare și dezvoltare care completează educația și experiența practică. Instruirea pune accentul pe aplicații practice și se desfășoară de obicei la locul de muncă sau într-un mediu de lucru simulat.

Experiență practică

Experiența practică se referă la activități la locul de muncă și la alte activități relevante pentru dezvoltarea competenței profesionale.

25. Pe lângă educație, instruire și experiență practică, activitățile de învățare și dezvoltare pot include activități informale precum (a) mentorat și coaching, (b) networking, (c) observare, feedback și activități de reflectare și (d) activități de dezvoltare personală.
26. Măsura în care sunt utilizate diferitele tipuri de învățare și dezvoltare poate varia. De exemplu, pe parcursul etapelor inițiale ale DPI se poate pune un accent mai mare pe educație, inclusiv pe educația profesională contabilă, decât în etapele ulterioare ale învățării și dezvoltării. În cursul DPC, balanța poate inclina mai mult către învățare și dezvoltare prin intermediul instruirii și al experienței practice.

Educație generală

27. Educația generală (a) dezvoltă cunoștințele, aptitudinile și atitudinile esențiale, (b) ajută la pregătirea unei persoane pentru accesul într-un program de educație profesională contabilă și (c) sprijină învățarea și dezvoltarea pe tot parcursul vieții.
28. Educația generală ajută profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil să integreze competențele tehnice, aptitudinile profesionale și valorile, etica și atitudinile profesionale dezvoltate prin intermediul educației profesionale contabile. Aceasta sprijină dezvoltarea aptitudinilor decizionale, a

¹ IAESB utilizează termenul „educație” în propria titulatură și în publicațiile sale; termenii săi de referință includ însă întregul proces de învățare și dezvoltare.

raționamentului și a scepticismului. Exemplele de subiecte de educație generală includ, dar nu se limitează la (a) înțelegerea ideilor și evenimentelor istorice, (b) cunoștințe privind diferite culturi și (c) înțelegerea puterilor economice, politice și sociale existente în lume.

29. Educația generală poate fi dobândită într-o serie de moduri diferite și în circumstanțe diferite. Educația generală începe înainte de accesul într-un program de educație profesională contabilă și poate continua pe parcursul DPI și DPC.

Dezvoltarea profesională inițială

30. DPI reprezintă procesul de învățare și dezvoltare prin intermediul căruia candidații la titlul de profesionist contabil dobândesc inițial competența profesională necesară pentru a îndeplini rolul de profesionist contabil.
31. DPI include educația profesională contabilă, experiența practică și evaluarea. IAESB definește acești termeni după cum urmează:

Educație profesională contabilă

Educația și instruirea care folosesc ca fundament educația generală și dezvoltă (a) competențele tehnice, (b) aptitudinile profesionale și (c) valorile, etica și atitudinile profesionale.

Experiență practică

Experiența practică se referă la activități la locul de muncă și la alte activități relevante pentru dezvoltarea competenței profesionale.

Evaluare

Aprecierea competenței profesionale dobândite prin învățare și dezvoltare.

32. DPI continuă până când candidații la titlul de profesionist contabil pot demonstra că dețin competența profesională necesară îndeplinirii rolului de profesionist contabil. Unul dintre rezultatele demonstrării acestei competențe profesionale poate fi admiterea ca membru într-un organism membru IFAC.
33. Calificarea, obținerea licenței sau certificarea („calificarea”) reprezintă recunoașterea oficială a obținerii de către o persoană a unui titlu profesional sau a admiterii persoanei respective ca membru într-un organism membru IFAC. La nivel internațional există diferențe legale și de reglementare importante care determină momentul calificării profesioniștilor contabili, aceasta putând avea loc de la foarte devreme la foarte târziu în decursul unei cariere. Fiecare organism membru IFAC poate defini relația adecvată dintre finalul DPI și momentul calificării pentru membrii săi.

Dezvoltarea profesională continuă

34. DPC este procesul de învățare și dezvoltare prin care se dezvoltă și se menține competența profesională care permite profesioniștilor contabili să continue să își desfășoare rolurile în mod competent. DPC asigură dezvoltarea continuă pentru

obiectivele educaționale aferente (a) competențelor tehnice, (b) aptitudinilor profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale îndeplinite în cursul DPI.

35. Schimbarea este o caracteristică semnificativă a mediului în care își desfășoară activitatea profesioniștii contabili, impunându-le acestora să își dezvolte și să își mențină competența profesională pe tot parcursul carierei lor. Presiunile pentru schimbare pot veni din multe surse, inclusiv, dar fără a se limita la, (a) așteptările publicului, (b) globalizare, (c) progrese tehnologice, (d) complexitatea afacerii, (e) schimbări societale și (f) intensificarea reglementării și supravegherii. Ca rezultat, învățarea continuă este fundamentală pentru DPC, deoarece profesioniștii contabili trebuie să urmărească activ obținerea educației, instruirii, cunoștințelor și aptitudinilor care le sunt necesare pentru a anticipa și a se adapta la schimbările din procese, tehnologii, standardele profesionale, dispozițiile de reglementare, cerințele angajatorilor și alte domenii.
36. Cerințele de competență profesională se pot modifica pe măsură ce profesioniștii contabili își asumă noi roluri pe parcursul carierei lor. De exemplu, un profesionist contabil angajat poate dori să devină lector în domeniul contabilității; sau un tehnician contabil poate dori să lucreze într-o funcție de audit. DPC, care include multe elemente identice celor din DPI, dezvoltă, de asemenea, amploarea și profunzimea suplimentare ale (a) competențelor tehnice, (b) aptitudinilor profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale care ar putea fi necesare atunci când se trece la noi roluri.
37. DPC include experiența practică ce oferă persoanelor oportunitatea de a-și dezvolta competența profesională la locul de muncă. Pe măsură ce cariera unui profesionist contabil progresează, accentul tinde să se mute de la activități de învățare structurate la experiență practică și învățare informală.

Evaluarea, cuantificarea și monitorizarea

38. Evaluarea, cuantificarea și monitorizarea sunt esențiale pentru demonstrarea competenței profesionale și pentru a stabili dacă învățarea și dezvoltarea au fost eficiente.
39. Evaluarea este utilizată pentru a colecta probe că persoana evaluată a demonstrat că deține competența profesională necesară pentru a îndeplini un rol de profesionist contabil. În plus, evaluarea furnizează informații valoroase care ar putea fi utilizate pentru a îmbunătăți calitatea programelor de educație profesională contabilă. Activitățile de evaluare eficiente ating niveluri ridicate de validitate, suficiență, fiabilitate, echitate și transparență. Pentru evaluarea competenței profesionale se adoptă adesea o combinație de activități de evaluare diferite.
40. Evaluarea include cuantificarea competenței profesionale. În contextul evaluării, cuantificarea include aprecierea dobândirii (a) competențelor tehnice, (b) aptitudinilor profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale și furnizarea unor dovezi care pot fi verificate în acest sens.

41. Abordările de cuantificare se concentrează pe evaluarea unor rezultate observabile (de exemplu, performanța la locul de muncă, simulări la locul de muncă, examinări scrise și autoevaluare), a unor date cuantificabile (de exemplu, ore de DPC sau unități echivalente de învățare) sau a unei combinații între cele două.
42. Monitorizarea este procesul sistematic de colectare, revizuire și confirmare a probelor care demonstrează dezvoltarea și menținerea competenței profesionale.

PARTEA A TREIA – PUBLICAȚIILE IAESB

Standardele Internaționale de Educație

43. IES-urile au valoare de normă și sunt utilizate de organismele membre IFAC atunci când stabilesc cerințele de educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil.
44. IES-urile stabilesc cerințele pentru (a) accesul la programele de educație profesională contabilă, (b) DPI a candidaților la titlul de profesionist contabil și (c) DPC a profesioniștilor contabili.
45. IAESB este conștient de (a) diversitatea culturilor și a limbilor, precum și a sistemelor de educație, juridice și sociale la nivel global și (b) varietatea rolurilor îndeplinite de profesioniștii contabili. IES-urile au fost elaborate ca standarde bazate pe principii care oferă flexibilitate organismelor membre IFAC în implementarea dispozițiilor IES-urilor. Fiecare organism membru IFAC trebuie să determine cel mai bun mod de a implementa dispozițiile IES-urilor și intră sub incidența *Declarațiilor privind obligațiile membrilor* („SMO-uri”). IAESB recunoaște, de asemenea, faptul că fiecare organism membru IFAC poate adopta cerințe de învățare și dezvoltare suplimentare celor din IES-uri.
46. Procedura urmată de IAESB pentru elaborarea standardelor sale este prezentată în *Termenii de referință ai IAESB*.
47. IES-urile sunt scrise în conformitate cu *Convențiile de elaborare ale IAESB* prezentate în Anexa 2.

Alte publicații ale IAESB

48. În sprijinul IES-urilor, IAESB emite alte publicații și materiale ajutătoare suplimentare pentru a asista organismele membre IFAC în implementarea de bune practici în domeniul învățării și dezvoltării.

PARTEA A PATRA – OBLIGAȚIILE MEMBRILOR IFAC

Obligațiile membrilor IFAC în legătură cu IES-urile

49. Fiecare organism membru IFAC determină competențele și criteriile pentru obținerea statutului de membru care sunt adecvate pentru rolurile de profesionist contabil îndeplinite de membrii lor. SMO-urile stabilesc obligațiile organismelor membre IFAC și ale organismelor asociate IFAC. Obligațiile în legătură cu IES-urile se regăsesc în *Declarația privind obligațiile membrilor 2, Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și alte reglementări emise de IAESB („SMO 2”)*.
50. Unele organisme IFAC fac obiectul dispozițiilor legilor sau reglementărilor din jurisdicțiile lor. IES-urile nu pot prevala în mod legal în fața cerințelor sau restricțiilor cu privire la educație stabilite pentru organisme membre IFAC prin astfel de legi sau reglementări. În cazurile în care IES-urile stabilesc o cerință mai strictă decât legile sau reglementările, SMO 2 prevede că, în situația în care organismul membru IFAC nu are nicio responsabilitate sau are o responsabilitate comună în ceea ce privește domeniile acoperite de IES-uri, acesta trebuie să depună toate eforturile pentru a se conforma dispozițiilor IES-urilor. În aceste cazuri, organismul membru IFAC trebuie (a) să determine nivelul de responsabilitate care îi revine, (b) să demareze setul de măsuri adecvate pentru a-și îndeplini cel mai bine obligațiile conform SMO 2 și (c) să îi încurajeze pe cei responsabili să implementeze dispozițiile din IES-uri în legile sau reglementările relevante.

ANEXA 1

DESCRIEREA NIVELURILOR CUNOȘTIINȚELOR

Descrierea nivelurilor cunoștințelor este un suport pentru IAESB atunci când utilizează obiectivele educaționale în cadrul IES-urilor și altor publicații. Anexa descrie trei niveluri ale cunoștințelor. Aceste descrieri, împreună cu obiectivele educaționale, furnizează informații care ajută organismele membre să proiecteze programe de educație profesională contabilă pentru o diversitate de roluri și specializări profesionale contabile.

Nivelul cunoștințelor	Descriere
De bază	În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe: • Definirea, explicarea, sintetizarea și interpretarea principiilor și teoriilor de bază din ariile relevante de competență tehnică în vederea îndeplinirii sarcinilor, sub o supervizare adecvată; • Realizarea sarcinilor desemnate utilizând aptitudinile profesionale adecvate; • Recunoașterea importanței valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în realizarea sarcinilor desemnate; • Soluționarea unor probleme simple și înaintarea sarcinilor sau problemelor complexe supervizorilor sau celor care dețin cunoștințe de specialitate; și • Furnizarea de informații și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbală și scrisă. Obiectivele educaționale de la nivelul de bază sunt corelate cu medii de lucru caracterizate prin niveluri reduse de ambiguitate, complexitate și incertitudine.
Intermediar	În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe: • Aplicarea, compararea și analiza independente ale principiilor și teoriilor de bază din ariile relevante de competență tehnică în scopul îndeplinirii sarcinilor de lucru și luării deciziilor; • Combinarea competențelor tehnice și aptitudinilor profesionale în vederea îndeplinirii sarcinilor de lucru;

Nivelul cunoștințelor	Descriere
	• Aplicarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în sarcinile de lucru; și • Prezentarea informațiilor și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbală și scrisă, părților interesate din domeniul contabil și din alte domenii. Obiectivele educaționale de la nivelul intermediar sunt corelate cu medii de lucru caracterizate de niveluri moderate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.
Avansat	În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe: • Selectarea și integrarea principiilor și teoriilor din diferite arii de competență tehnică în vederea gestionării și coordonării proiectelor și a sarcinilor de lucru, precum și pentru a emite recomandări care să răspundă nevoilor părților interesate; • Integrarea competențelor tehnice și a aptitudinilor profesionale în vederea gestionării și coordonării proiectelor și a sarcinilor de lucru; • Luarea deciziilor privind măsurile corespunzătoare, pe baza valorilor, eticii și atitudinilor profesionale; • Evaluarea, cercetarea și soluționarea unor probleme complexe, cu supervizare limitată; • Anticiparea, consultarea adecvată și elaborarea de soluții pentru probleme și aspecte complexe; și • Prezentarea și explicarea informațiilor relevante în mod consecvent, într-o manieră convingătoare, unei varietăți de părți interesate. Obiectivele educaționale de la nivelul avansat sunt corelate cu medii de lucru caracterizate prin niveluri ridicate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.

ANEXA 2

CONVENȚII DE ELABORARE ALE IAESB

Limbaj și structură

La elaborarea IES-urilor, selectarea formulărilor adecvate se va ghida, pe cât posibil, după aceste *Convenții de elaborare ale IAESB* și după *Glosarul de termeni al IAESB* („Glosar”). Definițiile din reglementările IAESB sunt incluse în Glosar. Glosarul are scopul de a sprijini traducerea, interpretarea și aplicarea. Definițiile nu sunt menite să înlocuiască definiții care ar putea să fi fost stabilite în alte scopuri, indiferent că este vorba de definiții din legi, reglementări sau alte surse.

Structura IES-urilor trebuie organizată în așa fel încât să includă următoarele secțiuni separate: Introducere, Obiectiv, Dispoziții și Materiale explicative.

Introducere

Materialul introductiv include informații privind domeniul de aplicare și data intrării în vigoare care furnizează contextul relevant pentru înțelegerea corespunzătoare a fiecărui IES.

Obiectiv

IES-urile conțin o declarație clară a obiectivului standardului. Obiectivul ajută organismele membre IFAC să înțeleagă scopul general al standardului și ce trebuie să se realizeze, precum și să decidă dacă trebuie luate măsuri suplimentare în vederea îndeplinirii obiectivului.

Dispoziții

Obiectivul este susținut de dispoziții clar formulate necesare pentru îndeplinirea obiectivului. Dispozițiile sunt întotdeauna exprimate utilizând termenul „trebuie”.

Materiale explicative

Materialele explicative au menirea de a explica mai detaliat domeniul de aplicare, obiectivul și dispozițiile. Materialele explicative ajută organismele membre IFAC în aplicarea dispozițiilor și pot include exemple privind modul în care pot fi îndeplinite acestea. Materialele explicative nu impun dispoziții suplimentare, scopul lor este de a facilita aplicarea.

GLOSARUL DE TERMENI AL IAESB (2019)

1. Acest glosar cuprinde un ansamblu de termeni definiți, mulți dintre aceștia fiind definiți în mod specific în reglementările existente ale IAESB. IAESB recunoaște că mulți termeni pot fi interpretați ca având sensuri, nuanțe și aplicabilități obișnuite diferite în diversele țări în care își desfășoară activitatea organismele membre. Glosarul nu prescrie modul în care termenii trebuie utilizați de organismele membre. Mai degrabă, glosarul este o listă de termeni definiți, cu sensuri speciale, destinate utilizării lor în cadrul IES-urilor elaborate de IAESB.
2. Cuvintele marcate cu asterisc (*) indică termenii definiți în altă parte a glosarului.

Abordare bazată pe activitățile realizate – O abordare care stabilește volumul activităților de învățare necesare pentru dobândirea și menținerea competenței profesionale* de către profesioniștii contabili*.

Abordare bazată pe rezultate – O abordare care impune profesioniștilor contabili* să demonstreze, prin obiectivele educaționale* realizate, că au dobândit și își mențin competența profesională*.

Abordare combinată – O abordare care combină elemente ale abordării bazate pe activitățile realizate* cu elemente ale celei bazate pe rezultate*.

**Activitate de evaluare* – Acele activități care au scopul de a evalua anumite arii de competență profesională*.

Activitate de reflectare – Procesul iterativ prin care profesioniștii contabili* continuă, în toate etapele carierei lor, să își dezvolte competența profesională* prin analizarea experiențelor lor (reale sau simulate) în vederea îmbunătățirii acțiunilor lor viitoare.

Aptitudini intelectuale – Aptitudini care se referă la capacitatea unui profesionist contabil* de a rezolva probleme, de a lua decizii și de a exercita raționamentul profesional.

Aptitudini interpersonale și de comunicare – Aptitudini care se referă la capacitatea profesionistului contabil* de a colabora și de a interacționa eficient cu alte persoane.

Aptitudini organizaționale – Aptitudini care se referă la capacitatea unui profesionist contabil* de a lucra eficient cu sau într-o organizație pentru a obține cele mai bune rezultate sau efecte de la persoanele și resursele disponibile.

Aptitudini personale – Aptitudini care se referă la atitudinile și conduita personale ale unui profesionist contabil*.

Aptitudini profesionale – Aptitudinile intelectuale, interpersonale și de comunicare, personale și organizaționale pe care un profesionist contabil le integrează cu competențele tehnice* și cu valorile, etica și atitudinile profesionale* pentru a-și demonstra competența profesională*.

Arie de competență – O categorie pentru care se poate specifica un set de obiective educaționale* conexe.

Bună practică – Acele elemente considerate esențiale pentru educația* și dezvoltarea profesioniștilor contabili* și realizate la standardul necesar pentru dobândirea competenței profesionale*.

Calificare – Calificarea ca profesionist contabil* înseamnă că, la un moment dat, s-a considerat că acea persoană a îndeplinit, și continuă să îndeplinească, cerințele pentru recunoașterea ca profesionist contabil*.

Candidat la titlul de profesionist contabil – O persoană care a început un program de educație profesională contabilă* ca parte a Dezvoltării Profesionale Inițiale*.

Competență profesională – Capacitatea de a îndeplini un rol* conform unui standard definit.

Competențe tehnice – Competențele tehnice sunt definite drept capacitatea de a aplica cunoștințele profesionale* în vederea îndeplinirii unui rol conform unui standard definit.

Cunoștințe profesionale – Acele subiecte care compun tema contabilității, precum și alte discipline economice care, împreună, constituie totalul cunoștințelor esențiale pentru profesioniștii contabili*.

Dezvoltarea profesională continuă (DPC) – Procesul de învățare și dezvoltare* care are loc după dezvoltarea profesională inițială* și prin care se dezvoltă și se menține competența profesională* care permite profesioniștilor contabili* să își desfășoare rolurile* în mod competent.

Dezvoltarea profesională inițială (DPI) – Procesul de învățare și dezvoltare* prin intermediul căruia candidații la titlul de profesionist contabil* dobândesc inițial competența necesară pentru a îndeplini rolul* de profesionist contabil.

Dispoziții de etică relevante – Acele dispoziții de etică ce se aplică profesioniștilor contabili*, alcătuite în general din *Codul etic internațional pentru profesioniștii contabili (inclusiv Standardele Internaționale privind Independența) al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili* (Codul IESBA), împreună cu orice dispoziții naționale mai restrictive.

Dovezi care pot fi verificate – Dovezi care sunt obiective și pot fi demonstrate și păstrate.

Echitate (a evaluării) – În raport cu evaluarea*, măsura în care o activitate de evaluare* este corectă și obiectivă.

**Educație* – Proces sistematic cu scopul dobândirii și dezvoltării cunoștințelor, aptitudinilor și altor capacități ale unei persoane, un proces care se desfășoară, de obicei, dar nu exclusiv, în mediul academic.

**Educație cooperativă* – Un program de educație*, care are de obicei ca rezultat o diplomă, care include perioade alternante (de exemplu, module, semestre, trimestre) de studiu academic și experiență de muncă full-time. Aceasta presupune, de obicei, necesitatea unui timp suplimentar pentru îndeplinirea cerințelor pentru obținerea diplomei.

Educație formală – Componenta care nu se desfășoară la locul de muncă a unui program de educație contabilă.

Educație profesională contabilă – Educația și instruirea care folosesc ca fundament educația generală și dezvoltă (a) cunoștințele profesionale*, (b) aptitudinile profesionale* și (c) valorile, etica și atitudinile profesionale*.

**Evaluare* – Aprecierea competenței profesionale* dobândite prin învățare și dezvoltare*.

Experiența practică – Activități la locul de muncă și alte activități relevante pentru dezvoltarea competenței profesionale.

Fiabilitate (a evaluării) – În raport cu evaluarea*, măsura în care o activitate de evaluare* are, în mod consecvent, același rezultat în aceleași circumstanțe; calitate sau stare care descrie măsura în care o abordare de cuantificare are, în mod consecvent, același rezultat în aceleași circumstanțe.

Firmă – Un practician individual, un parteneriat, o corporație sau o altă entitate de profesioniști contabili.

Indicator al activităților realizate – Un indicator al activităților realizate se concentrează pe resursele investite în învățare și dezvoltare*, de exemplu, numărul de ore pe care o persoană trebuie să le petreacă la un curs sau subiectele acoperite.

Indicator al rezultatelor – Un indicator al rezultatelor se concentrează pe măsura în care profesionistul contabil* a dobândit competența specificată.

Instruire – Activitățile de învățare și dezvoltare* care completează educația* și experiența practică*. Instruirea pune accentul pe aplicații practice și se desfășoară de obicei la locul de muncă sau într-un mediu de lucru simulat.

Învățare și dezvoltare – Un proces continuu de dezvoltare și menținere a competenței profesionale* pe tot parcursul carierei unui profesionist.

Jurnal de activitate – O evidență ținută de o persoană cu privire la natura lucrărilor și sarcinilor realizate, precum și la timpul petrecut pentru realizarea acestor sarcini și lucrări. Un jurnal de activitate poate include, de asemenea, documentarea competențelor dezvoltate ca urmare a finalizării sarcinilor de lucru.

Monitorizare – Procesul sistematic de colectare, revizuire și confirmare a probelor care demonstrează dezvoltarea și menținerea competenței profesionale.

Obiectiv educațional – Conținutul și profunzimea cunoștințelor, înțelegerii și aplicării necesare pentru o arie de competență* specifică.

Profesionist contabil – O persoană care obține, demonstrează și continuă să își dezvolte competența profesională pentru a îndeplini un rol în profesia contabilă și care are obligația de a se conforma unui cod etic, potrivit prevederilor unei organizații profesionale contabile sau ale unei autorități care acordă licențe*.

Program de educație profesională contabilă – Programe proiectate pentru a ajuta candidații la titlul de profesionist contabil* să își dezvolte competența profesională* corespunzătoare până la finalul dezvoltării profesionale inițiale*. Ele pot consta într-o educație formală*, furnizată prin intermediul unor programe de studii și cursuri oferite de universități, alți furnizori de educație superioară, organisme membre IFAC și angajatori, precum și în instruirea la locul de muncă.

Raționament profesional – Aplicarea pregătirii, a cunoștințelor și a experienței relevante, în contextul dat de standardele de audit, contabilitate și etică, pentru a lua decizii în cunoștință de cauză cu privire la demersurile adecvate în circumstanțele misiunii de audit.

Rol – O funcție căreia îi este asociat un set specific de așteptări.

Scepticism profesional – O atitudine care include o gândire rezervată, atenție la condițiile care ar putea indica posibile denaturări cauzate fie de fraudă, fie de eroare și o evaluare critică a probelor.

Situații financiare – O reprezentare structurată a informațiilor financiare istorice, inclusiv a prezentărilor de informații, care are scopul de a comunica resursele sau obligațiile economice ale unei entități la un moment specific sau modificările acestora pe parcursul unei perioade de timp, în conformitate cu un cadru de raportare financiară. Termenul „situații financiare” se referă de obicei la un set complet de situații financiare, așa cum este stabilit în dispozițiile cadrului de raportare financiară aplicabil, dar poate face referire și la o componentă individuală a situațiilor financiare. Prezentările de informații cuprind informații explicative sau descriptive, incluse așa cum prevede, permite în mod expres sau permite implicit cadrul de raportare financiară aplicabil în situațiile financiare sau în note ori încorporate prin referințe încrucișate.

Situațiile financiare care fac obiectul unui audit sunt cele care aparțin entității și care au fost întocmite de conducerea entității, sub supravegherea persoanelor responsabile cu guvernanta.

Specializare – Recunoașterea oficială de către un organism membru a unui grup de membri ai săi care dețin o competență distinctă într-un anumit domeniu sau în anumite domenii conexe) activității profesionistului contabil*.

Suficiență (a evaluării) – În raport cu evaluarea*, măsura în care o activitate de evaluare* este caracterizată de un echilibru între profunzime și amploare, cunoștințe și aplicare și combină materiale din diferite domenii, aplicate unei varietăți de situații și contexte.

Suficiență (a experienței practice) – Măsura în care experiența practică* este caracterizată de un echilibru între profunzime și amploare, cunoștințe și aplicare și, după caz, integrarea materialelor din diferite domenii, aplicate unei varietăți de situații și contexte.

Amploarea experienței practice este afectată de factori precum: natura rolului; nivelul cunoștințelor; nivelul anterior de educație formală*; legislația națională sau locală;

dispozițiile autorităților de reglementare; și așteptările publicului în ceea ce privește competența profesională*.

Profunzimea experienței practice* este afectată de factori precum: varietatea și complexitatea sarcinilor, nivelul de supraveghere și asistența din partea unui mentor.

Supraveghetor de experiență practică – Un profesionist contabil* care este responsabil pentru îndrumarea, consilierea și asistarea candidaților la titlul de profesionist contabil în vederea dobândirii unei experiențe practice* suficiente.

Transparență (a evaluării) – În raport cu evaluarea*, măsura în care sunt făcute publice detaliile unei activități de evaluare*, precum ariile de competență* care vor fi evaluate și cadrul temporal al activității.

Validitate – Calitate sau stare care descrie măsura în care o abordare de cuantificare măsoară ceea ce trebuie cuantificat.

Validitate aparentă (a evaluării) – În raport cu evaluarea*, măsura în care o activitate de evaluare* este percepută ca o activitate care cuantifică ceea ce se intenționa să fie cuantificat.

Validitate predictivă (a evaluării) – În raport cu evaluarea*, măsura în care conținutul activității de evaluare* este corelat cu aspectul specific al competenței profesionale* pe care se intenționează ca aceasta să-l evalueze.

**Validitatea conținutului (evaluării)* – În raport cu evaluarea*, măsura în care o activitate de evaluare* asigură o acoperire corespunzătoare a aspectului specific al competenței profesionale* care este evaluat.

Valori, etică și atitudini profesionale – Caracteristicile care îi identifică pe profesioniștii contabili* ca membri ai unei profesii. Acestea includ principiile de conduită (de exemplu, principiile de etică) asociate în general conduitei profesionale și considerate esențiale pentru definirea caracteristicilor distinctive ale acesteia.

STANDARDELE INTERNAȚIONALE DE EDUCAȚIE

PREFAȚĂ²

IES-urile stabilesc cerințele pentru (a) accesul la programele de educație profesională contabilă, (b) DPI a candidaților la titlul de profesionist contabil și (c) DPC a profesioniștilor contabili. Procedura stabilită urmată de IAESB pentru elaborarea standardelor sale este prezentată în documentul *Procedura stabilită și proceduri de lucru* (2010). Structura fiecărui IES este organizată în așa fel încât să includă următoarele secțiuni: Introducere (de exemplu, Domeniul de aplicare și Data intrării în vigoare), Obiectiv, Dispoziții și Materiale explicative.

Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil (2015) oferă fundamentul conceptual care stă la baza IES-urilor; totuși, Cadrul general nu stabilește dispoziții care să se aplice organismelor membre IFAC.

Definițiile din reglementările IAESB sunt incluse în *Glosarul de termeni al IAESB* (2019). Glosarul are scopul de a sprijini traducerea, interpretarea și aplicarea. Definițiile nu sunt menite să înlocuiască definiții care ar putea să fi fost stabilite în alte scopuri, indiferent că este vorba de definiții din legi, reglementări sau alte surse.

De asemenea, IAESB a elaborat materiale de tipul Îndrumărilor de interpretare pentru a facilita înțelegerea IES-urilor existente, acestea putând fi consultate pe website-ul IAESB la www.iaesb.org. Materialele de tipul Îndrumărilor de interpretare includ: Baze pentru concluzii aferente IES-urilor existente; un Document de legătură care prezintă modificările rezultate din proiectul de revizuire; un document de Răspunsuri ale personalului (2015) care explică procesul de normalizare, responsabilitatea organismelor membre IFAC în ceea ce privește implementarea IES-urilor, activitățile ce țin de procedura stabilită întreprinse de IAESB în elaborarea IES-urilor existente; și prezentări și rezumate realizate de personal care explică principiile-cheie ale fiecărui IES, precum și modificările majore ale fiecărui IES.

² Prezenta prefață nu a fost modificată pentru a reflecta abordarea IFAC pentru dezvoltarea profesiei contabile la nivel global și desființarea IAESB. Referințele la IAESB și la procedura sa trebuie interpretate în acest context.

**STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 1,
DISPOZIȚII PRIVIND ACCESUL LA PROGRAMELE DE
EDUCAȚIE PROFESIONALĂ CONTABILĂ (2014)**

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	1-5
Data intrării în vigoare	6
Obiectiv	7
Dispoziții	8-10
Materiale explicative	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	A1-A3
Obiectiv	A4-A6
Dispoziții	A7-A12

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele A1-A3)

1. Prezentul Standard Internațional de Educație (IES) prescrie principiile care trebuie utilizate pentru stabilirea și comunicarea cerințelor de educație pentru accesul la programele de educație profesională contabilă, în timp ce dispozițiile privind accesul la profesie sunt acoperite de:
 - (a) IES 2, *Dezvoltarea profesională inițială – competențe tehnice* (2015),
 - (b) IES 3, *Dezvoltarea profesională inițială – aptitudini profesionale* (2015),
 - (c) IES 4, *Dezvoltarea profesională inițială – valori, etică și atitudini profesionale* (2015),
 - (d) IES 5, *Dezvoltarea profesională inițială – experiența practică* (2015), și
 - (e) IES 6, *Dezvoltarea profesională inițială – evaluarea competenței profesionale* (2015).
2. Prezentul IES se adresează organismelor membre ale Federației Internaționale a Contabililor (IFAC). Organismele membre IFAC au responsabilitatea de a stabili și comunica cerințele de acces pentru programele de educație profesională contabilă. În plus, prezentul IES poate fi util pentru organizațiile educaționale, angajatori, organismele de reglementare, autoritățile guvernamentale și orice alte părți interesate care furnizează și susțin furnizarea de programe de educație profesională contabilă.
3. Prezentul IES explică principiul de a permite un acces flexibil la programele de educație profesională contabilă sub auspiciile unui organism membru IFAC, asigurând, în același timp, candidaților la titlul de profesionist contabil o posibilitate rezonabilă de a finaliza cu succes programe de educație profesională contabilă. Prezentul IES explică (a) posibilitatea rezonabilă de a finaliza cu succes un program, (b) gradul de adecvare al cerințelor de acces și (c) diferite forme de cerințe de acces.
4. Prezentul IES recunoaște faptul că cerințele de acces pot varia de la o jurisdicție la alta, având în vedere (a) parcursul diferit al programelor de educație profesională contabilă și (b) deosebirile dintre diferite jurisdicții în ceea ce privește structurile de guvernare și reglementare. Prezentul IES recunoaște, de asemenea, faptul că finalizarea unui program complet de calificare profesională reprezintă doar unul dintr-o serie de puncte de ieșire dintr-un program de educație profesională contabilă.
5. Definițiile și explicațiile termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* (2015) sunt prezentate în *Glosarul de termeni* (2019) al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Educație Contabilă (IAESB).

Data intrării în vigoare

6. Prezentul IES intră în vigoare de la 1 iulie 2014.

Obiectiv (A se vedea punctele A4-A6)

7. Obiectivul prezentului IES este de a stabili cerințe de acces la educație pentru programele de educație profesională contabilă care să fie echitabile, proporționale și să protejeze interesul public.

Dispoziții (A se vedea punctele A7-A12)

8. Organismele membre IFAC trebuie să specifice cerințe de acces la educație pentru programele de educație profesională contabilă care să permită accesul numai pentru persoanele care au o posibilitate rezonabilă de a finaliza cu succes programul de educație profesională contabilă, fără a reprezenta însă bariere excesive față de accesul la profesie.
9. Organismele membre IFAC trebuie să explice părților interesate, inclusiv furnizorilor de educație relevanți și oricăror persoane care iau în considerare o carieră de profesionist contabil, motivele care stau la baza principiilor care trebuie utilizate pentru stabilirea cerințelor de acces la educație.
10. Organismele membre IFAC trebuie să pună la dispoziția publicului informații relevante pentru a ajuta persoanele interesate să își evalueze propriile posibilități de a finaliza cu succes un program de educație profesională contabilă.

Materiale explicative

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele 1-5)

- A1. Programele de educație profesională contabilă sunt proiectate pentru a ajuta candidații la titlul de profesionist contabil să își dezvolte competența profesională corespunzătoare până la finalul Dezvoltării Profesionale Inițiale (DPI). Ele pot consta într-o educație formală, furnizată prin intermediul unor programe de studii și cursuri oferite de universități, alți furnizori de educație superioară, organisme membre IFAC și angajatori, precum și în instruirea la locul de muncă. Prin urmare, proiectarea programelor de educație profesională contabilă pe parcursul DPI poate implica un aport substanțial de la alte părți interesate decât organismele membre IFAC.
- A2. Organismele membre IFAC au diferite niveluri de control asupra cerințelor de acces pentru programele de educație profesională contabilă. De exemplu, în unele jurisdicții, dispozițiile de acces pot fi stabilite de universități sau guverne. Există mai multe parcursuri în profesia contabilă. De exemplu, (a) accesul tradițional bazat pe diploma de studii, (b) acumularea de experiență prin activitatea în domeniu și (c) accesul de la nivelul de educație secundară. Mai mult, diferite jurisdicții și organisme membre IFAC se vor confrunta cu provocări diferite legate de piața muncii.
- A3. Există mai mulți pași pe care un organism membru IFAC i-ar putea parcurge pentru a-și îndeplini obligațiile aferente statutului de membru. De exemplu, acest lucru ar putea fi ilustrat de o situație în care o universitate, mai degrabă decât un organism membru IFAC, stabilește cerințele de acces la un program de educație profesională contabilă. În acest caz, organismul membru IFAC ar putea colabora cu universitatea pentru a-i explica scopul prezentului IES și a-i comunica faptul că respectarea cerințelor sale ar permite studenților să fie luați mai ușor în considerare pentru statutul de membru în cadrul organismului membru IFAC.

Obiectiv (A se vedea punctul 7)

- A4. Toate IES-urile sunt proiectate cu scopul de a proteja interesul public. Prezentul IES face acest lucru prin tratarea cerințelor de acces la programele de educație profesională contabilă, care sunt importante pentru a ajuta persoanele care iau în considerare o carieră de profesionist contabil să ia decizii fundamentate în alegerile lor legate de educație. Aceste cerințe de acces asigură, de asemenea, că accesul la programele de educație profesională contabilă se limitează la persoanele cu probabilități de reușită. Accesul la profesia contabilă este protejat de IES-urile 2, 3, 4, 5 și 6, care acoperă competențele tehnice, aptitudinile profesionale, valorile, etica și atitudinile profesionale, experiența practică și evaluarea și care sunt proiectate astfel încât să se asigure că membrii profesiei contabile dobândesc un nivel corespunzător de competență profesională.
- A5. Prezentul IES servește interesul public prin tratarea aspectelor legate de furnizarea unui număr suficient de candidați de înaltă calitate la titlul de profesionist

contabil. El realizează acest lucru prin stabilirea principiilor pentru cerințele de acces la programele de educație profesională contabilă, care nu trebuie să fie nici prea ridicate (generând bariere inutile față de accesul la profesie), nici prea scăzute (determinând unele persoane să considere în mod eronat că este probabil să finalizeze programul de educație cu succes). Astfel de cerințe de acces pot facilita utilizarea eficientă a resurselor și pot ajuta persoanele care iau în considerare o carieră de profesionist contabil să ia decizii fundamentate legate de carieră.

- A6. Organismele membre IFAC pot contribui la decizii legate de carieră eficiente și eficace prin informarea persoanelor care iau în considerare o carieră de profesionist contabil cu privire la competențele tehnice, aptitudinile profesionale, valorile, etica și atitudinile profesionale așteptate de la cei care finalizează cu succes programe de educație profesională contabilă. Persoanele interesate pot lua decizii fundamentate numai dacă li se furnizează informațiile necesare. Organismele membre IFAC pot colecta și analiza datele pe o bază continuă, astfel încât consultanța oferită persoanelor care iau în considerare o carieră de profesionist contabil să poată fi bazată pe informații fiabile. Informațiile furnizate de organismele membre IFAC pot acoperi:
- (a) Diferite puncte de acces pentru programele de educație profesională contabilă;
 - (b) Încurajarea persoanelor care iau în considerare o carieră de profesionist contabil să înceapă un program de educație profesională contabilă numai după ce și-au analizat posibilitățile de a-l finaliza cu succes;
 - (c) Procentele de promovare aferente calificării;
 - (d) Informații transparente privind așteptările și costurile asociate programelor de educație profesională contabilă; și
 - (e) Instrumente de autoanaliză, cum ar fi hărțile de competență care prezintă aptitudinile, cunoștințele și atitudinile care trebuie dobândite pentru încheierea cu succes a programului de educație profesională contabilă.

Dispoziții (A se vedea punctele 8-10)

- A7. Determinarea posibilității rezonabile de a finaliza cu succes un program este o problemă de raționament, care depinde de mai mulți factori. Intenția este (a) de a ajuta persoanele care iau în considerare o carieră de profesionist contabil să fie cât se poate de bine informate atunci când decid să înceapă un program de educație profesională contabilă și (b) de a încuraja furnizorii de programe de educație profesională contabilă să comunice cât mai multe informații relevante și utile posibil. Această frază ar putea fi înțeleasă diferit de fiecare membru IFAC în ceea ce privește diferitele programe de educație profesională contabilă. Organismele membre IFAC pot stabili factorii-cheie pentru posibilitățile rezonabile de a finaliza cu succes un program, astfel încât cerințele de acces la orice program de educație profesională contabilă să ofere persoanelor care iau

în considerare o carieră de profesionist contabil bazele necesare pentru a le permite să dezvolte competențele necesare unui profesionist contabil. Acest lucru ar putea implica luarea în considerare a unor factori precum (a) mediul economic, de afaceri și de reglementare, (b) cunoștințele anterioare necesare prevăzute, (c) cunoștințele care se preconizează că vor fi dobândite, (d) rolul contabilului și (e) orice alți factori relevanți.

- A8. Cerințele de acces pot fi justificate făcându-se referire la competențele tehnice, aptitudinile profesionale, valorile, etica și atitudinile profesionale necesare pentru a finaliza cu succes un program de educație profesională contabilă. Acest lucru nu exclude impunerea unei diplome universitare sau a calificărilor necesare pentru începerea unui program de studii universitare. La stabilirea cerințelor de acces, organismul membru IFAC poate analiza măsura în care acestea sunt adecvate în fiecare caz și nu sunt nici excesive, nici neînsemnate. O barieră de acces excesivă ar putea include impunerea deținerii unor calificări în subiecte specifice de la anumite instituții sau o perioadă minimă de experiență practică specifică. Scopul evitării unor astfel de bariere excesive este de a permite o flexibilitate pentru accesul la programele de educație profesională continuă, și nu de a scădea standardele pentru programele de educație profesională contabilă sau pentru profesia contabilă. Mai degrabă, există o gamă de rute de acces și ieșire pentru programele de educație profesională contabilă și diferite moduri de realizare a DPI.
- A9. Organismele membre IFAC pot adopta cerințe de acces diferite, deoarece programele de educație profesională contabilă variază în funcție de tip și jurisdicție. De exemplu, unele programe de educație profesională contabilă pot avea ca cerințe de acces doar un nivel bun de cunoștințe matematice și de exprimare. Invers, cerințele de acces la programele de educație profesională contabilă pentru anumite roluri specializate pot specifica faptul că persoanele interesate trebuie să dețină o diplomă universitară sau echivalentul acesteia.
- A10. Candidații la titlul de profesionist contabil pot să-și fi dezvoltat (a) competențele tehnice, (b) aptitudinile profesionale și (c) valorile, etica și atitudinile profesionale prin intermediul diferitor parcursuri, inclusiv experiență practică, studii sau calificări. Flexibilitatea parcurșurilor către programele de educație profesională contabilă nu scade, în niciun caz, rigurozitatea educației respective sau a standardelor impuse candidaților la titlul de profesionist contabil în vederea finalizării DPI. Organismele membre IFAC pot reflecta aceste parcursuri diferite prin adoptarea unor cerințe de acces flexibile care să includă toate persoanele care au o posibilitate rezonabilă de a finaliza cu succes un program de educație profesională contabilă. Scopul acestei flexibilități este de a permite un acces larg la programele de educație profesională contabilă, nu de a crea categorii diferite de profesioniști contabili. Un exemplu de astfel de flexibilitate este cazul în care un organism membru IFAC specifică o calificare anterioară drept cerință de acces (de exemplu, o diplomă universitară sau echivalentul acesteia), dar permite accesul direct la programul său de educație profesională

contabilă pentru persoanele care nu au o diplomă universitară, dacă acestea au, de exemplu, o perioadă de experiență practică relevantă.

- A11. Un organism membru IFAC poate prescrie criterii specifice utilizate pentru a determina dacă anumite persoane îndeplinesc cerințele de acces la un program de educație profesională contabilă. Acestea ar putea include calificări, cursuri, teste de acces sau experiența. Cerințele de acces pot include evaluarea unei (sau a unei combinații de) calificări, experiența sau alte dispoziții considerate adecvate de organismul membru IFAC. Aceste informații ar putea fi făcute accesibile la nivel general, de exemplu, prin publicarea lor în broșuri pentru programele de educație profesională contabilă; sau prin includerea lor pe site-ul organismului membru IFAC.
- A12. Organismele membre IFAC pot ajuta persoanele care iau în considerare o carieră de profesionist contabil să își analizeze posibilitățile de a finaliza cu succes un program de educație profesională contabilă, încurajându-le să analizeze conținutul acoperit, nivelul acestuia și metodele de evaluare a programului.

STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 2, DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ INIȚIALĂ – COMPETENȚE TEHNICE (2015)

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	1-4
Data intrării în vigoare	5
Obiectiv	6
Dispoziții	
Obiective educaționale aferente competențelor tehnice	7
Revizuirea programelor de educație profesională contabilă	8
Evaluarea competențelor tehnice	9
Materiale explicative	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	A1-A6
Obiectiv	A7
Obiective educaționale aferente competențelor tehnice	A8-A12
Revizuirea programelor de educație profesională contabilă	A13-A14
Evaluarea competențelor tehnice	A15-A16
Anexa 1: Descrierea nivelurilor cunoștințelor	

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele A1-A6)

1. Prezentul Standard Internațional de Educație (IES) prescrie obiectivele educaționale aferente competențelor tehnice pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le îndeplinească până la finalul Dezvoltării Profesionale Inițiale (DPI). Competențele tehnice reprezintă capacitatea de a aplica cunoștințele profesionale în vederea îndeplinirii unui rol conform unui standard definit.
2. Prezentul IES se adresează organismelor membre ale Federației Internaționale a Contabililor (IFAC). Organismele membre IFAC au responsabilitatea de a se asigura că DPI corespunde dispozițiilor prevăzute în cadrul prezentului IES. În plus, prezentul IES poate fi util pentru organizațiile educaționale, angajatori, organisme de reglementare, autoritățile guvernamentale și orice alte părți interesate care susțin educația și dezvoltarea candidaților la titlul de profesionist contabil.
3. Prezentul IES specifică ariile de competență și obiectivele educaționale care descriu competențele tehnice pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le acumuleze până la finalul DPI. IES 3, *Dezvoltarea profesională inițială – aptitudini profesionale* (2015), și IES 4, *Dezvoltarea profesională inițială – valori, etică și atitudini profesionale* (2015), specifică ariile de competență și obiectivele educaționale relevante pentru domeniile lor țintă din cadrul DPI. Împreună, aceste IES-uri specifică ariile de competență și obiectivele educaționale care descriu competența profesională pe care trebuie să o acumuleze candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI.
4. Definițiile și explicațiile termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* (2015) sunt prezentate în *Glosarul de termeni* (2019) al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Educație Contabilă (IAESB).

Data intrării în vigoare

5. Prezentul IES intră în vigoare de la 1 iulie 2015.

Obiectiv (A se vedea punctul A7)

6. Obiectivul prezentului IES este de a stabili care sunt competențele tehnice pe care trebuie să le dezvolte și să le demonstreze candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI pentru a îndeplini un rol de profesionist contabil.

Dispoziții

Obiective educaționale aferente competențelor tehnice (A se vedea punctele A8-A12)

7. Organismele membre IFAC trebuie să prescrie obiectivele educaționale aferente competențelor tehnice care trebuie îndeplinite de candidații la titlul de

profesionist contabil până la finalul DPI. Aceste obiective educaționale trebuie să le includă pe cele enumerate în Tabelul A.

Tabelul A: Obiective educaționale aferente competențelor tehnice

Arie de competență (Nivelul cunoștințelor¹)	Obiective educaționale
(a) Contabilitate financiară și raportare financiară (Intermediar)	(i) Aplicarea principiilor contabile în cazul tranzacțiilor și altor evenimente.
	(ii) Aplicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (IFRS-uri) sau a altor standarde relevante în cazul tranzacțiilor și altor evenimente.
	(iii) Evaluarea caracterului adecvat al politicilor contabile folosite pentru întocmirea situațiilor financiare.
	(iv) Întocmirea situațiilor financiare, inclusiv a situațiilor financiare consolidate, în conformitate cu IFRS-urile sau alte standarde relevante.
	(v) Interpretarea situațiilor financiare și a prezentărilor de informații aferente.
	(vi) Interpretarea rapoartelor care includ date nefinanciare, de exemplu, rapoarte de sustenabilitate și rapoarte integrate.
(b) Contabilitate managerială (Intermediar)	(i) Aplicarea unor tehnici pentru a sprijini procesul decizional al conducerii, inclusiv determinarea costurilor produselor, analiza variațiilor, gestionarea stocurilor și bugetare și prognoză.
	(ii) Aplicarea tehnicilor cantitative adecvate pentru a analiza comportamentul costurilor și factorii care influențează costurile.
	(iii) Analizarea datelor financiare și nefinanciare pentru a oferi informații relevante pentru procesul decizional al conducerii.
	(iv) Întocmirea de rapoarte pentru a sprijini procesul decizional al conducerii, inclusiv rapoarte care se axează pe planificare și bugetare, managementul costurilor, controlul calității, evaluarea performanței și pragurile de referință.

¹ Nivelul cunoștințelor pentru o arie de competență care trebuie atins până la finalul DPI (conform Anexei 1).

Arie de competență (Nivelul cunoștințelor¹)	Obiective educaționale
	(v) Evaluarea performanței produselor și segmentelor de activitate.
(c) Finanțe și management financiar (Intermediar)	(i) Compararea diverselor surse de finanțare disponibile unei organizații, inclusiv finanțare bancară, instrumente financiare și piața obligațiunilor, a certificatelor de trezorerie și a titlurilor de capital.
	(ii) Analizarea necesarului de fluxuri de trezorerie și capital circulant al unei organizații.
	(iii) Analizarea poziției financiare actuale și viitoare a unei organizații, folosind tehnici care includ analiza indicatorilor, analiza tendințelor și analiza fluxurilor de trezorerie.
	(iv) Evaluarea caracterului adecvat al componentelor folosite pentru a calcula costul de capital al unei organizații.
	(v) Aplicarea tehnicilor de bugetare a investițiilor pentru evaluarea deciziilor privind investițiile de capital.
	(vi) Explicarea abordărilor bazate pe venit, pe active și pe evaluarea pieței utilizate pentru deciziile privind investițiile, planificarea activității și managementul financiar pe termen lung.
(d) Fiscalitate (Intermediar)	(i) Explicarea dispozițiilor naționale privind conformitatea fiscală și depunerea declarațiilor.
	(ii) Calcularea impozitelor directe și indirecte pentru persoane fizice și organizații.
	(iii) Analizarea aspectelor privind obligațiile fiscale asociate tranzacțiilor internaționale lipsite de complexitate.
	(iv) Explicarea diferențelor dintre planificarea fiscală, evitarea obligațiilor fiscale și evaziunea fiscală.
(e) Audit și asigurare (Intermediar)	(i) Descrierea obiectivelor și etapelor din cadrul efectuării auditului situațiilor financiare.
	(ii) Aplicarea standardelor relevante de audit (de exemplu, Standardele Internaționale de Audit) și a legilor și reglementărilor aplicabile pentru auditul situațiilor financiare.

IES 2, DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ ÎNȚIALĂ –
COMPETENȚE TEHNICE (2015)

Arie de competență (Nivelul cunoștințelor¹)	Obiective educaționale
	(iii) Evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă a situațiilor financiare și analizarea impactului asupra strategiei de audit. (iv) Aplicarea metodelor cantitative care sunt folosite în misiunile de audit. (v) Explicarea elementelor-cheie ale misiunilor de asigurare și ale standardelor aplicabile care sunt relevante în astfel de misiuni.
(f) Guvernanță, gestionarea riscurilor și control intern (Intermediar)	(i) Explicarea principiilor de bună guvernanță, inclusiv a drepturilor și responsabilităților pe care le au proprietarii, investitorii și persoanele responsabile cu guvernanța; și explicarea rolului pe care îl au părțile interesate în dispozițiile privind guvernanța, prezentarea informațiilor și transparența. (ii) Analizarea componentelor cadrului general de guvernanță al unei organizații. (iii) Analizarea riscurilor și oportunităților unei organizații folosind un cadru general de gestionare a riscurilor. (iv) Analizarea componentelor de control intern aferente raportării financiare.
(g) Legi și reglementări comerciale (Intermediar)	(i) Explicarea legilor și reglementărilor care guvernează diferite forme de entități cu personalitate juridică. (ii) Explicarea legilor și reglementărilor aplicabile mediului în care își desfășoară activitatea profesioniștii contabili.
(h) Tehnologia informației (Intermediar)	(i) Analizarea caracterului adecvat al controalelor IT generale și al controalelor aplicațiilor relevante. (ii) Explicarea modului în care tehnologia informației contribuie la analiza datelor și luarea deciziilor. (iii) Utilizarea tehnologiei informației pentru a sprijini procesul decizional prin intermediul analizei de afaceri.

Arie de competență (Nivelul cunoștințelor ¹)	Obiective educaționale
(i) Mediul de afaceri și mediul organizațional (Intermediar)	(i) Descrierea mediului în care funcționează o organizație, inclusiv principalele puteri economice, juridice, politice, sociale, tehnice, internaționale și culturale.
	(ii) Analizarea aspectelor din mediul global care afectează comerțul internațional și finanțarea internațională.
	(iii) Identificarea caracteristicilor globalizării, inclusiv rolul organizațiilor multinaționale, al comerțului electronic și al piețelor emergente.
(j) Economie (De bază)	(i) Descrierea principiilor microeconomice și macroeconomice fundamentale.
	(ii) Descrierea efectului pe care îl are modificarea indicatorilor macroeconomici asupra activității de afaceri.
	(iii) Explicarea diferitelor tipuri de structuri de piață, inclusiv concurența perfectă, concurență monopolistă, monopol și oligopol.
(k) Management și strategie de afaceri (Intermediar)	(i) Explicarea diferitelor modalități în care poate fi proiectată și structurată o organizație.
	(ii) Explicarea scopului și importanței diferitelor tipuri de sectoare funcționale și operaționale din cadrul organizațiilor.
	(iii) Analizarea factorilor externi și interni care pot influența strategia unei organizații.
	(iv) Explicarea proceselor care pot fi folosite pentru a implementa strategia unei organizații.
	(v) Explicarea modului în care pot fi folosite teoriile privind comportamentul organizațional pentru a îmbunătăți performanța persoanelor, a echipelor și a organizației.

Revizuirea programelor de educație profesională contabilă (A se vedea punctele A13-A14)

- Organismele membre IFAC trebuie să revizuiască și să actualizeze periodic programele de educație profesională contabilă care sunt proiectate pentru îndeplinirea obiectivelor educaționale specificate în prezentul IES.

Evaluarea competențelor tehnice (A se vedea punctele A15-A16)

9. Organismele membre IFAC trebuie să stabilească activitățile de evaluare adecvate pentru a evalua competențele tehnice ale candidaților la titlul de profesionist contabil.

Materiale explicative

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele 1-4)

- A1. Un candidat la titlul de profesionist contabil este o persoană care a început un program de educație profesională contabilă ca parte a DPI. DPI reprezintă procesul de învățare și dezvoltare prin intermediul căruia candidații la titlul de profesionist contabil dobândesc inițial competența necesară pentru a îndeplini un rol de profesionist contabil. DPI este fundamentată pe educația generală și include educația profesională contabilă, experiența practică și evaluarea. DPI continuă până când candidații la titlul de profesionist contabil pot demonstra că dețin competența profesională necesară îndeplinirii rolurilor alese în cadrul profesiei contabile.
- A2. La nivel internațional există diferențe legale și de reglementare importante care determină momentul calificării (sau al autorizării) profesioniștilor contabili. Fiecare organism membru IFAC poate defini relația adecvată dintre finalul DPI și momentul calificării (sau al autorizării) pentru membrii săi.
- A3. Includerea competențelor tehnice în DPI reprezintă fundamentul pentru îndeplinirea rolului de profesionist contabil. Dezvoltarea ulterioară a competențelor tehnice reprezintă unul dintre punctele centrale ale Dezvoltării Profesionale Continue (DPC), care este tratată în IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2014).
- A4. Competența profesională poate fi descrisă și clasificată în mai multe moduri. În contextul IES-urilor, competența profesională reprezintă capacitatea de a îndeplini un rol conform unui standard definit. Competența profesională transcende cunoașterea principiilor, standardelor, conceptelor, faptelor și procedurilor; ea reprezintă integrarea și aplicarea (a) competențelor tehnice, (b) aptitudinilor profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale.
- A5. O arie de competență este o categorie pentru care se poate specifica un set de obiective educaționale conexe. Ariile de competență care țin de competența tehnică includ contabilitatea financiară și raportarea financiară, fiscalitatea și economia; ariile de competență care țin de aptitudinile profesionale includ competențele intelectuale și organizaționale; iar ariile de competență care țin de valorile, etica și atitudinile profesionale includ principiile de etică, precum și scepticismul profesional și raționamentul profesional.
- A6. Obiectivele educaționale determină conținutul și profunzimea cunoștințelor, înțelegerii și aplicării necesare pentru fiecare arie de competență specifică. Obiectivele educaționale pot fi îndeplinite în contextul unui mediu de lucru sau al unui program de educație profesională contabilă.

Obiectiv (A se vedea punctul 6)

- A7. Stabilirea competențelor tehnice pe care trebuie să le dezvolte și să le demonstreze un candidat la titlul de profesionist contabil servește mai multor scopuri.

Astfel, este protejat interesul public, se îmbunătățește calitatea activității profesioniștilor contabili și este promovată credibilitatea profesiei contabile.

Obiective educaționale aferente competențelor tehnice (A se vedea punctul 7)

- A8. Tabelul A enumeră obiectivele educaționale aferente competențelor tehnice care trebuie îndeplinite de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI, indiferent de specializare contabilă sau rolul pe care îl vor alege în viitor. Aceste obiective educaționale reprezintă baza care le permite profesioniștilor contabili să se specializeze în diferite roluri contabile, de exemplu, ca partener într-o misiune de audit sau ca specialist în fiscalitate.
- A9. La elaborarea programelor de educație profesională contabilă, cele 11 arii de competență enumerate în Tabelul A pot să nu fie identice cu denumirile cursurilor sau disciplinelor prescrise. De asemenea, obiectivele educaționale asociate unei arii de competență pot fi îndeplinite prin intermediul mai multor cursuri sau discipline dedicate respectivei arii. De exemplu, obiectivele educaționale în ceea ce privește contabilitatea financiară și raportarea financiară pot fi realizate pe parcursul a două sau mai multe cursuri sau discipline de contabilitate financiară și raportare financiară. Îndeplinirea anumitor obiective educaționale se poate extinde pe mai multe cursuri sau discipline diferite, fiind posibil ca niciunul (niciuna) să nu fie dedicat(ă) exclusiv acelei arii de competență. De exemplu, obiectivele educaționale aferente domeniului tehnologiei informației pot fi îndeplinite prin integrarea materialelor relevante în cadrul unor cursuri care se axează pe contabilitatea managerială și/sau pe audit și asigurare. În plus, ordinea în care ariile de competență sunt incluse într-un program de educație profesională contabilă poate fi diferită de ordinea prezentată în Tabelul A. De exemplu, economia este prezentată spre sfârșitul listei de arii de competență din Tabelul A, dar poate fi tratată destul de devreme într-un program de educație profesională contabilă.
- A10. Există numeroase modalități de a descrie și clasifica nivelurile cunoștințelor. Descrierea realizată de IAESB este disponibilă în Anexa 1, Descrierea nivelurilor cunoștințelor.
- A11. În Tabelul A, fiecărei arii de competență i-a fost alocat un nivel al cunoștințelor care trebuie atins de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI. Acest nivel al cunoștințelor arată contextul în care se așteaptă să fie demonstrate obiectivele educaționale relevante. Împreună, obiectivele educaționale și nivelul cunoștințelor aferent ariei de competență oferă informații care ajută organismele membre IFAC să își elaboreze propriile programe de educație profesională contabilă.
- A12. În cadrul programelor de educație profesională contabilă, un organism membru IFAC poate: (a) include arii de competență suplimentare; (b) crește nivelul cunoștințelor pentru anumite arii de competență; sau (c) stabili obiective educaționale suplimentare care nu sunt specificate în prezentul IES. Acest lucru se poate întâmpla atunci când un organism membru IFAC pregătește candidații la

titlul de profesionist contabil să lucreze într-un anumit domeniu de activitate (de exemplu, în sectorul public) sau într-un anumit rol (de exemplu, contabil de gestiune sau auditor).

Revizuirea programelor de educație profesională contabilă (A se vedea punctul 8)

- A13. Programele de educație profesională contabilă sunt proiectate pentru a ajuta candidații la titlul de profesionist contabil să își dezvolte competența profesională corespunzătoare până la finalul DPI. Astfel de programe pot include educația formală, furnizată prin intermediul unor calificări și cursuri oferite de universități, alți furnizori de educație superioară, organisme membre IFAC și angajatori, precum și instruirea la locul de muncă. Proiectarea programelor de educație profesională contabilă poate implica un aport substanțial de la alte părți interesate decât organismele membre IFAC.
- A14. Dispoziția privind revizuirea și actualizarea periodică a programelor de educație profesională contabilă reflectă mediul foarte dinamic și complex în care își desfășoară activitatea profesioniștii contabili. Durata unui ciclu normal de revizuire poate fi de trei până la cinci ani, dar poate fi adecvat să se realizeze revizuiți mai frecvente pentru a ține cont, de exemplu, de modificările legilor, ale reglementărilor și ale standardelor relevante pentru profesioniștii contabili.

Evaluarea competențelor tehnice (A se vedea punctul 9)

- A15. IES 6, *Dezvoltarea profesională inițială – evaluarea competenței profesionale* (2015), prevede principiile care se aplică la conceperea activităților de evaluare realizate pentru a evalua competențele tehnice și alte elemente care țin de competența profesională.
- A16. Pot fi utilizate diferite activități pentru a evalua competențele tehnice ale candidaților la titlul de profesionist contabil. Activitățile de evaluare adecvate pot include (a) examinări scrise care constau în întrebări ce necesită răspunsuri scurte, (b) studii de caz, (c) eseuri scrise, (d) testare obiectivă, (e) evaluări la locul de muncă și (f) evaluarea cunoștințelor anterioare care conduce la acordarea unor scutiri de la unele aspecte ale DPI.

Anexa 1

Descrierea nivelurilor cunoștințelor

Această descriere a nivelurilor cunoștințelor este un suport pentru IAESB atunci când utilizează obiectivele educaționale în cadrul publicațiilor sale, cum ar fi Standardele Internaționale de Educație (IES-urile) 2, 3 și 4. Anexa descrie trei niveluri ale cunoștințelor. Aceste descrieri, împreună cu obiectivele educaționale, furnizează informații care ajută organismele membre să proiecteze programe de educație profesională contabilă pentru o diversitate de roluri și specializări profesionale contabile.

Nivelul cunoștințelor	Descriere
De bază	În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe: - Definirea, explicarea, sintetizarea și interpretarea principiilor și teoriilor de bază din ariile relevante de competență tehnică în vederea îndeplinirii sarcinilor, sub o supervizare adecvată; - Realizarea sarcinilor desemnate utilizând aptitudinile profesionale adecvate; - Recunoașterea importanței valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în realizarea sarcinilor desemnate; - Soluționarea unor probleme simple și înaintarea sarcinilor sau problemelor complexe supervizorilor sau celor care dețin cunoștințe de specialitate; și - Furnizarea de informații și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbală și scrisă. Obiectivele educaționale de la nivelul de bază sunt corelate cu medii de lucru caracterizate prin niveluri reduse de ambiguitate, complexitate și incertitudine.
Intermediar	În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe: - Aplicarea, compararea și analiza independente ale principiilor și teoriilor de bază din ariile relevante de competență tehnică în scopul îndeplinirii sarcinilor de lucru și luării deciziilor; - Combinarea competențelor tehnice și aptitudinilor profesionale în vederea îndeplinirii sarcinilor de lucru;

Nivelul cunoștințelor	Descriere
	• Aplicarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în sarcinile de lucru; și • Prezentarea informațiilor și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbală și scrisă, părților interesate din domeniul contabil și din alte domenii. Obiectivele educaționale de la nivelul intermediar sunt corelate cu medii de lucru caracterizate de niveluri moderate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.
Avansat	În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe: • Selectarea și integrarea principiilor și teoriilor din diferite arii de competență tehnică în vederea gestionării și coordonării proiectelor și a sarcinilor de lucru, precum și pentru a emite recomandări care să răspundă nevoilor părților interesate; • Integrarea competențelor tehnice și a aptitudinilor profesionale în vederea gestionării și coordonării proiectelor și a sarcinilor de lucru; • Luarea deciziilor privind măsurile corespunzătoare, pe baza valorilor, eticii și atitudinilor profesionale; • Evaluarea, cercetarea și soluționarea unor probleme complexe, cu supervizare limitată; • Anticiparea, consultarea adecvată și elaborarea de soluții pentru probleme și aspecte complexe; și • Prezentarea și explicarea informațiilor relevante în mod consecvent, într-o manieră convingătoare, unei varietăți de părți interesate. Obiectivele educaționale de la nivelul avansat sunt corelate cu medii de lucru caracterizate prin niveluri ridicate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.

STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 3, DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ ÎNȚIALĂ – APTITUDINI PROFESIONALE (2015)

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	1-4
Data intrării în vigoare	5
Obiectiv	6
Dispoziții	
Obiective educaționale aferente aptitudinilor profesionale	7
Revizuirea programelor de educație profesională contabilă	8
Evaluarea aptitudinilor profesionale	9
Materiale explicative	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	A1-A7
Obiectiv	A8
Obiective educaționale aferente aptitudinilor profesionale	A9-A14
Revizuirea programelor de educație profesională contabilă	A15-A16
Evaluarea aptitudinilor profesionale	A17-A19
Anexa 1: Descrierea nivelurilor cunoștințelor	

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele A1-A7)

1. Prezentul Standard Internațional de Educație (IES) prescrie obiectivele educaționale aferente aptitudinilor profesionale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le îndeplinească până la finalul Dezvoltării Profesionale Inițiale (DPI). Aptitudinile profesionale sunt aptitudinile (a) intelectuale, (b) interpersonale și de comunicare, (c) personale și (d) organizaționale pe care un profesionist contabil le integrează cu competențele tehnice și cu valorile, etica și atitudinile profesionale pentru a-și demonstra competența profesională.
2. Prezentul IES se adresează organismelor membre ale Federației Internaționale a Contabililor (IFAC). Organismele membre IFAC au responsabilitatea de a se asigura că DPI corespunde dispozițiilor prevăzute în cadrul prezentului IES. În plus, prezentul IES poate fi util pentru organizațiile educaționale, angajatori, organismele de reglementare, autoritățile guvernamentale și orice alte părți interesate care susțin educația și dezvoltarea candidaților la titlul de profesionist contabil.
3. Prezentul IES specifică ariile de competență și obiectivele educaționale care descriu aptitudinile profesionale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le acumuleze până la finalul DPI. IES 2, *Dezvoltarea profesională inițială – competențe tehnice* (2015), și IES 4, *Dezvoltarea profesională inițială – valori, etică și atitudini profesionale* (2015), specifică ariile de competență și obiectivele educaționale relevante pentru domeniile lor țintă din cadrul DPI. Împreună, aceste IES-uri specifică ariile de competență și obiectivele educaționale care descriu competența profesională pe care trebuie să o acumuleze candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI.
4. Definițiile și explicațiile termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* (2015) sunt prezentate în *Glosarul de termeni* (2019) al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Educație Contabilă (IAESB).

Data intrării în vigoare

5. Prezentul IES intră în vigoare de la 1 iulie 2015.

Obiectiv (A se vedea punctul A8)

6. Obiectivul prezentului IES este de a stabili care sunt aptitudinile profesionale pe care trebuie să le dezvolte și să le demonstreze candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI pentru a îndeplini un rol de profesionist contabil.

Dispoziții

Obiective educaționale aferente aptitudinilor profesionale (A se vedea punctele A9-A14)

7. Organismele membre IFAC trebuie să prescrie obiectivele educaționale aferente aptitudinilor profesionale care trebuie îndeplinite de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI. Aceste obiective educaționale trebuie să le includă pe cele enumerate în Tabelul A.

Tabelul A: Obiective educaționale aferente aptitudinilor profesionale

Arie de competență (Nivelul cunoștințelor¹)	Obiective educaționale
(a) Intelectuale (Intermediar)	(i) Evaluarea informațiilor din diverse surse și perspective prin intermediul cercetării, al analizei și al integrării.
	(ii) Aplicarea raționamentului profesional, inclusiv identificarea și evaluarea alternativelor, pentru a se ajunge la concluzii bine fundamentate, bazate pe toți factorii și toate circumstanțele relevante.
	(iii) Identificarea situațiilor în care este adecvat să se apeleze la specialiști pentru a se soluționa problemele și pentru a se ajunge la concluzii.
	(iv) Aplicarea raționamentului, analizei critice și gândirii inovatoare pentru a rezolva problemele.
	(v) Recomandarea unor soluții pentru probleme neomogene, multilaterale.
(b) Interpersonale și de comunicare (Intermediar)	(i) Demonstrarea cooperării și a spiritului de echipă atunci când se urmărește atingerea unor obiective organizaționale.
	(ii) Comunicare clară și concisă atunci când se prezintă, se discută și se raportează în situații formale și informale, atât în scris, cât și verbal.
	(iii) Demonstrarea cunoașterii diferențelor culturale și de limbaj în cadrul oricărui tip de comunicare.
	(iv) Aplicarea unor tehnici de ascultare activă și a unor tehnici eficiente de interviuare.

¹ Nivelul cunoștințelor pentru o arie de competență care trebuie atins până la finalul DPI (conform Anexei 1).

Arie de competență (Nivelul cunoștințelor¹)	Obiective educaționale
	(v) Aplicarea aptitudinilor de negociere pentru a ajunge la soluții și acorduri. (vi) Aplicarea aptitudinilor de consultare pentru a minimiza sau soluționa conflictele, pentru a rezolva problemele și pentru a maximiza oportunitățile. (vii) Prezentarea ideilor și influențarea altor persoane pentru a le câștiga susținerea și angajamentul.
(c) Personale (Intermediar)	(i) Demonstrarea angajamentului față de învățarea pe tot parcursul vieții. (ii) Aplicarea scepticismului profesional prin folosirea întrebărilor și prin evaluarea critică a tuturor informațiilor. (iii) Stabilirea unor standarde personale înalte pentru atingerea și monitorizarea propriei performanțe, prin integrarea feedbackului terților și prin activități de reflecție. (iv) Gestionarea timpului și resurselor pentru îndeplinirea angajamentelor profesionale. (v) Anticiparea provocărilor și planificarea unor posibile soluții. (vi) Aplicarea unei gândiri deschise către noi oportunități.
(d) Organizaționale (Intermediar)	(i) Realizarea sarcinilor conform practicilor stabilite, cu scopul de a respecta termenele impuse. (ii) Revizuirea propriei activități și a activității altor persoane pentru a determina dacă sunt conforme cu standardele de calitate ale organizației. (iii) Aplicarea aptitudinilor de gestionare a resurselor umane pentru a motiva și dezvolta alte persoane. (iv) Aplicarea aptitudinilor de delegare pentru a realiza sarcinile. (v) Aplicarea aptitudinilor de conducere pentru a influența alte persoane să acționeze în vederea îndeplinirii obiectivelor organizaționale. (vi) Aplicarea instrumentelor și tehnologiei adecvate pentru creșterea eficienței și eficacității și pentru îmbunătățirea procesului decizional.

Revizuirea programelor de educație profesională contabilă (A se vedea punctele A15-A16)

8. Organismele membre IFAC trebuie să revizuiască și să actualizeze periodic programele de educație profesională contabilă care sunt proiectate pentru îndeplinirea obiectivelor educaționale specificate în prezentul IES.

Evaluarea aptitudinilor profesionale (A se vedea punctele A17-A19)

9. Organismele membre IFAC trebuie să stabilească activitățile de evaluare adecvate pentru a evalua aptitudinile profesionale ale candidaților la titlul de profesionist contabil.

Materiale explicative

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele 1-4)

- A1. Un candidat la titlul de profesionist contabil este o persoană care a început un program de educație profesională contabilă ca parte a DPI. DPI reprezintă procesul de învățare și dezvoltare prin intermediul căruia candidații la titlul de profesionist contabil dobândesc inițial competența necesară pentru a îndeplini un rol de profesionist contabil. DPI este fundamentată pe educația generală și include educația profesională contabilă, experiența practică și evaluarea. DPI continuă până când candidații la titlul de profesionist contabil pot demonstra că dețin competența profesională necesară îndeplinirii rolurilor alese în cadrul profesiei contabile.
- A2. La nivel internațional există diferențe legale și de reglementare importante care determină momentul calificării (sau al autorizării) profesioniștilor contabili. Fiecare organism membru IFAC poate defini relația adecvată dintre finalul DPI și momentul calificării (sau al autorizării) pentru membrii săi.
- A3. Competența profesională poate fi descrisă și clasificată în mai multe moduri. În contextul IES-urilor, competența profesională reprezintă capacitatea de a îndeplini un rol conform unui standard definit. Competența profesională transcende cunoașterea principiilor, standardelor, conceptelor, faptelor și procedurilor; ea reprezintă integrarea și aplicarea (a) competențelor tehnice, (b) aptitudinilor profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale.
- A4. Includerea aptitudinilor profesionale în DPI reprezintă fundamentul pentru îndeplinirea rolului de profesionist contabil. Dezvoltarea ulterioară a aptitudinilor profesionale reprezintă unul dintre punctele centrale ale Dezvoltării Profesionale Continue (DPC), care este tratată în IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2014).
- A5. În cadrul prezentului IES, aptitudinile profesionale sunt clasificate în patru arii de competență:
- (a) *Intelectuale* se referă la capacitatea unui profesionist contabil de a rezolva probleme, de a lua decizii și de a-și exercita raționamentul profesional;
 - (b) *Interpersonale și de comunicare* se referă la capacitatea profesionistului contabil de a colabora și de a interacționa eficient cu alte persoane;
 - (c) *Personale* se referă la atitudinile și conduita personale ale profesionistului contabil; și
 - (d) *Organizaționale* se referă la capacitatea unui profesionist contabil de a lucra eficient cu sau într-o organizație pentru a obține cele mai bune rezultate sau efecte de la persoanele și resursele disponibile.

- A6. O arie de competență este o categorie pentru care se poate specifica un set de obiective educaționale conexe. Ariile de competență care țin de aptitudinile profesionale includ competențele intelectuale și organizaționale; ariile de competență care țin de competența tehnică includ contabilitatea financiară și raportarea financiară, fiscalitatea și economia; iar ariile de competență care țin de valorile, etica și atitudinile profesionale includ principiile de etică, precum și scepticismul profesional și raționamentul profesional.
- A7. Obiectivele educaționale determină conținutul și profunzimea cunoștințelor, înțelegerii și aplicării necesare pentru fiecare arie de competență specifică. Obiectivele educaționale pot fi îndeplinite în contextul unui mediu de lucru sau al unui program de educație profesională contabilă.

Obiectiv (A se vedea punctul 6)

- A8. Stabilirea aptitudinilor profesionale pe care trebuie să le dezvolte și să le demonstreze un candidat la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI servește mai multor scopuri. Astfel, este protejat interesul public, se îmbunătățește calitatea lucrărilor profesioniștilor contabili și este promovată credibilitatea profesiei contabile.

Obiective educaționale aferente aptitudinilor profesionale (A se vedea punctul 7)

- A9. Tabelul A enumeră obiectivele educaționale aferente aptitudinilor profesionale care trebuie îndeplinite de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI, indiferent ce specializare contabilă sau rol își vor alege în viitor. Aceste obiective educaționale reprezintă baza care le permite profesioniștilor contabili să se specializeze în diferite roluri contabile, de exemplu, ca partener într-o misiune de audit sau ca specialist în fiscalitate.
- A10. La elaborarea programelor de educație profesională contabilă, cele patru arii de competență enumerate în Tabelul A pot să nu fie identice cu denumirile cursurilor sau disciplinelor prescrise. De asemenea, obiectivele educaționale asociate unei arii de competență (organizaționale, de exemplu) pot fi îndeplinite prin intermediul mai multor cursuri sau discipline. Îndeplinirea anumitor obiective educaționale (cele din categoria intelectuale, de exemplu) se poate extinde pe mai multe cursuri sau discipline diferite, fiind posibil ca niciunul (niciuna) să nu fie dedicat(ă) exclusiv acelei arii de competență.
- A11. Există numeroase modalități de a descrie și clasifica nivelurile cunoștințelor. Descrierea realizată de IAESB este disponibilă în Anexa 1, Descrierea nivelurilor cunoștințelor.
- A12. În Tabelul A, fiecărei arii de competență i-a fost alocat un nivel al cunoștințelor care trebuie atins de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI. Acest nivel al cunoștințelor arată contextul în care se așteaptă să fie demonstrate obiectivele educaționale relevante. Împreună, obiectivele educaționale și nivelul cunoștințelor aferent ariei de competență oferă informații

care ajută organismele membre IFAC să își elaboreze propriile programe de educație profesională contabilă.

- A13. În cadrul programelor de educație profesională contabilă, un organism membru IFAC poate: (a) include arii de competență suplimentare; (b) crește nivelul cunoștințelor pentru anumite arii de competență; sau (c) stabili obiective educaționale suplimentare care nu sunt specificate în prezentul IES. Acest lucru se poate întâmpla atunci când un organism membru IFAC pregătește candidații la titlul de profesionist contabil să lucreze într-un anumit domeniu de activitate (de exemplu, în sectorul public) sau într-un anumit rol (de exemplu, contabil de gestiune sau auditor).
- A14. Organismele membre IFAC, instituțiile de învățământ și alte părți interesate sunt încurajate să identifice cea mai adecvată abordare de învățare și dezvoltare a aptitudinilor profesionale, ținând cont de contextul național și cultural. Este foarte probabil ca o abordare adecvată să includă o combinație de activități de învățare și dezvoltare, care îmbină programele educaționale structurate cu experiența practică. De exemplu, cei care supervizează experiența practică au un rol important în sprijinirea candidaților la titlul de profesionist contabil, ajutându-i să își dezvolte aptitudinile profesionale la locul de muncă.

Revizuirea programelor de educație profesională contabilă (A se vedea punctul 8)

- A15. Programele de educație profesională contabilă sunt proiectate pentru a ajuta candidații la titlul de profesionist contabil să își dezvolte competența profesională corespunzătoare până la finalul DPI. Astfel de programe pot include educația formală, furnizată prin intermediul unor calificări și cursuri oferite de universități, alți furnizori de educație superioară, organisme membre IFAC și angajatori, precum și instruirea la locul de muncă. Proiectarea programelor de educație profesională contabilă poate implica un aport substanțial de la alte părți interesate decât organismele membre IFAC.
- A16. Dispoziția privind revizuirea și actualizarea periodică a programelor de educație profesională contabilă reflectă mediul foarte dinamic și complex în care își desfășoară activitatea profesioniștii contabili. Durata unui ciclu normal de revizuire poate fi de trei până la cinci ani, dar poate fi adecvat să se realizeze revizuiți mai frecvente pentru a ține cont, de exemplu, de modificările legilor, ale reglementărilor și ale standardelor relevante pentru profesioniștii contabili.

Evaluarea aptitudinilor profesionale (A se vedea punctul 9)

- A17. IES 6, *Dezvoltarea profesională inițială – evaluarea competenței profesionale* (2015), prevede principiile care se aplică la conceperea activităților de evaluare realizate pentru a evalua aptitudinile profesionale și alte elemente care țin de competența profesională.
- A18. Pot fi utilizate diferite activități pentru a evalua aptitudinile profesionale ale candidaților la titlul de profesionist contabil. Simulările practice sau exercițiile de grup sunt exemple de activități care permit candidaților la titlul de profesionist

contabil să își dezvolte aptitudinile profesionale și să demonstreze îndeplinirea obiectivelor educaționale aferente acestora, în cadrul unui program de educație profesională contabilă. Experiența practică permite, de asemenea, candidaților la titlul de profesionist contabil să participe la activități de evaluare pentru a-și demonstra aptitudinile profesionale. Exemplele de astfel de activități includ (a) păstrarea unui jurnal, (b) participarea la evaluări de tip 360°, (c) compilarea unor portofolii de probe ale îndeplinirii obiectivelor educaționale sau (d) monitorizarea de către un supraveghetor de experiență practică.

- A19. Evaluarea aptitudinilor profesionale la locul de muncă poate necesita o abordare diferită față de cea referitoare la examinările scrise pentru a se putea ajunge la niveluri ridicate de fiabilitate, validitate, echitate, transparență și suficiență. De exemplu, planificarea evaluării poate include:
- (a) Specificarea unor obiective educaționale clare și detaliate pentru a se minimiza ambiguitatea și pentru a se spori fiabilitatea și transparența evaluării;
 - (b) Instruirea evaluatorilor de la locul de muncă pentru a se asigura consecvența între evaluatori și echitatea între candidații la titlul de profesionist contabil; și
 - (c) Crearea unor simulări practice pentru a se furniza evaluări suficiente, echitabile și fiabile ale aptitudinilor profesionale.

Descrierea nivelurilor cunoștințelor

Această descriere a nivelurilor cunoștințelor este un suport pentru IAESB atunci când utilizează obiectivele educaționale în cadrul publicațiilor sale, cum ar fi Standardele Internaționale de Educație (IES-urile) 2, 3 și 4. Anexa descrie trei niveluri ale cunoștințelor. Aceste descrieri, împreună cu obiectivele educaționale, furnizează informații care ajută organismele membre IFAC să proiecteze programe de educație profesională contabilă pentru o diversitate de roluri și specializări profesionale contabile.

Nivelul cunoștințelor	Descriere
De bază	În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe: - Definirea, explicarea, sintetizarea și interpretarea principiilor și teoriilor de bază din ariile relevante de competență tehnică în vederea îndeplinirii sarcinilor, sub o supervizare adecvată; - Realizarea sarcinilor desemnate utilizând aptitudinile profesionale adecvate; - Recunoașterea importanței valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în realizarea sarcinilor desemnate; - Soluționarea unor probleme simple și înaintarea sarcinilor sau problemelor complexe supervizorilor sau celor care dețin cunoștințe de specialitate; și - Furnizarea de informații și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbală și scrisă. Obiectivele educaționale de la nivelul de bază sunt corelate cu medii de lucru caracterizate prin niveluri reduse de ambiguitate, complexitate și incertitudine.
Intermediar	În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe: - Aplicarea, compararea și analiza independente ale principiilor și teoriilor de bază din ariile relevante de competență tehnică în scopul îndeplinirii sarcinilor de lucru și luării deciziilor; - Combinarea competențelor tehnice și aptitudinilor profesionale în vederea îndeplinirii sarcinilor de lucru;

Nivelul cunoștințelor	Descriere
	• Aplicarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în sarcinile de lucru; și • Prezentarea informațiilor și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbală și scrisă, părților interesate din domeniul contabil și din alte domenii. Obiectivele educaționale de la nivelul intermediar sunt corelate cu medii de lucru caracterizate de niveluri moderate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.
Avansat	În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe: • Selectarea și integrarea principiilor și teoriilor din diferite arii de competență tehnică în vederea gestionării și coordonării proiectelor și a sarcinilor de lucru, precum și pentru a emite recomandări care să răspundă nevoilor părților interesate; • Integrarea competențelor tehnice și a aptitudinilor profesionale în vederea gestionării și coordonării proiectelor și a sarcinilor de lucru; • Luarea deciziilor privind măsurile corespunzătoare, pe baza valorilor, eticii și atitudinilor profesionale; • Evaluarea, cercetarea și soluționarea unor probleme complexe, cu supervizare limitată; • Anticiparea, consultarea adecvată și elaborarea de soluții pentru probleme și aspecte complexe; și • Prezentarea și explicarea informațiilor relevante în mod consecvent, într-o manieră convingătoare, unei varietăți de părți interesate. Obiectivele educaționale de la nivelul avansat sunt corelate cu medii de lucru caracterizate prin niveluri ridicate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.

STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 4, DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ ÎNȚIALĂ – VALORI, ETICĂ ȘI ATITUDINI PROFESIONALE (2015)

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	1-6
Data intrării în vigoare	7
Obiectiv	8
Dispoziții	
Cadrul general al valorilor, eticii și atitudinilor profesionale	9
Dispoziții de etică relevante	10
Obiective educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale	11
Revizuirea programelor de educație profesională contabilă	12
Activitatea de reflectare	13
Evaluarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale	14
Materiale explicative	
Referințe la definițiile cuprinse în reglementările IAASB	A1-A2
Domeniul de aplicare al prezentului standard	A3-A11
Obiectiv	A12
Cadrul general al valorilor, eticii și atitudinilor profesionale	A13-A15
Dispoziții de etică relevante	A16
Obiective educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale	A17-A31
Revizuirea programelor de educație profesională contabilă	A32-A33
Activitatea de reflectare	A34-A38
Evaluarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale	A39-A42
Anexa 1: Descrierea nivelurilor cunoștințelor	

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele A3-A11)

1. Prezentul Standard Internațional de Educație (IES) prescrie obiectivele educaționale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le îndeplinească până la finalul Dezvoltării Profesionale Inițiale (DPI) în ceea ce privește valorile, etica și atitudinile profesionale. Valorile, etica și atitudinile profesionale sunt caracteristicile care îi identifică pe profesioniștii contabili ca membri ai unei profesii. Acestea includ principiile de conduită (de exemplu, principiile de etică) asociate în general caracteristicilor distinctive ale conduitei profesionale și considerate esențiale pentru definirea acestora.
2. Prezentul IES se adresează organismelor membre ale Federației Internaționale a Contabililor (IFAC). Organismele membre IFAC au responsabilitatea de a se asigura că DPI corespunde dispozițiilor prevăzute în cadrul prezentului IES. În plus, prezentul IES poate fi util pentru organizațiile educaționale, angajatori, organismele de reglementare, autoritățile guvernamentale și orice alte părți interesate care susțin educația și dezvoltarea candidaților la titlul de profesionist contabil.
3. Procesul de învățare și dezvoltare continuă pe tot parcursul carierei unui profesionist contabil; prin urmare, valorile, etica și atitudinile profesionale acumulate pe parcursul DPI sunt, de asemenea, relevante pentru dezvoltarea profesională continuă (DPC), deoarece carierele profesioniștilor contabili se modifică, iar profesioniștii contabili sunt expuși unei game din ce în ce mai mari de probleme de etică.
4. Prezentul IES integrează dispozițiile de etică relevante în educația profesională contabilă. Aceste dispoziții de etică relevante stabilesc, în mod normal, cinci principii fundamentale de etică profesională: integritate; obiectivitate; competență profesională și atenție cuvenită; confidențialitate; și conduită profesională.
5. Prezentul IES specifică ariile de competență și obiectivele educaționale care descriu valorile, etica și atitudinile profesionale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le acumuleze până la finalul DPI. IES 2, *Dezvoltarea profesională inițială – competențe tehnice* (2015), și IES 3, *Dezvoltarea profesională inițială – aptitudini profesionale* (2015), specifică ariile de competență și obiectivele educaționale relevante pentru domeniile lor țintă din cadrul DPI. Împreună, aceste IES-uri specifică ariile de competență și obiectivele educaționale care descriu competența profesională pe care trebuie să o acumuleze candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI.
6. Definițiile și explicațiile termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* (2015) sunt prezentate în *Glosarul de termeni* (2019) al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Educație Contabilă (IAESB). Termeni suplimentari din reglementările Consiliului pentru

Standarde Internaționale de Audit și Asigurare (IAASB) sunt, de asemenea, incluși în materialele explicative.

Data intrării în vigoare

7. Prezentul IES intră în vigoare de la 1 iulie 2015.

Obiectiv (A se vedea punctul A12)

8. Obiectivul prezentului IES este de a stabili valorile, etica și atitudinile profesionale pe care trebuie să le dezvolte și să le demonstreze candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI pentru a îndeplini un rol de profesionist contabil.

Dispoziții

Cadrul general al valorilor, eticii și atitudinilor profesionale (A se vedea punctele A13-A15)

9. Organismele membre IFAC trebuie să furnizeze, prin intermediul programelor de educație profesională contabilă, un cadru general al valorilor, eticii și atitudinilor profesionale, astfel încât candidații la titlul de profesionist contabil (a) să își exercite raționamentul profesional și (b) să acționeze într-o manieră etică și în interesul public.

Dispoziții de etică relevante (A se vedea punctul A16)

10. Organismele membre IFAC trebuie să integreze dispozițiile de etică relevante în toate programele de educație profesională contabilă pentru candidații la titlul de profesionist contabil.

Obiective educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale
(A se vedea punctele A17-A31)

11. Organismele membre IFAC trebuie să prescrie obiectivele educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale care trebuie îndeplinite de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI. Aceste obiective educaționale trebuie să le includă pe cele enumerate în Tabelul A.

Tabelul A: Obiective educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale

Arie de competență (Nivelul cunoștințelor¹)	Obiective educaționale
(a) Scepticism profesional și raționament profesional (Intermediar)	(i) Aplicarea unei gândiri rezervate în mod critic la evaluarea informațiilor financiare și altor date relevante.
	(ii) Identificarea și evaluarea alternativelor rezonabile pentru a se ajunge la concluzii bine fundamentate, bazate pe toți factorii și toate circumstanțele relevante.
(b) Principii de etică	(i) Explicarea naturii eticii.
	(ii) Explicarea avantajelor și dezavantajelor abordărilor față de etică bazate pe reguli și ale celor bazate pe principii.
	(iii) Identificarea problemelor de etică și determinarea momentului în care se aplică principiile de etică.
	(iv) Analizarea unor direcții alternative de acțiune și determinarea consecințelor etice ale acestora.
	(v) Aplicarea principiilor fundamentale de etică de integritate, obiectivitate, competență profesională și atenție cuvenită, confidențialitate și conduită profesională în dilemele etice și determinarea unei abordări corespunzătoare.
	(vi) Aplicarea dispozițiilor de etică relevante pentru conduita profesională în conformitate cu standardele ² .
(c) Angajamentul față de interesul public (Intermediar)	(i) Explicarea rolului eticii în cadrul profesiei și în relație cu conceptul de responsabilitate socială.
	(ii) Explicarea rolului eticii în raport cu afacerile și buna guvernare.
	(iii) Analizarea interrelației dintre etică și legislație, inclusiv a relației dintre legi, reglementări și interesul public.
	(iv) Analizarea consecințelor unui comportament neetic asupra persoanelor, profesiei și publicului.

¹ Nivelul cunoștințelor pentru o arie de competență care trebuie atins până la finalul DPI (conform Anexei 1).

² Standardele includ standardele de audit, standardele de contabilitate și alte standarde legate de activitatea desfășurată de un profesionist contabil.

Revizuirea programelor de educație profesională contabilă (A se vedea punctele A32-A33)

12. Organismele membre IFAC trebuie să revizuiască și să actualizeze periodic programele de educație profesională contabilă care sunt proiectate pentru îndeplinirea obiectivelor educaționale specificate în prezentul IES.

Activitatea de reflectare (A se vedea punctele A34-A38)

13. Organismele membre IFAC trebuie să proiecteze activitățile de învățare și dezvoltare legate de valorile, etica și atitudinile profesionale pentru candidații la titlul de profesionist contabil în așa fel încât să includă o activitate de reflectare formalizată și documentată.

Evaluarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale (A se vedea punctele A39-A42)

14. Organismele membre IFAC trebuie să stabilească activități de evaluare adecvate pentru a evalua valorile, etica și atitudinile profesionale ale candidaților la titlul de profesionist contabil.

Materiale explicative

Referințe la definițiile cuprinse în reglementările IAASB

- A1. Prezentul IES utilizează următorii termeni definiți în *Glosarul de termeni*³ al IAASB și folosiți în reglementările IAASB. Tabelul B prezintă acești termeni și definițiile lor actuale din *Glosarul de termeni* al IAASB.

Tabelul B: Definiții ale IAASB adoptate în IES 4

Termen definit	Definiție din <i>Glosarul de termeni</i> al IAASB
Scepticism profesional	O atitudine care include o gândire rezervată, atenție la condițiile care ar putea indica posibile denaturări cauzate fie de fraudă, fie de eroare și o evaluare critică a probelor.
Raționament profesional	Aplicarea pregătirii, a cunoștințelor și a experienței relevante, în contextul dat de standardele de audit, contabilitate și etică, pentru a lua decizii în cunoștință de cauză cu privire la demersurile adecvate în circumstanțele misiunii de audit.

- A2. Reglementările IAASB guvernează misiunile de audit, revizuire, asigurare și servicii conexe care sunt efectuate în conformitate cu standardele internaționale. Referințele din cadrul reglementărilor IAASB în ceea ce privește „scepticismul profesional” și „raționamentul profesional” sunt, prin urmare, limitate la contextul misiunilor de audit, asigurare și servicii conexe. În cadrul prezentului IES, însă, acești termeni trebuie interpretați ca fiind aplicabili contextului mai general al rolului de profesionist contabil.

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele 1-6)

- A3. Un candidat la titlul de profesionist contabil este o persoană care a început un program de educație profesională contabilă ca parte a DPI. DPI reprezintă procesul de învățare și dezvoltare prin intermediul căruia candidații la titlul de profesionist contabil dobândesc inițial competența necesară pentru a îndeplini un rol de profesionist contabil. DPI este fundamentată pe educația generală și include educația profesională contabilă, experiența practică și evaluarea. DPI continuă până când candidații la titlul de profesionist contabil pot demonstra că dețin competența profesională necesară îndeplinirii rolurilor alese în cadrul profesiei contabile.
- A4. Valorile, etica și atitudinile profesionale sunt definite drept conduita profesională și caracteristicile care îi identifică pe profesioniștii contabili ca membri ai unei profesii. Acestea includ principiile de etică asociate în general caracteristicilor

³ Glosar de termeni, *Manualul de reglementări internaționale de control al calității, audit, revizuire și alte servicii de asigurare și servicii conexe – Ediția 2018, Volumul I* al IAASB.

distinctive ale conduitei profesionale și considerate esențiale pentru definirea acestora.

- A5. Valorile, etica și atitudinile profesionale includ un angajament față de (a) competențele tehnice și aptitudinile profesionale, (b) conduita etică (de exemplu, independența, obiectivitatea, confidențialitatea și integritatea), (c) maniera profesională (de exemplu, atenția cuvenită, punctualitatea, curtoazia, respectul, responsabilitatea și credibilitatea), (d) urmărirea excelenței (de exemplu, angajamentul față de perfecționarea continuă și învățarea pe tot parcursul vieții) și (e) responsabilitatea socială (de exemplu, cunoașterea și luarea în considerare a interesului public).
- A6. Dispozițiile de etică relevante⁴ sunt definite ca fiind acele dispoziții de etică ce se aplică profesioniștilor contabili, fiind alcătuite în general din *Codul etic internațional pentru profesioniștii contabili (inclusiv Standardele Internaționale privind Independența)* al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili (Codul IESBA) împreună cu orice dispoziții naționale mai restrictive.
- A7. Competența profesională poate fi descrisă și clasificată în mai multe moduri. În contextul IES-urilor, competența profesională reprezintă capacitatea de a îndeplini un rol conform unui standard definit. Competența profesională transcende cunoașterea principiilor, standardelor, conceptelor, faptelor și procedurilor; ea reprezintă integrarea și aplicarea (a) competențelor tehnice, (b) aptitudinilor profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale.
- A8. La nivel internațional există diferențe legale și de reglementare importante care determină momentul calificării (sau al autorizării) profesioniștilor contabili. Fiecare organism membru IFAC poate defini relația adecvată dintre finalul DPI și momentul calificării (sau al autorizării) pentru membrii săi.
- A9. Includerea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în DPI reprezintă fundamentul pentru îndeplinirea rolului de profesionist contabil. Dezvoltarea ulterioară a valorilor, eticii și atitudinilor profesionale reprezintă unul dintre punctele centrale ale DPC, care este abordat de IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2014).
- A10. O arie de competență este o categorie pentru care se poate specifica un set de obiective educaționale conexe. Ariile de competență care țin de valorile, etica și atitudinile profesionale includ principiile de etică, precum și scepticismul profesional și raționamentul profesional; ariile de competență care țin de competența tehnică includ contabilitatea financiară și raportarea financiară, fiscalitatea și economia; iar ariile de competență care țin de aptitudinile profesionale includ competențele intelectuale și organizaționale.

⁴ Glosar de termeni, *Manualul de reglementări internaționale de control al calității, audit, revizuire și alte servicii de asigurare și servicii conexe* – Ediția 2018, Volumul I al IAASB.

- A11. Obiectivele educaționale determină conținutul și profunzimea cunoștințelor, înțelegerii și aplicării necesare pentru fiecare arie de competență specifică. Obiectivele educaționale pot fi îndeplinite în contextul unui mediu de lucru sau al unui program de educație profesională contabilă.

Obiectiv (A se vedea punctul 8)

- A12. Stabilirea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale pe care trebuie să le dobândească și de care trebuie să dea dovadă candidații la titlul de profesionist contabil servește mai multor scopuri. Astfel, este protejat interesul public, se îmbunătățește calitatea activității profesioniștilor contabili și este promovată credibilitatea profesiei contabile.

Cadrul general al valorilor, eticii și atitudinilor profesionale (A se vedea punctul 9)

- A13. Cadrul general al valorilor, eticii și atitudinilor profesionale poate fi stabilit prin dispozițiile de etică relevante, de exemplu abordarea privind cadrul conceptual stabilită în Codul IESBA⁵.
- A14. Conform dispozițiilor de etică relevante, profesioniștii contabili acceptă responsabilitatea de a acționa în interesul public. În consecință, acțiunile unui profesionist contabil nu au scopul de a satisface exclusiv nevoile unui anumit client sau angajator.
- A15. Prin stabilirea unor activități de învățare și dezvoltare care acoperă valorile, etica și atitudinile profesionale, organismele membre IFAC promovează angajamentul candidaților la titlul de profesionist contabil de a acționa în interesul public. Acționarea în interesul public include (a) dezvoltarea cunoștințelor și preocupărilor față de impactul asupra publicului; (b) dezvoltarea sensibilității la responsabilitățile sociale; (c) învățarea pe tot parcursul vieții; (d) o predispoziție pentru calitate, credibilitate, responsabilitate, punctualitate și curtoazie; și (e) respectul pentru legi și reglementări. Aceasta susține opinia că profesioniștii contabili contribuie la încrederea în funcționarea piețelor și a economiei în general.

Dispoziții de etică relevante (A se vedea punctul 10)

- A16. În cadrul unui program de educație profesională contabilă, valorile, etica și atitudinile profesionale ar putea fi tratate inițial ca un curs sau ca o disciplină separată. Totuși, pe măsură ce candidații la titlul de profesionist contabil progresează, integrarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în alte cursuri sau discipline încurajează recunoașterea și analizarea implicațiilor etice mai generale.

⁵ Cadrul general conceptual, *Manualul IESBA privind Codul etic internațional pentru profesioniștii contabili (inclusiv Standardele Internaționale privind Independența)* – Ediția 2018, Secțiunea 120.

Obiective educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale
(A se vedea punctul 11)

Dezvoltarea obiectivelor educaționale

- A17. Tabelul A enumeră obiectivele educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale care trebuie îndeplinite de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI, indiferent ce specializare contabilă sau rol își vor alege în viitor. Aceste obiective educaționale reprezintă baza care le permite profesioniștilor contabili să se specializeze în diferite roluri contabile, de exemplu, ca partener într-o misiune de audit sau ca specialist în fiscalitate.
- A18. La elaborarea programelor de educație profesională contabilă, cele trei arii de competență enumerate în Tabelul A pot să nu fie identice cu denumirile cursurilor sau disciplinelor prescrise. De asemenea, obiectivele educaționale asociate unei arii de competență (principiile de etică, de exemplu) pot fi îndeplinite prin intermediul mai multor cursuri sau discipline. Îndeplinirea anumitor obiective educaționale (de exemplu, cele din categoria scepticismului profesional și raționamentului profesional) se poate extinde pe mai multe cursuri sau discipline diferite, fiind posibil ca niciunul (niciuna) să nu fie dedicat(ă) exclusiv acelei arii de competență. În plus, ordinea în care ariile de competență sunt incluse într-un program de educație profesională contabilă poate fi diferită de ordinea prezentată în Tabelul A (de exemplu, angajamentul față de interesul public este trecut spre finalul listei ariilor de competență din Tabelul A, dar ar putea fi tratat destul de devreme în cadrul unui program de educație profesională contabilă).
- A19. Există numeroase modalități de a descrie și clasifica nivelurile cunoștințelor. Descrierea realizată de IAESB este disponibilă în Anexa 1, Descrierea nivelurilor cunoștințelor.
- A20. În Tabelul A, fiecărei arii de competență i-a fost alocat un nivel al cunoștințelor care trebuie atins de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI. Acest nivel al cunoștințelor arată contextul în care se așteaptă să fie demonstrate obiectivele educaționale relevante. Împreună, obiectivele educaționale și nivelul cunoștințelor aferent ariei de competență oferă informații care ajută organismele membre IFAC să își elaboreze propriile programe de educație profesională contabilă.
- A21. În cadrul programelor de educație profesională contabilă, un organism membru IFAC poate: (a) include arii de competență suplimentare; (b) crește nivelul cunoștințelor pentru anumite arii de competență; sau (c) stabili obiective educaționale suplimentare care nu sunt specificate în prezentul IES. Acest lucru se poate întâmpla atunci când un organism membru IFAC pregătește candidații la titlul de profesionist contabil să lucreze într-un anumit domeniu de activitate (de exemplu, în sectorul public) sau într-un anumit rol (de exemplu, contabil de gestiune sau auditor).

Selectarea activităților de învățare și dezvoltare

- A22. Organismele membre IFAC, instituțiile de învățământ și alte părți interesate sunt încurajate să identifice cea mai adecvată abordare de învățare și de dezvoltare a valorilor, eticii și atitudinilor profesionale, ținând cont de contextul național și cultural.
- A23. Pentru determinarea abordării necesare pentru îndeplinirea obiectivelor educaționale, mixul de activități de învățare și dezvoltare ar putea include o combinație de programe educaționale structurate și experiență practică. Această combinație ar putea fi organizată în așa fel încât să ofere candidaților la titlul de profesionist contabil o oportunitate adecvată de a experimenta aplicarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale la locul de muncă.
- A24. La stabilirea activităților de învățare și dezvoltare, organismele membre IFAC, instituțiile de învățământ și alte părți interesate pot face distincția între (a) educarea candidaților la titlul de profesionist contabil cu privire la valorile, etica și atitudinile profesionale și (b) dezvoltarea și menținerea unui mediu adecvat pentru o conduită etică. Dezvoltarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale poate fi realizată prin intermediul DPI și continuă pe tot parcursul carierei, făcând parte din activitățile de DPC și învățarea pe tot parcursul vieții.
- A25. Organismele membre IFAC, instituțiile de învățământ și alte părți interesate ar putea lua în considerare utilizarea unor abordări participative care pot spori dezvoltarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale. Acestea ar putea include, fără a se limita la:
- (a) Simulări;
 - (b) Discutarea unor bibliografii și materiale online selectate;
 - (c) Analizarea unor studii de caz care presupun situații economice care prezintă dileme etice;
 - (d) Discutarea deciziilor și constatărilor disciplinare;
 - (e) Seminare cu vorbitori cu experiență în procesul decizional corporativ sau profesional; și
 - (f) Utilizarea forumurilor online și a comunităților de discuții.
- A26. Abordările participative ar putea determina candidații la titlul de profesionist contabil să conștientizeze mai mult implicațiile etice și posibilele conflicte care afectează persoanele și afacerile și care pot apărea ca urmare a necesității de a lua decizii de management complexe.

Scepticism profesional și raționament profesional

- A27. Dezvoltarea profesională în ariile scepticismului profesional și raționamentului profesional nu este întotdeauna simplă. Planificarea unei educații și dezvoltări eficiente în aceste arii implică atenție și poate include metode de învățare în

care mentorii, activitatea de reflectare, timpul și experiența practică joacă un rol esențial.

Principiile și problemele de etică

- A28. Valorile, etica și atitudinile profesionale se aplică tuturor acțiunilor întreprinse de profesioniștii contabili în această calitate. A avea (a) cunoștințele și înțelegerea necesare cu privire la conceptele etice, teoriile etice și principiile fundamentale de etică profesională și (b) oportunitatea de a practica aplicarea acestora într-un alt loc decât locul de muncă poate ajuta candidații la titlul de profesionist contabil să recunoască și să trateze problemele de etică.
- A29. Educația și dezvoltarea candidaților la titlul de profesionist contabil pe probleme și principii de etică ar putea trata (a) problemele de etică specifice cu care este probabil să se confrunte toți profesioniștii contabili, (b) problemele de etică cu care este mai probabil să se confrunte profesioniștii contabili în anumite roluri și (c) principalele considerente privind elaborarea unor răspunsuri adecvate la astfel de probleme de etică.
- A30. Evidențierea principiilor de etică poate fi realizată prin încurajarea candidaților la titlul de profesionist contabil (a) să identifice implicațiile și conflictele etice aparente în activitatea lor sau în mediul lor de activitate, (b) să își formeze opinii preliminare cu privire la astfel de evenimente și (c) să le discute cu supraveghetorii lor de experiență practică.
- A31. Candidații la titlul de profesionist contabil se pot confrunta adesea cu probleme de etică și dileme în cadrul perioadei de practică. Persoanele responsabile de proiectarea și supravegherea programelor de experiență practică ar putea oferi candidaților la titlul de profesionist contabil îndrumări cu privire la necesitatea consultării angajatorilor, mentorilor sau supraveghetorilor din mediul lor de activitate sau a unui organism membru IFAC atunci când există dubii cu privire la aspectele etice aferente unui demers sau unei situații.

Revizuirea programelor de educație profesională contabilă (A se vedea punctul 12)

- A32. Programele de educație profesională contabilă sunt proiectate pentru a ajuta candidații la titlul de profesionist contabil să își dezvolte competența profesională corespunzătoare până la finalul DPI. Astfel de programe pot include educația formală, furnizată prin intermediul unor calificări și cursuri oferite de universități, alți furnizori de educație superioară, organisme membre IFAC și angajatori, precum și instruirea la locul de muncă. Proiectarea programelor de educație profesională contabilă oferite pe parcursul DPI poate implica așadar un aport substanțial de la alte părți interesate decât organismele membre IFAC.
- A33. Dispoziția privind revizuirea și actualizarea periodică a programelor de educație profesională contabilă reflectă mediul foarte dinamic și complex în care își desfășoară activitatea profesioniștii contabili. Durata unui ciclu normal de revizuire poate fi de trei până la cinci ani, dar poate fi adecvat să se realizeze revizuiți mai frecvente pentru a ține cont, de exemplu, de modificările legilor, ale reglementărilor și ale standardelor relevante pentru profesioniștii contabili.

Activitatea de reflectare (A se vedea punctul 13)

- A34. Activitatea de reflectare este procesul iterativ prin care profesioniștii contabili continuă, în toate etapele carierei lor, să își dezvolte competența profesională prin analizarea experiențelor lor (reale sau simulate) în vederea îmbunătățirii acțiunilor lor viitoare.
- A35. Cele mai realiste experiențe asupra cărora se poate reflecta ar putea fi cele de la locul de muncă. Atunci când acest lucru nu este posibil sau adecvat, simulările unor experiențe „din viața reală” sau analizarea cazurilor relevante care țin de domeniul public ar putea constitui, de asemenea, alternative potrivite.
- A36. Documentarea activității de reflectare ar putea include:
- (a) Evidențe ale învățării;
 - (b) Evidențe ale reflectării;
 - (c) Portofolii de dezvoltare personală; sau
 - (d) Jurnale ale incidentelor critice.
- A37. Pentru a oferi îndrumări candidaților la titlul de profesionist contabil și profesioniștilor contabili cu privire la natura, formatul și conținutul documentației care trebuie păstrate pentru activitatea de reflectare și la tipurile de situații etice care trebuie documentate, organismele membre IFAC pot ține cont de factori cum ar fi dispozițiile legale, de reglementare și privind confidențialitatea. De exemplu, anumite situații etice ar putea fi sensibile și ar putea face obiectul unor acțiuni legale sau disciplinare și, prin urmare, documentarea și discutarea lor de către candidații la titlul de profesionist contabil nu ar fi adecvată.
- A38. Organismele membre IFAC ar putea lua în considerare, de asemenea, oferirea unor îndrumări cu privire la modul în care trebuie sprijinită în practică activitatea de reflectare de către supraveghetorii de experiență practică.

Evaluarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale (A se vedea punctul 14)

- A39. IES 6, *Dezvoltarea profesională inițială – Evaluarea competenței profesionale* (2015), cuprinde principiile care se aplică la proiectarea activităților de evaluare utilizate pentru a evalua valorile, etica și atitudinile profesionale și alte elemente care țin de competența profesională.
- A40. Pot fi utilizate diferite activități pentru a evalua valorile, etica și atitudinile profesionale ale candidaților la titlul de profesionist contabil. Activitățile de evaluare adecvate pot include (a) examinări scrise care constau în întrebări ce necesită răspunsuri scurte, (b) studii de caz, (c) eseuri scrise, (d) testare obiectivă, (e) evaluări la locul de muncă și (f) recunoașterea învățării anterioare.
- A41. Pe lângă examinările scrise, există o serie de alte mijloace prin care poate fi realizată evaluarea în cadrul unui mediu de educație formală, inclusiv:
- (a) Crearea unor baze de date cu studii de caz și impunerea completării unor teste pe baza acestora de către candidații la titlul de profesionist contabil;

- (b) Utilizarea unui sistem de analize de caz care impune candidaților la titlul de profesionist contabil să păstreze jurnale și notițe cu privire la anumite cazuri din domeniul public;
 - (c) Utilizarea testării obiective a aspectelor etice din programele de educație profesională contabilă; și
 - (d) Utilizarea unor proiecte de grup pe baza unor studii de caz și a atelierelor pentru a evalua analiza etică și procesul decizional.
- A42. Evaluarea la locul de muncă diferă de și, în multe privințe, este mai dificilă decât evaluarea efectuată în cadrul unui mediu de educație formală. Mijloacele de evaluare a dezvoltării valorilor, eticii și atitudinilor profesionale la locul de muncă ar putea include:
- (a) Discutarea și soluționarea asistată a dilemelor etice pe măsura apariției acestora la locul de muncă; și
 - (b) Revizuirea procesului decizional etic combinată cu examinări și evaluări de performanță.

Anexa 1

Descrierea nivelurilor cunoștințelor

Această descriere a nivelurilor cunoștințelor este un suport pentru IAESB atunci când utilizează obiectivele educaționale în cadrul publicațiilor sale, cum ar fi Standardele Internaționale de Educație (IES-urile) 2, 3 și 4. Anexa descrie trei niveluri ale cunoștințelor. Aceste descrieri, împreună cu obiectivele educaționale, furnizează informații care ajută organismele membre să proiecteze programe de educație profesională contabilă pentru o diversitate de roluri și specializări profesionale contabile.

Nivelul cunoștințelor	Descriere
De bază	În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe: - Definirea, explicarea, sintetizarea și interpretarea principiilor și teoriilor de bază din ariile relevante de competență tehnică în vederea îndeplinirii sarcinilor, sub o supervizare adecvată; - Realizarea sarcinilor desemnate utilizând aptitudinile profesionale adecvate; - Recunoașterea importanței valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în realizarea sarcinilor desemnate; - Soluționarea unor probleme simple și înaintarea sarcinilor sau problemelor complexe supervizorilor sau celor care dețin cunoștințe de specialitate; și - Furnizarea de informații și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbală și scrisă. Obiectivele educaționale de la nivelul de bază sunt corelate cu medii de lucru caracterizate prin niveluri reduse de ambiguitate, complexitate și incertitudine.
Intermediar	În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe: - Aplicarea, compararea și analiza independente ale principiilor și teoriilor de bază din ariile relevante de competență tehnică în scopul îndeplinirii sarcinilor de lucru și luării deciziilor; - Combinarea competențelor tehnice și aptitudinilor profesionale în vederea îndeplinirii sarcinilor de lucru;

Nivelul cunoștințelor	Descriere
	• Aplicarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în sarcinile de lucru; și • Prezentarea informațiilor și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbală și scrisă, părților interesate din domeniul contabil și din alte domenii. Obiectivele educaționale de la nivelul intermediar sunt corelate cu medii de lucru caracterizate de niveluri moderate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.
Avansat	În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe: • Selectarea și integrarea principiilor și teoriilor din diferite arii de competență tehnică în vederea gestionării și coordonării proiectelor și a sarcinilor de lucru, precum și pentru a emite recomandări care să răspundă nevoilor părților interesate; • Integrarea competențelor tehnice și a aptitudinilor profesionale în vederea gestionării și coordonării proiectelor și a sarcinilor de lucru; • Luarea deciziilor privind măsurile corespunzătoare, pe baza valorilor, eticii și atitudinilor profesionale; • Evaluarea, cercetarea și soluționarea unor probleme complexe, cu supervizare limitată; • Anticiparea, consultarea adecvată și elaborarea de soluții pentru probleme și aspecte complexe; și • Prezentarea și explicarea informațiilor relevante în mod consecvent, într-o manieră convingătoare, unei varietăți de părți interesate. Obiectivele educaționale de la nivelul avansat sunt corelate cu medii de lucru caracterizate prin niveluri ridicate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.

STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 5, DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ INIȚIALĂ – EXPERIENȚA PRACTICĂ (2015)

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	1-7
Data intrării în vigoare	8
Obiectiv	9
Dispoziții	
Experiența practică	10-15
Supravegherea și monitorizarea experienței practice	16-19
Materiale explicative	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	A1-A4
Obiectiv	A5-A6
Experiența practică	A7-A14
Supravegherea și monitorizarea experienței practice	A15-A21

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele A1-A4)

1. Prezentul Standard Internațional de Educație (IES) prescrie experiența practică pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să o definitiveze până la finalul Dezvoltării Profesionale Inițiale (DPI).
2. Prezentul IES se adresează organismelor membre ale Federației Internaționale a Contabililor (IFAC). Organismele membre IFAC au responsabilitatea de a se asigura că DPI corespunde dispozițiilor prevăzute în cadrul prezentului IES. În plus, prezentul IES poate fi util pentru organizațiile educaționale, angajatori, organismele de reglementare, autoritățile guvernamentale și orice alte părți interesate care susțin experiența practică a candidaților la titlul de profesionist contabil.
3. Experiența practică se referă la activități la locul de muncă și la alte activități relevante pentru dezvoltarea competenței profesionale. Experiența practică este o componentă a DPI. DPI reprezintă procesul de învățare și dezvoltare prin intermediul căruia candidații la titlul de profesionist contabil dobândesc inițial competența profesională necesară pentru a îndeplini rolul de profesionist contabil.
4. Experiența practică pe parcursul DPI este fundamentată pe educația generală și pe programele de educație profesională contabilă. Publicul se așteaptă ca profesioniștii contabili să își aplice experiența și cunoștințele în îndeplinirea rolurilor lor. Totuși, varietatea rolurilor îndeplinite de profesioniștii contabili înseamnă că experiența practică prevăzută poate varia de la un organism membru IFAC la altul și chiar și în cadrul unui singur organism membru IFAC care are diferite categorii de membri. Organismele membre IFAC pot adapta cerințele referitoare la experiența practică pentru a satisface (a) propriile nevoi, (b) dispozițiile autorităților de reglementare relevante și (c) așteptările publicului privind competența profesioniștilor contabili.
5. După finalizarea DPI poate fi prevăzută o experiență practică pentru a aduce profesioniștii contabili la nivelul de competență profesională necesar pentru alte roluri, cum ar fi (a) cel de auditor statutar, (b) alte forme de specializare sau (c) roluri care sunt reglementate. Experiența practică face parte din procesul de învățare pe tot parcursul vieții prin care profesioniștii contabili își dezvoltă și își mențin competența profesională relevantă pentru rolul lor în cadrul Dezvoltării Profesionale Continue (DPC). Modificările în mediul de activitate, progresul în carieră sau alte roluri noi pot necesita creșterea nivelului de competență și dobândirea de noi competențe de către profesioniștii contabili. Aceste aspecte sunt acoperite de IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2014).
6. Cei care supraveghează experiența practică și angajatorii au roluri importante în planificarea și monitorizarea experienței practice dobândite de candidații la titlul de profesionist contabil.

7. Definițiile și explicațiile termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* (2015) sunt prezentate în *Glosarul de termeni* (2019) al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Educație Contabilă (IAESB).

Data intrării în vigoare

8. Prezentul IES intră în vigoare de la 1 iulie 2015.

Obiectiv (A se vedea punctele A5-A6)

9. Obiectivul prezentului IES este de a stabili experiența practică suficientă pentru candidații la titlul de profesionist contabil pe care aceștia trebuie să o definitiveze până la finalul DPI pentru a îndeplini un rol de profesionist contabil.

Dispoziții

Experiența practică (A se vedea punctele A7-A9)

10. Organismele membre IFAC trebuie să impună candidaților la titlul de profesionist contabil să definitiveze experiența practică până la finalul DPI.
11. Organismele membre IFAC trebuie să prevadă suficientă experiență practică pentru a permite candidaților la titlul de profesionist contabil să demonstreze că au dobândit (a) competența tehnică, (b) aptitudinile profesionale și (c) valorile, etica și atitudinile profesionale necesare pentru îndeplinirea rolului de profesionist contabil.
12. Organismele membre IFAC trebuie să își stabilească abordarea preferată pentru cuantificarea experienței practice utilizând una dintre următoarele trei abordări:
- bazată pe rezultate;
 - bazată pe activitățile realizate; sau
 - o abordare combinată.

Abordarea bazată pe rezultate (A se vedea punctul A10)

13. Organismele membre IFAC care implementează o abordare bazată pe rezultate trebuie să impună candidaților la titlul de profesionist contabil să demonstreze, utilizând indicatori ai rezultatelor, că au obținut experiența practică.

Abordarea bazată pe activitățile realizate (A se vedea punctele A11-A13)

14. Organismele membre IFAC care implementează o abordare bazată pe activitățile realizate trebuie să impună candidaților la titlul de profesionist contabil să demonstreze, utilizând indicatori ai activităților realizate, că au obținut experiența practică.

Abordarea combinată (A se vedea punctul A14)

15. Organismele membre IFAC care implementează o combinație între abordarea bazată pe rezultate și cea bazată pe activitățile realizate trebuie să se conformeze dispozițiilor referitoare la abordarea bazată pe rezultate și cea bazată pe activitățile realizate, după caz, așa cum au fost prezentate la punctele 13 și 14.

Supravegherea și monitorizarea experienței practice (A se vedea punctele A15-A21)

16. Organismele membre IFAC trebuie să prevadă desfășurarea experienței practice a candidaților la titlul de profesionist contabil sub îndrumarea unui supraveghetor de experiență practică.
17. Organismele membre IFAC trebuie să prevadă înregistrarea experienței practice a candidaților la titlul de profesionist contabil într-un format consecvent prescris de un organism membru IFAC sau, după caz, de un organism de reglementare și susținerea acestuia cu dovezi care pot fi verificate.
18. Organismele membre IFAC trebuie să impună supraveghetorului de experiență practică să realizeze o examinare periodică a evidențelor privind experiența practică a candidaților la titlul de profesionist contabil.
19. Organismele membre IFAC trebuie să stabilească activități de evaluare corespunzătoare pentru a evalua dacă a fost dobândită suficientă experiență practică de către candidații la titlul de profesionist contabil.

Materiale explicative

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele 1-7)

- A1. Un candidat la titlul de profesionist contabil este o persoană care a început un program de educație profesională contabilă ca parte a DPI. DPI reprezintă procesul de învățare și dezvoltare prin intermediul căruia candidații la titlul de profesionist contabil dobândesc inițial competența necesară pentru a îndeplini rolul de profesionist contabil. DPI este fundamentată pe educația generală și include educația profesională contabilă, experiența practică și evaluarea. DPI continuă până când candidații la titlul de profesionist contabil pot demonstra că dețin competența profesională necesară îndeplinirii rolurilor alese în cadrul profesiei contabile.
- A2. Programele de educație profesională contabilă sunt proiectate pentru a ajuta candidații la titlul de profesionist contabil să își dezvolte competența profesională corespunzătoare până la finalul DPI. Ele pot consta într-o educație formală, furnizată prin intermediul unor programe de studii și cursuri oferite de universități, alți furnizori de educație, organisme membre IFAC și angajatori, precum și în instruirea la locul de muncă. Prin urmare, proiectarea programelor de educație profesională contabilă pe parcursul DPI poate implica un aport substanțial de la alte părți interesate decât organismele membre IFAC.
- A3. Competența profesională poate fi descrisă și clasificată în mai multe moduri. În contextul IES-urilor, competența profesională reprezintă capacitatea de a îndeplini un rol conform unui standard definit. Competența profesională transcende cunoașterea principiilor, standardelor, conceptelor, faptelor și procedurilor; ea reprezintă integrarea și aplicarea (a) competențelor tehnice, (b) aptitudinilor profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale.
- A4. Experiența practică asigură un mediu profesional în care candidații la titlul de profesionist contabil își pot dezvolta competența prin:
- (a) cunoașterea mediului în care sunt furnizate serviciile;
 - (b) sporirea nivelului lor de înțelegere a organizațiilor, a modului în care funcționează afacerile și a relațiilor profesionale de muncă;
 - (c) capacitatea de a corela activitatea contabilă cu alte funcții și activități ale afacerii;
 - (d) dezvoltarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale corespunzătoare în situații practice, din viața reală (a se vedea și IES 4, *Dezvoltarea profesională inițială – valori, etică și atitudini profesionale* (2015)); și
 - (e) oportunitatea de a se dezvolta la niveluri progresive de responsabilitate, în timp ce se află sub supravegherea corespunzătoare.

Obiectiv (A se vedea punctul 9)

- A5. Experiența practică suficientă cuprinde o combinație de profunzime și amploare, cunoștințe și aplicare și, după caz, integrarea materialelor din domenii diferite, aplicate unei varietăți de situații și contexte. Amploarea experienței practice este afectată de factori precum: natura rolului; nivelul de complexitate; legislația națională sau locală; dispozițiile autorităților de reglementare; și așteptările publicului în ceea ce privește competența profesională. Profunzimea experienței profesionale este afectată de factori ca varietatea și complexitatea sarcinilor, precum și de nivelul de susținere al supravegherii și monitorizării.
- A6. Stabilirea a ceea ce constituie experiența practică suficientă pe care trebuie să o finalizeze un candidat la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI servește mai multor scopuri. Astfel, este protejat interesul public, se îmbunătățește calitatea lucrărilor profesioniștilor contabili și este promovată credibilitatea profesiei contabile.

Experiența practică (A se vedea punctele 10-12)

- A7. DPI este fundamentată pe educația generală și include educația profesională contabilă, experiența practică și evaluarea. Combinația exactă a acestor elemente poate varia în funcție de mai mulți factori, inclusiv, de exemplu, complexitatea și varietatea sarcinilor, cunoștințele speciale necesare, nivelul de autonomie și nivelul de raționament necesar pentru rolul pe care se preconizează că și-l va asuma candidatul la titlul de profesionist contabil la finalul DPI. Combinația dintre experiența practică și educație poate varia, de asemenea, în funcție de (a) regulile stabilite de fiecare organism membru IFAC, (b) legislația națională și locală, (c) dispozițiile autorităților de reglementare și (d) așteptările publicului.
- A8. Pentru a determina ceea ce constituie un echilibru corespunzător între educația profesională contabilă și experiența practică, organismele membre IFAC pot lua în considerare următoarele:
- (a) Unele programe de educație profesională contabilă care acordă o importanță sporită aplicării în practică, cum ar fi stagiile de practică (traineeships, interships), perioadele de practică educațională cooperativă și transferurile temporare, pot contribui la cerința referitoare la experiența practică.
 - (b) Studiile pentru calificările academice sau profesionale sunt utile pentru dobândirea și demonstrarea cunoștințelor profesionale contabile. Totuși, studiile în sine nu demonstrează neapărat dobândirea competenței profesionale necesare pentru a îndeplini un rol de profesionist contabil. Experiența câștigată la locul de muncă le conferă candidaților la titlul de profesionist contabil multe din aptitudinile necesare pentru a deveni profesioniști contabili competenți.
 - (c) Experiența practică poate fi obținută după încheierea unui program de educație profesională contabilă sau concomitent cu un astfel de program.

- A9. Pentru stabilirea abordării și a dispozițiilor privind experiența practică, organismele membre IFAC pot lua în considerare mai mulți factori, inclusiv:
- (a) interesul public, inclusiv cunoștințele despre mediul local, așteptările publicului și orice dispoziții de reglementare relevante;
 - (b) nevoile candidaților la titlul de profesionist contabil, inclusiv înțelegerea rolurilor pe care se preconizează că și le vor asuma la finalizarea DPI.
 - (c) nevoile angajatorului, inclusiv eficiența și eficacitatea din punctul de vedere al costurilor, și dacă angajatorul este din sectorul privat, sectorul public sau practica publică; și
 - (d) nevoile organismului membru IFAC, inclusiv dispozițiile de reglementare, eficiența și eficacitatea din punctul de vedere al costurilor.

Abordarea bazată pe rezultate (A se vedea punctul 13)

- A10. Dovezile care ar putea fi folosite în scopuri de evaluare în cadrul unei abordări bazate pe rezultate ar putea include:
- (a) cuantificarea obiectivelor educaționale îndeplinite în conformitate cu o hartă a competențelor;
 - (b) revizuirea unui proiect de cercetare sau a unui eseu reflectiv; și
 - (c) jurnalele de activitate, comparate cu o hartă corespunzătoare a competențelor. Jurnalele de activitate sunt evidențe ținute de fiecare persoană, care documentează natura lucrărilor, sarcinile realizate, precum și timpul petrecut pentru realizarea acestor sarcini și lucrări.

Abordarea bazată pe activitățile realizate (A se vedea punctul 14)

- A11. Abordările bazate pe activitățile realizate sunt folosite adeseori ca mijloc de cuantificare a dezvoltării competenței, având în vedere ușurința cu care acestea pot fi cuantificate și verificate. Abordările bazate pe activitățile realizate au limitări, de exemplu, ele nu cuantifică întotdeauna direct obiectivele educaționale sau competența dobândită. În mod tradițional, abordările bazate pe activitățile realizate au la bază timpul, de exemplu, orele petrecute pentru activități relevante sau durata totală (zile, luni sau ani) de experiență practică.
- A12. Dovezile care ar putea fi folosite în scopuri de cuantificare în cadrul unei abordări bazate pe activitățile realizate includ evidențele legate de prezență, foile de pontaj, agendele de muncă și registrele sau jurnalele de activitate. Organismele membre IFAC care stabilesc o dispoziție folosind o abordare bazată pe activitățile realizate pot lua în considerare structura și relevanța programelor educaționale finalizate de candidații la titlul de profesionist contabil. Programele de educație profesională contabilă care au un rezultat similar rezultatelor derivate din experiența practică cuantificată (cum ar fi stagiile de practică) pot contribui la necesarul total de experiență practică. De asemenea, atunci când a fost încheiat un program semnificativ de educație profesională contabilă, cum ar fi un master

în contabilitate, un organism membru IFAC poate alege să reducă componenta de experiență practică. De exemplu, un organism membru IFAC care alege abordarea bazată pe activitățile realizate poate lua în considerare trei ani de experiență practică (variantă preferată și implementată de mai multe organisme membre IFAC) sau doi ani cu o diplomă de master în contabilitate sau în alt domeniu relevant sau un total de minimum cinci ani de educație contabilă și experiență practică suficientă, cumulate.

- A13. Indiferent de ponderea părților componente, există, de obicei, o așteptare din partea publicului ca un profesionist contabil să fi finalizat un program de educație profesională contabilă și să fi obținut suficientă experiență practică.

Abordarea combinată (A se vedea punctul 15)

- A14. Un organism membru IFAC poate crea abordări care combină abordarea bazată pe rezultate și abordarea bazată pe activitățile realizate. Se poate considera că activitățile realizate contribuie la competențele profesionale cuantificate. Dobândirea anumitor competențe poate fi utilizată pentru a verifica activitățile realizate sau, în unele cazuri, poate înlocui o parte a cerinței legate de activitățile realizate.

Supravegherea și monitorizarea experienței practice (A se vedea punctele 16-19)

- A15. Un supraveghetor de experiență practică este un profesionist contabil care este responsabil pentru îndrumarea, consilierea și asistarea candidaților la titlul de profesionist contabil în vederea dobândirii unei experiențe practice suficiente. Supraveghetorii de experiență practică pot reprezenta o legătură importantă între candidații la titlul de profesionist contabil și organismele membre IFAC. Aceștia pot fi responsabili de planificarea perioadei de experiență practică și pot oferi îndrumări candidaților la titlul de profesionist contabil. În unele medii, supraveghetorii de experiență practică își pot asuma, de asemenea, rolul de mentor pentru candidații la titlul de profesionist contabil. Organismele membre IFAC pot oferi instruire pentru supraveghetorii de experiență practică și pot implementa atât programe de asistență, cât și programe de control al calității.
- A16. Supraveghetorii de experiență practică pot fi asistați la efectuarea funcției de monitorizare de alte persoane, dintre care unele ar putea să nu fie profesioniști contabili.
- A17. Dovezile care pot fi verificate reprezintă dovezi obiective, care pot fi demonstrate și păstrate.
- A18. Scopul examinării periodice de către supraveghetorul de experiență practică a evidențelor privind experiența practică, susținute de dovezi care pot fi verificate, este de a verifica îndeplinirea dispozițiilor stabilite de organismul membru IFAC sau de autoritatea de reglementare. În plus, această examinare periodică poate fi, de asemenea, utilizată pentru a monitoriza progresul unei anumite persoane. Dacă progresul candidatului la titlul de profesionist contabil nu corespunde așteptărilor, supraveghetorul de experiență practică are o oportunitate de a analiza situația pentru a descoperi motivele, precum și ce se poate face pentru a

îmbunătăți progresul. Această monitorizare periodică (a) va oferi o oportunitate pentru supraveghetorul de experiență practică, angajator și candidatul la titlul de profesionist contabil să analizeze experiența practică obținută până la acea dată și (b) va contribui la dezvoltarea viitoare a candidatului la titlul de profesionist contabil.

A19. Pentru evaluarea suficienței experienței practice dobândite de candidații la titlul de profesionist contabil, organismele membre IFAC pot lua în considerare următoarele activități:

- (a) Stabilirea unui sistem, care ar putea utiliza o abordare selectivă, pentru monitorizarea și raportarea experienței practice obținute;
- (b) Furnizarea unor îndrumări scrise detaliate pentru angajatori, supraveghetorii de experiență practică și candidații la titlul de profesionist contabil cu privire la programul de experiență practică și rolurile și responsabilitățile fiecăruia dintre ei;
- (c) Stabilirea unui mecanism pentru aprobarea gradului de adecvare al angajatorilor în ceea ce privește furnizarea unei experiențe practice corespunzătoare pentru candidații la titlul de profesionist contabil;
- (d) Evaluarea și aprobarea mediului de experiență practică înainte de începerea acesteia. De exemplu, natura și domeniul de aplicare ale experienței practice, precum și procedurile de instruire ale angajatorilor pot fi examinate pentru a se asigura oferirea unor îndrumări, supravegheri, servicii de mentorat, consilieri și evaluări corespunzătoare pentru candidații la titlul de profesionist contabil;
- (e) Stabilirea unui sistem de raportare periodică de către angajatori pentru a acoperi schimbările, dacă există, în natura, domeniul de aplicare și conținutul planificate aferente experienței practice desfășurate de candidații la titlul de profesionist contabil;
- (f) Evaluarea, înainte de finalizarea DPI, a experienței practice dobândite, pe baza unor prezentări scrise (eventual, susținute de prezentări orale) realizate de candidații la titlul de profesionist contabil și supraveghetorii de experiență practică (a se vedea și IES 6, *Dezvoltarea profesională inițială – evaluarea competenței profesionale*);
- (g) Încurajarea angajatorilor să ofere comentarii candidaților la titlul de profesionist contabil și supraveghetorilor de experiență practică și să comunice când au fost dobândite competențele;
- (h) Monitorizarea angajatorilor și a supraveghetorilor de experiență practică aprobați anterior. Organismele membre IFAC pot oferi consultanță privind aspectele care pot fi îmbunătățite sau pot recomanda retragerea aprobării în cazul în care condițiile s-au modificat într-o asemenea măsură încât criteriile de experiență relevante nu sunt îndeplinite; și

- (i) Desfășurarea unui studiu periodic, la timpul potrivit, cu privire la competențele necesare profesioniștilor contabili pentru a facilita asigurarea dobândirii unei experiențe practice suficiente și susținerea acesteia prin dovezi care pot fi verificate, cum ar fi un jurnal de activitate.
- A20. IES 6, *Dezvoltarea profesională inițială – evaluarea competenței profesionale* (2015), prevede principiile care se aplică în proiectarea activităților de evaluare utilizate pentru a evalua nivelul de suficiență al experienței practice.
- A21. Pot fi utilizate diferite activități pentru a evalua nivelul de suficiență al experienței practice a candidaților la titlul de profesionist contabil. Activitățile de evaluare corespunzătoare pot include evaluările la locul de muncă, așa cum sunt prezentate în IES 2, *Dezvoltarea profesională inițială – competențe tehnice* (2015), IES 3, *Dezvoltarea profesională inițială – aptitudini profesionale* (2015), și IES 4, *Dezvoltarea profesională inițială – valori, etică și atitudini profesionale* (2015), în domeniile-țintă ale acestora din cadrul DPI.

STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 6, DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ INIȚIALĂ – EVALUAREA COMPETENȚEI PROFESIONALE (2015)

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	1-5
Data intrării în vigoare	6
Obiectiv	7
Dispoziții	
Evaluarea formală a competenței profesionale	8
Principii de evaluare	9
Dovezi care pot fi verificate	10
Materiale explicative	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	A1-A3
Obiectiv	A4
Evaluarea formală a competenței profesionale	A5-A8
Principii de evaluare	A9-A20
Dovezi care pot fi verificate	A21-A22

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele A1-A3)

1. Prezentul Standard Internațional de Educație (IES) prescrie dispozițiile pentru evaluarea competenței profesionale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să o demonstreze până la finalul Dezvoltării Profesionale Inițiale (DPI).
2. Prezentul IES se adresează organismelor membre ale Federației Internaționale a Contabililor (IFAC). Organismele membre IFAC au responsabilitatea de a evalua dacă persoanele care candidează la titlul de profesionist contabil au obținut nivelul adecvat de competență profesională până la finalul DPI. În plus, prezentul IES poate fi util pentru organizațiile educaționale, angajatori, organismele de reglementare, autoritățile guvernamentale și orice alte părți interesate care susțin educația și dezvoltarea candidaților la titlul de profesionist contabil.
3. În contextul IES-urilor, evaluarea reprezintă stabilirea nivelului de competență profesională obținută prin învățare și dezvoltare. DPI reprezintă procesul de învățare și dezvoltare prin intermediul căruia candidații la titlul de profesionist contabil dobândesc inițial competența necesară pentru a îndeplini rolul de profesionist contabil. Învățarea și dezvoltarea reprezintă, însă, un proces continuu de dezvoltare și menținere a competenței profesionale pe tot parcursul carierei unui profesionist contabil și, prin urmare, continuă prin Dezvoltarea Profesională Continuă (DPC). Pe parcursul DPI, accentul este pus pe dobândirea competenței profesionale. Pe parcursul DPC, accentul este pus pe dezvoltarea și menținerea competenței profesionale.
4. Prezentul IES specifică dispozițiile pentru evaluarea competenței profesionale, în timp ce
 - IES 2, *Dezvoltarea profesională inițială – competențe tehnice* (2015), IES 3, *Dezvoltarea profesională inițială – aptitudini profesionale* (2015), și IES 4, *Dezvoltarea profesională inițială – valori, etică și atitudini profesionale* (2015), specifică dispozițiile de evaluare relevante pentru domeniile lor țintă din cadrul DPI; și
 - IES 5, *Dezvoltarea profesională inițială – experiența practică* (2015), specifică dispozițiile pentru evaluarea experienței practice.
5. Definițiile și explicațiile termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* (2015) sunt prezentate în *Glosarul de termeni* (2019) al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Educație Contabilă (IAESB).

Data intrării în vigoare

6. Prezentul IES intră în vigoare de la 1 iulie 2015.

Obiectiv (A se vedea punctul A4)

7. Obiectivul prezentului IES este de a stabili măsura în care candidații la titlul de profesionist contabil au demonstrat până la finalul DPI un nivel corespunzător de competență profesională pentru a îndeplini un rol de profesionist contabil.

Dispoziții

Evaluarea formală a competenței profesionale (A se vedea punctele A5-A8)

8. Organismele membre IFAC trebuie să evalueze formal măsura în care candidații la titlul de profesionist contabil au obținut un nivel corespunzător de competență profesională până la finalul DPI, pe baza rezultatelor aferente unei game de activități de evaluare desfășurate pe parcursul DPI.

Principii de evaluare (A se vedea punctele A9-A20)

9. Organismele membre IFAC trebuie să proiecteze activități de evaluare cu niveluri înalte de fiabilitate, validitate, echitate, transparență și suficiență în cadrul programelor de educație profesională contabilă.

Dovezi care pot fi verificate (A se vedea punctele A21-A22)

10. Organismele membre IFAC trebuie să își bazeze evaluarea competenței profesionale a candidaților la titlul de profesionist contabil pe dovezi care pot fi verificate.

Materiale explicative

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele 1-5)

- A1. Competența profesională poate fi descrisă și clasificată în mai multe moduri. În contextul IES-urilor, competența profesională reprezintă capacitatea de a îndeplini un rol conform unui standard definit. Competența profesională transcende cunoașterea principiilor, standardelor, conceptelor, faptelor și procedurilor; ea reprezintă integrarea și aplicarea (a) competențelor tehnice, (b) aptitudinilor profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale.
- A2. Pe parcursul DPI, evaluarea poate fi desfășurată de mai multe părți interesate, inclusiv organismele membre IFAC, angajatorii, organismele de reglementare, organismele care acordă licențe, universitățile, colegiile și furnizorii privați de educație. Deși evaluarea competenței profesionale pe parcursul DPI este responsabilitatea organismelor membre IFAC, alte părți interesate pot contribui substanțial la activitățile de evaluare.
- A3. Profesioniștii contabili continuă să învețe pe tot parcursul vieții pentru a-și dezvolta și a-și menține competența profesională relevantă pentru rolul lor, pe parcursul DPC. Modificările în mediul de activitate, progresul în carieră sau alte roluri noi pot necesita creșterea nivelului de competență și dobândirea de noi competențe de către profesioniștii contabili. Aceste aspecte sunt acoperite de IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2014).

Obiectiv (A se vedea punctul 7)

- A4. Stabilirea măsurii în care candidații la titlul de profesionist contabil demonstrează un nivel corespunzător de competență profesională până la finalul DPI servește mai multor scopuri. Astfel, este protejat interesul public, se îmbunătățește calitatea activității profesioniștilor contabili și este promovată credibilitatea profesiei contabile.

Evaluarea formală a competenței profesionale (A se vedea punctul 8)

- A5. Pentru a evalua formal dacă a fost dobândită competența profesională, organismul membru IFAC se poate baza pe rezultatele uneia sau mai multor activități de evaluare de pe parcursul DPI. Configurarea activităților de evaluare pe parcursul DPI poate varia și poate include, dar nu se limitează la:
- (a) O singură examinare multidisciplinară realizată la finalul DPI;
 - (b) O serie de examinări care se concentrează pe anumite arii de competență profesională, realizate pe parcursul DPI; sau
 - (c) O serie de examinări și de evaluări la locul de muncă realizate pe parcursul DPI.

- A6. Activitățile de evaluare sunt acele activități care au scopul de a evalua anumite arii de competență profesională. Pe parcursul DPI, activitățile de evaluare pot fi selectate pentru a corespunde unui anumit aspect al competenței profesionale care face obiectul evaluării. Exemplele de activități de evaluare pot include, dar nu se limitează la:
- (a) Examinări scrise;
 - (b) Examinări orale;
 - (c) Testare obiectivă;
 - (d) Testare asistată de calculator;
 - (e) Evaluarea la locul de muncă a competenței, realizată de angajatori; și
 - (f) Verificarea unui portofoliu de dovezi privind finalizarea activităților de la locul de muncă.
- A7. Tipurile de activități de evaluare selectate pot depinde de factori specifici fiecărui organism membru IFAC, factori care includ, dar nu se limitează la:
- (a) Accesibilitatea și distanțele dintre zonele geografice în care se află candidații la titlul de profesionist contabil;
 - (b) Resursele educaționale și alte resurse disponibile organismului membru IFAC;
 - (c) Numărul și pregătirea candidaților la titlul de profesionist contabil care sunt evaluați; și
 - (d) Disponibilitatea oportunităților de învățare și dezvoltare furnizate de angajatori.
- A8. Factorii relevanți în stabilirea nivelului corespunzător de competență profesională care trebuie atins de profesioniștii contabili includ, dar nu se limitează la:
- (a) Complexitatea și varietatea sarcinilor de care sunt responsabili profesioniștii contabili;
 - (b) Așteptările părților interesate (cum ar fi publicul, angajatorii și organismele de reglementare) cu privire la natura și nivelul de competență profesională;
 - (c) Cunoștințe de specialitate necesare profesioniștilor contabili care lucrează în anumite sectoare de activitate;
 - (d) Nivelul raționamentului profesional necesar pentru a prelua o misiune sau pentru a finaliza o sarcină;
 - (e) Rolurile variate ale profesioniștilor contabili, cum ar fi cel de întocmire a situațiilor financiare, de consiliere fiscală sau de contabilitate managerială; și
 - (f) Complexitatea mediului de lucru.

Principii de evaluare (A se vedea punctul 9)

- A9. Programele de educație profesională contabilă sunt proiectate pentru a ajuta candidații la titlul de profesionist contabil să își dezvolte competența profesională corespunzătoare până la finalul DPI. Ele pot consta într-o educație formală, furnizată prin intermediul unor programe de studii și cursuri oferite de universități, alți furnizori de educație superioară, organisme membre IFAC și angajatori, precum și în instruirea la locul de muncă. Prin urmare, proiectarea programelor de educație profesională contabilă pe parcursul DPI poate implica un aport substanțial de la alte părți interesate decât organismele membre IFAC.
- A10. Principiile de evaluare se aplică activităților individuale de evaluare care sunt realizate pe parcursul DPI. Cu toate acestea, se poate să nu fie întotdeauna posibil să se atingă niveluri ridicate de fiabilitate, validitate, echitate, transparență și suficiență pentru fiecare activitate de evaluare individuală.
- A11. O activitate de evaluare prezintă un nivel ridicat de fiabilitate dacă generează, în mod consecvent, același rezultat în aceleași circumstanțe date. Fiabilitatea nu reprezintă un indicator absolut, iar activități de evaluare diferite pot avea grade de fiabilitate diferite. O activitate de evaluare este foarte fiabilă dacă majoritatea evaluatorilor, acționând în mod independent, ajung la același raționament, în aceleași circumstanțe.
- A12. Există numeroase modalități de a proiecta activitățile de evaluare în vederea creșterii fiabilității. De exemplu:
- (a) Fiabilitatea unei examinări scrise poate fi sporită dacă se evită utilizarea unei exprimări ambigue în întrebările sau instrucțiunile din cadrul examinării;
 - (b) Fiabilitatea unui test obiectiv poate fi sporită prin inițierea unei revizuri interne sau externe a conținutului testării anterior finalizării acesteia; și
 - (c) Fiabilitatea unei evaluări la locul de muncă poate fi sporită prin selectarea unor evaluatori care dețin niveluri comparabile ridicate de aptitudini și prin instruirea lor corespunzătoare astfel încât aceștia să poată evalua sarcina.
- A13. O activitate de evaluare prezintă un nivel ridicat de validitate dacă cuantifică ceea ce se intenționa să fie cuantificat. Validitatea nu reprezintă un indicator absolut, iar activități de evaluare diferite pot avea grade de validitate diferite. Validitatea ia forme diverse și include următoarele:
- (a) Validitate aparentă – O activitate de evaluare prezintă o validitate aparentă ridicată dacă este percepută ca o activitate care cuantifică ceea ce se intenționa să fie cuantificat;

- (b) Validitate predictivă – O activitate de evaluare prezintă o validitate predictivă ridicată atunci când conținutul ei este corelat cu aspectul specific al competenței profesionale pe care se intenționează ca aceasta să-l evalueze; și
- (c) Validitatea conținutului – O activitate de evaluare prezintă un o validitate a conținutului ridicată dacă asigură o acoperire corespunzătoare a aspectului specific al competenței profesionale care este evaluat.

A14. Există numeroase modalități de a concepe activitățile de evaluare astfel încât să fie sporită validitatea. De exemplu:

- (a) Validitatea aparentă poate fi sporită atunci când se evaluează competența candidaților la titlul de profesionist contabil în aplicarea unui anumit standard de contabilitate dacă examenul include mai degrabă un studiu de caz comprehensiv și relevant decât un studiu de caz simplu bazat pe informații incomplete;
- (b) Validitatea predictivă poate fi sporită pentru evaluarea competențelor de lider prin folosirea unei evaluări la locul de muncă pentru a stabili cât de bine conduce o echipă candidatul la titlul de profesionist contabil, mai degrabă decât a unui examen scris; și
- (c) Validitatea conținutului poate fi sporită dacă o examinare acoperă mai degrabă mai multe, decât mai puține aspecte dintr-o anumită arie de competență profesională care este evaluată.

A15. O activitate de evaluare are un grad ridicat de echitate dacă este corectă și obiectivă. Echitatea nu reprezintă un indicator absolut, iar activități de evaluare diferite pot avea grade de echitate diferite. Echitatea poate fi îmbunătățită atunci când cei care concep activitățile de evaluare sunt conștienți de posibilitatea de a fi subiectivi.

A16. Există numeroase modalități de a concepe activitățile de evaluare astfel încât să fie sporită echitatea. De exemplu:

- (a) Echitatea poate fi sporită prin luarea măsurilor necesare pentru ca activitățile de evaluare să se bazeze doar pe tehnologii informatice care sunt disponibile pentru toți candidații la titlul de profesionist contabil; și
- (b) Echitatea poate fi sporită prin revizuirea subiectelor de examen pentru a elimina ipotezele aferente unor aspecte culturale care nu sunt împărtășite în mod obișnuit de către toți candidații la titlul de profesionist contabil.

A17. O activitate de evaluare are un grad ridicat de transparență atunci când sunt făcute publice detaliile acesteia, precum ariile de competență care vor fi evaluate și cadrul temporal al activității. Un nivel ridicat de transparență este de asemenea relevant atunci când se ia în considerare totalitatea activităților de evaluare care se desfășoară pe parcursul DPI. Transparența nu reprezintă un indicator absolut, iar activități de evaluare diferite pot avea grade de transparență

diferite. O comunicare clară și accesibilă părților interesate poate avea ca rezultat un grad de transparență ridicat.

A18. Există numeroase modalități de a crește transparența activităților de evaluare. De exemplu:

- (a) În ceea ce privește totalitatea activităților de evaluare care sunt desfășurate pe parcursul DPI, transparența poate fi sporită prin punerea la dispoziția publicului larg a unui anunț prin care să se explice ariile de competență profesională care vor fi evaluate, tipurile de activități de evaluare incluse și cadrul temporal al activităților de evaluare pe parcursul DPI;
- (b) Transparența poate fi sporită la evaluarea la locul de muncă atunci când angajatorii comunică angajaților un cadru general de competențe clar definit pe baza căruia vor fi evaluate competențele angajaților; și
- (c) Transparența în stabilirea și efectuarea unei examinări poate fi sporită prin punerea la dispoziția publicului a informațiilor privind desfășurarea, notarea și conducerea examinării.

A19. O activitate de evaluare are un nivel ridicat de suficiență dacă (a) există un echilibru între profunzime și amploare, cunoștințe și aplicare și (b) combină subiecte din diferite domenii aplicate pentru o serie de situații și contexte. Un nivel ridicat de suficiență este, de asemenea, relevant atunci când se ia în considerare totalitatea activităților de evaluare care se desfășoară pe parcursul DPI. Suficiența nu reprezintă un indicator absolut, iar activități de evaluare diferite pot avea niveluri de suficiență diferite.

A20. Există numeroase modalități de a concepe activitățile de evaluare astfel încât să fie sporită suficiența. De exemplu:

- (a) Suficiența poate fi sporită pe parcursul DPI prin includerea unor activități de evaluare a competențelor tehnice necesare, a aptitudinilor profesionale și a valorilor, eticii și atitudinilor profesionale (ampleare) la un nivel adecvat de detaliu (profunzime); și
- (b) În raport cu evaluarea la locul de muncă, suficiența poate fi sporită impunând candidaților la titlul de profesionist contabil să-și demonstreze competența profesională pentru o gamă largă de aptitudini profesionale și valori, etică și atitudini profesionale care sunt aplicate în numeroase situații diferite.

Dovezi care pot fi verificate (A se vedea punctul 10)

A21. Dovezile care pot fi verificate reprezintă dovezi obiective, care pot fi demonstrate și păstrate. Fundamentarea evaluării competenței profesionale pe baza unor dovezi care pot fi verificate poate satisface nevoile terțelor părți care supraveghează sau reglementează organismul membru IFAC. De asemenea, va spori încrederea părților interesate în ceea ce privește faptul că persoanele care

candidează la titlul de profesionist contabil au obținut un nivel adecvat de competență profesională până la finalul DPI.

A22. Exemplele de dovezi care pot fi verificate includ:

- (a) Certificatele care atestă finalizarea cu succes a unui curs;
- (b) Evidențele rezultatelor aferente finalizării cu succes a examinărilor; și
- (c) O evidență a realizărilor oferită de angajatori cu privire la competența dobândită de candidatul la titlul de profesionist contabil.

STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 7, DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ CONTINUĂ (2014)

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	1-7
Data intrării în vigoare	8
Obiectiv	9
Dispoziții	
Promovarea DPC	10
Accesul la DPC	11
DPC obligatorie pentru toți profesioniștii contabili	12-16
Monitorizare și impunere	17
Materiale explicative	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	A1-A4
Promovarea DPC	A5
Accesul la DPC	A6-A9
DPC obligatorie pentru toți profesioniștii contabili	A10-A21
Monitorizare și impunere	A22-A31

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele A1-A4)

1. Prezentul Standard Internațional de Educație (IES) prescrie cerințele de Dezvoltare Profesională Continuă (DPC) impuse profesioniștilor contabili pentru a-și dezvolta și a-și menține competența profesională necesară pentru a furniza servicii de înaltă calitate clienților, angajatorilor și altor părți interesate și, prin urmare, pentru a consolida încrederea publică în profesie.
2. Prezentul IES se adresează organismelor membre ale Federației Internaționale a Contabililor (IFAC). Organismele membre IFAC sunt responsabile pentru DPC a profesioniștilor contabili conform dispozițiilor din prezentul IES. În plus, prezentul IES va fi util pentru organizațiile educaționale, angajatori, organismele de reglementare, autoritățile guvernamentale și orice alte părți interesate care susțin DPC a profesioniștilor contabili.
3. Deși este responsabilitatea profesionistului contabil să își dezvolte și să își mențină competența profesională prin realizarea activităților de DPC relevante, prezentul IES se adresează organismelor membre IFAC, deoarece rolul acestora este de:
 - (a) A promova un angajament față de educația pe tot parcursul vieții pentru toți profesioniștii contabili;
 - (b) A facilita accesul la oportunitățile și resursele DPC pentru profesioniștii contabili; și
 - (c) A adopta dispozițiile prescrise legate de elaborarea și implementarea procedurilor corespunzătoare de cuantificare, monitorizare și conformitate pentru a ajuta profesioniștii contabili să își dezvolte și să își mențină competența profesională necesară pentru a proteja interesul public.
4. DPC reprezintă o continuare a Dezvoltării Profesionale Inițiale (DPI), procesul de învățare și dezvoltare prin care candidații la titlul de profesionist contabil dobândesc inițial competența necesară pentru a îndeplini rolul de profesionist contabil. DPC este procesul de învățare și dezvoltare care are loc după DPI și prin care se dezvoltă și se menține competența profesională care permite profesioniștilor contabili să continue să își desfășoare rolurile în mod competent. DPC asigură dezvoltarea continuă a (a) competențelor tehnice, (b) aptitudinilor profesionale, (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale și (d) competenței dobândite pe parcursul DPI, îmbunătățite corespunzător pentru activitățile și responsabilitățile profesionale ale profesionistului contabil. În plus, profesioniștii contabili își pot asuma noi roluri de-a lungul carierei, care necesită noi competențe. În astfel de cazuri, ar putea fi necesară o DPC care include multe elemente identice cu DPI pentru rolurile care necesită extinderea sau aprofundarea cunoștințelor, aptitudinilor sau valorilor.

5. Pe lângă educație, instruire și experiență practică, DPC include, de asemenea, activități de învățare și dezvoltare precum (a) coaching și mentorat, (b) networking, (c) observare, feedback și activități de reflectare și (d) acumularea autodidactă și nestructurată de cunoștințe.
6. Evaluarea îndeplinirii DPC poate fi realizată prin trei abordări diferite:
 - (a) Abordări bazate pe rezultate – impunând profesioniștilor contabili să demonstreze, prin intermediul rezultatelor, că și-au dezvoltat și menținut competența profesională;
 - (b) Abordări bazate pe activitățile realizate – stabilind volumul activităților de învățare pentru dezvoltarea și menținerea competenței profesionale de către profesioniștii contabili; și
 - (c) Abordări combinate – combinând elemente din abordările bazate pe rezultate și abordările bazate pe activitățile realizate, prin stabilirea volumului de activități de învățare necesare și demonstrarea rezultatelor obținute, prin care profesioniștii contabili își dezvoltă și își mențin competența profesională.
7. Definițiile și explicațiile termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* (2015) sunt prezentate în *Glosarul de termeni* (2019) al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Educație Contabilă (IAESB).

Data intrării în vigoare

8. Prezentul IES intră în vigoare de la 1 ianuarie 2014.

Obiectiv

9. Obiectivul unui organism membru IFAC este de a asigura dezvoltarea și menținerea competenței profesioniștilor contabili ulterior DPI, prin urmarea activităților de DPC necesare, în interesul public, în vederea furnizării de servicii de înaltă calitate pentru a îndeplini nevoile clienților, angajatorilor și altor părți interesate.

Dispoziții

Promovarea DPC (A se vedea punctul A5)

10. Organismele membre IFAC trebuie să promoveze importanța DPC și a menținerii competenței profesionale, precum și angajamentul față de acestea.

Accesul la DPC (A se vedea punctele A6-A9)

11. Organismele membre IFAC trebuie să faciliteze accesul la oportunitățile și resursele de DPC pentru a-i ajuta pe profesioniștii contabili să își îndeplinească propria responsabilitate de DPC și de menținere a competenței profesionale.

DPC obligatorie pentru toți profesioniștii contabili (A se vedea punctele A10-A13)

12. Organismele membre IFAC trebuie să impună tuturor profesioniștilor contabili să realizeze activități de DPC pentru a contribui la dezvoltarea și menținerea competenței profesionale corespunzătoare pentru activitatea lor și pentru responsabilitățile lor profesionale.
13. Organismele membre IFAC trebuie să își stabilească abordarea pe care o preferă pentru cuantificarea activității de DPC întreprinse de profesioniștii contabili dintre cele trei modele de abordări: cea bazată pe rezultate, cea bazată pe activitățile realizate sau cea combinată.

Abordarea bazată pe rezultate (A se vedea punctele A14-A15)

14. Organismele membre IFAC care implementează o abordare bazată pe rezultate trebuie să impună fiecărui profesionist contabil să demonstreze dezvoltarea și menținerea competenței profesionale corespunzătoare prin furnizarea periodică de dovezi care au fost:
 - (a) Verificate de către o sursă competentă; și
 - (b) Cuantificate utilizând o metodă validă de evaluare a competențelor.

Abordarea bazată pe activitățile realizate (A se vedea punctele A16-A20)

15. Organismele membre IFAC care implementează o abordare bazată pe activitățile realizate trebuie să impună fiecărui profesionist contabil:
 - (a) Să desfășoare cel puțin 120 de ore (sau unități echivalente de învățare) de activitate de dezvoltare profesională relevantă în fiecare perioadă ciclică de trei ani, din care 60 de ore (sau unități echivalente de învățare) trebuie să fie verificabile;
 - (b) Să urmeze cel puțin 20 de ore (sau unități echivalente de învățare) de activitate de dezvoltare profesională relevantă în fiecare an; și
 - (c) Să-și cuantifice activitățile de învățare pentru a îndeplini cerințele de mai sus.

Abordarea combinată (A se vedea punctul A21)

16. Organismele membre IFAC care implementează o combinație între abordarea bazată pe rezultate și cea bazată pe activitățile realizate trebuie să se conformeze dispozițiilor privind aceste abordări, după caz, așa cum au fost stabilite în prezentul IES.

Monitorizare și impunere (A se vedea punctele A22-A31)

17. Organismele membre IFAC trebuie să stabilească un proces sistematic pentru
 - (a) a monitoriza dacă profesioniștii contabili îndeplinesc cerințele de DPC ale organismului membru IFAC și
 - (b) a prevedea sancțiuni corespunzătoare pentru neîndeplinirea acestor cerințe.

Materiale explicative

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele 1-7)

- A1. Nivelul de cunoștințe necesar pentru a îndeplini în mod eficient rolul de profesionist contabil este din ce în ce mai ridicat. Profesioniștii contabili se confruntă cu așteptări din ce în ce mai mari în ceea ce privește demonstrarea competenței profesionale. Se exercită presiuni în acest sens asupra profesioniștilor contabili din toate sectoarele. Dezvoltarea continuă, menținerea competențelor profesionale și învățarea pe tot parcursul vieții sunt esențiale pentru ca profesionistul contabil să se ridice la nivelul așteptărilor publicului. Deoarece profesia contabilă activează într-un mediu al schimbărilor, ar putea fi adecvat ca organismele membre IFAC să își revizuiască periodic politicile privind DPC și aplicarea prezentului IES.
- A2. Realizarea activităților de DPC nu garantează, în sine, că toți profesioniștii contabili vor oferi mereu servicii profesionale de înaltă calitate. Sunt, de asemenea, necesare o conduită etică, raționamentul profesional, o atitudine obiectivă și un nivel adecvat de supraveghere. În plus, nu toți profesioniștii contabili care participă la un program de DPC vor obține toate beneficiile de pe urma lui. Acest aspect depinde de dedicarea fiecărui profesionist contabil și de capacitatea sa de a învăța. Totuși, DPC joacă un rol important, permițându-le profesioniștilor contabili să își dezvolte și să își mențină competența profesională relevantă pentru rolul lor. Așadar, în ciuda unor limitări inerente, DPC este un element important pentru menținerea încrederii publice.
- A3. Un program de DPC bine stabilit, care este cuantificat, monitorizat și evaluat, poate face parte din procesele de asigurare a calității ale unui organism membru IFAC. Alte procese de asigurare a calității pot include revizuri pentru asigurarea calității ale (a) activității profesioniștilor contabili (ceea ce poate include o revizuire a activităților de DPC realizate de aceștia), (b) investigații și (c) procese disciplinare pentru conduite necorespunzătoare.
- A4. Învățarea pe tot parcursul vieții cuprinde toate activitățile de învățare și dezvoltare, formale sau informale, întreprinse cu scopul îmbunătățirii cunoștințelor, aptitudinilor, valorilor, eticii și atitudinilor dintr-o perspectivă personală, civică, socială și a locului de muncă. Învățarea pe tot parcursul vieții este importantă pentru toți profesioniștii contabili, indiferent dacă activează în domenii contabile sau în alte domenii.

Promovarea DPC (A se vedea punctul 10)

- A5. În continuare sunt prezentate exemple de activități care pot contribui la promovarea DPC și menținerea competenței profesionale:
 - (a) Comunicarea periodică a valorii DPC către profesioniștii contabili;
 - (b) Promovarea varietății de oportunități de DPC disponibile profesioniștilor contabili; și

- (c) Colaborarea cu angajatorii în vederea evidențierii importanței DPC în cadrul proceselor de gestionare a performanței.

Accesul la DPC (A se vedea punctul 11)

- A6. Organismele membre IFAC pot să ofere direct programe relevante de DPC profesioniștilor contabili și să faciliteze accesul la programele oferite de alții, inclusiv de angajatori.
- A7. Următoarele sunt exemple de activități de învățare care pot fi întreprinse ca parte a unui program planificat de activitate de DPC.
 - (a) Participarea la cursuri, conferințe și seminare;
 - (b) Activități autodidactice;
 - (c) Instruire la locul de muncă;
 - (d) Participarea și activitatea în cadrul comitetelor tehnice;
 - (e) Elaborarea sau furnizarea unui curs sau a unei sesiuni de DPC într-un domeniu conex responsabilităților profesionale;
 - (f) Studii formale legate de responsabilitățile profesionale;
 - (g) Participarea ca vorbitor la conferințe, sesiuni de informare sau grupuri de discuție;
 - (h) Scrierea de articole, lucrări sau cărți de natură tehnică, profesională sau academică;
 - (i) Cercetare, inclusiv citirea literaturii sau revistelor de specialitate, în vederea aplicării în cadrul rolului profesionistului contabil;
 - (j) Reexaminarea profesională sau testarea oficială;
 - (k) Furnizarea de asistență pentru dezvoltarea profesională, în calitate mentor sau instructor; și
 - (l) Primirea de asistență pentru dezvoltarea profesională de la un mentor sau instructor.

Organismele membre IFAC pot furniza îndrumări profesioniștilor contabili în ceea ce privește DPC obținută dintr-o singură activitate repetitivă (cum ar fi predarea aceluiași curs introductiv de contabilitate unor audiențe diferite).

- A8. Organismele membre IFAC pot oferi instrumente pentru a ajuta profesioniștii contabili să planifice activitățile de DPC relevante, precum:
 - (a) Hărți ale competențelor, care oferă o listă de competențe-cheie pentru anumite roluri sau sectoare ale profesiei; și
 - (b) Modele de planuri de învățare, care ajută profesioniștii contabili să identifice nevoile de învățare și dezvoltare și cum să le îndeplinească.

- A9. Organismele membre IFAC pot avea în vedere oferirea de îndrumări care să îi încurajeze pe profesioniștii contabili să discute cu angajatorii, colegii și organismele membre IFAC despre DPC, pentru a-i ajuta să identifice lacunele în competențe sau educație în vederea specificării oportunităților educaționale relevante pentru a satisface aceste nevoi.

DPC obligatorie pentru toți profesioniștii contabili (A se vedea punctele 12-13)

- A10. DPC se aplică tuturor profesioniștilor contabili, indiferent de sectorul sau de mărimea organizației în care activează, deoarece:
- (a) Toți profesioniștii contabili au obligația de a acorda atenția cuvenită clienților, angajatorilor și părților interesate relevante și trebuie să-și demonstreze capacitatea de a-și îndeplini această responsabilitate într-o manieră competentă;
 - (b) Profesioniștii contabili din toate sectoarele fac obiectul răspunderii publice și menținerii încrederii publice;
 - (c) Publicul se va baza probabil pe titlul și reputația profesională ale profesionistului contabil. Profesioniștii contabili au un titlu profesional. Lipsa de competență a unui profesionist contabil poate afecta reputația și statutul profesionistului contabil, ale angajatorului și ale profesiei per ansamblu;
 - (d) Mediile caracterizate de schimbări rapide pot afecta relevanța competenței unui profesionist contabil; și
 - (e) Angajatorii care recrutează profesioniști contabili se bazează, într-o anumită măsură, pe titlul profesional ca dovadă a competenței profesionale.
- A11. Atunci când stabilesc cerințele pentru DPC, organismele membre IFAC sunt încurajate să ia în considerare ce este relevant și adecvat pentru profesioniștii contabili în circumstanțe speciale, cum ar fi:
- (a) Persoanele care fac o pauză în carieră; și
 - (b) Persoanele care s-au retras din practica cu normă întreagă, dar care continuă să își folosească titlul profesional sau să desfășoare anumite activități.
- A12. Organismele membre IFAC pot alege să elaboreze dispoziții sau îndrumări privind activitățile de DPC pe care le consideră relevante pentru rolul (rolurile) profesional(e) și funcțiile pe care le au de obicei profesioniștii contabili. Ca alternativă, ele pot alege să se bazeze pe raționamentul profesioniștilor contabili în ceea ce privește luarea deciziilor legate de relevanța activităților de DPC. De asemenea, acestea pot alege să stabilească dispoziții în anumite domenii și să permită profesioniștilor contabili flexibilitatea de a alege activitățile de DPC relevante în alte domenii.

- A13. Pentru protejarea interesului public, organismele membre IFAC pot prescrie o activitate de DPC specifică sau suplimentară pentru profesioniștii contabili care lucrează în domenii specializate, roluri specializate sau domenii cu risc ridicat.

Abordarea bazată pe rezultate (A se vedea punctul 14)

- A14. În sistemele bazate pe rezultate, fiabilitatea procesului de verificare este importantă. Organismele membre IFAC sunt încurajate să analizeze cum să încorporeze următoarele aspecte-cheie în abordarea lor:

- (a) Identificarea clară a rezultatului obținut sau a competenței dobândite; și
- (b) Utilizarea unei surse competente care poate confirma obținerea sau dobândirea, precum și menținerea rezultatului sau competenței.

- A15. Următoarele exemple reprezintă dovezi care ar putea fi folosite în scopuri de verificare în cadrul unei abordări bazate pe rezultate:

- (a) Evaluarea sau examinarea de către un revizor a materialelor scrise sau publicate;
- (b) Evaluări ale obiectivelor educaționale îndeplinite;
- (c) Publicarea unui articol profesional sau a rezultatelor unui proiect de cercetare;
- (d) Reexaminarea periodică;
- (e) Specializări sau alte calificări;
- (f) Dovezi ale activităților realizate (jurnale de activitate) care au fost verificate în raport cu o hartă a competențelor;
- (g) Evaluări obiective realizate în raport cu o hartă a competențelor elaborată fie de către angajator, fie de către organismul profesional, pentru a arăta nivelul de competență al unei persoane;
- (h) Inspecții de practică independente care evaluează DPC; și
- (i) Evaluări sau autorizări realizate de asociații specializate care documentează extinderea competențelor și evaluări realizate de organismele de reglementare.

Abordarea bazată pe activitățile realizate (A se vedea punctul 15)

- A16. Sistemele bazate pe activitățile realizate au fost utilizate în mod tradițional pentru cuantificarea dezvoltării și menținerii competenței datorită ușurinței cu care pot fi cuantificate și verificate. Abordările bazate pe activitățile realizate au limitări; de exemplu, ele nu cuantifică întotdeauna obiectivele educaționale sau competența dobândită. Organismele membre IFAC pot depăși parțial aceste limitări prin comunicarea obiectivelor de bază ale procesului de îmbunătățire continuă a competenței profesionale și ale angajamentului de învățare pe tot parcursul vieții.

- A17. Prezentul IES cuantifică DPC pe baza activităților realizate prin ore sau unități echivalente de învățare. Organismele membre IFAC pot alege să utilizeze alți indicatori care vor fi înțeleși de profesioniștii contabili. Exemplele de indicatori ai activităților de DPC realizate includ:
- (a) Perioada de timp alocată activității de învățare;
 - (b) Unitățile alocate activității de învățare de către un furnizor de DPC; și
 - (c) Unitățile prescrise de organismul membru IFAC pentru activitatea de învățare.
- A18. Prezentul IES se bazează pe ideea că organismele membre IFAC se așteaptă ca o parte a activităților de învățare întreprinse de profesioniștii contabili să poată fi verificată. Unele activități de învățare, cum ar fi instruirea la locul de muncă, pot fi cuantificabile, însă este posibil să nu poată fi verificate. Aceste activități contribuie, de asemenea, la dezvoltarea și menținerea competenței profesionale, însă nu se consideră că fac parte din cele 60 de ore de DPC verificabile pe parcursul perioadei ciclice de trei ani.
- A19. Organismele membre IFAC pot avea în vedere oferirea unor îndrumări pentru profesioniștii contabili în ceea ce privește ce procent din minimul de 20 de ore anuale trebuie să poată fi verificat. Atunci când oferă astfel de îndrumări, organismele membre IFAC pot avea în vedere dispozițiile legale și de reglementare locale, precum și așteptările altor părți interesate.
- A20. Următoarele exemple reprezintă dovezi care ar putea fi folosite pentru verificarea în cadrul unei abordări bazate pe activitățile realizate:
- (a) Planuri ale cursurilor și materiale educaționale;
 - (b) Confirmarea participării de către un furnizor, instructor, angajator, mentor sau tutore; și
 - (c) Evaluări independente care să demonstreze că a avut loc o activitate de învățare.

Abordarea combinată (A se vedea punctul 16)

A21. Alternativele pentru adoptarea unei abordări combinate de DPC includ:

- (a) Aplicarea atât a cerințelor aferente sistemelor bazate pe activitățile realizate, cât și a celor aferente sistemelor bazate rezultate, activitățile realizate contribuind la competențele rezultate care sunt cuantificate pentru o parte din domeniile de cunoștințe dintr-un sistem bazat predominant pe rezultate;
- (b) Să se permită profesioniștilor contabili care ar putea să nu îndeplinească cerința privind activitățile realizate să furnizeze o verificare ce demonstrează dezvoltarea și menținerea competenței; sau

- (c) Specificarea unui anumit număr de ore de activități realizate ca indicator al efortului probabil necesar pentru dobândirea competenței și monitorizarea acestuia, împreună cu verificarea competenței dobândite ca rezultat al activităților de învățare.

Monitorizare și impunere (A se vedea punctul 17)

A22. Organismele membre IFAC pot să ofere, de asemenea, îndrumări referitoare la dovezile care trebuie obținute sau create pentru a demonstra dezvoltarea și menținerea competenței profesionale. Aceste îndrumări pot acoperi responsabilitățile profesioniștilor contabili de:

- (a) A păstra evidențe și documente adecvate referitoare la DPC; și
- (b) A oferi, la cerere, dovezi verificabile pentru a-și demonstra conformitatea cu cerințele de DPC ale organismului membru IFAC.

La elaborarea abordării lor față de monitorizare, organismele membre IFAC pot determina ce roluri implică un risc ridicat sau prezintă cele mai mari responsabilități față de public și pot adopta un proces de monitorizare mai riguros în consecință.

A23. Un proces de monitorizare ar putea impune profesioniștilor contabili, periodic, următoarele:

- (a) Să depună o declarație în care să specifice dacă și-au îndeplinit obligația profesională de a-și menține cunoștințele și aptitudinile necesare pentru a-și desfășura activitatea în mod competent;
- (b) Să depună o declarație de conformitate cu orice cerințe de DPC specifice impuse de organismul membru IFAC; sau
- (c) Să ofere dovezi referitoare la activitățile de învățare realizate sau o verificare a competențelor dezvoltate și menținute prin intermediul activităților de DPC pe care le-au ales.

A24. Procesele de monitorizare suplimentară ar putea implica:

- (a) Auditarea unui eșantion de profesioniști contabili pentru a verifica conformitatea cu cerințele de DPC;
- (b) Revizuirea și evaluarea planurilor de învățare sau a documentelor de DPC ca parte a programelor de asigurare a calității; sau
- (c) Să se impună angajatorilor din practică să includă programe de DPC și sisteme de monitorizare eficiente în programele lor de asigurare a calității și să urmărească activitățile de DPC ca parte a sistemelor lor de înregistrare a intervalelor temporale.

A25. Organismele membre IFAC pot desfășura o serie de procese de monitorizare ciclice. Pentru determinarea duratei unui proces de monitorizare ciclic, organismul membru IFAC poate analiza ce este rezonabil în mediul său, ținând cont

de (a) interesul public și de (b) așteptările publicului, ale organismelor de reglementare și ale altor părți interesate. Experiența anumitor organisme membre IFAC sugerează că ciclurile mai mari de cinci ani ar putea să nu îndeplinească aceste așteptări, în timp ce ciclurile mai mici de un an tind să fie nejustificat de împovăraătoare pentru organismul membru IFAC și pentru profesioniștii contabili.

- A26. Un sistem de DPC obligatorie va funcționa mai eficient și în interesul public atunci când nivelul de conformitate al profesioniștilor contabili care nu au reușit să își îndeplinească obligațiile de DPC este remediat în timp util. Organismele membre IFAC sunt încurajate să stabilească tipurile de sancțiuni pe care le vor impune pentru neconformitate, după analizarea condițiilor legale și de mediu din jurisdicțiile lor.
- A27. Măsurile inițiale luate în vederea tratării neconformității se vor axa cel mai probabil pe remedierea nivelului de conformitate al profesionistului contabil într-un termen rezonabil. Organismele membre IFAC sunt încurajate să stabilească un echilibru între (a) o sancțiune care, în fond, permite unui profesionist contabil să amâne sau să evite conformarea cu cerința de DPC și (b) una care este excesiv de punitivă.
- A28. Unele organisme membre IFAC ar putea avea autoritatea legală de a exclude profesioniștii contabili care nu se conformează sau de a le interzice dreptul de practică. Excluderea sau interzicerea dreptului de practică pot fi aplicate profesioniștilor contabili care au demonstrat clar, prin neconformarea repetată sau prin răspunsul la investigațiile organismului membru IFAC, că este probabil să continue să nu se conformeze cerințelor de DPC. Publicarea numelor profesioniștilor contabili care nu se conformează în mod deliberat este o opțiune care poate fi luată în considerare. Publicarea numelor (a) poate acționa ca un factor de descurajare general pentru profesioniștii contabili și (b) poate oferi publicului un semnal clar în ceea ce privește angajamentul profesiei față de menținerea competenței.
- A29. Impunerea sancțiunilor nu este o măsură care să fie luată cu ușurință. Neîndeplinirea, în mod deliberat, de către un profesionist contabil a cerinței de dezvoltare și menținere a competenței profesionale este, însă, o încălcare a unei obligații profesionale care justifică luarea unor măsuri disciplinare, în sensul că diminuează capacitatea de acțiune în interesul public.
- A30. Un proces eficient de monitorizare și impunere necesită resurse corespunzătoare. Organismele membre IFAC pot lua, de asemenea, în considerare crearea unui consiliu sau a unui comitet de membri care să supravegheze cerințele de DPC și procesul de monitorizare și impunere.
- A31. Ca parte a responsabilității lor ce țin de interesul public, organismele membre IFAC sunt încurajate să raporteze public măsura în care membrii lor se conformează cerințelor de DPC stabilite în prezentul IES.

**STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 8,
COMPETENȚA PROFESIONALĂ PENTRU PARTENERII
DE MISIUNE RESPONSABILI PENTRU AUDITURILE
SITUAȚIILOR FINANCIARE (2016)**

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	1-5
Data intrării în vigoare	6
Obiectiv	7
Dispoziții	8-9
Materiale explicative	
Referințe la definițiile cuprinse în reglementările IAASB	A1
Domeniul de aplicare al prezentului standard	A2-A16
Obiectiv	A17-A18
Dispoziții	A19-A31

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele A2-A16)

1. Prezentul Standard Internațional de Educație (IES) prescrie competența profesională pe care profesioniștii contabili trebuie să și-o dezvolte și să și-o mențină atunci când îndeplinesc rolul de partener de misiune responsabil pentru auditurile situațiilor financiare¹.
2. Prezentul IES se adresează organismelor membre ale Federației Internaționale a Contabililor (IFAC). Organismele membre IFAC sunt responsabile pentru Dezvoltarea Profesională Continuă (DPC) a profesioniștilor contabili și pentru promovarea angajamentului față de învățarea pe tot parcursul vieții în rândul profesioniștilor contabili. Conform IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă*² (2014), organismele membre IFAC impun tuturor profesioniștilor contabili să și dezvolte și să și mențină competența profesională relevantă și adecvată pentru activitatea și responsabilitățile lor profesionale. IES 8, *Competența profesională pentru partenerii de misiune responsabili pentru auditurile situațiilor financiare* (2016), aplică această dispoziție din IES 7 pentru rolul de partener de misiune. Este responsabilitatea profesionistului contabil care îndeplinește rolul de partener de misiune să și dezvolte și să și mențină competența profesională prin întreprinderea activităților relevante de DPC, care includ experiența practică.
3. Prezentul IES trebuie citit împreună cu Declarația privind obligațiile membrilor (SMO) 1 – *Asigurarea calității*, Standardul Internațional de Audit (ISA) 220, *Controlul calității pentru un audit al situațiilor financiare*, și Standardul Internațional privind Controlul Calității (ISQC) 1, *Controlul calității pentru firmele care efectuează audituri și revizuri ale situațiilor financiare, precum și alte misiuni de asigurare și servicii conexe*. Împreună, aceste reglementări stabilesc responsabilități pentru organismele membre IFAC, partenerii de misiune și firme, ca parte a sistemului de control al calității pentru auditurile situațiilor financiare. De asemenea, în multe jurisdicții, un organism de reglementare poate avea un rol de supraveghere în acest sistem de control al calității. Fiecare dintre aceste părți interesate poate avea o influență asupra competenței profesionale a partenerului de misiune.
4. Organismele membre IFAC sau alte părți interesate pot aplica dispozițiile prezentului IES și în cazul profesioniștilor contabili care îndeplinesc un rol echivalent cu cel al unui partener de misiune în auditurile altor informații financiare istorice în conformitate cu ISA-urile sau în alte tipuri de misiuni prin care se furnizează servicii de asigurare și servicii conexe.

¹ În sensul prezentului IES, denumit în continuare „partener de misiune” conform definiției stabilite în Standardul Internațional de Audit (ISA) 220, *Controlul calității pentru un audit al situațiilor financiare*, punctul 7 litera (a).

² IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2014), punctul 12.

5. Definițiile și explicațiile termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* (2015) sunt prezentate în *Glosarul de termeni* (2019) al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Educație Contabilă (IAESB). Termeni suplimentari din reglementările Consiliului pentru Standarde Internaționale de Audit și Asigurare (IAASB) sunt, de asemenea, incluși în materialele explicative.

Data intrării în vigoare

6. Prezentul IES intră în vigoare de la 1 iulie 2016.

Obiectiv (A se vedea punctele A17-A18)

7. Obiectivul prezentului IES este de a stabili competența profesională pe care profesioniștii contabili o dezvoltă și o mențin atunci când îndeplinesc rolul de partener de misiune.

Dispoziții (A se vedea punctele A19-A31)

8. Organismele membre IFAC trebuie să impună profesioniștilor contabili care îndeplinesc rolul de partener de misiune să își dezvolte și să își mențină competența profesională care este demonstrată prin îndeplinirea obiectivelor educaționale, inclusiv, dar fără a se limita la, obiectivele enumerate în Tabelul A.
9. Organismele membre IFAC trebuie să impună profesioniștilor contabili care îndeplinesc rolul de partener de misiune să întreprindă activități de DPC care dezvoltă și mențin competența profesională necesară pentru acest rol.

Tabelul A: Obiective educaționale aferente competenței profesionale a unui partener de misiune

Arie de competență	Obiective educaționale
Competențe tehnice	
(a) Audit	(i) Coordonarea procesului de identificare și evaluare ale riscurilor de denaturare semnificativă ca parte a strategiei generale de audit.
	(ii) Evaluarea răspunsurilor la riscurile de denaturare semnificativă.
	(iii) Evaluarea măsurii în care auditul a fost efectuat și documentat în conformitate cu standardele de audit aplicabile (de exemplu, ISA-urile) și cu legile și reglementările relevante.
	(iv) Elaborarea unei opinii de audit adecvate și a unui raport de audit aferent, inclusiv o descriere a aspectelor-cheie de audit, după caz.

Arie de competență	Obiective educaționale
(b) Contabilitate financiară și raportare financiară	(i) Evaluarea măsurii în care o entitate a întocmit situațiile financiare, din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil și cu dispozițiile de reglementare aplicabile.
	(ii) Analizarea recunoașterii, evaluării, prezentării și descrierii tranzacțiilor și evenimentelor în cadrul situațiilor financiare în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil și cu dispozițiile de reglementare aplicabile.
	(iii) Evaluarea raționamentelor și estimărilor contabile, inclusiv estimările la valoarea justă, realizate de conducere.
	(iv) Evaluarea prezentării fidele a situațiilor financiare în ceea ce privește natura afacerii, mediul operațional și capacitatea entității de a-și continua activitatea.
(c) Guvernanță și gestionarea riscurilor	(i) Evaluarea structurilor de guvernanță corporativă și a proceselor de evaluare a riscurilor care afectează situațiile financiare ale unei entități, ca parte a strategiei generale de audit.
(d) Mediul de afaceri	(i) Analizarea factorilor specifici sectorului de activitate, factorilor de reglementare și altor factori externi relevanți care sunt utilizați ca sursă de informații în evaluarea riscurilor de audit, inclusiv, dar fără a se limita la, piață, concurență, tehnologia de produs și dispozițiile de mediu.
(e) Fiscalitate	(i) Evaluarea procedurilor realizate pentru a trata riscurile de denaturare semnificativă din situațiile financiare în ceea ce privește obligațiile fiscale și a efectului rezultatelor acestor proceduri asupra strategiei generale de audit.
(f) Tehnologia informației	(i) Evaluarea mediului tehnologiei informațiilor (IT) în vederea identificării controalelor care au legătură cu situațiile financiare, cu scopul de a stabili impactul asupra strategiei generale de audit.

Arie de competență		Obiective educaționale	
(g)	Legi și reglementări comerciale	(i)	Evaluarea neconformităților identificate sau suspectate cu legile și reglementările pentru a stabili efectul acestora asupra strategiei generale de audit și asupra opiniei de audit.
(h)	Finanțe și management financiar	(i)	Evaluarea diverselor surse de finanțare disponibile unei entități și a instrumentelor financiare utilizate de aceasta pentru a stabili impactul asupra strategiei generale de audit.
		(ii)	Evaluarea fluxurilor de trezorerie, a bugetelor și a prognozelor unei entități, precum și a necesarului de capital circulant pentru a stabili impactul asupra strategiei generale de audit.
Aptitudini profesionale			
(i)	Intelectuale	(i)	Soluționarea problemelor de audit utilizând interviuarea, gândirea logică și abstractă, precum și analiza critică pentru a examina alternativele și a analiza rezultatele.
(j)	Interpersonale și de comunicare	(i)	Comunicarea eficientă și adecvată cu echipa misiunii, conducerea și persoanele responsabile cu guvernanta entității.
		(ii)	Soluționarea problemelor de audit prin intermediul unei consultări eficiente atunci când este necesar.
(k)	Personale	(i)	Promovarea și asumarea învățării pe tot parcursul vieții.
		(ii)	Adoptarea unui comportament demn de urmat de către echipa misiunii.
		(iii)	Asumarea unui rol de mentor sau instructor în raport cu echipa misiunii.
(l)	Organizaționale	(i)	Evaluarea măsurii în care echipa misiunii, inclusiv experții auditorului, dețin în mod colectiv obiectivitatea și competența necesară desfășurării auditului.
		(ii)	Gestionarea misiunilor de audit prin exercitarea competențelor de lider și coordonarea proiectelor echipelor de misiune.
Valori, etică și atitudini profesionale			
(m)	Angajamentul față de interesul public	(i)	Promovarea calității auditului în toate activitățile, cu accent pe protejarea interesului public.

Arie de competență	Obiective educaționale
(n) Scepticism profesional și raționament profesional	(i) Aplicarea unei atitudini sceptice și a raționamentului profesional în planificarea și desfășurarea unui audit și stabilirea unor concluzii pe care să se bazeze opinia de audit.
(o) Principii de etică	(i) Aplicarea principiilor de etică de integritate, obiectivitate, competență profesională și atenție cuvenită, confidențialitate și conduită profesională în contextul unui audit și determinarea unei soluții adecvate la dilemele etice.
	(ii) Evaluarea și formularea unor răspunsuri la amenințările la adresa obiectivității și independenței care pot apărea în timpul unui audit.
	(iii) Protejarea informațiilor confidențiale ale entității în conformitate cu responsabilitățile etice și dispozițiile legale relevante.

Materiale explicative

Referințe la definițiile cuprinse în reglementările IAASB (A se vedea punctul 5)

A1. Prezentul IES utilizează următorii termeni definiți deja în reglementările IAASB³.

Tabelul B: Definiții ale IAASB adoptate în IES 8

Termen definit	Sursa termenului	Definiția utilizată
Echipa misiunii	ISA 220 <i>Controlul calității pentru un audit al situațiilor financiare,</i> punctul 7 litera (d)	Toți partenerii și personalul care efectuează misiunea și orice persoane contractate de firmă sau de o firmă din rețea care efectuează proceduri de audit în cadrul misiunii. Termenul exclude expertul extern al auditorului contractat de firmă sau de o firmă din rețea. De asemenea, termenul „echipa misiunii” exclude persoanele din cadrul funcției de audit intern a clientului care oferă asistență directă pentru o misiune de audit în cazul în care auditorul extern se conformează dispozițiilor ISA 610 (revizuit 2013) ⁴ .
Expertul auditorului	ISA 620 <i>Utilizarea activității unui expert al auditorului,</i> punctul 6 litera (a)	O persoană sau o organizație care deține competențe într-un alt domeniu decât contabilitatea sau auditul, a cărei activitate în acel domeniu este utilizată de auditor în vederea obținerii de suficiente probe de audit adecvate. Un expert al auditorului poate fi fie un expert intern al auditorului (care este un partener sau un angajat, inclusiv un angajat temporar, al firmei auditorului sau al unei firme din rețea), fie un expert extern al auditorului.
Firmă*	ISA 220 <i>Controlul calității pentru un audit al situațiilor financiare,</i> punctul 7 litera (e)	Un practician individual, un parteneriat sau o corporație ori o altă entitate de profesioniști contabili.

³ Definițiile ISA detaliate mai sus sunt incluse în *Manualul de reglementări internaționale de control al calității, audit, revizuire, alte servicii de asigurare și servicii conexe – Ediția 2018, Volumul I al IAASB*.

⁴ ISA 610, *Utilizarea activității auditorilor interni* (revizuit în 2013).

Termen definit	Sursa termenului	Definiția utilizată
Partener* de misiune	ISA 220 <i>Controlul calității pentru un audit al situațiilor financiare, punctul 7 litera (a)</i>	Partenerul sau o altă persoană din cadrul firmei care este responsabil(ă) pentru misiunea de audit și efectuarea acesteia, precum și pentru raportul de audit emis în numele firmei și care, după caz, are autoritatea adecvată acordată de un organism profesional, legal sau de reglementare.
Raționament profesional	ISA 200 <i>Obiective generale ale auditorului independent și desfășurarea unui audit în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit, punctul 13 litera (k)</i>	Aplicarea pregătirii, a cunoștințelor și a experienței relevante, în contextul dat de standardele de audit, contabilitate și etică, pentru a lua decizii în cunoștință de cauză cu privire la demersurile adecvate în circumstanțele misiunii de audit.
Scepticism profesional	ISA 200 <i>Obiective generale ale auditorului independent și desfășurarea unui audit în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit, punctul 13 litera (l)</i>	O atitudine care include o gândire rezervată, atenție la condițiile care ar putea indica posibile denaturări cauzate fie de fraudă, fie de eroare și o evaluare critică a probelor de audit.
Situații financiare	ISA 200 <i>Obiective generale ale auditorului independent și desfășurarea unui audit în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit, punctul 13 litera (f)</i>	O reprezentare structurată a informațiilor financiare istorice, inclusiv a prezentărilor de informații, care are scopul de a comunica resursele sau obligațiile economice ale unei entități la un moment specific sau modificările acestora pe parcursul unei perioade de timp, în conformitate cu un cadru de raportare financiară. Termenul „situații financiare” se referă de obicei la un set complet de situații financiare, așa cum este stabilit în dispozițiile cadrului de raportare financiară aplicabil, dar

Termen definit	Sursa termenului	Definiția utilizată
		poate face referire și la o componentă individuală a situațiilor financiare. Prezentările de informații cuprind informații explicative sau descriptive, incluse așa cum prevede, permite în mod expres sau permite implicit cadrul de raportare financiară aplicabil în situațiile financiare sau în note ori încorporate prin referințe încrucișate.
* Termenii „partener” și „firmă” trebuie interpretați ca făcând referire și la termenii echivalenți din sectorul public.		

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele 1-5)

- A2. Competența profesională poate fi descrisă și clasificată în mai multe moduri. În contextul IES-urilor, competența profesională reprezintă capacitatea de a îndeplini un rol conform unui standard definit. Competența profesională transcende cunoașterea principiilor, standardelor, conceptelor, faptelor și procedurilor; ea reprezintă integrarea și aplicarea (a) competențelor tehnice, (b) aptitudinilor profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale.
- A3. DPC este o completare a Dezvoltării Profesionale Inițiale (DPI). DPI reprezintă învățarea și dezvoltarea prin intermediul căreia persoanele dobândesc inițial competența necesară pentru a îndeplini rolul de profesionist contabil. DPC este procesul de învățare și dezvoltare care are loc după DPI și prin care se dezvoltă și se menține competența profesională care permite profesioniștilor contabili să continue să își desfășoare rolurile în mod competent. DPC asigură dezvoltarea continuă a (a) competențelor tehnice, (b) aptitudinilor profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale dobândite pe parcursul DPI, îmbunătățite corespunzător pentru activitățile și responsabilitățile profesionale ale profesionistului contabil.
- A4. Conform IES 7⁵, DPC include experiența practică. Pe măsură ce cariera unui partener de misiune evoluează, experiența practică devine din ce în ce mai importantă în ceea ce privește dezvoltarea și menținerea profunzimii și amplitudinii necesare ale competenței profesionale. Experiența practică pentru partenerii de misiune poate fi demonstrată prin declarații pe propria răspundere anuale, evidențe ale orelor facturate și rezultatele activităților de monitorizare a calității, precum analize de performanță, revizuirii de asigurare a calității misiunii și inspecții reglementate.
- A5. Pe lângă competența profesională și experiența practică, există și alți factori ce nu intră sub incidența prezentului IES care determină dacă un profesionist

⁵ A se vedea IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2014), punctul 5.

contabil deține, atunci când este necesar, autoritatea adecvată pentru a îndeplini rolul de partener al misiunii acordată de un organism profesional, judiciar sau de reglementare.

- A6. În multe jurisdicții, legislația, reglementările sau un organism de reglementare (numite în continuare „regim de autorizare”) stabilește sau impune (stabilesc sau impun) dispozițiile referitoare la persoanele care pot îndeplini rolul de partener de misiune. Regimurile de autorizare variază mult în ceea ce privește dispozițiile. Atunci când autorizarea nu ține de competența organismului membru IFAC, organismele membre IFAC trebuie să facă toate eforturile posibile, conform descrierii din SMO 2 – *Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și alte reglementări emise de IAESB*⁶ pentru a influența regimul de autorizare, astfel încât organismul membru IFAC să poată îndeplini dispozițiile privind competența profesională stabilite în prezentul IES.
- A7. O firmă, care prin definiție include practicieni independenți, stabilește cine poate emite o opinie de audit ca reprezentant legal al respectivei firme. Majoritatea firmelor funcționează pe o structură de parteneriat, iar partenerii acestei structuri decid persoana din cadrul firmei care poate îndeplini rolul de partener de misiune.

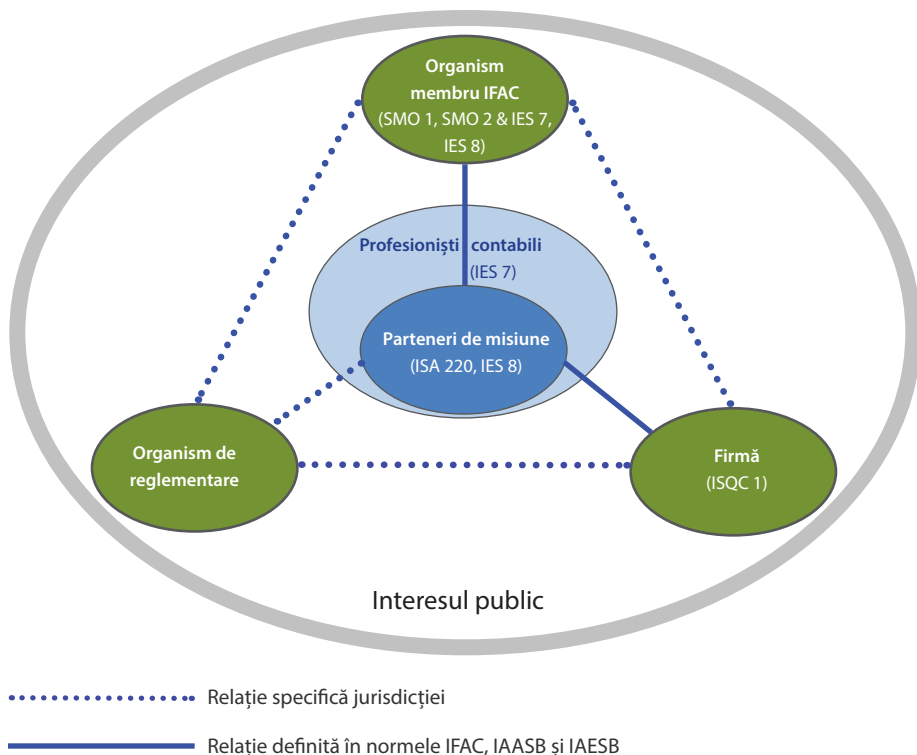
Părți interesate care au o influență asupra competenței profesionale a partenerilor de misiune

- A8. Figura 1 ilustrează ce părți interesate au o influență asupra competenței profesionale a partenerilor de misiune. Relațiile dintre părțile interesate pot depinde de jurisdicție sau pot reprezenta o consecință a dispozițiilor cuprinse în reglementările IAASB și IAESB și a obligațiilor cuprinse în reglementările IFAC.
- A9. În conformitate cu IES 7⁷, organismele membre IFAC impun tuturor profesioniștilor contabili să realizeze activități de DPC pentru a contribui la dezvoltarea și menținerea competenței profesionale corespunzătoare pentru activitatea lor și pentru responsabilitățile lor profesionale.

⁶ Declarația privind obligațiile membrilor 2 – *Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și alte reglementări emise de IAESB* stabilește dispozițiile pentru un organism membru IFAC în ceea ce privește standardele internaționale și alte reglementări emise de IAESB. Declarația privind obligațiile membrilor tratează, în mod specific (punctul 9), situația în care un organism membru IFAC nu are nicio responsabilitate sau există o responsabilitate comună pentru adoptarea și implementarea standardelor de educație profesională contabilă.

⁷ A se vedea IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2014), punctul 12.

Figura 1: Părți interesate care au o influență asupra competenței profesionale a partenerilor de misiune

A10. IES 7⁸ impune, de asemenea, organismelor membre IFAC să stabilească un proces sistematic pentru a monitoriza măsura în care profesioniștii contabili îndeplinesc dispozițiile organismului membru IFAC referitoare la DPC.

A11. ISA 220⁹ tratează responsabilitățile partenerului de misiune cu privire la măsura în care echipa misiunii și orice experți ai auditorului care nu fac parte din echipă dețin împreună competența și capacitățile adecvate. Exceptând cazul în care informațiile furnizate de firmă sau de alte părți sugerează contrariul, ISA 220¹⁰ indică faptul că echipa misiunii se poate baza pe sistemul de control al calității din cadrul firmei în ceea ce privește competența personalului, prin intermediul procesului de recrutare și instruire formală.

⁸ A se vedea IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2014), punctul 17.

⁹ A se vedea ISA 220, *Controlul calității pentru un audit al situațiilor financiare*, punctul 14.

¹⁰ A se vedea ISA 220, *Controlul calității pentru un audit al situațiilor financiare*, punctul A2.

- A12. ISQC 1¹¹ impune firmei să stabilească politici și proceduri menite să îi ofere o asigurare rezonabilă a faptului că dispune de suficient personal cu competența, capacitățile și angajamentul față de principiile etice necesare pentru (a) a desfășura misiuni în conformitate cu standardele profesionale și cadrele legale și de reglementare aplicabile și (b) a permite firmei sau partenerilor de misiune să emită rapoarte adecvate în circumstanțele date.
- A13. În multe jurisdicții, organismele de reglementare pot avea un rol de supraveghere în relația cu organismele membre IFAC, firmele și partenerii de misiune.
- A14. Prin conformarea cu dispozițiile din prezentul IES și respectarea obligațiilor prevăzute de SMO 1¹² și SMO 2¹³, organismele membre IFAC sprijină firmele în conformarea cu dispozițiile ISQC 1 și partenerii de misiune în conformarea cu dispozițiile ISA 220. Împreună, aceste reglementări promovează claritatea și consecvența în ceea ce privește competența profesională prevăzută pentru partenerul de misiune și echipa misiunii, ceea ce contribuie la protejarea interesului public.

Natura progresivă a competenței profesionale

- A15. Doar acei profesioniști contabili care își dezvoltă și își mențin competența profesională demonstrată prin îndeplinirea obiectivelor educaționale enumerate în Tabelul A vor fi capabili să facă față situațiilor complexe pe care partenerii de misiune le pot întâlni pe parcursul carierei lor. Un profesionist contabil care dorește să fie partener de misiune va lucra, de regulă, mai mulți ani în echipe ale unor misiuni și poate avansa către roluri de supraveghere sau de conducere sub supravegherea unui partener de misiune. Această succesiune de niveluri de responsabilitate din ce în ce mai mari reprezintă o cale obișnuită pe care un profesionist contabil o poate urma pentru a se pregăti pentru rolul de partener de misiune. Cei care îndeplinesc rolul de partener de misiune își dezvoltă și își mențin competența profesională prin efectuarea sau coordonarea misiunilor de audit și prin alte activități de învățare, ca parte a DPC.

¹¹ A se vedea ISQC 1, *Controlul calității pentru firmele care efectuează audituri și revizuirii ale situațiilor financiare, precum și alte misiuni de asigurare și servicii conexe*, punctul 29.

¹² Declarația privind obligațiile membrilor 1 – *Asigurarea calității* stabilește dispozițiile pentru un organism membru IFAC în ceea ce privește sistemele de revizuire pentru asigurarea calității în cazul membrilor săi care efectuează misiuni de audit, revizuire și alte misiuni de asigurare și servicii conexe asupra situațiilor financiare. Declarația privind obligațiile membrilor tratează, în mod specific, situația în care un organism membru IFAC nu are nicio responsabilitate sau există o responsabilitate comună pentru stabilirea regulilor și operarea sistemului de revizuire pentru asigurarea calității.

¹³ Declarația privind obligațiile membrilor 2 – *Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și alte reglementări emise de IAESB* stabilește dispozițiile pentru un organism membru IFAC în ceea ce privește standardele internaționale de educație și alte reglementări emise de IAESB. Declarația privind obligațiile membrilor tratează, în mod specific, situația în care un organism membru IFAC nu are nicio responsabilitate sau există o responsabilitate comună pentru adoptarea și implementarea standardelor de educație profesională contabilă.

Auditul situațiilor financiare și alte misiuni de asigurare

A16. Prezentul IES se aplică partenerilor de misiune responsabili de auditurile situațiilor financiare. Competența profesională demonstrată prin îndeplinirea obiectivelor educaționale din Tabelul A poate fi, de asemenea, utilă atunci când sunt efectuate audituri ale altor informații financiare istorice în conformitate cu ISA-urile sau alte tipuri de servicii de asigurare și servicii conexe. În mod similar, o mare parte din competența profesională necesară pentru un audit al situațiilor financiare poate fi relevantă pentru acei parteneri de misiune responsabili de misiunile de asigurare legate de informații neincluse în situațiile financiare, precum indicatorii sociali sau de mediu.

Obiectiv (A se vedea punctul 7)

A17. Stabilirea competenței profesionale pe care profesioniștii contabili trebuie să o dezvolte și să o mențină atunci când îndeplinesc rolul de partener de misiune servește mai multor scopuri. Aceasta protejează interesul public; contribuie la calitatea auditului; îmbunătățește activitatea partenerilor de misiune; și promovează credibilitatea profesiei de audit.

A18. Deși una dintre premisele prezentului IES este că partenerii de misiune și-au dezvoltat deja competența profesională necesară pentru a-și asuma acel rol, partenerii de misiune operează într-un mediu caracterizat de o continuă schimbare. Presiunea pentru schimbare poate veni din multe surse, inclusiv, dar fără a se limita la (a) reglementare sporită, (b) evoluții în raportarea financiară și nefinanciară, (c) tehnologii emergente, (d) utilizarea tot mai mare a sistemelor de analiză economică și (e) complexitatea afacerii. Schimbarea impune partenerilor de misiune să-și mențină și să-și dezvolte permanent competența profesională pe parcursul carierelor lor.

Dispoziții (A se vedea punctele 8-9)

A19. Tabelul A identifică ariile de competență și obiectivele educaționale aferente competențelor tehnice, aptitudinilor profesionale și valorilor, eticii și atitudinilor profesionale. O arie de competență este o categorie pentru care se poate specifica un set de obiective educaționale conexe.

A20. Obiectivele educaționale determină conținutul și profunzimea cunoștințelor, înțelegerii și aplicării necesare pentru fiecare arie de competență specifică. Îndeplinirea obiectivelor educaționale reprezintă o metodă de cuantificare a DPC bazată pe rezultate. IES 7 furnizează îndrumări suplimentare cu privire la cuantificarea DPC.

A21. Prezentul IES dezvoltă obiectivele educaționale care descriu competența profesională care trebuie dobândită de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI, așa cum descriu IES 2, 3 și 4¹⁴.

¹⁴ IES 2, *Dezvoltarea profesională inițială – competențe tehnice* (2015); IES 3, *Dezvoltarea profesională inițială – aptitudini profesionale* (2015); și IES 4, *Dezvoltarea profesională inițială – valori, etică și atitudini profesionale* (2015).

- A22. Pe lângă obiectivele educaționale din Tabelul A, alți factori pot afecta natura, plasarea în timp și amplitudinea DPC planificate. Acești factori pot include, dar nu se limitează la (a) portofoliul de misiuni de audit al unui partener de misiune, (b) amplitudinea oricăror modificări în standardele de audit și de raportare financiară, și (c) impactul oricăror modificări în conținutul altor arii de competență menționate în Tabelul A.
- A23. Indiferent de dimensiunea sau natura misiunii de audit și de firma partenerului de misiune care efectuează auditul, o premisă a prezentului IES este aceea că partenerii de misiune continuă să întreprindă activități de DPC adecvate complexității auditurilor în care au rolul de parteneri de misiune.
- A24. Organismele membre IFAC pot include arii de competență suplimentare sau pot impune partenerilor de misiune să îndeplinească obiective educaționale suplimentare care nu sunt specificate în prezentul IES. Această situație poate apărea, de exemplu, atunci când un partener de misiune auditează sectoare de activitate sau tranzacții specializate.

Practicieni independenți și practici mici și mijlocii

- A25. Concentrându-se mai degrabă pe un rol specific decât pe o echipă a misiunii sau pe o structură a firmei, prezentul IES recunoaște varietatea de situații în care operează partenerul de misiune, inclusiv ca practician independent sau în cadrul unor practici mici și mijlocii¹⁵. În aceste situații, partenerul de misiune poate opera fără susținerea unei echipe a misiunii, inclusiv acei membri ai echipei misiunii care dețin aptitudini specializate. În consecință, partenerul de misiune poate avea o implicare directă în finalizarea unei varietăți mai mari de activități de audit decât în alte situații.

Audit – Obiective educaționale

- A26. Coordonarea procesului de identificare și evaluare ale riscurilor de denaturare semnificativă include luarea în considerare a:
- riscurilor identificate prin procedurile pentru acceptarea și continuarea misiunii;
 - capacității entității de a-și continua activitatea; și
 - riscurilor de denaturare semnificativă cauzată de fraudă sau eroare.
- A27. Evaluarea răspunsului la riscurile de denaturare semnificativă include procesul de aprobare sau stabilire a unei strategii generale de audit adecvate.

¹⁵ Prezentarea Comitetului pentru Practici Mici și Mijlocii din cadrul IFAC definește practicile mici și mijlocii (PMM-uri) drept „... practici care prezintă următoarele caracteristici: clienții lor sunt în mare parte întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri); utilizează surse externe pentru a suplimenta resursele tehnice interne limitate; și au un număr limitat de angajați profesioniști”.

A28. Evaluarea măsurii în care auditul a fost efectuat în conformitate cu standardele de audit aplicabile (de exemplu, ISA-urile) și cu legile și reglementările relevante include:

- evaluarea suficienței și a gradului de adecvare ale probelor de audit obținute și ale documentației aferente;
- analizarea deficiențelor semnificative în controlul intern și în alte aspecte care urmează să fie comunicate persoanelor responsabile cu guvernanta; și
- luarea în considerare a subiectivismului în estimările conducerii și în alte domenii în care se aplică raționamentul.

Organizaționale – Obiective educaționale

A29. Exemplele de domenii ale unui audit în care poate fi utilizat un expert al auditorului includ, dar nu se limitează la, fiscal, IT, juridic, expertiză contabilă judiciară, evaluări, servicii actuariale și pensii.

Scepticism profesional și raționament profesional – Obiective educaționale

A30. Un aspect-cheie al oricărui audit îl reprezintă evaluarea măsurii în care au fost obținute suficiente probe de audit adecvate pentru a susține concluziile pe care se bazează opinia auditorului. Scepticismul profesional implică aplicarea unei gândiri rezervate în evaluarea critică a probelor de audit. ISA-urile prevăd, de asemenea, ca partenerii de misiune și echipele lor să își exercite raționamentul profesional în planificarea și desfășurarea unui audit al situațiilor financiare. Raționamentul profesional este exercitat, de exemplu, atunci când sunt puse la îndoială aserțiunile și ipotezele conducerii cuprinse în situațiile financiare, precum și atunci când se analizează măsura în care standardele de contabilitate sunt aplicate în mod adecvat de către o entitate și se determină o strategie generală de audit adecvată.

A31. Planificarea unei DPC eficiente în ceea ce privește scepticismul profesional și raționamentul profesional implică acordarea atenției cuvenite și poate include o combinație de metode de învățare în care mentorii, activitatea de reflectare și experiența practică au roluri esențiale.

MODIFICĂRI LA IES-URI ÎNCEPÂND CU 2021 – STANDARDE REVIZUITE ȘI MODIFICĂRI DE CONCORDANȚĂ

PREFAȚĂ

IES-urile stabilesc cerințele pentru (a) accesul la programele de educație profesională contabilă, (b) DPI a candidaților la titlul de profesionist contabil și (c) DPC a profesioniștilor contabili. Procedura stabilită urmată de IAESB pentru elaborarea standardelor sale este prezentată în documentul *Procedura stabilită și proceduri de lucru* (2010). Structura fiecărui IES este organizată în așa fel încât să includă următoarele secțiuni: Introducere (de exemplu, Domeniul de aplicare și Data intrării în vigoare), Obiectiv, Dispoziții și Materiale explicative.

Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil oferă fundamentul conceptual care stă la baza IES-urilor; totuși, Cadrul general nu stabilește dispoziții care să se aplice organismelor membre IFAC.

În decembrie 2018, IAESB a publicat IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2020), revizuit, care clarifică principiile și dispozițiile cu privire la modul în care organizațiile profesionale contabile cuantifică, monitorizează și aplică sistemele lor de dezvoltare profesională continuă. IES 7 (revizuit) clarifică faptul că toți profesioniștii contabili trebuie să își dezvolte și să își mențină competența profesională pentru a-și îndeplini rolul.

Ca rezultat al activităților de colectare a informațiilor și de consultare, IAESB a concluzionat că activitățile de învățare și dezvoltare prescrise în IES-urile existente necesitau îmbunătățiri în legătură cu TIC și scepticismul profesional astfel încât profesioniștii contabili să își desfășoare rolurile în mod competent, atât în prezent, cât și în viitor. La ședința sa din iunie 2019, IAESB a aprobat revizuirile la IES 2, 3, 4 și 8, care vor intra în vigoare de la 1 ianuarie 2021. Revizuirile la IES 2, 3, 4 și 8 îmbunătățesc consecvența, calitatea și relevanța proceselor de DPI și DPC pe care le parcurg profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil. Completările și revizuirile obiectivelor educaționale legate de TIC și scepticismul profesional din IES 2, 3, 4 și 8 (revizuit) sprijină profesia contabilă în furnizarea unor servicii de raportare financiară, audit sau altor servicii financiar-contabile conexe de înaltă calitate în era digitală. Secțiunea următoare prezintă aceste revizuiți împreună cu modificările de concordanță incluse în fiecare dintre cele 8 IES-uri.

Definițiile din reglementările IAESB sunt incluse în *Glosarul de termeni al IAESB* (2021). Glosarul are scopul de a sprijini traducerea, interpretarea și aplicarea. Definițiile nu sunt menite să înlocuiască definiții care ar putea să fi fost stabilite în alte scopuri, indiferent că este vorba de definiții din legi, reglementări sau alte surse.

**STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 1,
DISPOZIȚII PRIVIND ACCESUL LA PROGRAMELE DE
EDUCAȚIE PROFESIONALĂ CONTABILĂ (2014)**

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	1-5
Data intrării în vigoare	6
Obiectiv	7
Dispoziții	8-10
Materiale explicative	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	A1-A3
Obiectiv	A4-A6
Dispoziții	A7-A12

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele A1-A3)

1. Prezentul Standard Internațional de Educație (IES) prescrie principiile care trebuie utilizate pentru stabilirea și comunicarea cerințelor de educație pentru accesul la programele de educație profesională contabilă, în timp ce dispozițiile privind accesul la profesie sunt acoperite de:
 - (a) IES 2, *Dezvoltarea profesională inițială – competențe tehnice* (2021),
 - (b) IES 3, *Dezvoltarea profesională inițială – aptitudini profesionale* (2021),
 - (c) IES 4, *Dezvoltarea profesională inițială – valori, etică și atitudini profesionale* (2021),
 - (d) IES 5, *Dezvoltarea profesională inițială – experiența practică* (2015), și
 - (e) IES 6, *Dezvoltarea profesională inițială – evaluarea competenței profesionale* (2015).
2. Prezentul IES se adresează organismelor membre ale Federației Internaționale a Contabililor (IFAC). Organismele membre IFAC au responsabilitatea de a stabili și comunica cerințele de acces pentru programele de educație profesională contabilă. În plus, prezentul IES poate fi util pentru organizațiile educaționale, angajatori, organismele de reglementare, autoritățile guvernamentale și orice alte părți interesate care furnizează și susțin furnizarea de programe de educație profesională contabilă.
3. Prezentul IES explică principiul de a permite un acces flexibil la programele de educație profesională contabilă sub auspiciile unui organism membru IFAC, asigurând, în același timp, candidaților la titlul de profesionist contabil o posibilitate rezonabilă de a finaliza cu succes programe de educație profesională contabilă. Prezentul IES explică (a) posibilitatea rezonabilă de a finaliza cu succes un program, (b) gradul de adecvare al cerințelor de acces și (c) diferite forme de cerințe de acces.
4. Prezentul IES recunoaște faptul că cerințele de acces pot varia de la o jurisdicție la alta, având în vedere (a) parcursul diferit al programelor de educație profesională contabilă și (b) deosebirile dintre diferite jurisdicții în ceea ce privește structurile de guvernare și reglementare. Prezentul IES recunoaște, de asemenea, faptul că finalizarea unui program complet de calificare profesională reprezintă doar unul dintr-o serie de puncte de ieșire dintr-un program de educație profesională contabilă.
5. Definițiile și explicațiile termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* sunt prezentate în *Glosarul de termeni* (2021) al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Educație Contabilă (IAESB).

Data intrării în vigoare

6. Prezentul IES intră în vigoare de la 1 iulie 2014.

Obiectiv (A se vedea punctele A4-A6)

7. Obiectivul prezentului IES este de a stabili cerințe de acces la educație pentru programele de educație profesională contabilă care să fie echitabile, proporționale și să protejeze interesul public.

Dispoziții (A se vedea punctele A7-A12)

8. Organismele membre IFAC trebuie să specifice cerințe de acces la educație pentru programele de educație profesională contabilă care să permită accesul numai pentru persoanele care au o posibilitate rezonabilă de a finaliza cu succes programul de educație profesională contabilă, fără a reprezenta însă bariere excesive față de accesul la profesie.
9. Organismele membre IFAC trebuie să explice părților interesate, inclusiv furnizorilor de educație relevanți și oricăror persoane care iau în considerare o carieră de profesionist contabil, motivele care stau la baza principiilor care trebuie utilizate pentru stabilirea cerințelor de acces la educație.
10. Organismele membre IFAC trebuie să pună la dispoziția publicului informații relevante pentru a ajuta persoanele interesate să își evalueze propriile posibilități de a finaliza cu succes un program de educație profesională contabilă.

Materiale explicative

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele 1-5)

- A1. Programele de educație profesională contabilă sunt proiectate pentru a ajuta candidații la titlul de profesionist contabil să își dezvolte competența profesională corespunzătoare până la finalul Dezvoltării Profesionale Inițiale (DPI). Ele pot consta într-o educație formală, furnizată prin intermediul unor programe de studii și cursuri oferite de universități, alți furnizori de educație superioară, organisme membre IFAC și angajatori, precum și în instruirea la locul de muncă. Prin urmare, proiectarea programelor de educație profesională contabilă pe parcursul DPI poate implica un aport substanțial de la alte părți interesate decât organismele membre IFAC.
- A2. Organismele membre IFAC au diferite niveluri de control asupra cerințelor de acces pentru programele de educație profesională contabilă. De exemplu, în unele jurisdicții, dispozițiile de acces pot fi stabilite de universități sau guverne. Există mai multe parcursuri în profesia contabilă. De exemplu, (a) accesul tradițional bazat pe diploma de studii, (b) acumularea de experiență prin activitatea în domeniu și (c) accesul de la nivelul de educație secundară. Mai mult, diferite jurisdicții și organisme membre IFAC se vor confrunta cu provocări diferite legate de piața muncii.
- A3. Există mai mulți pași pe care un organism membru IFAC i-ar putea parcurge pentru a-și îndeplini obligațiile aferente statutului de membru. De exemplu, acest lucru ar putea fi ilustrat de o situație în care o universitate, mai degrabă decât un organism membru IFAC, stabilește cerințele de acces la un program de educație profesională contabilă. În acest caz, organismul membru IFAC ar putea colabora cu universitatea pentru a-i explica scopul prezentului IES și a-i comunica faptul că respectarea cerințelor sale ar permite studenților să fie luați mai ușor în considerare pentru statutul de membru în cadrul organismului membru IFAC.

Obiectiv (A se vedea punctul 7)

- A4. Toate IES-urile sunt proiectate cu scopul de a proteja interesul public. Prezentul IES face acest lucru prin tratarea cerințelor de acces la programele de educație profesională contabilă, care sunt importante pentru a ajuta persoanele care iau în considerare o carieră de profesionist contabil să ia decizii fundamentate în alegerile lor legate de educație. Aceste cerințe de acces asigură, de asemenea, că accesul la programele de educație profesională contabilă se limitează la persoanele cu probabilități de reușită. Accesul la profesia contabilă este protejat de IES-urile 2, 3, 4, 5 și 6, care acoperă competențele tehnice, aptitudinile profesionale, valorile, etica și atitudinile profesionale, experiența practică și evaluarea și care sunt proiectate astfel încât să se asigure că membrii profesiei contabile dobândesc un nivel corespunzător de competență profesională.

- A5. Prezentul IES servește interesul public prin tratarea aspectelor legate de furnizarea unui număr suficient de candidați de înaltă calitate la titlul de profesionist contabil. El realizează acest lucru prin stabilirea principiilor pentru cerințele de acces la programele de educație profesională contabilă, care nu trebuie să fie nici prea ridicate (generând bariere inutile față de accesul la profesie), nici prea scăzute (determinând unele persoane să considere în mod eronat că este probabil să finalizeze programul de educație cu succes). Astfel de cerințe de acces pot facilita utilizarea eficientă a resurselor și pot ajuta persoanele care iau în considerare o carieră de profesionist contabil să ia decizii fundamentate legate de carieră.
- A6. Organismele membre IFAC pot contribui la decizii legate de carieră eficiente și eficace prin informarea persoanelor care iau în considerare o carieră de profesionist contabil cu privire la competențele tehnice, aptitudinile profesionale, valorile, etica și atitudinile profesionale așteptate de la cei care finalizează cu succes programe de educație profesională contabilă. Persoanele interesate pot lua decizii fundamentate numai dacă li se furnizează informațiile necesare. Organismele membre IFAC pot colecta și analiza datele pe o bază continuă, astfel încât consultanța oferită persoanelor care iau în considerare o carieră de profesionist contabil să poată fi bazată pe informații fiabile. Informațiile furnizate de organismele membre IFAC pot acoperi:
- (a) Diferite puncte de acces pentru programele de educație profesională contabilă;
 - (b) Încurajarea persoanelor care iau în considerare o carieră de profesionist contabil să înceapă un program de educație profesională contabilă numai după ce și-au analizat posibilitățile de a îl finaliza cu succes;
 - (c) Procentele de promovare aferente calificării;
 - (d) Informații transparente privind așteptările și costurile asociate programelor de educație profesională contabilă; și
 - (e) Instrumente de autoanaliză, cum ar fi hărțile de competență care prezintă aptitudinile, cunoștințele și atitudinile care trebuie dobândite pentru încheierea cu succes a programului de educație profesională contabilă.

Dispoziții (A se vedea punctele 8-10)

- A7. Determinarea posibilității rezonabile de a finaliza cu succes un program este o problemă de raționament, care depinde de mai mulți factori. Intenția este (a) de a ajuta persoanele care iau în considerare o carieră de profesionist contabil să fie cât se poate de bine informate atunci când decid să înceapă un program de educație profesională contabilă și (b) de a încuraja furnizorii de programe de educație profesională contabilă să comunice cât mai multe informații relevante și utile posibil. Această frază ar putea fi înțeleasă diferit de fiecare membru IFAC în ceea ce privește diferitele programe de educație profesională contabilă. Organismele membre IFAC pot stabili factorii-cheie pentru posibilitățile rezonabile de a finaliza cu succes un program, astfel încât cerințele de acces la

orice program de educație profesională contabilă să ofere persoanelor care iau în considerare o carieră de profesionist contabil bazele necesare pentru a le permite să dezvolte competențele necesare unui profesionist contabil. Acest lucru ar putea implica luarea în considerare a unor factori precum (a) mediul economic, de afaceri și de reglementare, (b) cunoștințele anterioare necesare prevăzute, (c) cunoștințele care se preconizează că vor fi dobândite, (d) rolul contabilului și (e) orice alți factori relevanți.

- A8. Cerințele de acces pot fi justificate făcându-se referire la competențele tehnice, aptitudinile profesionale, valorile, etica și atitudinile profesionale necesare pentru a finaliza cu succes un program de educație profesională contabilă. Acest lucru nu exclude impunerea unei diplome universitare sau a calificărilor necesare pentru începerea unui program de studii universitare. La stabilirea cerințelor de acces, organismul membru IFAC poate analiza măsura în care acestea sunt adecvate în fiecare caz și nu sunt nici excesive, nici neînsemnate. O barieră de acces excesivă ar putea include impunerea deținerii unor calificări în subiecte specifice de la anumite instituții sau o perioadă minimă de experiență practică specifică. Scopul evitării unor astfel de bariere excesive este de a permite o flexibilitate pentru accesul la programele de educație profesională continuă, și nu de a scădea standardele pentru programele de educație profesională contabilă sau pentru profesia contabilă. Mai degrabă, există o gamă de rute de acces și ieșire pentru programele de educație profesională contabilă și diferite moduri de realizare a DPI.
- A9. Organismele membre IFAC pot adopta cerințe de acces diferite, deoarece programele de educație profesională contabilă variază în funcție de tip și jurisdicție. De exemplu, unele programe de educație profesională contabilă pot avea ca cerințe de acces doar un nivel bun de cunoștințe matematice și de exprimare. Invers, cerințele de acces la programele de educație profesională contabilă pentru anumite roluri specializate pot specifica faptul că persoanele interesate trebuie să dețină o diplomă universitară sau echivalentul acesteia.
- A10. Candidații la titlul de profesionist contabil pot să-și fi dezvoltat (a) competențele tehnice, (b) aptitudinile profesionale și (c) valorile, etica și atitudinile profesionale prin intermediul diferitor parcursuri, inclusiv experiență practică, studii sau calificări. Flexibilitatea parcursurilor către programele de educație profesională contabilă nu scade, în niciun caz, rigurozitatea educației respective sau a standardelor impuse candidaților la titlul de profesionist contabil în vederea finalizării DPI. Organismele membre IFAC pot reflecta aceste parcursuri diferite prin adoptarea unor cerințe de acces flexibile care să includă toate persoanele care au o posibilitate rezonabilă de a finaliza cu succes un program de educație profesională contabilă. Scopul acestei flexibilități este de a permite un acces larg la programele de educație profesională contabilă, nu de a crea categorii diferite de profesioniști contabili. Un exemplu de astfel de flexibilitate este cazul în care un organism membru IFAC specifică o calificare anterioară drept cerință de acces (de exemplu, o diplomă universitară sau echivalentul acesteia), dar permite accesul direct la programul său de educație profesională

contabilă pentru persoanele care nu au o diplomă universitară, dacă acestea au, de exemplu, o perioadă de experiență practică relevantă.

- A11. Un organism membru IFAC poate prescrie criterii specifice utilizate pentru a determina dacă anumite persoane îndeplinesc cerințele de acces la un program de educație profesională contabilă. Acestea ar putea include calificări, cursuri, teste de acces sau experiență. Cerințele de acces pot include evaluarea unei (sau a unei combinații de) calificări, experiența sau alte dispoziții considerate adecvate de organismul membru IFAC. Aceste informații ar putea fi făcute accesibile la nivel general, de exemplu, prin publicarea lor în broșuri pentru programele de educație profesională contabilă; sau prin includerea lor pe site-ul organismului membru IFAC.
- A12. Organismele membre IFAC pot ajuta persoanele care iau în considerare o carieră de profesionist contabil să își analizeze posibilitățile de a finaliza cu succes un program de educație profesională contabilă, încurajându-le să analizeze conținutul acoperit, nivelul acestuia și metodele de evaluare a programului.

STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 2, DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ ÎNȚIALĂ – COMPETENȚE TEHNICE (2021)

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	1-4
Data intrării în vigoare	5
Obiectiv	6
Dispoziții	
Obiective educaționale aferente competențelor tehnice	7
Revizuirea programelor de educație profesională contabilă	8
Evaluarea competențelor tehnice	9
Materiale explicative	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	A1-A6
Obiectiv	A7
Obiective educaționale aferente competențelor tehnice	A8-A12
Revizuirea programelor de educație profesională contabilă	A13-A14
Evaluarea competențelor tehnice	A15-A16
Anexa 1: Descrierea nivelurilor cunoștințelor	

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele A1-A6)

1. Prezentul Standard Internațional de Educație (IES) prescrie obiectivele educaționale aferente competențelor tehnice pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le îndeplinească până la finalul Dezvoltării Profesionale Inițiale (DPI). Competențele tehnice reprezintă capacitatea de a aplica cunoștințele profesionale în vederea îndeplinirii unui rol conform unui standard definit.
2. Prezentul IES se adresează organismelor membre ale Federației Internaționale a Contabililor (IFAC). Organismele membre IFAC au responsabilitatea de a se asigura că DPI corespunde dispozițiilor prevăzute în cadrul prezentului IES. În plus, prezentul IES poate fi util pentru organizațiile educaționale, angajatori, organismele de reglementare, autoritățile guvernamentale și orice alte părți interesate care susțin educația și dezvoltarea candidaților la titlul de profesionist contabil.
3. Prezentul IES specifică ariile de competență și obiectivele educaționale care descriu competențele tehnice pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le acumuleze până la finalul DPI. IES 3, *Dezvoltarea profesională inițială – aptitudini profesionale* (2021), și IES 4, *Dezvoltarea profesională inițială – valori, etică și atitudini profesionale* (2021), specifică ariile de competență și obiectivele educaționale relevante pentru domeniile lor țintă din cadrul DPI. Împreună, aceste IES-uri specifică ariile de competență și obiectivele educaționale care descriu competența profesională pe care trebuie să o acumuleze candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI.
4. Definițiile și explicațiile termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* sunt prezentate în *Glosarul de termeni* (2021) al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Educație Contabilă (IAESB).

Data intrării în vigoare

5. Prezentul IES intră în vigoare de la 1 ianuarie 2021.

Obiectiv (A se vedea punctul A7)

6. Obiectivul prezentului IES este de a stabili care sunt competențele tehnice pe care trebuie să le dezvolte și să le demonstreze candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI pentru a îndeplini un rol de profesionist contabil.

Dispoziții

Obiective educaționale aferente competențelor tehnice (A se vedea punctele A8-A12)

7. Organismele membre IFAC trebuie să prescrie obiectivele educaționale aferente competențelor tehnice care trebuie îndeplinite de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI. Aceste obiective educaționale trebuie să le includă pe cele enumerate în Tabelul A.

Tabelul A: Obiectivele educaționale aferente competențelor tehnice

Arie de competență (Nivelul cunoștințelor ¹)	Obiective educaționale
(a) Contabilitate financiară și raportare financiară (Intermediar)	(i) Aplicarea principiilor contabile în cazul tranzacțiilor și altor evenimente.
	(ii) Aplicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (IFRS-uri) sau a altor standarde relevante în cazul tranzacțiilor și altor evenimente.
	(iii) Evaluarea caracterului adecvat al politicilor contabile folosite pentru întocmirea situațiilor financiare.
	(iv) Întocmirea situațiilor financiare, inclusiv a situațiilor financiare consolidate, în conformitate cu IFRS-urile sau alte standarde relevante.
	(v) Interpretarea situațiilor financiare și a prezentărilor de informații aferente.
	(vi) Interpretarea rapoartelor care includ date și informații nefinanciare.
(b) Contabilitate managerială (Intermediar)	(i) Întocmirea datelor și a informațiilor pentru a sprijini procesul decizional al conducerii pe probleme de planificare și bugetare, gestionarea costurilor, controlul calității, evaluarea performanței și analiza comparativă.
	(ii) Aplicarea unor tehnici pentru a sprijini procesul decizional al conducerii, inclusiv determinarea costurilor produselor, analiza variațiilor, gestionarea stocurilor și bugetare și prognoză.

¹ Nivelul cunoștințelor pentru o arie de competență care trebuie atins până la finalul DPI (conform Anexei 1).

IES 2, DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ ÎNȚĂLĂ –
COMPETENȚE TEHNICE (2021)

Arie de competență (Nivelul cunoștințelor¹)	Obiective educaționale
	(iii) Aplicarea tehnicilor cantitative adecvate pentru a analiza comportamentul costurilor și factorii care influențează costurile. (iv) Analizarea datelor și informațiilor pentru a sprijini procesul decizional al conducerii. (v) Evaluarea performanței produselor și segmentelor de activitate.
(c) Finanțe și management financiar (Intermediar)	(i) Compararea diverselor surse de finanțare disponibile unei organizații, inclusiv finanțare bancară, instrumente financiare și piața obligațiunilor, a certificatelor de trezorerie și a titlurilor de capital. (ii) Analizarea necesarului de fluxuri de trezorerie și capital circulant al unei organizații. (iii) Analizarea poziției financiare actuale și viitoare a unei organizații, folosind tehnici care includ analiza indicatorilor, analiza tendințelor și analiza fluxurilor de trezorerie. (iv) Evaluarea caracterului adecvat al componentelor folosite pentru a calcula costul de capital al unei organizații. (v) Aplicarea tehnicilor de bugetare a investițiilor pentru evaluarea deciziilor privind investițiile de capital. (vi) Explicarea abordărilor bazate pe venit, pe active și pe evaluarea pieței utilizate pentru deciziile privind investițiile, planificarea activității și managementul financiar pe termen lung.
(d) Fiscalitate (Intermediar)	(i) Explicarea dispozițiilor naționale privind conformitatea fiscală și depunerea declarațiilor. (ii) Calcularea impozitelor directe și indirecte pentru persoane fizice și organizații. (iii) Analizarea aspectelor privind obligațiile fiscale asociate tranzacțiilor internaționale lipsite de complexitate. (iv) Explicarea diferențelor dintre planificarea fiscală, evitarea obligațiilor fiscale și evaziunea fiscală.

Arie de competență (Nivelul cunoștințelor¹)	Obiective educaționale
(e) Audit și asigurare (Intermediar)	(i) Descrierea obiectivelor și etapelor din cadrul efectuării auditului situațiilor financiare.
	(ii) Aplicarea Standardelor Internaționale de Audit sau a altor standarde relevante de audit, a legilor și reglementărilor aplicabile pentru auditul situațiilor financiare.
	(iii) Evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă a situațiilor financiare și analizarea impactului asupra strategiei de audit.
	(iv) Aplicarea metodelor cantitative care sunt folosite în misiunile de audit.
	(v) Identificarea probelor de audit relevante, inclusiv a probelor contradictorii, pentru a obține informații pentru efectuarea raționamentelor, luarea deciziilor și formularea unor concluzii pertinente.
	(vi) Formularea unei concluzii în privința măsurii în care au fost obținute probe de audit suficiente și adecvate.
	(vii) Explicarea elementelor-cheie ale misiunilor de asigurare și ale standardelor aplicabile care sunt relevante în astfel de misiuni.
(f) Guvernanță, gestionarea riscurilor și control intern (Intermediar)	(i) Explicarea principiilor de bună guvernanță, inclusiv a drepturilor și responsabilităților pe care le au proprietarii, investitorii și persoanele responsabile cu guvernanța; și a rolului pe care îl au părțile interesate în dispozițiile privind guvernanța, prezentarea informațiilor și transparența.
	(ii) Analizarea componentelor cadrului general de guvernanță al unei organizații.
	(iii) Analizarea riscurilor și oportunităților unei organizații folosind un cadru general de gestionare a riscului.
	(iv) Analizarea componentelor de control intern aferente raportării financiare.
	(v) Analizarea gradului de adecvare al sistemelor, proceselor și controalelor pentru colectarea, generarea, stocarea, accesarea, utilizarea sau partajarea datelor și informațiilor.

Arie de competență (Nivelul cunoștințelor¹)	Obiective educaționale
(g) Legi și reglementări comerciale (Intermediar)	(i) Explicarea legilor și reglementărilor care guvernează diferite forme de entități cu personalitate juridică.
	(ii) Explicarea legilor și reglementărilor aplicabile mediului în care își desfășoară activitatea profesioniștii contabili.
	(iii) Aplicarea reglementărilor privind protecția și confidențialitatea datelor pentru activitățile de colectare, generare, stocare, accesare, utilizare sau partajare a datelor și informațiilor.
(h) Tehnologia informațiilor și comunicațiilor (Intermediar)	(i) Explicarea impactului evoluției tehnologiei informațiilor și comunicațiilor (TIC) asupra mediului și modelului de afaceri ale unei organizații.
	(ii) Explicarea modului în care TIC susține analizarea datelor și luarea deciziilor.
	(iii) Explicarea modului în care TIC susține identificarea, raportarea și gestionarea riscului în cadrul unei organizații.
	(iv) Utilizarea TIC în vederea analizării datelor și informațiilor.
	(v) Utilizarea TIC pentru a spori eficiența și eficacitatea comunicării.
	(vi) Aplicarea TIC pentru a spori eficiența și eficacitatea sistemelor unei organizații.
	(vii) Analizarea gradului de adecvare al proceselor și controalelor TIC.
	(viii) Identificarea modalităților de îmbunătățire a proceselor și controalelor TIC.
(i) Mediul de afaceri și mediul organizațional (Intermediar)	(i) Descrierea mediului în care funcționează o organizație, inclusiv principalele aspecte economice, juridice, de reglementare, politice, tehnologice, sociale și culturale.
	(ii) Analizarea aspectelor din mediul global care afectează comerțul internațional și finanțarea internațională.
	(iii) Identificarea caracteristicilor globalizării, inclusiv rolul organizațiilor multinaționale și al piețelor emergente.

Arie de competență (Nivelul cunoștințelor¹)	Obiective educaționale
(j) Economie (De bază)	(i) Descrierea principiilor microeconomice și macroeconomice fundamentale.
	(ii) Descrierea efectului pe care îl are modificarea indicatorilor macroeconomici asupra activității de afaceri.
	(iii) Explicarea diferitelor tipuri de structuri de piață, inclusiv concurența perfectă, concurență monopolistă, monopol și oligopol.
(k) Management și strategie de afaceri (Intermediar)	(i) Explicarea diferitelor modalități în care poate fi proiectată și structurată o organizație.
	(ii) Explicarea scopului și importanței diferitelor tipuri de sectoare funcționale și operaționale din cadrul organizațiilor.
	(iii) Analizarea factorilor externi și interni care pot influența strategia unei organizații.
	(iv) Explicarea proceselor care pot fi folosite pentru a elabora și implementa strategia unei organizații.
	(v) Explicarea modului în care pot fi folosite teoriile privind comportamentul organizațional pentru a îmbunătăți performanța persoanelor, a echipei și a organizației.

Revizuirea programelor de educație profesională contabilă (A se vedea punctele A13-A14)

- Organismele membre IFAC trebuie să revizuiască și să actualizeze periodic programele de educație profesională contabilă care sunt proiectate pentru îndeplinirea obiectivelor educaționale specificate în prezentul IES.

Evaluarea competențelor tehnice (A se vedea punctele A15-A16)

- Organismele membre IFAC trebuie să stabilească activitățile de evaluare adecvate pentru a evalua competențele tehnice ale candidaților la titlul de profesionist contabil.

Materiale explicative

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele 1-4)

- A1. Un candidat la titlul de profesionist contabil este o persoană care a început un program de educație profesională contabilă ca parte a DPI. DPI reprezintă procesul de învățare și dezvoltare prin intermediul căruia candidații la titlul de profesionist contabil dobândesc inițial competența necesară pentru a îndeplini un rol de profesionist contabil. DPI este fundamentată pe educația generală și include educația profesională contabilă, experiența practică și evaluarea. DPI continuă până când candidații la titlul de profesionist contabil pot demonstra că dețin competența profesională necesară îndeplinirii rolurilor alese în cadrul profesiei contabile.
- A2. La nivel internațional există diferențe legale și de reglementare importante care determină momentul calificării (sau al autorizării) profesioniștilor contabili. Fiecare organism membru IFAC poate defini relația adecvată dintre finalul DPI și momentul calificării (sau al autorizării) pentru membrii săi.
- A3. Includerea competențelor tehnice în DPI reprezintă fundamentul pentru îndeplinirea rolului de profesionist contabil. Dezvoltarea ulterioară a competențelor tehnice reprezintă unul dintre punctele centrale ale Dezvoltării Profesionale Continue (DPC), care este tratată în IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2020).
- A4. Competența profesională poate fi descrisă și clasificată în mai multe moduri. În contextul IES-urilor, competența profesională reprezintă capacitatea de a îndeplini un rol conform unui standard definit. Competența profesională transcende cunoașterea principiilor, standardelor, conceptelor, faptelor și procedurilor; ea reprezintă integrarea și aplicarea: (a) competențelor tehnice, (b) aptitudinilor profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale.
- A5. O arie de competență este o categorie pentru care se poate specifica un set de obiective educaționale conexe. Ariile de competență care țin de competența tehnică includ contabilitatea financiară și raportarea financiară, fiscalitatea și economia; ariile de competență care țin de aptitudinile profesionale includ competențele intelectuale și organizaționale; iar ariile de competență care țin de valorile, etica și atitudinile profesionale includ principiile de etică, precum și scepticismul profesional și raționamentul profesional.
- A6. Obiectivele educaționale determină conținutul și profunzimea cunoștințelor, înțelegerii și aplicării necesare pentru fiecare arie de competență specifică. Obiectivele educaționale pot fi îndeplinite în contextul unui mediu de lucru sau al unui program de educație profesională contabilă.

Obiectiv (A se vedea punctul 6)

- A7. Stabilirea competențelor tehnice pe care trebuie să le dezvolte și să le demonstreze un candidat la titlul de profesionist contabil servește mai multor scopuri.

Astfel, este protejat interesul public, se îmbunătățește calitatea activității profesioniștilor contabili și este promovată credibilitatea profesiei contabile.

Obiective educaționale aferente competențelor tehnice (A se vedea punctul 7)

- A8. Tabelul A enumeră obiectivele educaționale aferente competențelor tehnice care trebuie îndeplinite de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI, indiferent de specializare contabilă sau rol își vor alege în viitor. Aceste obiective educaționale reprezintă baza care le permite profesioniștilor contabili să se specializeze în diferite roluri contabile, de exemplu, ca partener într-o misiune de audit sau ca specialist în fiscalitate.
- A9. La elaborarea programelor de educație profesională contabilă, cele 11 arii de competență enumerate în Tabelul A pot să nu fie identice cu denumirile cursurilor sau disciplinelor prescrise. De asemenea, obiectivele educaționale asociate unei arii de competență pot fi îndeplinite prin intermediul mai multor cursuri sau discipline dedicate respectivei arii. De exemplu, obiectivele educaționale în ceea ce privește contabilitatea financiară și raportarea financiară pot fi realizate pe parcursul a două sau mai multe cursuri sau discipline de contabilitate financiară și raportare financiară. Îndeplinirea anumitor obiective educaționale se poate extinde pe mai multe cursuri sau discipline diferite, fiind posibil ca niciunul (niciuna) să nu fie dedicat(ă) exclusiv acelei arii de competență. De exemplu, obiectivele educaționale aferente tehnologiei informațiilor și comunicațiilor pot fi îndeplinite prin integrarea materialelor relevante în cadrul unor cursuri care se axează pe contabilitatea managerială și/sau pe audit și asigurare. În plus, ordinea în care ariile de competență sunt incluse într-un program de educație profesională contabilă poate fi diferită de ordinea prezentată în Tabelul A. De exemplu, economia este prezentată spre sfârșitul listei de arii de competență din Tabelul A, dar poate fi tratată destul de devreme într-un program de educație profesională contabilă.
- A10. Există numeroase modalități de a descrie și clasifica nivelurile cunoștințelor. Descrierea realizată de IAESB este disponibilă în Anexa 1, Descrierea nivelurilor cunoștințelor.
- A11. În Tabelul A, fiecărei arii de competență i-a fost alocat un nivel al cunoștințelor care trebuie atins de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI. Acest nivel al cunoștințelor arată contextul în care se așteaptă să fie demonstrate obiectivele educaționale relevante. Împreună, obiectivele educaționale și nivelul cunoștințelor aferent ariei de competență oferă informații care ajută organismele membre IFAC să își elaboreze propriile programe de educație profesională contabilă.
- A12. În cadrul programelor de educație profesională contabilă, un organism membru IFAC poate: (a) include arii de competență suplimentare; (b) crește nivelul cunoștințelor pentru anumite arii de competență; sau (c) stabili obiective educaționale suplimentare care nu sunt specificate în prezentul IES. Acest lucru se poate întâmpla atunci când un organism membru IFAC pregătește candidații la

titlul de profesionist contabil să lucreze într-un anumit domeniu de activitate (de exemplu, în sectorul public) sau într-un anumit rol (de exemplu, contabil de gestiune sau auditor).

Revizuirea programelor de educație profesională contabilă (A se vedea punctul 8)

- A13. Programele de educație profesională contabilă sunt proiectate pentru a ajuta candidații la titlul de profesionist contabil să își dezvolte competența profesională corespunzătoare până la finalul DPI. Astfel de programe pot include educația formală, furnizată prin intermediul unor calificări și cursuri oferite de universități, alți furnizori de educație superioară, organisme membre IFAC și angajatori, precum și instruirea la locul de muncă. Proiectarea programelor de educație profesională contabilă poate implica un aport substanțial de la alte părți interesate decât organismele membre IFAC.
- A14. Dispoziția privind revizuirea și actualizarea periodică a programelor de educație profesională contabilă reflectă mediul foarte dinamic și complex în care își desfășoară activitatea profesioniștii contabili. Durata unui ciclu normal de revizuire poate fi de trei până la cinci ani, dar poate fi adecvat să se realizeze revizuiți mai frecvente pentru a ține cont, de exemplu, de modificările legilor, ale reglementărilor și ale standardelor relevante pentru profesioniștii contabili.

Evaluarea competențelor tehnice (A se vedea punctul 9)

- A15. IES 6, *Dezvoltarea profesională inițială – evaluarea competenței profesionale* (2015), prevede principiile care se aplică la conceperea activităților de evaluare realizate pentru a evalua competențele tehnice și alte elemente care țin de competența profesională.
- A16. Pot fi utilizate diferite activități pentru a evalua competențele tehnice ale candidaților la titlul de profesionist contabil. Activitățile de evaluare adecvate pot include: (a) examinări scrise care constau în întrebări ce necesită răspunsuri scurte, (b) studii de caz, (c) eseuri scrise, (d) testare obiectivă, (e) evaluări la locul de muncă și (f) evaluarea cunoștințelor anterioare care conduce la acordarea unor scutiri de la unele aspecte ale DPI.

Descrierea nivelurilor cunoștințelor

Această descriere a nivelurilor cunoștințelor este un suport pentru IAESB atunci când utilizează obiectivele educaționale în cadrul publicațiilor sale, cum ar fi Standardele Internaționale de Educație (IES-urile) 2, 3 și 4. Anexa descrie trei niveluri ale cunoștințelor. Aceste descrieri, împreună cu obiectivele educaționale, furnizează informații care ajută organismele membre să proiecteze programe de educație profesională contabilă pentru o diversitate de roluri și specializări profesionale contabile.

Nivelul cunoștințelor	Descriere
De bază	În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe: - Definirea, explicarea, sintetizarea și interpretarea principiilor și teoriilor de bază din ariile relevante de competență tehnică în vederea îndeplinirii sarcinilor, sub o supervizare adecvată; - Realizarea sarcinilor desemnate utilizând aptitudinile profesionale adecvate; - Recunoașterea importanței valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în realizarea sarcinilor desemnate; - Soluționarea unor probleme simple și înaintarea sarcinilor sau problemelor complexe supervizorilor sau celor care dețin cunoștințe de specialitate; și - Furnizarea de informații și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbală și scrisă. Obiectivele educaționale de la nivelul de bază sunt corelate cu medii de lucru caracterizate prin niveluri reduse de ambiguitate, complexitate și incertitudine.
Intermediar	În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe: - Aplicarea, compararea și analiza independente ale principiilor și teoriilor de bază din ariile relevante de competență tehnică în scopul îndeplinirii sarcinilor de lucru și luării deciziilor; - Combinarea competențelor tehnice și aptitudinilor profesionale în vederea îndeplinirii sarcinilor de lucru;

Nivelul cunoștințelor	Descriere
	• Aplicarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în sarcinile de lucru; și • Prezentarea informațiilor și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbală și scrisă, părților interesate din domeniul contabil și din alte domenii. Obiectivele educaționale de la nivelul intermediar sunt corelate cu medii de lucru caracterizate de niveluri moderate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.
Avansat	În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe: • Selectarea și integrarea principiilor și teoriilor din diferite arii de competență tehnică în vederea gestionării și coordonării proiectelor și a sarcinilor de lucru, precum și pentru a emite recomandări care să răspundă nevoilor părților interesate; • Integrarea competențelor tehnice și a aptitudinilor profesionale în vederea gestionării și coordonării proiectelor și a sarcinilor de lucru; • Luarea deciziilor privind măsurile corespunzătoare, pe baza valorilor, eticii și atitudinilor profesionale; • Evaluarea, cercetarea și soluționarea unor probleme complexe, cu supervizare limitată; • Anticiparea, consultarea adecvată și elaborarea de soluții pentru probleme și aspecte complexe; și • Prezentarea și explicarea informațiilor relevante în mod consecvent, într-o manieră convingătoare, unei varietăți de părți interesate. Obiectivele educaționale de la nivelul avansat sunt corelate cu medii de lucru caracterizate prin niveluri ridicate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.

STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 3, DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ INIȚIALĂ – APTITUDINI PROFESIONALE (2021)

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	1-4
Data intrării în vigoare	5
Obiectiv	6
Dispoziții	
Obiective educaționale aferente aptitudinilor profesionale	7
Revizuirea programelor de educație profesională contabilă	8
Evaluarea aptitudinilor profesionale	9
Materiale explicative	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	A1-A7
Obiectiv	A8
Obiective educaționale aferente aptitudinilor profesionale	A9-A14
Revizuirea programelor de educație profesională contabilă	A15-A16
Evaluarea aptitudinilor profesionale	A17-A19
Anexa 1: Descrierea nivelurilor cunoștințelor	

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele A1-A7)

1. Prezentul Standard Internațional de Educație (IES) prescrie obiectivele educaționale aferente aptitudinilor profesionale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le îndeplinească până la finalul Dezvoltării Profesionale Inițiale (DPI). Aptitudinile profesionale sunt aptitudinile (a) intelectuale, (b) interpersonale și de comunicare, (c) personale și (d) organizaționale pe care un profesionist contabil le integrează cu competențele tehnice și cu valorile, etica și atitudinile profesionale pentru a-și demonstra competența profesională.
2. Prezentul IES se adresează organismelor membre ale Federației Internaționale a Contabililor (IFAC). Organismele membre IFAC au responsabilitatea de a se asigura că DPI corespunde dispozițiilor prevăzute în cadrul prezentului IES. În plus, prezentul IES poate fi util pentru organizațiile educaționale, angajatori, organismele de reglementare, autoritățile guvernamentale și orice alte părți interesate care susțin educația și dezvoltarea candidaților la titlul de profesionist contabil.
3. Prezentul IES specifică ariile de competență și obiectivele educaționale care descriu aptitudinile profesionale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le acumuleze până la finalul DPI. IES 2, *Dezvoltarea profesională inițială – competențe tehnice* (2021), și IES 4, *Dezvoltarea profesională inițială – valori, etică și atitudini profesionale* (2021), specifică ariile de competență și obiectivele educaționale relevante pentru domeniile lor ținută din cadrul DPI. Împreună, aceste IES-uri specifică ariile de competență și obiectivele educaționale care descriu competența profesională pe care trebuie să o acumuleze candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI.
4. Definițiile și explicațiile termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* sunt prezentate în *Glosarul de termeni* (2021) al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Educație Contabilă (IAESB).

Data intrării în vigoare

5. Prezentul IES intră în vigoare de la 1 ianuarie 2021.

Obiectiv (A se vedea punctul A8)

6. Obiectivul prezentului IES este de a stabili care sunt aptitudinile profesionale pe care trebuie să le dezvolte și să le demonstreze candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI pentru a îndeplini un rol de profesionist contabil.

Dispoziții

Obiective educaționale aferente aptitudinilor profesionale (A se vedea punctele A9-A14)

7. Organismele membre IFAC trebuie să prescrie obiectivele educaționale aferente aptitudinilor profesionale care trebuie îndeplinite de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI. Aceste obiective educaționale trebuie să le includă pe cele enumerate în Tabelul A.

Tabelul A: Obiective educaționale aferente aptitudinilor profesionale

Arie de competență (Nivelul cunoștințelor ¹)	Obiective educaționale
(a) Intelectuale (Intermediar)	(i) Evaluarea datelor și a informațiilor din diverse surse și perspective prin intermediul cercetării, al integrării și al analizei.
	(ii) Aplicarea aptitudinilor de gândire critică pentru a rezolva problemele, a obține informații pentru raționamente, a lua decizii și a formula concluzii pertinente.
	(iii) Identificarea situațiilor în care este adecvat să se apeleze la specialiști.
	(iv) Recomandarea unor soluții pentru probleme neomogene, multilaterale.
	(v) Reacții eficiente la modificarea circumstanțelor sau la informațiile noi pentru a rezolva problemele, a obține informații pentru raționamente, a lua decizii și a formula concluzii pertinente.
(b) Interpersonale și de comunicare (Intermediar)	(i) Demonstrarea colaborării, cooperării și a spiritului de echipă atunci când se urmărește atingerea unor obiective organizaționale.
	(ii) Comunicare clară și concisă atunci când se prezintă, se discută și se raportează în situații formale și informale.
	(iii) Demonstrarea cunoașterii diferențelor culturale și de limbaj în cadrul oricărui tip de comunicare.
	(iv) Aplicarea unor tehnici de ascultare activă și a unor tehnici eficiente de interviuare.

¹ Nivelul cunoștințelor pentru o arie de competență care trebuie atins până la finalul DPI (conform Anexei 1).

IES 3, DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ ÎN ÎNȚĂLĂ –
APTITUDINI PROFESIONALE (2021)

Arie de competență (Nivelul cunoștințelor ¹)	Obiective educaționale
	(v) Aplicarea aptitudinilor de negociere pentru a ajunge la soluții și acorduri.
	(vi) Aplicarea aptitudinilor de consultare pentru a minimiza sau soluționa conflictele, pentru a rezolva problemele și pentru a maximiza oportunitățile.
	(vii) Prezentarea ideilor și influențarea altor persoane pentru a le câștiga susținerea și angajamentul.
c) Personale (Intermediar)	(i) Demonstrarea angajamentului față de învățarea pe tot parcursul vieții.
	(ii) Stabilirea unor standarde personale de performanță înalte și monitorizarea prin intermediul activității de reflectare și al feedbackului terților.
	(iii) Gestionarea timpului și resurselor pentru îndeplinirea angajamentelor profesionale.
	(iv) Anticiparea provocărilor și planificarea unor posibile soluții.
	(v) Aplicarea unei gândiri deschise către noi oportunități.
	(vi) Identificarea potențialului impact al subiectivismului personal și organizațional.
d) Organizaționale (Intermediar)	(i) Realizarea sarcinilor conform practicilor stabilite, cu scopul de a respecta termenele impuse.
	(ii) Revizuirea propriei activități și a activității altor persoane pentru a determina dacă sunt conforme cu standardele de calitate ale organizației.
	(iii) Aplicarea aptitudinilor de gestionare a resurselor umane pentru a motiva și dezvolta alte persoane.
	(iv) Aplicarea aptitudinilor de delegare pentru a realiza sarcinile.
	(v) Aplicarea aptitudinilor de conducere pentru a influența alte persoane să acționeze în vederea îndeplinirii obiectivelor organizaționale.

Revizuirea programelor de educație profesională contabilă (A se vedea punctele A15-A16)

8. Organismele membre IFAC trebuie să revizuiască și să actualizeze periodic programele de educație profesională contabilă care sunt proiectate pentru îndeplinirea obiectivelor educaționale specificate în prezentul IES.

Evaluarea aptitudinilor profesionale (A se vedea punctele A17-A19)

9. Organismele membre IFAC trebuie să stabilească activitățile de evaluare adecvate pentru a evalua aptitudinile profesionale ale candidaților la titlul de profesionist contabil.

Materiale explicative

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele 1-4)

- A1. Un candidat la titlul de profesionist contabil este o persoană care a început un program de educație profesională contabilă ca parte a DPI. DPI reprezintă procesul de învățare și dezvoltare prin intermediul căruia candidații la titlul de profesionist contabil dobândesc inițial competența necesară pentru a îndeplini un rol de profesionist contabil. DPI este fundamentată pe educația generală și include educația profesională contabilă, experiența practică și evaluarea. DPI continuă până când candidații la titlul de profesionist contabil pot demonstra că dețin competența profesională necesară îndeplinirii rolurilor alese în cadrul profesiei contabile.
- A2. La nivel internațional există diferențe legale și de reglementare importante care determină momentul calificării (sau al autorizării) profesioniștilor contabili. Fiecare organism membru IFAC poate defini relația adecvată dintre finalul DPI și momentul calificării (sau al autorizării) pentru membrii săi.
- A3. Competența profesională poate fi descrisă și clasificată în mai multe moduri. În contextul IES-urilor, competența profesională reprezintă capacitatea de a îndeplini un rol conform unui standard definit. Competența profesională transcende cunoașterea principiilor, standardelor, conceptelor, faptelor și procedurilor; ea reprezintă integrarea și aplicarea (a) competențelor tehnice, (b) aptitudinilor profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale.
- A4. Includerea aptitudinilor profesionale în DPI reprezintă fundamentul pentru îndeplinirea rolului de profesionist contabil. Dezvoltarea ulterioară a aptitudinilor profesionale reprezintă unul dintre punctele centrale ale Dezvoltării Profesionale Continue (DPC), care este tratată în IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2020).
- A5. În cadrul prezentului IES, aptitudinile profesionale sunt clasificate în patru arii de competență:
- (a) *Intelectuale* se referă la capacitatea unui profesionist contabil de a rezolva probleme, de a lua decizii, de a se adapta schimbărilor și de a-și exercita raționamentul profesional;
 - (b) *Interpersonale și de comunicare* se referă la capacitatea profesionistului contabil de a colabora și de a interacționa eficient cu alte persoane;
 - (c) *Personale* se referă la atitudinile și conduita personale ale profesionistului contabil; și
 - (d) *Organizaționale* se referă la capacitatea unui profesionist contabil de a lucra eficient cu sau într-o organizație pentru a obține cele mai bune rezultate sau efecte de la persoanele și resursele disponibile.
- A6. O arie de competență este o categorie pentru care se poate specifica un set de obiective educaționale conexe. Ariile de competență care țin de aptitudinile

profesionale includ competențele intelectuale și organizaționale; ariile de competență care țin de competența tehnică includ contabilitatea financiară și raportarea financiară, fiscalitatea și economia; iar ariile de competență care țin de valorile, etica și atitudinile profesionale includ principiile de etică, precum și scepticismul profesional și raționamentul profesional.

- A7. Obiectivele educaționale determină conținutul și profunzimea cunoștințelor, înțelegerii și aplicării necesare pentru fiecare arie de competență specifică. Obiectivele educaționale pot fi îndeplinite în contextul unui mediu de lucru sau al unui program de educație profesională contabilă.

Obiectiv (A se vedea punctul 6)

- A8. Stabilirea aptitudinilor profesionale pe care trebuie să le dezvolte și să le demonstreze un candidat la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI servește mai multor scopuri. Astfel, este protejat interesul public, se îmbunătățește calitatea lucrărilor profesioniștilor contabili și este promovată credibilitatea profesiei contabile.

Obiective educaționale aferente aptitudinilor profesionale (A se vedea punctul 7)

- A9. Tabelul A enumeră obiectivele educaționale aferente aptitudinilor profesionale care trebuie îndeplinite de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI, indiferent ce specializare contabilă sau rol își vor alege în viitor. Aceste obiective educaționale reprezintă baza care le permite profesioniștilor contabili să se specializeze în diferite roluri contabile, de exemplu, ca partener într-o misiune de audit sau ca specialist în fiscalitate.
- A10. La elaborarea programelor de educație profesională contabilă, cele patru arii de competență enumerate în Tabelul A pot să nu fie identice cu denumirile cursurilor sau disciplinelor prescrise. De asemenea, obiectivele educaționale asociate unei arii de competență (organizaționale, de exemplu) pot fi îndeplinite prin intermediul mai multor cursuri sau discipline. Îndeplinirea anumitor obiective educaționale (cele din categoria intelectuale, de exemplu) se poate extinde pe mai multe cursuri sau discipline diferite, fiind posibil ca niciunul (niciuna) să nu fie dedicat(ă) exclusiv acelei arii de competență.
- A11. Există numeroase modalități de a descrie și clasifica nivelurile cunoștințelor. Descrierea realizată de IAESB este disponibilă în Anexa 1, Descrierea nivelurilor cunoștințelor.
- A12. În Tabelul A, fiecărei arii de competență i-a fost alocat un nivel al cunoștințelor care trebuie atins de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI. Acest nivel al cunoștințelor arată contextul în care se așteaptă să fie demonstrate obiectivele educaționale relevante. Împreună, obiectivele educaționale și nivelul cunoștințelor aferent ariei de competență oferă informații care ajută organismele membre IFAC să își elaboreze propriile programe de educație profesională contabilă.

- A13. În cadrul programelor de educație profesională contabilă, un organism membru IFAC poate: (a) include arii de competență suplimentare; (b) crește nivelul cunoștințelor pentru anumite arii de competență; sau (c) stabili obiective educaționale suplimentare care nu sunt specificate în prezentul IES. Acest lucru se poate întâmpla atunci când un organism membru IFAC pregătește candidații la titlul de profesionist contabil să lucreze într-un anumit domeniu de activitate (de exemplu, în sectorul public) sau într-un anumit rol (de exemplu, contabil de gestiune sau auditor).
- A14. Organismele membre IFAC, instituțiile de învățământ și alte părți interesate sunt încurajate să identifice cea mai adecvată abordare de învățare și dezvoltare a aptitudinilor profesionale, ținând cont de contextul național și cultural. Este foarte probabil ca o abordare adecvată să includă o combinație de activități de învățare și dezvoltare, care îmbină programele educaționale structurate cu experiența practică. De exemplu, cei care supervizează experiența practică au un rol important în sprijinirea candidaților la titlul de profesionist contabil, ajutându-i să își dezvolte aptitudinile profesionale la locul de muncă.

Revizuirea programelor de educație profesională contabilă (A se vedea punctul 8)

- A15. Programele de educație profesională contabilă sunt proiectate pentru a ajuta candidații la titlul de profesionist contabil să își dezvolte competența profesională corespunzătoare până la finalul DPI. Astfel de programe pot include educația formală, furnizată prin intermediul unor calificări și cursuri oferite de universități, alți furnizori de educație superioară, organisme membre IFAC și angajatori, precum și instruirea la locul de muncă. Proiectarea programelor de educație profesională contabilă poate implica un aport substanțial de la alte părți interesate decât organismele membre IFAC.
- A16. Dispoziția privind revizuirea și actualizarea periodică a programelor de educație profesională contabilă reflectă mediul foarte dinamic și complex în care își desfășoară activitatea profesioniștii contabili. Durata unui ciclu normal de revizuire poate fi de trei până la cinci ani, dar poate fi adecvat să se realizeze revizuii mai frecvente pentru a ține cont, de exemplu, de modificările legilor, ale reglementărilor și ale standardelor relevante pentru profesioniștii contabili.

Evaluarea aptitudinilor profesionale (A se vedea punctul 9)

- A17. IES 6, *Dezvoltarea profesională inițială – evaluarea competenței profesionale* (2015), prevede principiile care se aplică la conceperea activităților de evaluare realizate pentru a evalua aptitudinile profesionale și alte elemente care țin de competența profesională.
- A18. Pot fi utilizate diferite activități pentru a evalua aptitudinile profesionale ale candidaților la titlul de profesionist contabil. Simulările practice sau exercițiile de grup sunt exemple de activități care permit candidaților la titlul de profesionist contabil să își dezvolte aptitudinile profesionale și să demonstreze îndeplinirea obiectivelor educaționale aferente acestora, în cadrul unui program de educație

profesională contabilă. Experiența practică permite, de asemenea, candidaților la titlul de profesionist contabil să participe la activități de evaluare pentru a-și demonstra aptitudinile profesionale. Exemplele de astfel de activități includ: (a) păstrarea unui jurnal, (b) participarea la evaluări de tip 360 de grade, (c) compilarea unor portofolii de probe ale îndeplinirii obiectivelor educaționale sau (d) monitorizarea de către un supraveghetor de experiență practică.

- A19. Evaluarea aptitudinilor profesionale la locul de muncă poate necesita o abordare diferită față de cea referitoare la examinările scrise pentru a se putea ajunge la niveluri ridicate de fiabilitate, validitate, echitate, transparență și suficiență. De exemplu, planificarea evaluării poate include:
- (a) Specificarea unor obiective educaționale clare și detaliate pentru a se minimiza ambiguitatea și pentru a se spori fiabilitatea și transparența evaluării;
 - (b) Instruirea evaluatorilor de la locul de muncă pentru a se asigura consecvența între evaluatori și echitatea între candidații la titlul de profesionist contabil; și
 - (c) Crearea unor simulări practice pentru a se furniza evaluări suficiente, echitabile și fiabile ale aptitudinilor profesionale.

Anexa 1

Descrierea nivelurilor cunoștințelor

Această descriere a nivelurilor cunoștințelor este un suport pentru IAESB atunci când utilizează obiectivele educaționale în cadrul publicațiilor sale, cum ar fi Standardele Internaționale de Educație (IES-urile) 2, 3, și 4. Anexa descrie trei niveluri ale cunoștințelor. Aceste descrieri, împreună cu obiectivele educaționale, furnizează informații care ajută organismele membre IFAC să proiecteze programe de educație profesională contabilă pentru o diversitate de roluri și specializări profesionale contabile.

Nivelul cunoștințelor	Descriere
De bază	În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe: - Definirea, explicarea, sintetizarea și interpretarea principiilor și teoriilor de bază din ariile relevante de competență tehnică în vederea îndeplinirii sarcinilor, sub o supervizare adecvată; - Realizarea sarcinilor desemnate utilizând aptitudinile profesionale adecvate; - Recunoașterea importanței valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în realizarea sarcinilor desemnate; - Soluționarea unor probleme simple și înaintarea sarcinilor sau problemelor complexe supervizorilor sau celor care dețin cunoștințe de specialitate; și - Furnizarea de informații și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbală și scrisă. Obiectivele educaționale de la nivelul de bază sunt corelate cu medii de lucru caracterizate prin niveluri reduse de ambiguitate, complexitate și incertitudine.
Intermediar	În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe: - Aplicarea, compararea și analiza independente ale principiilor și teoriilor de bază din ariile relevante de competență tehnică în scopul îndeplinirii sarcinilor de lucru și luării deciziilor; - Combinarea competențelor tehnice și aptitudinilor profesionale în vederea îndeplinirii sarcinilor de lucru;

Nivelul cunoștințelor	Descriere
	• Aplicarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în sarcinile de lucru; și • Prezentarea informațiilor și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbală și scrisă, părților interesate din domeniul contabil și din alte domenii. Obiectivele educaționale de la nivelul intermediar sunt corelate cu medii de lucru caracterizate de niveluri moderate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.
Avansat	În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe: • Selectarea și integrarea principiilor și teoriilor din diferite arii de competență tehnică în vederea gestionării și coordonării proiectelor și a sarcinilor de lucru, precum și pentru a emite recomandări care să răspundă nevoilor părților interesate; • Integrarea competențelor tehnice și a aptitudinilor profesionale în vederea gestionării și coordonării proiectelor și a sarcinilor de lucru; • Luarea deciziilor privind măsurile corespunzătoare, pe baza valorilor, eticii și atitudinilor profesionale; • Evaluarea, cercetarea și soluționarea unor probleme complexe, cu supervizare limitată; • Anticiparea, consultarea adecvată și elaborarea de soluții pentru probleme și aspecte complexe; și • Prezentarea și explicarea informațiilor relevante în mod consecvent, într-o manieră convingătoare, unei varietăți de părți interesate. Obiectivele educaționale de la nivelul avansat sunt corelate cu medii de lucru caracterizate prin niveluri ridicate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.

STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 4, DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ INIȚIALĂ – VALORI, ETICĂ ȘI ATITUDINI PROFESIONALE (2021)

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	1-6
Data intrării în vigoare	7
Obiectiv	8
Dispoziții	
Cadrul general al valorilor, eticii și atitudinilor profesionale	9
Dispoziții de etică relevante	10
Obiective educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale	11
Revizuirea programelor de educație profesională contabilă	12
Activitatea de reflectare	13
Evaluarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale	14
Materiale explicative	
Referințe la definițiile cuprinse în reglementările IAASB și IESBA	A1
Domeniul de aplicare al prezentului standard	A2-A10
Obiectiv	A11
Cadrul general al valorilor, eticii și atitudinilor profesionale	A12-A14
Dispoziții de etică relevante	A15
Obiective educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale	A16-A31
Revizuirea programelor de educație profesională contabilă	A32-A33
Activitatea de reflectare	A34-A38
Evaluarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale	A39-A42
Anexa 1: Descrierea nivelurilor cunoștințelor	

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele A2-A10)

1. Prezentul Standard Internațional de Educație (IES) prescrie obiectivele educaționale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le îndeplinească până la finalul Dezvoltării Profesionale Inițiale (DPI) în ceea ce privește valorile, etica și atitudinile profesionale. Valorile, etica și atitudinile profesionale sunt caracteristicile care îi identifică pe profesioniștii contabili ca membri ai unei profesii. Acestea includ principiile de conduită (de exemplu, principiile de etică) asociate în general caracteristicilor distinctive ale conduitei profesionale și considerate esențiale pentru definirea acestora.
2. Prezentul IES se adresează organismelor membre ale Federației Internaționale a Contabililor (IFAC). Organismele membre IFAC au responsabilitatea de a se asigura că DPI corespunde dispozițiilor prevăzute în cadrul prezentului IES. În plus, prezentul IES poate fi util pentru organizațiile educaționale, angajatori, organismele de reglementare, autoritățile guvernamentale și orice alte părți interesate care susțin educația și dezvoltarea candidaților la titlul de profesionist contabil.
3. Procesul de învățare și dezvoltare continuă pe tot parcursul carierei unui profesionist contabil; prin urmare, valorile, etica și atitudinile profesionale acumulate pe parcursul DPI sunt, de asemenea, relevante pentru dezvoltarea profesională continuă (DPC), deoarece carierele profesioniștilor contabili se modifică, iar profesioniștii contabili sunt expuși unei game din ce în ce mai mari de amenințări la adresa eticii.
4. Prezentul IES integrează dispozițiile de etică relevante în educația profesională contabilă. Aceste dispoziții de etică relevante stabilesc, în mod normal, cinci principii fundamentale de etică¹ (integritatea; obiectivitatea; competența profesională și atenția cuvenită; confidențialitatea; și conduita profesională).
5. Prezentul IES specifică ariile de competență și obiectivele educaționale care descriu valorile, etica și atitudinile profesionale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le acumuleze până la finalul DPI. IES 2, *Dezvoltarea profesională inițială – competențe tehnice* (2021), și IES 3, *Dezvoltarea profesională inițială – aptitudini profesionale* (2021), specifică ariile de competență și obiectivele educaționale relevante pentru domeniile lor ținută din cadrul DPI. Împreună, aceste IES-uri specifică ariile de competență și obiectivele educaționale care descriu competența profesională pe care trebuie să o acumuleze candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI.
6. Definițiile și explicațiile termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili*

¹ Principiile fundamentale, *Manualul IESBA privind Codul etic internațional pentru profesioniștii contabili (inclusiv Standardele Internaționale privind Independența)* – Ediția 2018, Secțiunea 110.

și candidații la titlul de profesionist contabil sunt prezentate în *Glosarul de termeni* (2021) al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Educație Contabilă (IAESB). În materialele explicative sunt incluși, de asemenea, termeni suplimentari din cadrul reglementărilor Consiliului pentru Standarde Internaționale de Audit și Asigurare (IAASB) și Consiliului pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili (IESBA).

Data intrării în vigoare

7. Prezentul IES intră în vigoare de la 1 ianuarie 2021.

Obiectiv (A se vedea punctul A11)

8. Obiectivul prezentului IES este de a stabili valorile, etica și atitudinile profesionale pe care trebuie să le dezvolte și să le demonstreze candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI pentru a îndeplini un rol de profesionist contabil.

Dispoziții

Cadrul general al valorilor, eticii și atitudinilor profesionale (A se vedea punctele A12-A14)

9. Organismele membre IFAC trebuie să furnizeze, prin intermediul programelor de educație profesională contabilă, un cadru general al valorilor, eticii și atitudinilor profesionale, astfel încât candidații la titlul de profesionist contabil (a) să își exercite scepticismul profesional și raționamentul profesional și (b) să acționeze într-o manieră etică și în interesul public.

Dispoziții de etică relevante (A se vedea punctul A15)

10. Organismele membre IFAC trebuie să integreze dispozițiile de etică relevante în toate programele de educație profesională contabilă pentru candidații la titlul de profesionist contabil.

Obiective educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale (A se vedea punctele A16-A31)

11. Organismele membre IFAC trebuie să prescrie obiectivele educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale care trebuie îndeplinite de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI. Aceste obiective educaționale trebuie să le includă pe cele enumerate în Tabelul A.

Tabelul A: Obiective educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale

Arie de competență (Nivelul cunoștințelor²)	Obiective educaționale
(a) Scepticism profesional și raționament profesional (Intermediar)	(i) Manifestarea curiozității în activitatea de colectare și evaluare a datelor și informațiilor.
	(ii) Aplicarea tehnicilor de reducere a subiectivismului în rezolvarea problemelor, obținerea de informații pentru raționamente, luarea deciziilor și formularea unor concluzii pertinente.
	(iii) Aplicarea unei gândiri critice în identificarea și evaluarea alternativelor pentru a determina demersurile adecvate.
(b) Principii de etică (Intermediar)	(i) Explicarea naturii eticii.
	(ii) Explicarea avantajelor și dezavantajelor abordărilor față de etică bazate pe reguli și ale celor bazate pe principii.
	(iii) Identificarea posibilelor amenințări la adresa conformității cu principiile fundamentale de etică.
	(iv) Evaluarea importanței amenințărilor la adresa conformității cu principiile fundamentale de etică și tratarea acestora într-o manieră adecvată.
	(v) Aplicarea principiilor fundamentale de etică în activitățile de colectare, generare, stocare, accesare, utilizare sau partajare a datelor și informațiilor.
	(vi) Aplicarea dispozițiilor de etică relevante pentru conduita profesională în conformitate cu standardele ³ .
(c) Angajamentul față de interesul public (Intermediar)	(i) Explicarea rolului și importanței eticii în cadrul profesiei și în raport cu conceptul de responsabilitate socială.

² Nivelul cunoștințelor pentru o arie de competență este nivelul care trebuie atins până la finalul programului de DPI (conform Anexei 1).

³ Standardele includ standardele de audit, standardele de contabilitate și alte standarde legate de activitatea desfășurată de un profesionist contabil.

Arie de competență (Nivelul cunoștințelor²)	Obiective educaționale
	(ii) Explicarea rolului și importanței eticii în raport cu afacerile și buna guvernare.
	(iii) Analizarea interrelației dintre etică și legislație, inclusiv a relației dintre legi, reglementări și interesul public.
	(iv) Analizarea consecințelor unui comportament neetic asupra persoanelor, profesiei și publicului.

Revizuirea programelor de educație profesională contabilă (A se vedea punctele A32-A33)

- Organismele membre IFAC trebuie să revizuiască și să actualizeze periodic programele de educație profesională contabilă care sunt proiectate pentru îndeplinirea obiectivelor educaționale specificate în prezentul IES.

Activitatea de reflectare (A se vedea punctele A34-A38)

- Organismele membre IFAC trebuie să proiecteze activitățile de învățare și dezvoltare legate de valorile, etica și atitudinile profesionale pentru candidații la titlul de profesionist contabil în așa fel încât să includă o activitate de reflectare formalizată și documentată.

Evaluarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale (A se vedea punctele A39-A42)

- Organismele membre IFAC trebuie să stabilească activități de evaluare adecvate pentru a evalua valorile, etica și atitudinile profesionale ale candidaților la titlul de profesionist contabil.

Materiale explicative

Referințe la definițiile cuprinse în reglementările IAASB și IESBA

- A1. Prezentul IES utilizează următorii termeni definiți deja în reglementările IAASB și IESBA.

Tabelul B: Definiții ale IAASB și IESBA adoptate în IES 4

Termen definit	Definiție din reglementările IAASB și IESBA
Scepticism profesional (IAASB) ⁴	O atitudine care include o gândire rezervată, atenție la condițiile care ar putea indica posibile denaturări cauzate fie de fraudă, fie de eroare și o evaluare critică a probelor.
Raționament profesional (IESBA) ⁵	Raționamentul profesional constă în aplicarea pregătirii relevante, cunoștințelor, aptitudinilor și experienței profesionale proporțional cu faptele și circumstanțele, inclusiv natura și domeniul de aplicare al activităților profesionale specifice, precum și interesele și relațiile implicate.

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele 1-6)

- A2. Un candidat la titlul de profesionist contabil este o persoană care a început un program de educație profesională contabilă ca parte a DPI. DPI reprezintă procesul de învățare și dezvoltare prin intermediul căruia candidații la titlul de profesionist contabil dobândesc inițial competența necesară pentru a îndeplini un rol de profesionist contabil. DPI este fundamentată pe educația generală și include educația profesională contabilă, experiența practică și evaluarea. DPI continuă până când candidații la titlul de profesionist contabil pot demonstra că dețin competența profesională necesară îndeplinirii rolurilor alese în cadrul profesiei contabile.
- A3. Valorile, etica și atitudinile profesionale sunt definite drept conduita profesională și caracteristicile care îi identifică pe profesioniștii contabili ca membri ai unei profesii. Acestea includ principiile de etică asociate în general caracteristicilor distinctive ale conduitei profesionale și considerate esențiale pentru definirea acestora.
- A4. Valorile, etica și atitudinile profesionale includ un angajament față de (a) competențele tehnice și aptitudinile profesionale, (b) conduita etică (de exemplu, independența, obiectivitatea, confidențialitatea și integritatea), (c) maniera profesională (de exemplu, atenția cuvenită, punctualitatea, curtoazia, respectul, responsabilitatea și credibilitatea), (d) urmărirea excelenței (de exemplu, angajamentul față de perfecționarea continuă și învățarea pe tot parcursul vieții) și

⁴ Glosar de termeni, *Manualul de reglementări internaționale de control al calității, audit, revizuire și alte servicii de asigurare și servicii conexe* – Ediția 2018, Volumul I al IAASB.

⁵ *Manualul IESBA privind Codul etic internațional pentru profesioniștii contabili (inclusiv Standardele Internaționale privind Independența)* – Ediția 2018, punctul 120.5 A1.

(e) responsabilitatea socială (de exemplu, cunoașterea și luarea în considerare a interesului public).

- A5. Dispozițiile de etică relevante⁶ sunt definite ca fiind acele dispoziții de etică ce se aplică profesioniștilor contabili, fiind alcătuite în general din *Codul etic internațional pentru profesioniștii contabili al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili* (Codul IESBA) împreună cu orice dispoziții naționale mai restrictive.
- A6. Competența profesională poate fi descrisă și clasificată în mai multe moduri. În contextul IES-urilor, competența profesională reprezintă capacitatea de a îndeplini un rol conform unui standard definit. Competența profesională transcende cunoașterea principiilor, standardelor, conceptelor, faptelor și procedurilor; ea reprezintă integrarea și aplicarea (a) competențelor tehnice, (b) aptitudinilor profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale.
- A7. La nivel internațional există diferențe legale și de reglementare importante care determină momentul calificării (sau al autorizării) profesioniștilor contabili. Fiecare organism membru IFAC poate defini relația adecvată dintre finalul DPI și momentul calificării (sau al autorizării) pentru membrii săi.
- A8. Includerea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în DPI reprezintă fundamentul pentru îndeplinirea rolului de profesionist contabil. Dezvoltarea ulterioară a valorilor, eticii și atitudinilor profesionale reprezintă unul dintre punctele centrale ale DPC, care este abordat de IES 7 *Dezvoltarea profesională continuă* (2020).
- A9. O arie de competență este o categorie pentru care se poate specifica un set de obiective educaționale conexe. Ariile de competență care țin de valorile, etica și atitudinile profesionale includ principiile de etică, precum și scepticismul profesional și raționamentul profesional; ariile de competență care țin de competența tehnică includ contabilitatea financiară și raportarea financiară, fiscalitatea și economia; iar ariile de competență care țin de aptitudinile profesionale includ competențele intelectuale și organizaționale.
- A10. Obiectivele educaționale determină conținutul și profunzimea cunoștințelor, înțelegerii și aplicării necesare pentru fiecare arie de competență specifică. Obiectivele educaționale pot fi îndeplinite în contextul unui mediu de lucru sau al unui program de educație profesională contabilă.

Obiectiv (A se vedea punctul 8)

- A11. Stabilirea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale pe care trebuie să le dobândească și de care trebuie să dea dovadă candidații la titlul de profesionist contabil servește mai multor scopuri. Astfel, este protejat interesul public, se îmbunătățește calitatea activității profesioniștilor contabili și este promovată credibilitatea profesiei contabile.

⁶ Glosar de termeni, *Manualul de reglementări internaționale de control al calității, audit, revizuire și alte servicii de asigurare și servicii conexe – Ediția 2018, Volumul I* al IAASB.

Cadrul general al valorilor, eticii și atitudinilor profesionale (A se vedea punctul 9)

- A12. Cadrul general al valorilor, eticii și atitudinilor profesionale poate fi stabilit prin dispozițiile de etică relevante, de exemplu abordarea privind cadrul conceptual stabilită în Codul IESBA⁷.
- A13. Conform dispozițiilor de etică relevante, profesioniștii contabili acceptă responsabilitatea de a acționa în interesul public. În consecință, acțiunile unui profesionist contabil nu au scopul de a satisface exclusiv nevoile unui anumit client sau angajator.
- A14. Prin stabilirea unor activități de învățare și dezvoltare care acoperă valorile, etica și atitudinile profesionale, organismele membre IFAC promovează angajamentul candidaților la titlul de profesionist contabil de a acționa în interesul public. Acționarea în interesul public include: (a) dezvoltarea cunoștințelor și preocupărilor față de impactul asupra publicului; (b) dezvoltarea sensibilității la responsabilitățile sociale; (c) învățarea pe tot parcursul vieții; (d) o predispoziție pentru calitate, credibilitate, responsabilitate, punctualitate și curtoazie; și (e) respectul pentru legi și reglementări. Prin urmare, profesioniștii contabili contribuie la încrederea în funcționarea piețelor și a economiei în general.

Dispoziții de etică relevante (A se vedea punctul 10)

- A15. În cadrul unui program de educație profesională contabilă, valorile, etica și atitudinile profesionale ar putea fi tratate inițial ca un curs sau ca o disciplină separată. Totuși, pe măsură ce candidații la titlul de profesionist contabil progresează, integrarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în alte cursuri sau discipline încurajează recunoașterea și analiza implicațiilor etice mai generale.

Obiective educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale (A se vedea punctul 11)

Dezvoltarea obiectivelor educaționale

- A16. Tabelul A enumeră obiectivele educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale care trebuie îndeplinite de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI, indiferent de specializare contabilă sau rol pe care îl va alege în viitor. Aceste obiective educaționale reprezintă baza care le permite profesioniștilor contabili să se specializeze în diferite roluri contabile, de exemplu, ca partener într-o misiune de audit sau ca specialist în fiscalitate.
- A17. Reglementările IAASB guvernează misiunile de audit, revizuire, asigurare și servicii conexe care sunt efectuate în conformitate cu standardele internaționale. Deși termenul de scepticism profesional este definit în mod specific în

⁷ Cadrul general conceptual, *Manualul IESBA privind Codul etic internațional pentru profesioniștii contabili (inclusiv Standardele Internaționale privind Independența)* – Ediția 2018, Secțiunea 120.

contextul misiunilor de audit și de asigurare, atitudinile, aptitudinile și comportamentele care contribuie la scepticismul profesional sunt relevante pentru toți candidații la titlul de profesionist contabil, indiferent de rolul pe care urmează să îl îndeplinească în calitate de profesionist contabil. Ca urmare, DPI include activități de învățare și dezvoltare care tratează aptitudinile, atitudinile și comportamentele necesare pentru aplicarea scepticismului profesional de către candidații la titlul de profesionist contabil. Aptitudinile, atitudinile și comportamentele care contribuie la scepticismul profesional se dezvoltă în continuare ulterior DPI, prin intermediul DPC.

- A18. La elaborarea programelor de educație profesională contabilă, cele trei arii de competență enumerate în Tabelul A pot să nu fie identice cu denumirile cursurilor sau disciplinelor prescrise. De asemenea, obiectivele educaționale asociate unei arii de competență (principiile de etică, de exemplu) pot fi îndeplinite prin intermediul mai multor cursuri sau discipline. Îndeplinirea anumitor obiective educaționale (de exemplu, cele din categoria scepticismului profesional și raționamentului profesional) se poate extinde pe mai multe cursuri sau discipline diferite, fiind posibil ca niciunul (niciuna) să nu fie dedicat(ă) exclusiv acelei arii de competență. În plus, ordinea în care ariile de competență sunt incluse într-un program de educație profesională contabilă poate fi diferită de ordinea prezentată în Tabelul A (de exemplu, angajamentul față de interesul public este trecut spre finalul listei ariilor de competență din Tabelul A, dar ar putea fi tratat destul de devreme în cadrul unui program de educație profesională contabilă).
- A19. Există numeroase modalități de a descrie și clasifica nivelurile cunoștințelor. Descrierea realizată de IAESB este disponibilă în Anexa 1, Descrierea nivelurilor cunoștințelor.
- A20. În Tabelul A, fiecărei arii de competență i-a fost alocat un nivel al cunoștințelor care trebuie atins de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI. Acest nivel al cunoștințelor arată contextul în care se așteaptă să fie demonstrate obiectivele educaționale relevante. Împreună, obiectivele educaționale și nivelul cunoștințelor aferent ariei de competență oferă informații care ajută organismele membre IFAC să își elaboreze propriile programe de educație profesională contabilă.
- A21. În cadrul programelor de educație profesională contabilă, un organism membru IFAC poate: (a) include arii de competență suplimentare; (b) crește nivelul cunoștințelor pentru anumite arii de competență; sau (c) stabili obiective educaționale suplimentare care nu sunt specificate în prezentul IES. Acest lucru se poate întâmpla atunci când un organism membru IFAC pregătește candidații la titlul de profesionist contabil să lucreze într-un anumit domeniu de activitate (de exemplu, în sectorul public) sau într-un anumit rol (de exemplu, contabil de gestiune sau auditor).

Selectarea activităților de învățare și dezvoltare

- A22. Organismele membre IFAC, instituțiile de învățământ și alte părți interesate sunt încurajate să identifice cea mai adecvată abordare de învățare și de dezvoltare a valorilor, eticii și atitudinilor profesionale, ținând cont de contextul național și cultural.
- A23. Pentru determinarea abordării necesare pentru îndeplinirea obiectivelor educaționale, mixul de activități de învățare și dezvoltare ar putea include o combinație de programe educaționale structurate și experiență practică. Această combinație ar putea fi organizată în așa fel încât să ofere candidaților la titlul de profesionist contabil o oportunitate adecvată de a experimenta aplicarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale la locul de muncă.
- A24. La stabilirea activităților de învățare și dezvoltare, organismele membre IFAC, instituțiile de învățământ și alte părți interesate pot face distincția între (a) educarea candidaților la titlul de profesionist contabil cu privire la valorile, etica și atitudinile profesionale și (b) dezvoltarea și menținerea unui mediu adecvat pentru o conduită etică. Dezvoltarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale poate fi realizată prin intermediul DPI și continuă pe tot parcursul carierei, făcând parte din activitățile de DPC și învățarea pe tot parcursul vieții.
- A25. Organismele membre IFAC, instituțiile de învățământ și alte părți interesate ar putea lua în considerare utilizarea unor abordări participative care pot spori dezvoltarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale. Acestea ar putea include, fără a se limita la:
- (a) Simulări;
 - (b) Discutarea unor bibliografii și materiale online selectate;
 - (c) Analizarea unor studii de caz care presupun situații economice care implică amenințări la adresa eticii;
 - (d) Discutarea deciziilor și constatărilor disciplinare;
 - (e) Seminare cu vorbitori cu experiență în procesul decizional corporativ sau profesional; și
 - (f) Utilizarea forumurilor online și a comunităților de discuții.
- A26. Abordările participative ar putea determina candidații la titlul de profesionist contabil să conștientizeze mai mult implicațiile etice și posibilele conflicte care afectează persoanele și afacerile și care pot apărea ca urmare a necesității de a lua decizii de management complexe.

Scepticism profesional și raționament profesional

- A27. Dezvoltarea profesională în ariile scepticismului profesional și raționamentului profesional nu este întotdeauna simplă. Planificarea unei educații și dezvoltări eficiente în aceste arii implică atenție și poate include metode de învățare

în care mentorii, activitatea de reflectare, timpul și experiența practică joacă un rol esențial.

Principii de etică

- A28. Valorile, etica și atitudinile profesionale se aplică tuturor acțiunilor întreprinse de profesioniștii contabili în această calitate. A avea (a) cunoștințele și înțelegerea necesare cu privire la conceptele etice, teoriile etice și principiile fundamentale de etică profesională și (b) oportunitatea de a practica aplicarea acestora într-un alt loc decât locul de muncă poate ajuta candidații la titlul de profesionist contabil să recunoască și să trateze amenințările la adresa eticii.
- A29. Educația și dezvoltarea candidaților la titlul de profesionist contabil în ceea ce privește principiile de etică și amenințările la adresa acestora ar putea trata: (a) amenințări specifice la adresa eticii cu care este probabil să se confrunte toți profesioniștii contabili, (b) amenințările la adresa eticii cu care este mai probabil să se confrunte profesioniștii contabili în anumite roluri și (c) principalele considerente privind elaborarea unor răspunsuri adecvate la astfel de amenințări la adresa eticii.
- A30. Evidențierea principiilor de etică poate fi realizată prin încurajarea candidaților la titlul de profesionist contabil: (a) să identifice implicațiile și conflictele etice aparente în activitatea lor sau în mediul lor de activitate, (b) să își formeze opinii preliminare cu privire la astfel de evenimente și (c) să le discute cu supraveghetorii lor de experiență practică.
- A31. Candidații la titlul de profesionist contabil se pot confrunta adesea cu amenințări la adresa eticii și dileme de etică în cadrul perioadei de practică. Persoanele responsabile de proiectarea și supravegherea programelor de experiență practică ar putea oferi candidaților la titlul de profesionist contabil îndrumări cu privire la necesitatea consultării angajatorilor, mentorilor sau supraveghetorilor din mediul lor de activitate sau a unui organism membru IFAC atunci când există dubii cu privire la aspectele etice aferente unui demers sau unei situații.

Revizuirea programelor de educație profesională contabilă (A se vedea punctul 12)

- A32. Programele de educație profesională contabilă sunt proiectate pentru a ajuta candidații la titlul de profesionist contabil să își dezvolte competența profesională corespunzătoare până la finalul DPI. Astfel de programe pot include educația formală, furnizată prin intermediul unor calificări și cursuri oferite de universități, alți furnizori de educație superioară, organisme membre IFAC și angajatori, precum și instruirea la locul de muncă. Proiectarea programelor de educație profesională contabilă oferite pe parcursul DPI poate implica așadar un aport substanțial de la alte părți interesate decât organismele membre IFAC.
- A33. Dispoziția privind revizuirea și actualizarea periodică a programelor de educație profesională contabilă reflectă mediul foarte dinamic și complex în care își desfășoară activitatea profesioniștii contabili. Durata unui ciclu normal de

revizuire poate fi de trei până la cinci ani, dar poate fi adecvat să se realizeze revizuiți mai frecvente pentru a ține cont, de exemplu, de modificările legilor, ale reglementărilor și ale standardelor relevante pentru profesioniștii contabili.

Activitatea de reflectare (A se vedea punctul 13)

- A34. Activitatea de reflectare este procesul iterativ prin care profesioniștii contabili continuă, în toate etapele carierei lor, să își dezvolte competența profesională prin analizarea experiențelor lor (reale sau simulate) în vederea îmbunătățirii acțiunilor lor viitoare.
- A35. Cele mai realiste experiențe asupra cărora se poate reflecta ar putea fi cele de la locul de muncă. Atunci când acest lucru nu este posibil sau adecvat, simulările unor experiențe „din viața reală” sau analizarea cazurilor relevante care țin de domeniul public ar putea constitui, de asemenea, alternative potrivite.
- A36. Documentarea activității de reflectare ar putea include:
- (a) Evidențe ale învățării;
 - (b) Evidențe ale reflectării;
 - (c) Portofolii de dezvoltare personală; sau
 - (d) Jurnale ale incidentelor critice.
- A37. Pentru a oferi îndrumări candidaților la titlul de profesionist contabil și profesioniștilor contabili cu privire la natura, formatul și conținutul documentației care trebuie păstrate pentru activitatea de reflectare și la tipurile de situații etice care trebuie documentate, organismele membre IFAC pot ține cont de factori cum ar fi dispozițiile legale, de reglementare și privind confidențialitatea. De exemplu, anumite situații etice ar putea fi sensibile și ar putea face obiectul unor acțiuni legale sau disciplinare și, prin urmare, documentarea și discutarea lor de către candidații la titlul de profesionist contabil nu ar fi adecvată.
- A38. Organismele membre IFAC ar putea lua în considerare, de asemenea, oferirea unor îndrumări cu privire la modul în care trebuie sprijinită în practică activitatea de reflectare de către supraveghetorii de experiență practică.

Evaluarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale (A se vedea punctul 14)

- A39. IES 6, *Dezvoltarea profesională inițială – Evaluarea competenței profesionale* (2015), cuprinde principiile care se aplică la proiectarea activităților de evaluare utilizate pentru a evalua valorile, etica și atitudinile profesionale și alte elemente care țin de competența profesională.
- A40. Pot fi utilizate diferite activități pentru a evalua valorile, etica și atitudinile profesionale ale candidaților la titlul de profesionist contabil. Activitățile de evaluare adecvate pot include: (a) examinări scrise care constau în întrebări ce necesită răspunsuri scurte, (b) studii de caz, (c) eseuri scrise, (d) testare obiectivă, (e) evaluări la locul de muncă și (f) recunoașterea învățării anterioare.

- A41. Pe lângă examinările scrise, există o serie de alte mijloace prin care poate fi realizată evaluarea în cadrul unui mediu de educație formală, inclusiv:
- (a) Crearea unor baze de date cu studii de caz și impunerea completării unor teste pe baza acestora de către candidații la titlul de profesionist contabil;
 - (b) Utilizarea unui sistem de analize de caz care impune candidaților la titlul de profesionist contabil să păstreze jurnale și notițe cu privire la anumite cazuri din domeniul public;
 - (c) Utilizarea testării obiective a aspectelor etice din programele de educație profesională contabilă; și
 - (d) Utilizarea unor proiecte de grup pe baza unor studii de caz și a atelierelor pentru a evalua analiza etică și procesul decizional.
- A42. Evaluarea la locul de muncă diferă de și, în multe privințe, este mai dificilă decât evaluarea efectuată în cadrul unui mediu de educație formală. Mijloacele de evaluare a dezvoltării valorilor, eticii și atitudinilor profesionale la locul de muncă ar putea include:
- (a) Discutarea și soluționarea asistată a amenințărilor la adresa eticii pe măsura apariției acestora la locul de muncă; și
 - (a) Revizuirea procesului decizional etic combinată cu examinări și evaluări de performanță.

Descrierea nivelurilor cunoștințelor

Această descriere a nivelurilor cunoștințelor este un suport pentru IAESB atunci când utilizează obiectivele educaționale în cadrul publicațiilor sale, cum ar fi Standardele Internaționale de Educație (IES-urile) 2 și 3, și descrie trei niveluri ale cunoștințelor. Aceste descrieri, împreună cu obiectivele educaționale, furnizează informații care ajută organismele membre să proiecteze programe de educație profesională contabilă pentru o diversitate de roluri și specializări profesionale contabile.

Nivelul cunoștințelor	Descriere
De bază	În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe: - Definirea, explicarea, sintetizarea și interpretarea principiilor și teoriilor de bază din ariile relevante de competență tehnică în vederea îndeplinirii sarcinilor, sub o supervizare adecvată; - Realizarea sarcinilor desemnate utilizând aptitudinile profesionale adecvate; - Recunoașterea importanței valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în realizarea sarcinilor desemnate; - Soluționarea unor probleme simple și înaintarea sarcinilor sau problemelor complexe supervizorilor sau celor care dețin cunoștințe de specialitate; și - Furnizarea de informații și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbală și scrisă. Obiectivele educaționale de la nivelul de bază sunt corelate cu medii de lucru caracterizate prin niveluri reduse de ambiguitate, complexitate și incertitudine.
Intermediar	În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe: Aplicarea, compararea și analiza independente ale principiilor și teoriilor de bază din ariile relevante de competență tehnică în scopul îndeplinirii sarcinilor de lucru și luării deciziilor;

Nivelul cunoștințelor	Descriere
	• Combinarea competențelor tehnice și aptitudinilor profesionale în vederea îndeplinirii sarcinilor de lucru; • Aplicarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în sarcinile de lucru; și • Prezentarea informațiilor și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbală și scrisă, părților interesate din domeniul contabil și din alte domenii. Obiectivele educaționale de la nivelul intermediar sunt corelate cu medii de lucru caracterizate de niveluri moderate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.
Avansat	În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe: • Selectarea și integrarea principiilor și teoriilor din diferite arii de competență tehnică în vederea gestionării și coordonării proiectelor și a sarcinilor de lucru, precum și pentru a emite recomandări care să răspundă nevoilor părților interesate; • Integrarea competențelor tehnice și a aptitudinilor profesionale în vederea gestionării și coordonării proiectelor și a sarcinilor de lucru; • Luarea deciziilor privind măsurile corespunzătoare, pe baza valorilor, eticii și atitudinilor profesionale; • Evaluarea, cercetarea și soluționarea unor probleme complexe, cu supervizare limitată; • Anticiparea, consultarea adecvată și elaborarea de soluții pentru probleme și aspecte complexe; și • Prezentarea și explicarea informațiilor relevante în mod consecvent, într-o manieră convingătoare, unei varietăți de părți interesate. Obiectivele educaționale de la nivelul avansat sunt corelate cu medii de lucru caracterizate prin niveluri ridicate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.

STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 5, DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ INIȚIALĂ – EXPERIENȚA PRACTICĂ (2015)

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	1-7
Data intrării în vigoare	8
Obiectiv	9
Dispoziții	
Experiența practică	10-15
Supravegherea și monitorizarea experienței practice	16-19
Materiale explicative	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	A1-A4
Obiectiv	A5-A6
Experiența practică	A7-A14
Supravegherea și monitorizarea experienței practice	A15-A21

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele A1-A4)

1. Prezentul Standard Internațional de Educație (IES) prescrie experiența practică pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să o definitiveze până la finalul Dezvoltării Profesionale Inițiale (DPI).
2. Prezentul IES se adresează organismelor membre ale Federației Internaționale a Contabililor (IFAC). Organismele membre IFAC au responsabilitatea de a se asigura că DPI corespunde dispozițiilor prevăzute în cadrul prezentului IES. În plus, prezentul IES poate fi util pentru organizațiile educaționale, angajatori, organismele de reglementare, autoritățile guvernamentale și orice alte părți interesate care susțin experiența practică a candidaților la titlul de profesionist contabil.
3. Experiența practică se referă la activități la locul de muncă și la alte activități relevante pentru dezvoltarea competenței profesionale. Experiența practică este o componentă a DPI. DPI reprezintă procesul de învățare și dezvoltare prin intermediul căruia candidații la titlul de profesionist contabil dobândesc inițial competența profesională necesară pentru a îndeplini un rol de profesionist contabil.
4. Experiența practică pe parcursul DPI este fundamentată pe educația generală și pe programele de educație profesională contabilă. Publicul se așteaptă ca profesioniștii contabili să își aplice experiența și cunoștințele în îndeplinirea rolurilor lor. Totuși, varietatea rolurilor îndeplinite de profesioniștii contabili înseamnă că experiența practică prevăzută poate varia de la un organism membru IFAC la altul și chiar și în cadrul unui singur organism membru IFAC care are diferite categorii de membri. Organismele membre IFAC pot adapta cerințele referitoare la experiența practică pentru a satisface (a) propriile nevoi, (b) dispozițiile autorităților de reglementare relevante și (c) așteptările publicului privind competența profesioniștilor contabili.
5. După finalizarea DPI poate fi prevăzută o experiență practică pentru a aduce profesioniștii contabili la nivelul de competență profesională necesar pentru alte roluri, cum ar fi (a) cel de auditor statutar, (b) alte forme de specializare sau (c) roluri care sunt reglementate. Experiența practică face parte din procesul de învățare pe tot parcursul vieții prin care profesioniștii contabili își dezvoltă și își mențin competența profesională relevantă pentru rolul lor în cadrul Dezvoltării Profesionale Continue (DPC). Modificările în mediul de activitate, progresul în carieră sau alte roluri noi pot necesita creșterea nivelului de competență și dobândirea de noi competențe de către profesioniștii contabili. Aceste aspecte sunt acoperite de IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2020).
6. Cei care supraveghează experiența practică și angajatorii au roluri importante în planificarea și monitorizarea experienței practice dobândite de candidații la titlul de profesionist contabil.

7. Definițiile și explicațiile termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabil și candidații la titlul de profesionist contabil* sunt prezentate în *Glosarul de termeni* (2021) al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Educație Contabilă (IAESB).

Data intrării în vigoare

8. Prezentul IES intră în vigoare de la 1 iulie 2015.

Obiectiv (A se vedea punctele A5-A6)

9. Obiectivul prezentului IES este de a stabili experiența practică suficientă pentru candidații la titlul de profesionist contabil pe care aceștia trebuie să o dețină până la finalul DPI pentru a îndeplini un rol de profesionist contabil.

Dispoziții

Experiența practică (A se vedea punctele A7-A9)

10. Organismele membre IFAC trebuie să impună candidaților la titlul de profesionist contabil să dețină experiența practică până la finalul DPI.
11. Organismele membre IFAC trebuie să prevadă suficientă experiență practică pentru a permite candidaților la titlul de profesionist contabil să demonstreze că au dobândit (a) competența tehnică, (b) aptitudinile profesionale și (c) valorile, etica și atitudinile profesionale necesare pentru îndeplinirea rolului de profesionist contabil.
12. Organismele membre IFAC trebuie să își stabilească abordarea preferată pentru cuantificarea experienței practice utilizând una dintre următoarele trei abordări:
- Bazată pe rezultate;
 - Bazată pe activitățile realizate; sau
 - O abordare combinată.

Abordarea bazată pe rezultate (A se vedea punctul A10)

13. Organismele membre IFAC care implementează o abordare bazată pe rezultate trebuie să impună candidaților la titlul de profesionist contabil să demonstreze, utilizând indicatori ai rezultatelor, că au obținut experiența practică.

Abordarea bazată pe activitățile realizate (A se vedea punctele A11-A13)

14. Organismele membre IFAC care implementează o abordare bazată pe activitățile realizate trebuie să impună candidaților la titlul de profesionist contabil să demonstreze, utilizând indicatori ai activităților realizate, că au obținut experiența practică.

Abordarea combinată (A se vedea punctul A14)

15. Organismele membre IFAC care implementează o combinație între abordarea bazată pe rezultate și cea bazată pe activitățile realizate trebuie să se conformeze dispozițiilor referitoare la abordarea bazată pe rezultate și cea bazată pe activitățile realizate, după caz, așa cum au fost prezentate la punctele 13 și 14.

Supravegherea și monitorizarea experienței practice (A se vedea punctele A15-A21)

16. Organismele membre IFAC trebuie să prevadă desfășurarea experienței practice a candidaților la titlul de profesionist contabil sub îndrumarea unui supraveghetor de experiență practică.
17. Organismele membre IFAC trebuie să prevadă înregistrarea experienței practice a candidaților la titlul de profesionist contabil într-un format consecvent prescris de un organism membru IFAC sau, după caz, de un organism de reglementare și susținerea acestuia cu dovezi care pot fi verificate.
18. Organismele membre IFAC trebuie să impună supraveghetorului de experiență practică să realizeze o examinare periodică a evidențelor privind experiența practică a candidaților la titlul de profesionist contabil.
19. Organismele membre IFAC trebuie să stabilească activități de evaluare corespunzătoare pentru a evalua dacă a fost dobândită suficientă experiență practică de către candidații la titlul de profesionist contabil.

Materiale explicative

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele 1-7)

- A1. Un candidat la titlul de profesionist contabil este o persoană care a început un program de educație profesională contabilă ca parte a DPI. DPI reprezintă procesul de învățare și dezvoltare prin intermediul căruia candidații la titlul de profesionist contabil dobândesc inițial competența necesară pentru a îndeplini rolul de profesionist contabil. DPI este fundamentată pe educația generală și include educația profesională contabilă, experiența practică și evaluarea. DPI continuă până când candidații la titlul de profesionist contabil pot demonstra că dețin competența profesională necesară îndeplinirii rolurilor alese în cadrul profesiei contabile.
- A2. Programele de educație profesională contabilă sunt proiectate pentru a ajuta candidații la titlul de profesionist contabil să își dezvolte competența profesională corespunzătoare până la finalul DPI. Ele pot consta într-o educație formală, furnizată prin intermediul unor programe de studii și cursuri oferite de universități, alți furnizori de educație, organisme membre IFAC și angajatori, precum și în instruirea la locul de muncă. Prin urmare, proiectarea programelor de educație profesională contabilă pe parcursul DPI poate implica un aport substanțial de la alte părți interesate decât organismele membre IFAC.
- A3. Competența profesională poate fi descrisă și clasificată în mai multe moduri. În contextul IES-urilor, competența profesională reprezintă capacitatea de a îndeplini un rol conform unui standard definit. Competența profesională transcende cunoașterea principiilor, standardelor, conceptelor, faptelor și procedurilor; ea reprezintă integrarea și aplicarea (a) competențelor tehnice, (b) aptitudinilor profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale.
- A4. Experiența practică asigură un mediu profesional în care candidații la titlul de profesionist contabil își pot dezvolta competența prin:
- (a) Cunoașterea mediului în care sunt furnizate serviciile;
 - (b) Sporirea nivelului lor de înțelegere a organizațiilor, a modului în care funcționează afacerile și a relațiilor profesionale de muncă;
 - (c) Capacitatea de a corela activitatea contabilă cu alte funcții și activități ale afacerii;
 - (d) Dezvoltarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale corespunzătoare în situații practice, din viața reală (a se vedea și IES 4, *Dezvoltarea profesională inițială – valori, etică și atitudini profesionale* (2021)); și
 - (e) Oportunitatea de a se dezvolta la niveluri progresive de responsabilitate, în timp ce se află sub supravegherea corespunzătoare.

Obiectiv (A se vedea punctul 9)

- A5. Experiența practică suficientă cuprinde o combinație de profunzime și amploare, cunoștințe și aplicare și, după caz, integrarea materialelor din domenii diferite, aplicate unei varietăți de situații și contexte. Amploarea experienței practice este afectată de factori precum: natura rolului; nivelul de complexitate; legislația națională sau locală; dispozițiile autorităților de reglementare; și așteptările publicului în ceea ce privește competența profesională. Profunzimea experienței profesionale este afectată de factori ca varietatea și complexitatea sarcinilor, precum și de nivelul de susținere al supravegherii și monitorizării.
- A6. Stabilirea a ceea ce constituie experiența practică suficientă pe care trebuie să o finalizeze un candidat la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI servește mai multor scopuri. Astfel, este protejat interesul public, se îmbunătățește calitatea lucrărilor profesioniștilor contabili și este promovată credibilitatea profesiei contabile.

Experiența practică (A se vedea punctele 10-12)

- A7. DPI este fundamentată pe educația generală și include educația profesională contabilă, experiența practică și evaluarea. Combinația exactă a acestor elemente poate varia în funcție de mai mulți factori, inclusiv, de exemplu, complexitatea și varietatea sarcinilor, cunoștințele speciale necesare, nivelul de autonomie și nivelul de raționament necesar pentru rolul pe care se preconizează că și-l va asuma candidatul la titlul de profesionist contabil la finalul DPI. Combinația dintre experiența practică și educație poate varia, de asemenea, în funcție de (a) regulile stabilite de fiecare organism membru IFAC, (b) legislația națională și locală, (c) dispozițiile autorităților de reglementare și (d) așteptările publicului.
- A8. Pentru a determina ceea ce constituie un echilibru corespunzător între educația profesională contabilă și experiența practică, organismele membre IFAC pot lua în considerare următoarele:
- (a) Unele programe de educație profesională contabilă care acordă o importanță sporită aplicării în practică, cum ar fi stagiile de practică (traineeships, interships), perioadele de practică educațională cooperativă și transferurile temporare, pot contribui la cerința referitoare la experiența practică.
 - (b) Studiile pentru calificările academice sau profesionale sunt utile pentru dobândirea și demonstrarea cunoștințelor profesionale contabile. Totuși, studiile în sine nu demonstrează neapărat dobândirea competenței profesionale necesare pentru a îndeplini un rol de profesionist contabil. Experiința câștigată la locul de muncă le conferă candidaților la titlul de profesionist contabil multe din aptitudinile necesare pentru a deveni profesioniști contabili competenți.
 - (c) Experiința practică poate fi obținută după încheierea unui program de educație profesională contabilă sau concomitent cu un astfel de program.

- A9. Pentru stabilirea abordării și a dispozițiilor privind experiența practică, organismele membre IFAC pot lua în considerare mai mulți factori, inclusiv:
- (a) Interesul public, inclusiv cunoștințele despre mediul local, așteptările publicului și orice dispoziții de reglementare relevante;
 - (b) Nevoile candidaților la titlul de profesionist contabil, inclusiv înțelegerea rolurilor pe care se preconizează că și le vor asuma la finalizarea DPI.
 - (c) Nevoile angajatorului, inclusiv eficiența și eficacitatea din punctul de vedere al costurilor, dacă angajatorul este din sectorul privat, sectorul public sau practica publică; și
 - (d) Nevoile organismului membru IFAC, inclusiv dispozițiile de reglementare, eficiența și eficacitatea din punctul de vedere al costurilor.

Abordarea bazată pe rezultate (A se vedea punctul 13)

- A10. Dovezile care ar putea fi folosite în scopuri de evaluare în cadrul unei abordări bazate pe rezultate ar putea include:
- (a) Cuantificarea obiectivelor educaționale îndeplinite în conformitate cu o hartă a competențelor;
 - (b) Revizuirea unui proiect de cercetare sau a unui eseu reflectiv; și
 - (c) Jurnalele de activitate comparate cu o hartă corespunzătoare a competențelor. Jurnalele de activitate sunt evidențe ținute de fiecare persoană, care documentează natura lucrărilor, sarcinile realizate, precum și timpul petrecut pentru realizarea acestor sarcini și lucrări.

Abordarea bazată pe activitățile realizate (A se vedea punctul 14)

- A11. Abordările bazate pe activitățile realizate sunt folosite adeseori ca mijloc de cuantificare a dezvoltării competenței, având în vedere ușurința cu care acestea pot fi cuantificate și verificate. Abordările bazate pe activitățile realizate au limitări, de exemplu, ele nu cuantifică întotdeauna direct obiectivele educaționale sau competența dobândită. În mod tradițional, abordările bazate pe activitățile realizate au la bază timpul, de exemplu, orele petrecute pentru activități relevante sau durata totală (zile, luni sau ani) de experiență practică.
- A12. Dovezile care ar putea fi folosite în scopuri de cuantificare în cadrul unei abordări bazate pe activitățile realizate includ evidențele legate de prezență, foile de pontaj, agendele de muncă și registrele sau jurnalele de activitate. Organismele membre IFAC care stabilesc o dispoziție folosind o abordare bazată pe activitățile realizate pot lua în considerare structura și relevanța programelor educaționale finalizate de candidații la titlul de profesionist contabil. Programele de educație profesională contabilă care au un rezultat similar rezultatelor derivate din experiența practică cuantificată (cum ar fi stagiile de practică) pot contribui la necesarul total de experiență practică. De asemenea, atunci când a fost încheiat un program semnificativ de educație profesională contabilă, cum ar fi un

master în contabilitate, un organism membru IFAC poate alege să reducă componenta de experiență practică. De exemplu, un organism membru IFAC care alege abordarea bazată pe activitățile realizate poate lua în considerare trei ani de experiență practică (variantă preferată și implementată de mai multe organisme membre IFAC) sau doi ani cu o diplomă de master în contabilitate sau în alt domeniu relevant sau un total de minimum cinci ani de educație contabilă și experiență practică suficientă, cumulate.

- A13. Indiferent de ponderea părților componente, există, de obicei, o așteptare din partea publicului ca un profesionist contabil să fi finalizat un program de educație profesională contabilă și să fi obținut suficientă experiență practică.

Abordarea combinată (A se vedea punctul 15)

- A14. Un organism membru IFAC poate crea abordări care combină abordarea bazată pe rezultate și abordarea bazată pe activitățile realizate. Se poate considera că activitățile realizate contribuie la competențele profesionale cuantificate. Dobândirea anumitor competențe poate fi utilizată pentru a verifica activitățile realizate sau, în unele cazuri, poate înlocui o parte a cerinței legate de activitățile realizate.

Supravegherea și monitorizarea experienței practice (A se vedea punctele 16-19)

- A15. Un supraveghetor de experiență practică este un profesionist contabil care este responsabil pentru îndrumarea, consilierea și asistarea candidaților la titlul de profesionist contabil în vederea dobândirii unei experiențe practice suficiente. Supraveghetorii de experiență practică pot reprezenta o legătură importantă între candidații la titlul de profesionist contabil și organismele membre IFAC. Aceștia pot fi responsabili de planificarea perioadei de experiență practică și pot oferi îndrumări candidaților la titlul de profesionist contabil. În unele medii, supraveghetorii de experiență practică își pot asuma, de asemenea, rolul de mentor pentru candidații la titlul de profesionist contabil. Organismele membre IFAC pot oferi instruire pentru supraveghetorii de experiență practică și pot implementa atât programe de asistență, cât și programe de control al calității.
- A16. Supraveghetorii de experiență practică pot fi asistați la efectuarea funcției de monitorizare de alte persoane, dintre care unele ar putea să nu fie profesioniști contabili.
- A17. Dovezile care pot fi verificate reprezintă dovezi obiective, care pot fi demonstrate și păstrate.
- A18. Scopul examinării periodice de către supraveghetorul de experiență practică a evidențelor privind experiența practică, susținute de dovezi care pot fi verificate, este de a verifica îndeplinirea dispozițiilor stabilite de organismul membru IFAC sau de autoritatea de reglementare. În plus, această examinare periodică poate fi, de asemenea, utilizată pentru a monitoriza progresul unei anumite persoane. Dacă progresul candidatului la titlul de profesionist contabil nu corespunde așteptărilor, supraveghetorul de experiență practică are o oportunitate de a

analiza situația pentru a descoperi motivele, precum și ce se poate face pentru a îmbunătăți progresul. Această monitorizare periodică (a) va oferi o oportunitate pentru supraveghetorul de experiență practică, angajator și candidatul la titlul de profesionist contabil să analizeze experiența practică obținută până la acea dată și (b) va contribui la dezvoltarea viitoare a candidatului la titlul de profesionist contabil.

A19. Pentru evaluarea suficienței experienței practice dobândite de candidații la titlul de profesionist contabil, organismele membre IFAC pot lua în considerare următoarele activități:

- (a) Stabilirea unui sistem, care ar putea utiliza o abordare selectivă, pentru monitorizarea și raportarea experienței practice obținute;
- (b) Furnizarea unor îndrumări scrise detaliate pentru angajatori, supraveghetorii de experiență practică și candidații la titlul de profesionist contabil cu privire la programul de experiență practică și rolurile și responsabilitățile fiecăruia dintre ei;
- (c) Stabilirea unui mecanism pentru aprobarea gradului de adecvare al angajatorilor în ceea ce privește furnizarea unei experiențe practice corespunzătoare pentru candidații la titlul de profesionist contabil;
- (d) Evaluarea și aprobarea mediului de experiență practică înainte de începerea acesteia. De exemplu, natura și domeniul de aplicare ale experienței practice, precum și procedurile de instruire ale angajatorilor pot fi examinate pentru a se asigura oferirea unor îndrumări, supravegheri, servicii de mentorat, consilieri și evaluări corespunzătoare pentru candidații la titlul de profesionist contabil;
- (e) Stabilirea unui sistem de raportare periodică de către angajatori pentru a acoperi schimbările, dacă există, în natura, domeniul de aplicare și conținutul planificate aferente experienței practice desfășurate de candidații la titlul de profesionist contabil;
- (f) Evaluarea, înainte de finalizarea DPI, a experienței practice dobândite, pe baza unor prezentări scrise (eventual, susținute de prezentări orale) realizate de candidații la titlul de profesionist contabil și supraveghetorii de experiență practică (a se vedea și IES 6, *Dezvoltarea profesională inițială – evaluarea competenței profesionale* (2015));
- (g) Încurajarea angajatorilor să ofere comentarii candidaților la titlul de profesionist contabil și supraveghetorilor de experiență practică și să comunice când au fost dobândite competențele;
- (h) Monitorizarea angajatorilor și a supraveghetorilor de experiență practică aprobați anterior. Organismele membre IFAC pot oferi consultanță privind aspectele care pot fi îmbunătățite sau pot recomanda retragerea aprobării în cazul în care condițiile s-au modificat într-o asemenea măsură încât criteriile de experiență relevante nu sunt îndeplinite; și

- (i) Desfășurarea unui studiu periodic, la timpul potrivit, cu privire la competențele necesare profesioniștilor contabili pentru a facilita asigurarea dobândirii unei experiențe practice suficiente și susținerea acesteia prin dovezi care pot fi verificate, cum ar fi un jurnal de activitate.

A20. IES 6, *Dezvoltarea profesională inițială – evaluarea competenței profesionale* (2015), prevede principiile care se aplică în proiectarea activităților de evaluare utilizate pentru a evalua nivelul de suficiență al experienței practice.

A21. Pot fi utilizate diferite activități pentru a evalua nivelul de suficiență al experienței practice a candidaților la titlul de profesionist contabil. Activitățile de evaluare corespunzătoare pot include evaluările la locul de muncă, așa cum sunt prezentate în IES 2, *Dezvoltarea profesională inițială – competențe tehnice* (2021), IES 3, *Dezvoltarea profesională inițială – aptitudini profesionale* (2021), și IES 4, *Dezvoltarea profesională inițială – valori, etică și atitudini profesionale* (2021), în domeniile-țintă ale acestora din cadrul DPI.

STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 6, DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ INIȚIALĂ – EVALUAREA COMPETENȚEI PROFESIONALE (2015)

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	1-5
Data intrării în vigoare	6
Obiectiv	7
Dispoziții	
Evaluarea formală a competenței profesionale	8
Principii de evaluare	9
Dovezi care pot fi verificate	10
Materiale explicative	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	A1-A3
Obiectiv	A4
Evaluarea formală a competenței profesionale	A5-A8
Principii de evaluare	A9-A20
Dovezi care pot fi verificate	A21-A22

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele A1-A3)

1. Prezentul Standard Internațional de Educație (IES) prescrie dispozițiile pentru evaluarea competenței profesionale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să o demonstreze până la finalul Dezvoltării Profesionale Inițiale (DPI).
2. Prezentul IES se adresează organismelor membre ale Federației Internaționale a Contabililor (IFAC). Organismele membre IFAC au responsabilitatea de a evalua dacă persoanele care candidează la titlul de profesionist contabil au obținut nivelul adecvat de competență profesională până la finalul DPI. În plus, prezentul IES poate fi util pentru organizațiile educaționale, angajatori, organismele de reglementare, autoritățile guvernamentale și orice alte părți interesate care susțin educația și dezvoltarea candidaților la titlul de profesionist contabil.
3. În contextul IES-urilor, evaluarea reprezintă stabilirea nivelului de competență profesională obținută prin învățare și dezvoltare. DPI reprezintă procesul de învățare și dezvoltare prin intermediul căruia candidații la titlul de profesionist contabil dobândesc inițial competența necesară pentru a îndeplini rolul de profesionist contabil. Învățarea și dezvoltarea reprezintă, însă, un proces continuu de dezvoltare și menținere a competenței profesionale pe tot parcursul carierei unui profesionist contabil și, prin urmare, continuă prin Dezvoltarea Profesională Continuă (DPC). Pe parcursul DPI, accentul este pus pe dobândirea competenței profesionale. Pe parcursul DPC, accentul este pus pe dezvoltarea și menținerea competenței profesionale.
4. Prezentul IES specifică dispozițiile pentru evaluarea competenței profesionale, în timp ce
 - IES 2, *Dezvoltarea profesională inițială – competențe tehnice* (2021), IES 3, *Dezvoltarea profesională inițială – aptitudini profesionale* (2021), și IES 4, *Dezvoltarea profesională inițială – valori, etică și atitudini profesionale* (2021), specifică dispozițiile de evaluare relevante pentru domeniile lor țintă din cadrul DPI; și
 - IES 5, *Dezvoltarea profesională inițială – experiența practică* (2015), specifică dispozițiile pentru evaluarea experienței practice.
5. Definițiile și explicațiile termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* sunt prezentate în *Glosarul de termeni* (2021) al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Educație Contabilă (IAESB).

Data intrării în vigoare

6. Prezentul IES intră în vigoare de la 1 iulie 2015.

Obiectiv (A se vedea punctul A4)

7. Obiectivul prezentului IES este de a stabili măsura în care candidații la titlul de profesionist contabil au demonstrat până la finalul DPI un nivel corespunzător de competență profesională pentru a îndeplini un rol de profesionist contabil.

Dispoziții

Evaluarea formală a competenței profesionale (A se vedea punctele A5-A8)

8. Organismele membre IFAC trebuie să evalueze formal măsura în care candidații la titlul de profesionist contabil au obținut un nivel corespunzător de competență profesională până la finalul DPI, pe baza rezultatelor aferente unei game de activități de evaluare desfășurate pe parcursul DPI.

Principii de evaluare (A se vedea punctele A9-A20)

9. Organismele membre IFAC trebuie să proiecteze activități de evaluare cu niveluri înalte de fiabilitate, validitate, echitate, transparență și suficiență în cadrul programelor de educație profesională contabilă.

Dovezi care pot fi verificate (A se vedea punctele A21-A22)

10. Organismele membre IFAC trebuie să își bazeze evaluarea competenței profesionale a candidaților la titlul de profesionist contabil pe dovezi care pot fi verificate.

Materiale explicative

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele 1-5)

- A1. Competența profesională poate fi descrisă și clasificată în mai multe moduri. În contextul IES-urilor, competența profesională reprezintă capacitatea de a îndeplini un rol conform unui standard definit. Competența profesională transcende cunoașterea principiilor, standardelor, conceptelor, faptelor și procedurilor; ea reprezintă integrarea și aplicarea (a) competențelor tehnice, (b) aptitudinilor profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale.
- A2. Pe parcursul DPI, evaluarea poate fi desfășurată de mai multe părți interesate, inclusiv organismele membre IFAC, angajatorii, organismele de reglementare, organismele care acordă licențe, universitățile, colegiile și furnizorii privați de educație. Deși evaluarea competenței profesionale pe parcursul DPI este responsabilitatea organismelor membre IFAC, alte părți interesate pot contribui substanțial la activitățile de evaluare.
- A3. Profesioniștii contabili continuă să învețe pe tot parcursul vieții pentru a-și dezvolta și a-și menține competența profesională relevantă pentru rolul lor, pe parcursul DPC. Modificările în mediul de activitate, progresul în carieră sau alte roluri noi pot necesita creșterea nivelului de competență și dobândirea de noi competențe de către profesioniștii contabili. Aceste aspecte sunt acoperite de IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2020).

Obiectiv (A se vedea punctul 7)

- A4. Stabilirea măsurii în care candidații la titlul de profesionist contabil demonstrează un nivel corespunzător de competență profesională până la finalul DPI servește mai multor scopuri. Astfel, este protejat interesul public, se îmbunătățește calitatea activității profesioniștilor contabili și este promovată credibilitatea profesiei contabile.

Evaluarea formală a competenței profesionale (A se vedea punctul 8)

- A5. Pentru a evalua formal dacă a fost dobândită competența profesională, organismul membru IFAC se poate baza pe rezultatele uneia sau mai multor activități de evaluare de pe parcursul DPI. Configurarea activităților de evaluare pe parcursul DPI poate varia și poate include, dar nu se limitează la:
- (a) O singură examinare multidisciplinară realizată la finalul DPI;
 - (b) O serie de examinări care se concentrează pe anumite arii de competență profesională, realizate pe parcursul DPI; sau
 - (c) O serie de examinări și de evaluări la locul de muncă realizate pe parcursul DPI.
- A6. Activitățile de evaluare sunt acele activități care au scopul de a evalua anumite arii de competență profesională. Pe parcursul DPI, activitățile de evaluare pot

fi selectate pentru a corespunde unui anumit aspect al competenței profesionale care face obiectul evaluării. Exemplele de activități de evaluare pot include, dar nu se limitează la:

- (a) Examinări scrise;
- (b) Examinări orale;
- (c) Testare obiectivă;
- (d) Testare asistată de calculator;
- (e) Evaluarea la locul de muncă a competenței, realizată de angajatori; și
- (f) Verificarea unui portofoliu de dovezi privind finalizarea activităților de la locul de muncă.

A7. Tipurile de activități de evaluare selectate pot depinde de factori specifici fiecărui organism membru IFAC, factori care includ, dar nu se limitează la:

- (a) Accesibilitatea și distanțele dintre zonele geografice în care se află candidații la titlul de profesionist contabil;
- (b) Resursele educaționale și alte resurse disponibile organismului membru IFAC;
- (c) Numărul și pregătirea candidaților la titlul de profesionist contabil care sunt evaluați; și
- (d) Disponibilitatea oportunităților de învățare și dezvoltare furnizate de angajatori.

A8. Factorii relevanți în stabilirea nivelului corespunzător de competență profesională care trebuie atins de profesioniștii contabili includ, dar nu se limitează la:

- (a) Complexitatea și varietatea sarcinilor de care sunt responsabili profesioniștii contabili;
- (b) Așteptările părților interesate (cum ar fi publicul, angajatorii și organismele de reglementare) cu privire la natura și nivelul de competență profesională;
- (c) Cunoștințe de specialitate necesare profesioniștilor contabili care lucrează în anumite sectoare de activitate;
- (d) Nivelul raționamentului profesional necesar pentru a prelua o misiune sau pentru a finaliza o sarcină;
- (e) Rolurile variate ale profesioniștilor contabili, cum ar fi cel de întocmire a situațiilor financiare, de consiliere fiscală sau de contabilitate managerială; și
- (f) Complexitatea mediului de lucru.

Principii de evaluare (A se vedea punctul 9)

- A9. Programele de educație profesională contabilă sunt proiectate pentru a ajuta candidații la titlul de profesionist contabil să își dezvolte competența profesională corespunzătoare până la finalul DPI. Ele pot consta într-o educație formală, furnizată prin intermediul unor programe de studii și cursuri oferite de universități, alți furnizori de educație superioară, organisme membre IFAC și angajatori, precum și în instruirea la locul de muncă. Prin urmare, proiectarea programelor de educație profesională contabilă pe parcursul DPI poate implica un aport substanțial de la alte părți interesate decât organismele membre IFAC.
- A10. Principiile de evaluare se aplică activităților individuale de evaluare care sunt realizate pe parcursul DPI. Cu toate acestea, se poate să nu fie întotdeauna posibil să se atingă niveluri ridicate de fiabilitate, validitate, echitate, transparență și suficiență pentru fiecare activitate de evaluare individuală.
- A11. O activitate de evaluare prezintă un nivel ridicat de fiabilitate dacă generează, în mod consecvent, același rezultat în aceleași circumstanțe date. Fiabilitatea nu reprezintă un indicator absolut, iar activități de evaluare diferite pot avea grade de fiabilitate diferite. O activitate de evaluare este foarte fiabilă dacă majoritatea evaluatorilor, acționând în mod independent, ajung la același raționament, în aceleași circumstanțe.
- A12. Există numeroase modalități de a proiecta activitățile de evaluare în vederea creșterii fiabilității. De exemplu:
- (a) Fiabilitatea unei examinări scrise poate fi sporită dacă se evită utilizarea unei exprimări ambigue în întrebările sau instrucțiunile din cadrul examinării;
 - (b) Fiabilitatea unui test obiectiv poate fi sporită prin inițierea unei revizui interne sau externe a conținutului testării anterior finalizării acesteia; și
 - (c) Fiabilitatea unei evaluări la locul de muncă poate fi sporită prin selectarea unor evaluatori care dețin niveluri comparabile ridicate de aptitudini și prin instruirea lor corespunzătoare astfel încât aceștia să poată evalua sarcina.
- A13. O activitate de evaluare prezintă un nivel ridicat de validitate dacă cuantifică ceea ce se intenționa să fie cuantificat. Validitatea nu reprezintă un indicator absolut, iar activități de evaluare diferite pot avea grade de validitate diferite. Validitatea ia forme diverse și include următoarele:
- (a) Validitate aparentă – O activitate de evaluare prezintă o validitate aparentă ridicată dacă este percepută ca o activitate care cuantifică ceea ce se intenționa să fie cuantificat;

- (b) Validitate predictivă – O activitate de evaluare prezintă o validitate predictivă ridicată atunci când conținutul ei este corelat cu aspectul specific al competenței profesionale pe care se intenționează ca aceasta să-l evalueze; și
 - (c) Validitatea conținutului – O activitate de evaluare prezintă un o validitate a conținutului ridicată dacă asigură o acoperire corespunzătoare a aspectului specific al competenței profesionale care este evaluat.
- A14. Există numeroase modalități de a concepe activitățile de evaluare astfel încât să fie sporită validitatea. De exemplu:
- (a) Validitatea aparentă poate fi sporită atunci când se evaluează competența candidaților la titlul de profesionist contabil în aplicarea unui anumit standard de contabilitate dacă examenul include mai degrabă un studiu de caz comprehensiv și relevant decât un studiu de caz simplu bazat pe informații incomplete;
 - (b) Validitatea predictivă poate fi sporită pentru evaluarea competențelor de lider prin folosirea unei evaluări la locul de muncă pentru a stabili cât de bine conduce o echipă candidatul la titlul de profesionist contabil, mai degrabă decât a unui examen scris; și
 - (c) Validitatea conținutului poate fi sporită dacă o examinare acoperă mai degrabă mai multe, decât mai puține aspecte dintr-o anumită arie de competență profesională care este evaluată.
- A15. O activitate de evaluare are un grad ridicat de echitate dacă este corectă și obiectivă. Echitatea nu reprezintă un indicator absolut, iar activități de evaluare diferite pot avea grade de echitate diferite. Echitatea poate fi îmbunătățită atunci când cei care concep activitățile de evaluare sunt conștienți de posibilitatea de a fi subiectivi.
- A16. Există numeroase modalități de a concepe activitățile de evaluare astfel încât să fie sporită echitatea. De exemplu:
- (a) Echitatea poate fi sporită prin luarea măsurilor necesare pentru ca activitățile de evaluare să se bazeze doar pe tehnologii informatice care sunt disponibile pentru toți candidații la titlul de profesionist contabil; și
 - (b) Echitatea poate fi sporită prin revizuirea subiectelor de examen pentru a elimina ipotezele aferente unor aspecte culturale care nu sunt împărtășite în mod obișnuit de către toți candidații la titlul de profesionist contabil.
- A17. O activitate de evaluare are un grad ridicat de transparență atunci când sunt făcute publice detaliile acestora, precum ariile de competență care vor fi evaluate și cadrul temporal al activității. Un nivel ridicat de transparență este de asemenea relevant atunci când se ia în considerare totalitatea activităților de evaluare care se desfășoară pe parcursul DPI. Transparența nu reprezintă un indicator absolut, iar activități de evaluare diferite pot avea grade de transparență

diferite. O comunicare clară și accesibilă părților interesate poate avea ca rezultat un grad de transparență ridicat.

A18. Există numeroase modalități de a crește transparența activităților de evaluare. De exemplu:

- (a) În ceea ce privește totalitatea activităților de evaluare care sunt desfășurate pe parcursul DPI, transparența poate fi sporită prin punerea la dispoziția publicului larg a unui anunț prin care să se explice ariile de competență profesională care vor fi evaluate, tipurile de activități de evaluare incluse și cadrul temporal al activităților de evaluare pe parcursul DPI;
- (b) Transparența poate fi sporită la evaluarea la locul de muncă atunci când angajatorii comunică angajaților un cadru general de competențe clar definit pe baza căruia vor fi evaluate competențele angajaților; și
- (c) Transparența în stabilirea și efectuarea unei examinări poate fi sporită prin punerea la dispoziția publicului a informațiilor privind desfășurarea, notarea și conducerea examinării.

A19. O activitate de evaluare are un nivel ridicat de suficiență dacă (a) există un echilibru între profunzime și amploare, cunoștințe și aplicare și (b) combină subiecte din diferite domenii aplicate pentru o serie de situații și contexte. Un nivel ridicat de suficiență este, de asemenea, relevant atunci când se ia în considerare totalitatea activităților de evaluare care se desfășoară pe parcursul DPI. Suficiența nu reprezintă un indicator absolut, iar activități de evaluare diferite pot avea niveluri de suficiență diferite.

A20. Există numeroase modalități de a concepe activitățile de evaluare astfel încât să fie sporită suficiența. De exemplu:

- (a) Suficiența poate fi sporită pe parcursul DPI prin includerea unor activități de evaluare a competențelor tehnice necesare, a aptitudinilor profesionale și a valorilor, eticii și atitudinilor profesionale (amploare) la un nivel adecvat de detaliu (profunzime); și
- (b) În raport cu evaluarea la locul de muncă, suficiența poate fi sporită impunând candidaților la titlul de profesionist contabil să-și demonstreze competența profesională pentru o gamă largă de aptitudini profesionale și valori, etică și atitudini profesionale care sunt aplicate în numeroase situații diferite.

Dovezi care pot fi verificate (A se vedea punctul 10)

A21. Dovezile care pot fi verificate reprezintă dovezi obiective, care pot fi demonstrate și păstrate. Fundamentarea evaluării competenței profesionale pe baza unor dovezi care pot fi verificate poate satisface nevoile terțelor părți care supraveghează sau reglementează organismul membru IFAC. De asemenea, va spori încrederea părților interesate în ceea ce privește faptul că persoanele care

candidează la titlul de profesionist contabil au obținut un nivel adecvat de competență profesională până la finalul DPI.

A22. Exemplele de dovezi care pot fi verificate includ:

- (a) Certificatele care atestă finalizarea cu succes a unui curs;
- (b) Evidențele rezultatelor aferente finalizării cu succes a examinărilor; și
- (c) O evidență a realizărilor oferită de angajatori cu privire la competența dobândită de candidatul la titlul de profesionist contabil.

STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 7, DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ CONTINUĂ (2020)

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	1-6
Data intrării în vigoare	7
Obiectiv	8
Dispoziții	
DPC pentru profesioniștii contabili	9
Promovarea și accesul la DPC	10-11
Cuantificarea DPC	12-14
Monitorizarea și impunerea DPC	15-16
Materiale explicative	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	A1-A6
Obiectiv	A7-A8
DPC pentru profesioniștii contabili	A9-A15
Promovarea și accesul la DPC	A16-A18
Cuantificarea DPC	A19-A27
Monitorizarea și impunerea DPC	A28-A42

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele A1-A6)

1. Prezentul Standard Internațional de Educație (IES) prescrie cerințele de Dezvoltare Profesională Continuă (DPC) impuse profesioniștilor contabili pentru a-și dezvolta și a-și menține competența profesională necesară pentru a furniza servicii de înaltă calitate clienților, angajatorilor și altor părți interesate și, prin urmare, pentru a consolida încrederea publică în profesia contabilă.
2. DPC este procesul de învățare și dezvoltare care are loc după Dezvoltarea Profesională Inițială (DPI) și prin care se dezvoltă și se menține competența profesională care le permite profesioniștilor contabili să își desfășoare rolurile în mod competent. DPC include activități de învățare și dezvoltare relevante pentru rolurile profesioniștilor contabili, cum ar fi: (a) educație, (b) instruire, (c) experiență practică, (d) mentoring și coaching, (e) networking, (f) observare, feedback și activități de reflectare și (g) activități de dezvoltare personală.
3. Cerințele de competență profesională se pot modifica pe măsură ce profesioniștii contabili își asumă noi roluri pe parcursul carierei lor. DPC, care include multe elemente identice celor din DPI, dezvoltă, de asemenea, amploarea și profunzimea competenței profesionale, care ar putea fi necesare atunci când se trece la noi roluri.
4. Prezentul IES se adresează organismelor membre ale Federației Internaționale a Contabililor (IFAC). Organismele membre IFAC sunt responsabile pentru DPC a profesioniștilor contabili conform dispozițiilor din prezentul IES. În plus, prezentul IES vine în sprijinul profesioniștilor contabili, angajatorilor, organismelor de reglementare, autorităților guvernamentale, organizațiilor educaționale și altor părți interesate care susțin dezvoltarea profesională continuă a profesioniștilor contabili.
5. Profesioniștii contabili au responsabilitatea de a-și dezvolta și a-și menține competența profesională prin întreprinderea activităților de DPC relevante. Totuși, prezentul IES se adresează organismelor membre IFAC, deoarece rolul acestora este de a ajuta profesioniștii contabili să își dezvolte și să își mențină competența profesională necesară pentru a proteja interesul public prin:
 - (a) Adoptarea cerințelor de DPC prevăzute cu privire la elaborarea și implementarea unor proceduri corespunzătoare de cuantificare, monitorizare și conformitate;
 - (b) Promovarea importanței învățării pe tot parcursul vieții și a unui angajament față de aceasta în rândul profesioniștilor contabili; și
 - (c) Facilitarea accesului la oportunitățile și resursele de DPC pentru profesioniștii contabili.
6. Definițiile și explicațiile termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili*

și candidații la titlul de profesionist contabil sunt prezentate în *Glosarul de termeni* (2021) al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Educație Contabilă (IAESB).

Data intrării în vigoare

7. Prezentul IES intră în vigoare de la 1 ianuarie 2020.

Obiectiv (A se vedea punctele A7-A8)

8. Obiectivul prezentului IES este de a stabili obligația ca profesioniștii contabili să întreprindă activitățile de DPC relevante pentru a-și dezvolta și a-și menține competența profesională necesară îndeplinirii rolului lor de profesionist contabil.

Dispoziții

DPC pentru profesioniștii contabili (A se vedea punctele A9-A15)

9. Organismele membre IFAC trebuie să impună profesioniștilor contabili să întreprindă și să țină evidența activităților de DPC relevante prin care își dezvoltă și își mențin competența profesională necesară îndeplinirii rolului lor de profesionist contabil.

Promovarea și accesul la DPC (A se vedea punctele A16-A18)

10. Organismele membre IFAC trebuie să promoveze importanța și angajamentul față de DPC și dezvoltarea și menținerea competenței profesionale.
11. Organismele membre IFAC trebuie să faciliteze accesul la oportunitățile și resursele de DPC pentru a-i ajuta pe profesioniștii contabili să își îndeplinească propria responsabilitate de a întreprinde activități de DPC prin care să își dezvolte și să își mențină competența profesională.

Cuantificarea DPC (A se vedea punctele A19-A20, A27)

12. Organismele membre IFAC trebuie să stabilească o abordare față de cuantificarea DPC a profesioniștilor contabili utilizând abordarea bazată pe rezultate, abordarea bazată pe activitățile realizate sau o abordare combinată.

Abordarea bazată pe rezultate (A se vedea punctele A21-A23)

13. Organismele membre IFAC care utilizează o abordare bazată pe rezultate trebuie să impună profesioniștilor contabili să-și dezvolte și să-și mențină o competență profesională demonstrată prin realizarea obiectivelor educaționale relevante pentru îndeplinirea rolului lor de profesioniști contabili.

Abordarea bazată pe activitățile realizate (A se vedea punctele A24-A26)

14. Organismele membre IFAC care utilizează o abordare bazată pe activitățile realizate trebuie să impună profesioniștilor contabili să-și dezvolte și să-și mențină o competență profesională demonstrată prin finalizarea unui volum specificat de activități de învățare și dezvoltare relevante pentru îndeplinirea rolului lor de profesioniști contabili.

Monitorizarea și impunerea DPC (A se vedea punctele A28-A42)

15. Organismele membre IFAC trebuie să specifice natura și amploarea dovezilor care pot fi verificate pe care profesioniștii contabili trebuie să le păstreze pentru activitățile de DPC întreprinse.
16. Organismele membre IFAC trebuie să stabilească un proces sistematic pentru (a) a monitoriza dacă profesioniștii contabili îndeplinesc cerințele de DPC ale organismului membru IFAC și (b) a prevedea sancțiuni corespunzătoare pentru neîndeplinirea acestor cerințe.

Materiale explicative

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele 1-6)

- A1. În contextul IES-urilor, un profesionist contabil este o persoană care obține, demonstrează și continuă să își dezvolte competența profesională pentru a îndeplini un rol în profesia contabilă și care are obligația de a se conforma unui cod etic, potrivit prevederilor unei organizații profesionale contabile sau ale unei autorități care acordă licențe. Profesia contabilă include, dar nu se limitează la:
- (a) Întocmirea, analizarea și raportarea unor informații financiare și nefinanciare relevante și reprezentate exact;
 - (b) Rolul de partener în procesul decizional și în formularea și implementarea strategiilor organizației;
 - (c) Auditarea informațiilor financiare și nefinanciare și furnizarea altor servicii de asigurare și consultanță; și
 - (d) Întocmirea și analizarea informațiilor fiscale relevante.
- A2. Competența profesională reprezintă capacitatea de a îndeplini un rol conform unui standard definit. Competența profesională transcende cunoașterea principiilor, a standardelor, a conceptelor, a faptelor și a procedurilor; ea reprezintă integrarea și aplicarea obiectivelor educaționale aferente: (a) competențelor tehnice, (b) aptitudinilor profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale.
- A3. Realizarea activităților de DPC nu garantează că un profesionist contabil își va dezvolta și își va menține competența profesională necesară pentru a furniza servicii profesionale de înaltă calitate. Totuși, DPC joacă un rol important în consolidarea încrederii publice, permițându-le profesioniștilor contabili să își dezvolte și să își mențină competența profesională relevantă pentru rolul lor de profesioniști contabili.
- A4. Se așteaptă de la profesioniștii contabili să își dezvolte și să își mențină competența profesională pe măsură ce anticipează și se adaptează la modificările din procese, tehnologii, standardele profesionale, dispozițiile de reglementare, cerințele angajatorilor și din alte domenii. Pentru a sprijini profesioniștii contabili în îndeplinirea acestor așteptări, organismele membre IFAC pot revizui periodic politicile privind DPC și aplicarea prezentului IES.
- A5. Un program de DPC bine stabilit, care să fie cuantificat, monitorizat, evaluat și aplicat poate face parte din procesele de asigurare a calității ale unui organism membru IFAC. Aceste procese de asigurare a calității pot include revizuirii pentru asigurarea calității activităților profesioniștilor contabili (care pot include o revizuire a activităților de DPC întreprinse de profesioniștii contabili), investigații și procese disciplinare.

- A6. Învățarea pe tot parcursul vieții reprezintă urmărirea în permanență a competențelor tehnice; a aptitudinilor profesionale; și a valorilor, eticii și atitudinilor profesionale. Învățarea pe tot parcursul vieții este esențială pentru ca profesioniștii contabili să îndeplinească așteptările interesului public.

Obiectiv (A se vedea punctul 8)

- A7. Stabilirea obligației ca profesioniștii contabili să întreprindă activitățile de DPC relevante pentru a-și dezvolta și pentru a-și menține competența profesională necesară îndeplinirii rolului lor de profesionist contabil servește mai multor scopuri. Aceasta ajută la protejarea interesului public, susține realizarea unor servicii de înaltă calitate pentru clienți, angajatori și alte părți interesate și promovează credibilitatea profesiei contabile.
- A8. DPC este necesară profesioniștilor contabili, indiferent de sectorul sau de mărirea organizației în care activează, deoarece:
- (a) Profesioniștii contabili au o obligație de competență profesională și atenție cuvenită față de clienții lor, organizațiile angajatoare și părțile interesate relevante și se așteaptă de la ei să își desfășoare activitatea în mod competent în mediul lor profesional¹;
 - (b) Profesioniștii contabili fac obiectul atenției publice și contribuie la menținerea încrederii publice;
 - (c) Publicul se va baza probabil pe titlul și reputația profesională ale profesionistului contabil. Lipsa competenței poate afecta reputația și statutul profesionistului contabil, ale angajatorului, ale organismelor membre IFAC și ale profesiei contabile per ansamblu;
 - (d) Mediile caracterizate de schimbările rapide determină necesitatea dezvoltării unor noi arii de competență profesională; și
 - (e) Angajatorii care recrutează profesioniști contabili se pot baza pe titlul profesional ca dovadă a competenței profesionale.

DPC pentru profesioniștii contabili (A se vedea punctul 9)

- A9. O DPC relevantă facilitează o învățare și o dezvoltare eficiente pentru profesioniștii contabili. DPC este relevantă atunci când este strâns aliniată cu responsabilitățile aferente rolului unui profesionist contabil și facilitează dezvoltarea și menținerea competenței profesionale necesare pentru îndeplinirea aceluși rol.
- A10. Având în vedere că profesioniștii contabili au nevoi diferite de învățare și dezvoltare, organismele membre IFAC pot elabora cadre generale de DPC care

¹ *Manualul IESBA privind Codul etic internațional pentru profesioniștii contabili (inclusiv Standardele Internaționale privind Independența) – Ediția 2018, punctul 113.1A2.*

oferă o structură, îndrumări sau o explicație a conceptelor pentru a susține educația și dezvoltarea profesioniștilor contabili. Cadrele generale de DPC pot ajuta profesioniștii contabili să identifice, să întreprindă și să țină evidența activităților de DPC relevante. De exemplu, un cadru general de DPC poate include următoarea structură pe care să o urmeze profesioniștii contabili:

- (a) Realizarea unor activități de autoevaluare pentru a identifica obiectivele educaționale relevante și lacunele din propria dezvoltare;
- (b) Planificarea, finalizarea și ținerea evidenței activităților de învățare și dezvoltare;
- (c) Evaluarea și desfășurarea unor activități de reflecție privind activitățile de învățare și dezvoltare finalizate; și
- (d) Revizuirea corespunzătoare a planului de învățare și dezvoltare.

A11. Organismele membre IFAC pot oferi alte instrumente pentru a ajuta profesioniștii contabili să identifice, să planifice și să țină evidența activităților de DPC relevante, precum:

- (a) Hărți ale competențelor, care oferă o listă de competențe-cheie pentru anumite roluri sau sectoare ale profesiei contabile; și
- (b) Modele de planuri de învățare, care ajută profesioniștii contabili să identifice nevoile de învățare și dezvoltare, inclusiv obiectivele educaționale, și să planifice cum să satisfacă acele nevoi; și
- (c) Exemple referitoare la ținerea evidenței care să ajute profesioniștii contabili să își țină evidența activităților de învățare și dezvoltare.

A12. Organismele membre IFAC pot furniza îndrumări care încurajează profesioniștii contabili să își discute activitățile de DPC cu angajatorii, colegii, organismele membre IFAC și alte organizații profesionale. Astfel de discuții pot ajuta la identificarea lacunelor în ceea ce privește competența sau educația și dezvoltarea, împreună cu obiectivele educaționale care pot fi utilizate pentru a identifica oportunitățile de învățare relevante în vederea satisfacerii acelor nevoi.

A13. Organismele membre IFAC pot alege să elaboreze dispoziții sau îndrumări privind activitățile de învățare și dezvoltare sau obiectivele educaționale pe care le consideră relevante pentru rolurile și funcțiile pe care le au profesioniștii contabili în jurisdicția lor. Organismele membre IFAC pot prescrie activități de DPC sau obiective educaționale specifice sau suplimentare pentru:

- (a) Arii de competență sau subiecte specifice (de exemplu, contabilitate și raportare financiară);
- (b) Profesioniștii contabili care lucrează în domenii specializate sau care au roluri specializate sau specifice (de exemplu, o persoană care întocmește declarații fiscale); și
- (c) Arii de competență considerate a fi cele mai relevante pentru protejarea interesului public.

- A14. Având în vedere importanța rolului partenerului misiunii de audit pentru interesul public, IES 8, *Competența profesională pentru partenerii de misiune responsabili pentru auditurile situațiilor financiare*² (2021), prescrie competența profesională pe care profesioniștii contabili au obligația să și-o dezvolte și să și-o mențină ca parte a unui rol specificat.
- A15. Atunci când stabilesc cerințele pentru DPC, organismele membre IFAC pot lua în considerare ce este relevant pentru profesioniștii contabili în circumstanțe speciale, precum:
- Persoanele care fac o pauză în carieră; și
 - Persoanele care s-au retras din practica cu normă întreagă, dar care continuă să desfășoare activități în calitate de profesioniști contabili.

Promovarea și accesul la DPC (A se vedea punctele 10-11)

- A16. În continuare sunt prezentate exemple de activități care pot contribui la promovarea DPC și la dezvoltarea și menținerea competenței profesionale:
- (a) Comunicarea periodică a valorii DPC către profesioniștii contabili;
 - (b) Încurajarea utilizării unui cadru general de DPC de către profesioniștii contabili pentru a susține activitățile relevante de învățare și dezvoltare;
 - (c) Promovarea varietății de oportunități de DPC disponibile profesioniștilor contabili;
 - (d) Colaborarea cu angajatorii în vederea evidențierii importanței DPC în cadrul proceselor de gestionare a performanței; și
 - (e) Colaborarea cu organismele locale de reglementare și alte autorități care acordă licențe pentru a spori nivelul de cunoaștere a cerințelor locale de DPC și a conformității cu acestea.
- A17. Organismele membre IFAC pot să ofere direct programe relevante de DPC profesioniștilor contabili și să faciliteze accesul la programele oferite de alții, inclusiv de angajatori.
- A18. Următoarele reprezintă exemple de activități de învățare și dezvoltare planificate și neplanificate pe care organismele membre IFAC le pot promova pentru DPC:
- (a) Participarea la programe educaționale sau evenimente de instruire, cum ar fi cursuri de educație „în persoană” (desfășurate fizic sau virtual), cursuri de e-learning, conferințe și seminare;
 - (b) Reflectarea la experiențele practice și elaborarea de planuri de dezvoltare personală prin intermediul activităților de autoevaluare;

² IES 8, *Competența profesională pentru partenerii de misiune responsabili pentru auditurile situațiilor financiare* (2021), punctul 1.

- (c) Primirea de instruire la locul de muncă, feedback cu privire la performanță sau îndrumări de dezvoltare profesională de la un mentor sau instructor;
- (d) Furnizarea de instruire la locul de muncă, feedback cu privire la performanță sau îndrumări de dezvoltare profesională ca mentor sau instructor;
- (e) Participarea și activitatea în consilii profesionale, comitete tehnice, activități specifice sectorului, rețele de informații, comunități de practică sau alte grupuri similare;
- (f) Scrierea de articole, lucrări sau cărți de natură tehnică, profesională sau academică;
- (g) Cercetări pe teme de specialitate, inclusiv citirea literaturii de specialitate și a unor reviste profesionale, pentru aplicarea în cadrul rolului profesionistului contabil;
- (h) Studiul pentru examene profesionale, reexaminări sau alte teste formale; și
- (i) Planificarea, elaborarea, revizuirea sau predarea de cursuri de educație „în persoană” (desfășurate fizic sau virtual), cursuri de e-learning, conferințe, seminare sau alte programe educaționale și evenimente de instruire.

Cuantificarea DPC (A se vedea punctul 12)

- A19. Cuantificarea include evaluarea dovezilor de DPC în funcție de realizarea obiectivelor educaționale sau finalizarea unui volum specificat de activități de învățare și dezvoltare legate de (a) competențele tehnice, (b) aptitudinile profesionale și (c) valorile, etica și atitudinile profesionale.
- A20. Pentru a determina abordarea față de cuantificarea DPC, organismele membre IFAC pot lua în considerare o serie de factori, inclusiv:
- (a) Considerente legate de interesul public, inclusiv probleme locale de mediu, așteptările publicului și dispozițiile de reglementare relevante; și
 - (b) Nevoile de învățare și dezvoltare ale profesioniștilor contabili din jurisdicția respectivă, inclusiv înțelegerea gamei de roluri jucate de profesioniștii contabili.

Abordarea bazată pe rezultate (A se vedea punctul 13)

- A21. O abordare bazată pe rezultate cuantifică DPC prin determinarea măsurii în care profesioniștii contabili pot demonstra îndeplinirea obiectivelor educaționale. Cuantificarea se concentrează pe cunoștințele dobândite de profesioniștii contabili din activitățile de învățare și dezvoltare desfășurate. Punctul A31 oferă exemple de dovezi care pot fi verificate ce ar putea fi utilizate pentru a demonstra îndeplinirea obiectivelor educaționale.

- A22. Obiectivele educaționale determină cuprinsul și profunzimea cunoștințelor, înțelegerii și aplicării necesare pentru o arie de competență specifică. Obiectivele educaționale pot fi îndeplinite prin activități de învățare și dezvoltare planificate și neplanificate și sunt relevante atunci când sunt aliniate îndeaproape la responsabilitățile aferente rolului unui profesionist contabil și ajută la dezvoltarea și menținerea competenței profesionale necesare îndeplinirii aceluia rol.
- A23. Abordarea bazată pe rezultate include stabilirea unor obiective educaționale clar definite care să fie relevante pentru rolul unui profesionist contabil. Obiectivele educaționale pot fi stabilite de mai multe surse, inclusiv:
- (a) Organismele membre IFAC;
 - (b) Profesioniștii contabili înșiși, atunci când desfășoară activități de auto-evaluare;
 - (c) Angajatori;
 - (d) Regimurile de acordare a licenței;
 - (e) Organismele de reglementare; și
 - (f) Furnizorii de DPC.

Abordarea bazată pe activitățile realizate (A se vedea punctul 14)

- A24. O abordare bazată pe activitățile realizate cuantifică DPC în funcție de ore sau unități echivalente de învățare. De exemplu, organismele membre IFAC pot stabili dispoziții pentru ca fiecare profesionist contabil:
- (a) Să finalizeze un număr predeterminat de ore de învățare (sau unități echivalente) într-o anumită perioadă de timp; sau
 - (b) Să finalizeze un volum specificat de activitate relevantă de învățare sau dezvoltare profesională în fiecare an.

Punctul A32 oferă exemple de dovezi care pot fi verificate ce ar putea fi utilizate pentru a demonstra că activitățile de învățare și dezvoltare au fost finalizate și că acestea erau relevante pentru rolul profesionistului contabil.

- A25. Organismele membre IFAC care utilizează o abordare bazată pe activitățile realizate se așteaptă ca profesioniștii contabili să își dezvolte și să își mențină competența profesională prin realizarea unui volum specificat de activități de DPC. De exemplu, un organism membru IFAC poate stabili o cerință de cel puțin 120 de ore (sau unități echivalente de învățare) pentru fiecare perioadă de trei ani, din care 60 de ore (sau unități echivalente de învățare) ar fi verificabile; și un minim de 20 de ore (sau unități echivalente de învățare) de activitate relevantă de dezvoltare profesională în fiecare an.
- A26. Organismele membre IFAC pot furniza îndrumări profesioniștilor contabili cu privire la cuantumul DPC care poate fi obținut dintr-o singură activitate de învățare și dezvoltare desfășurată de mai multe ori (de exemplu, susținerea unei

prezentări de mai multe ori în condițiile în care conținutul prezentării sau discursului rămâne neschimbat).

Utilizarea ambelor abordări de cuantificare (A se vedea punctul 12)

A27. Organismele membre IFAC pot utiliza atât abordarea bazată pe rezultate, cât și abordarea bazată pe activitățile realizate pentru a-și stabili abordarea de evaluare pentru DPC. Exemplele de moduri în care organismele membre IFAC ar putea construi o astfel de abordare ar putea include:

- (a) Evaluarea îndeplinirii unor obiective educaționale specificate utilizând o abordare bazată pe rezultate, permițând în același timp o evaluare cuantificabilă a activităților de DPC finalizate utilizând o abordare bazată pe activitățile realizate în cazul altor obiective educaționale;
- (b) Acceptarea dovezilor care demonstrează realizarea unor activități de învățare și dezvoltare de către un profesionist contabil și verificarea îndeplinirii obiectivelor educaționale pentru activitățile de învățare și dezvoltare respective;
- (c) Cuantificarea DPC pentru profesioniștii contabili care desfășoară anumite roluri utilizând o abordare bazată pe rezultate, în timp ce DPC pentru profesioniștii contabili care desfășoară alte roluri este cuantificată utilizând o abordare bazată pe activitățile realizate; și
- (d) Stabilirea unei abordări bazate pe activitățile realizate permițând în același timp profesionistului contabil să înlocuiască o parte dintr-o DPC bazată pe activitățile realizate cu o DPC cuantificată utilizând o abordare bazată pe rezultate.

Monitorizarea și impunerea DPC (A se vedea punctele 15-16)

A28. Dovezile care pot fi verificate sporesc încrederea părților interesate că DPC își atinge scopul și contribuie la sporirea competenței profesionale a profesioniștilor contabili. Dovezile care pot fi verificate sunt obiective și pot fi demonstrate și păstrate.

A29. Organismele membre IFAC pot furniza îndrumări cu privire la dovezile care trebuie păstrate pentru activitățile de DPC desfășurate. Aceste îndrumări pot acoperi responsabilitățile profesioniștilor contabili de:

- (a) A păstra evidențe și documente adecvate referitoare la DPC; și
- (b) A oferi, la cerere, dovezi verificabile pentru a-și demonstra conformitatea cu cerințele de DPC ale organismului membru IFAC.

A30. Ca parte a specificării naturii și amplitudinii dovezilor pe care profesioniștii contabili le păstrează pentru DPC, organismele membre IFAC pot determina că o parte din activitățile de învățare nu pot fi verificate. Unele activități de învățare, de exemplu, formarea la locul de muncă; citirea; sau coachingul și mentoratul

ar putea fi evaluate, însă este posibil să nu poată fi verificate cu ușurință. Aceste activități contribuie, de asemenea, la activitățile de DPC relevante deoarece asigură dezvoltarea și menținerea competenței profesionale. Activitățile de învățare care nu pot fi verificate pot fi totuși dovedite și documentate, de exemplu, prin activități de autoevaluare și activități de reflecție.

A31. Următoarele exemple reprezintă dovezi care pot fi verificate ce ar putea fi utilizate pentru a demonstra îndeplinirea obiectivelor educaționale într-o abordare bazată pe rezultate:

- (a) Rezultatele examinării;
- (b) Specializări sau alte calificări;
- (c) Evaluări ale dobândirii competențelor tehnice, aptitudinilor profesionale și valorilor, eticii și atitudinilor profesionale pentru obiectivele educaționale specificate;
- (d) Dovezi ale activităților realizate care au fost verificate în raport cu o hartă a competențelor;
- (e) Evaluări obiective ale performanței sau conduitei în raport cu o hartă a competențelor; și
- (f) Materiale publicate.

A32. Următoarele exemple reprezintă dovezi care pot fi verificate ce ar putea fi utilizate pentru a demonstra realizarea unui volum specificat de activități de învățare și dezvoltare într-o abordare bazată pe activitățile realizate:

- (a) Planuri ale cursurilor, materiale educaționale, reprezentări vizuale (pentru instruire virtuală) și obiectivele din agendele ședințelor și minutele ședințelor care verifică relevanța conținutului acestora; și
- (b) Confirmarea finalizării unei activități de învățare și dezvoltare (inclusiv numărul de ore sau unități echivalente de învățare) de către un furnizor, instructor, angajator, mentor sau tutore.

A33. Un proces de monitorizare sistematic ar putea obliga periodic profesioniștii contabili:

- (a) Să depună o declarație în care să specifice dacă și-au îndeplinit responsabilitatea profesională de a-și menține competența profesională necesară pentru a-și îndeplini rolul;
- (b) Să depună o declarație de conformitate cu orice cerințe de DPC specifice impuse de organismul membru IFAC sau de alte organisme de reglementare sau autorități care acordă licențe; sau
- (c) Să ofere dovezi referitoare la activitățile de învățare și dezvoltare realizate sau o verificare a competenței profesionale dezvoltate și menținute prin intermediul DPC.

- A34. Un proces de monitorizare sistematic ar putea implica realizarea următoarelor de către organismele membre IFAC:
- (a) Obținerea unui eșantion din evidențele profesioniștilor contabili cu privire la activitatea de DPC pentru a verifica conformitatea cu dispozițiile;
 - (b) Evaluarea planurilor de învățare sau a documentelor de DPC ca parte a programelor de asigurare a calității;
 - (c) Să impună anumitor angajatori să includă programe de DPC și sisteme eficiente de monitorizare în programele lor de asigurare a calității și să urmărească activitățile de învățare și dezvoltare ca parte a sistemelor lor de înregistrare a intervalelor temporale; sau
 - (d) Colaborarea cu organismele de reglementare sau alte autorități care acordă licențe pentru a ajuta la monitorizarea și impunerea cerințelor de DPC.
- A35. Organismele membre IFAC pot determina ce roluri ale profesioniștilor contabili sunt considerate a fi cele mai relevante pentru protejarea interesului public și, în consecință, pot adopta o monitorizare mai riguroasă.
- A36. Organismele membre IFAC pot desfășura o serie de procese de monitorizare ciclice. Pentru determinarea duratei unui proces de monitorizare ciclic, organismul membru IFAC poate analiza ce este rezonabil în mediul său, având în vedere interesul public, pe de o parte, și așteptările publicului, ale organismelor de reglementare și ale altor părți interesate, pe de alta. Experiența unora dintre organismele membre IFAC sugerează că ciclurile de 1-5 ani ar putea îndeplini aceste așteptări.
- A37. Un sistem de DPC obligatorie va funcționa mai eficient și în interesul public atunci când nivelul de conformitate al profesioniștilor contabili care nu au reușit să își îndeplinească obligațiile de DPC este remediat în timp util. Organismele membre IFAC ar putea lua în considerare condițiile legale și de mediu din jurisdicția lor pentru a determina tipurile de sancțiuni pe care le vor impune pentru neconformitate.
- A38. Măsurile inițiale luate în vederea tratării neconformității se vor axa cel mai probabil pe remedierea nivelului de conformitate a profesionistului contabil în termen rezonabil. Este probabil ca organismele membre IFAC să încerce să stabilească un echilibru între riscul de a stabili o sancțiune care, în fond, permite unui profesionist contabil să amâne sau să evite conformarea cu cerința de DPC și riscul de a stabili o sancțiune care este excesiv de punitivă.
- A39. Neîndeplinirea, în mod deliberat, de către un profesionist contabil a cerinței de dezvoltare și menținere a competenței profesionale poate reprezenta o încălcare a unui cod etic care poate avea ca rezultat luarea unor măsuri disciplinare și diminuarea capacității profesionistului contabil de a acționa în interesul public.

- A40. Unele organisme membre IFAC ar putea avea autoritatea legală de a exclude profesioniștii contabili care nu se conformează sau de a le interzice dreptul de practică. Excluderea sau interzicerea dreptului de practică pot fi aplicate profesioniștilor contabili care au demonstrat clar, prin neconformarea repetată sau prin răspunsul la investigațiile organismului membru IFAC, că este probabil să continue să nu se conformeze cerințelor de DPC. Publicarea numelor profesioniștilor contabili care nu se conformează în mod deliberat este o opțiune care poate fi luată în considerare de către organismul membru IFAC. Publicarea numelor poate acționa ca un factor de descurajare general pentru profesioniștii contabili și poate oferi publicului un semnal clar în ceea ce privește angajamentul profesiei față de menținerea competenței și protejarea interesului public.
- A41. Un proces eficient de monitorizare și impunere necesită resurse corespunzătoare. Organismele membre IFAC pot lua, de asemenea, în considerare crearea unui consiliu sau a unui comitet care să supravegheze cerințele de DPC și procesul de monitorizare și impunere.
- A42. Organismele membre IFAC pot lua în considerare să raporteze public măsura în care membrii lor se conformează cerințelor de DPC stabilite în prezentul IES.

STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 8, COMPETENȚA PROFESIONALĂ PENTRU PARTENERII DE MISIUNE RESPONSABILĂ PENTRU AUDITURILE SITUAȚIILOR FINANCIARE (2021)

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	1-5
Data intrării în vigoare	6
Obiectiv	7
Dispoziții	8-9
Materiale explicative	
Referințe la definițiile cuprinse în reglementările IAASB	A1
Domeniul de aplicare al prezentului standard	A2-A16
Obiectiv	A17-A18
Dispoziții	A19-A31

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele A2-A16)

1. Prezentul Standard Internațional de Educație (IES) prescrie competența profesională pe care profesioniștii contabili trebuie să și-o dezvolte și să și-o mențină atunci când îndeplinesc rolul de partener de misiune responsabil pentru auditurile situațiilor financiare¹.
2. Prezentul IES se adresează organismelor membre ale Federației Internaționale a Contabililor (IFAC). Organismele membre IFAC sunt responsabile pentru Dezvoltarea Profesională Continuă (DPC) a profesioniștilor contabili și pentru promovarea angajamentului față de învățarea pe tot parcursul vieții în rândul profesioniștilor contabili. Conform IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă*² (2020), organismele membre IFAC impun profesioniștilor contabili să și dezvolte și să și mențină competența profesională necesară pentru îndeplinirea rolului lor de profesioniști contabili. IES 8, *Competența profesională pentru partenerii de misiune responsabili pentru auditurile situațiilor financiare* (2021), aplică această dispoziție din IES 7 pentru rolul de partener de misiune. Este responsabilitatea profesionistului contabil care îndeplinește rolul de partener de misiune să și dezvolte și să și mențină competența profesională prin întreprinderea activităților relevante de DPC, care includ experiența practică.
3. Prezentul IES trebuie citit împreună cu Declarația privind obligațiile membrilor (SMO) 1 – *Asigurarea calității*, Standardul Internațional de Audit (ISA) 220, *Controlul calității pentru un audit al situațiilor financiare*, și Standardul Internațional privind Controlul Calității (ISQC) 1, *Controlul calității pentru firmele care efectuează audituri și revizuri ale situațiilor financiare, precum și alte misiuni de asigurare și servicii conexe*. Împreună, aceste reglementări stabilesc responsabilități pentru organismele membre IFAC, partenerii de misiune și firme, ca parte a sistemului de control al calității pentru auditurile situațiilor financiare. De asemenea, în multe jurisdicții, un organism de reglementare poate avea un rol de supraveghere în acest sistem de control al calității. Fiecare dintre aceste părți interesate poate avea o influență asupra competenței profesionale a partenerului de misiune.
4. Organismele membre IFAC sau alte părți interesate pot aplica dispozițiile prezentului IES și în cazul profesioniștilor contabili care îndeplinesc un rol echivalent cu cel al unui partener de misiune în auditurile altor informații financiare istorice în conformitate cu ISA-urile (sau cu alte standarde de audit relevante) sau în alte tipuri de misiuni prin care se furnizează servicii de asigurare și servicii conexe.

¹ În sensul prezentului IES, denumit în continuare „partener de misiune” conform definiției stabilite în Standardul Internațional de Audit (ISA) 220, *Controlul calității pentru un audit al situațiilor financiare*, punctul 7 litera (a).

² IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2020), punctul 9.

5. Definițiile și explicațiile termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* sunt prezentate în *Glosarul de termeni* (2021) al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Educație Contabilă (IAESB). Termeni suplimentari din reglementările Consiliului pentru Standarde Internaționale de Audit și Asigurare (IAASB) sunt, de asemenea, incluși în materialele explicative.

Data intrării în vigoare

6. Prezentul IES intră în vigoare de la 1 ianuarie 2021.

Obiectiv (A se vedea punctele A17-A18)

7. Obiectivul prezentului IES este de a stabili competența profesională pe care profesioniștii contabili o dezvoltă și o mențin atunci când îndeplinesc rolul de partener de misiune.

Dispoziții (A se vedea punctele A19-A31)

8. Organismele membre IFAC trebuie să impună profesioniștilor contabili care îndeplinesc rolul de partener de misiune să își dezvolte și să își mențină competența profesională care este demonstrată prin îndeplinirea obiectivelor educaționale, inclusiv, dar fără a se limita la, obiectivele enumerate în Tabelul A.
9. Organismele membre IFAC trebuie să impună profesioniștilor contabili care îndeplinesc rolul de partener de misiune să întreprindă activități de DPC care dezvoltă și mențin competența profesională necesară pentru acest rol.

Tabelul A: Obiective educaționale aferente competenței profesionale a unui partener de misiune

Arii de competență (IES 8)	Obiective educaționale
(a) Audit	(i) Coordonarea auditului prin implicarea activă pe parcursul tuturor etapelor misiunii de audit.
	(ii) Coordonarea procesului de identificare și evaluare ale riscurilor de denaturare semnificativă.
	(iii) Elaborarea unui plan de audit care răspunde riscurilor de denaturare semnificativă identificate.
	(iv) Evaluarea răspunsurilor la riscurile de denaturare semnificativă.
	(v) Formularea unei concluzii cu privire la gradul de adecvare și la suficiența tuturor probelor de audit relevante, inclusiv probele contradictorii, pentru a susține opinia de audit.

Arii de competență (IES 8)	Obiective educaționale
	(vi) Evaluarea măsurii în care auditul a fost efectuat în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit sau cu alte standarde de audit, legi și reglementări relevante aplicabile în cazul unui audit al situațiilor financiare. (vii) Elaborarea unei opinii de audit adecvate și a unui raport aferent al auditorului, inclusiv o descriere a aspectelor-cheie de audit, după caz.
(b) Contabilitate financiară și raportare financiară	(i) Evaluarea măsurii în care o entitate a întocmit situațiile financiare, din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil și cu dispozițiile de reglementare aplicabile. (ii) Analizarea recunoașterii, evaluării, prezentării și descrierii tranzacțiilor și evenimentelor în cadrul situațiile financiare în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil și cu dispozițiile de reglementare aplicabile. (iii) Evaluarea raționamentelor și estimărilor contabile, inclusiv estimările la valoarea justă, realizate de conducere. (iv) Evaluarea prezentării fidele a situațiilor financiare în ceea ce privește natura afacerii, mediul operațional și capacitatea entității de a-și continua activitatea.
(c) Guvernanță și gestionarea riscurilor	(i) Evaluarea structurilor de guvernanță corporativă și a proceselor de evaluare a riscurilor care afectează situațiile financiare ale unei entități, ca parte a strategiei generale de audit.
(d) Mediul de afaceri	(i) Analizarea factorilor specifici sectorului de activitate, factorilor de reglementare și altor factori externi relevanți care sunt utilizați ca sursă de informații în evaluarea riscurilor de audit, inclusiv, dar fără a se limita la, piață, concurență, tehnologia de produs și dispozițiile de mediu.
(e) Fiscalitate	(i) Evaluarea procedurilor realizate pentru a trata riscurile de denaturare semnificativă din situațiile financiare în ceea ce privește obligațiile fiscale și a efectului rezultatelor acestor proceduri asupra strategiei generale de audit.

Arii de competență (IES 8)	Obiective educaționale
(f) Tehnologia informațiilor și comunicațiilor	(i) Evaluarea mediului tehnologiei informațiilor și comunicațiilor (TIC) pentru a identifica controalele care au legătură cu situațiile financiare, cu scopul de a stabili impactul asupra strategiei generale de audit.
(g) Legi și reglementări comerciale	(i) Evaluarea neconformităților identificate sau suspectate cu legile și reglementările pentru a stabili efectul acestora asupra strategiei generale de audit și asupra opiniei de audit.
(h) Finanțe și management financiar	(i) Evaluarea diverselor surse de finanțare disponibile unei entități și a instrumentelor financiare utilizate de aceasta pentru a stabili impactul asupra strategiei generale de audit.
	(ii) Evaluarea fluxurilor de trezorerie, a bugetelor și a prognozelor unei entități, precum și a necesarului de capital circulant pentru a stabili impactul asupra strategiei generale de audit.
(i) Interpersonale și de comunicare	(i) Comunicarea eficientă și adecvată cu echipa misiunii, conducerea și persoanele responsabile cu guvernanta entității.
	(ii) Evaluarea potențialului impact al diferențelor culturale și lingvistice asupra desfășurării auditului.
	(iii) Soluționarea problemelor de audit prin intermediul unei consultări eficiente atunci când este necesar.
(j) Personale	(i) Promovarea învățării pe tot parcursul vieții.
	(ii) Adoptarea unui comportament demn de urmat de către echipa misiunii.
	(iii) Asumarea unui rol de mentor sau instructor în raport cu echipa misiunii.
	(iv) Promovarea activității de reflectare.
(k) Organizaționale	(i) Evaluarea măsurii în care echipa misiunii, inclusiv experții auditorului, dețin în mod colectiv obiectivitatea și competența necesară desfășurării auditului.
	(ii) Gestionarea misiunilor de audit prin exercitarea competențelor de lider și coordonarea proiectelor echipelor de misiune.

Arii de competență (IES 8)	Obiective educaționale
(l) Angajamentul față de interesul public	(i) Promovarea calității auditului și a conformității cu standardele profesionale și dispozițiile de reglementare, concentrând atenția asupra protejării interesului public.
(m) Scepticism profesional și raționament profesional	(i) Aplicarea raționamentului profesional în planificarea și desfășurarea unui audit și stabilirea unor concluzii pe care să se bazeze opinia de audit.
	(ii) Promovarea importanței aplicării scepticismului profesional pe parcursul tuturor etapelor misiunii de audit.
	(iii) Aplicarea scepticismului profesional pentru a evalua în mod critic probele de audit obținute pe parcursul unui audit și formularea unor concluzii bine fundamentate.
	(iv) Evaluarea impactului subiectivismului individual și organizațional asupra capacității de a aplica scepticismul profesional.
	(v) Aplicarea raționamentului profesional pentru a evalua aserțiunile și declarațiile conducerii.
	(vi) Soluționarea problemelor de audit utilizând gândirea critică pentru a analiza alternativele și rezultatele.
(n) Principii de etică	(i) Promovarea importanței conformității cu principiile fundamentale de etică. ³
	(ii) Evaluarea și formularea unor răspunsuri la amenințările la adresa obiectivității și independenței care pot apărea în timpul unui audit.

³ Principiile fundamentale, *Manualul IESBA privind Codul etic internațional pentru profesioniștii contabili (inclusiv Standardele Internaționale privind Independența)* – Ediția 2018, Secțiunea 110.

Materiale explicative

Referințe la definițiile cuprinse în reglementările IAASB (A se vedea punctul 5)

A1. Prezentul IES utilizează următorii termeni definiți deja în reglementările IAASB⁴.

Tabelul B: Definiții ale IAASB adoptate în IES 8

Termen definit	Sursa termenului	Definiția utilizată
Echipa misiunii	ISA 220 <i>Controlul calității pentru un audit al situațiilor financiare,</i> punctul 7 litera (d).	Toți partenerii și personalul care efectuează misiunea și orice persoane contractate de firmă sau de o firmă din rețea care efectuează proceduri de audit în cadrul misiunii. Termenul exclude expertul extern al auditorului contractat de firmă sau de o firmă din rețea. De asemenea, termenul „echipa misiunii” exclude persoanele din cadrul funcției de audit intern a clientului care oferă asistență directă pentru o misiune de audit în cazul în care auditorul extern se conformează dispozițiilor ISA 610 (revizuit 2013). ⁵
Expertul auditorului	ISA 620 <i>Utilizarea activității unui expert al auditorului,</i> punctul 6 litera (a).	O persoană sau o organizație care deține competențe într-un alt domeniu decât contabilitatea sau auditul, a cărei activitate în acel domeniu este utilizată de auditor în vederea obținerii de suficiente probe de audit adecvate. Un expert al auditorului poate fi fie un expert intern al auditorului (care este un partener sau un angajat, inclusiv un angajat temporar, al firmei auditorului sau al unei firme din rețea), fie un expert extern al auditorului.
Firmă*	ISA 220 <i>Controlul calității pentru un audit al situațiilor financiare,</i> punctul 7 litera (e).	Un practician individual, un parteneriat sau o corporație ori o altă entitate de profesioniști contabili.

⁴ Definițiile ISA detaliate mai sus sunt incluse în *Manualul de reglementări internaționale de control al calității, audit, revizuire, alte servicii de asigurare și servicii conexe – Ediția 2018, Volumul I* al IAASB.

⁵ ISA 610, *Utilizarea activității auditorilor interni* (revizuit 2013).

Termen definit	Sursa termenului	Definiția utilizată
Partener* de misiune	ISA 220 <i>Controlul calității pentru un audit al situațiilor financiare, punctul 7 litera (a).</i>	Partenerul sau o altă persoană din cadrul firmei care este responsabil(ă) pentru misiunea de audit și efectuarea acesteia, precum și pentru raportul de audit emis în numele firmei și care, după caz, are autoritatea adecvată acordată de un organism profesional, legal sau de reglementare.
Raționament profesional	ISA 200 <i>Obiective generale ale auditorului independent și desfășurarea unui audit în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit, punctul 13 litera (k).</i>	Aplicarea pregătirii, a cunoștințelor și a experienței relevante, în contextul dat de standardele de audit, contabilitate și etică, pentru a lua decizii în cunoștință de cauză cu privire la demersurile adecvate în circumstanțele misiunii de audit.
Scepticism profesional	ISA 200 <i>Obiective generale ale auditorului independent și desfășurarea unui audit în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit, punctul 13 litera (l).</i>	O atitudine care include o gândire rezervată, atenție la condițiile care ar putea indica posibile denaturări cauzate fie de fraudă, fie de eroare și o evaluare critică a probelor de audit.
Situații financiare	ISA 200 <i>Obiective generale ale auditorului independent și desfășurarea unui audit în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit, punctul 13 litera (f).</i>	O reprezentare structurată a informațiilor financiare istorice, inclusiv a prezentărilor de informații, care are scopul de a comunica resursele sau obligațiile economice ale unei entități la un moment specific sau modificările acestora pe parcursul unei perioade de timp, în conformitate cu un cadru de raportare financiară. Termenul „situații financiare” se referă de obicei la un set complet de situații financiare, așa cum este stabilit în dispozițiile cadrului de raportare financiară aplicabil, dar

Termen definit	Sursa termenului	Definiția utilizată
		poate face referire și la o componentă individuală a situațiilor financiare. Prezentările de informații cuprind informații explicative sau descriptive, incluse așa cum prevede, permite în mod expres sau permite implicit cadrul de raportare financiară aplicabil în situațiile financiare sau în note, ori încorporate prin referințe încrucișate.
* Termenii „partener” și „firmă” trebuie interpretați ca făcând referire și la termenii echivalenți din sectorul public.		

Domeniul de aplicare al prezentului standard (A se vedea punctele 1-5)

- A2. Competența profesională poate fi descrisă și clasificată în mai multe moduri. În contextul IES-urilor, competența profesională reprezintă capacitatea de a îndeplini un rol conform unui standard definit. Competența profesională transcende cunoașterea principiilor, standardelor, conceptelor, faptelor și procedurilor; ea reprezintă integrarea și aplicarea: (a) competențelor tehnice, (b) aptitudinilor profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale.
- A3. DPC este o completare a Dezvoltării Profesionale Inițiale (DPI). DPI reprezintă învățarea și dezvoltarea prin intermediul căreia persoanele dobândesc inițial competența necesară pentru a îndeplini rolul de profesionist contabil. DPC este procesul de învățare și dezvoltare care are loc după DPI și prin care se dezvoltă și se menține competența profesională care permite profesioniștilor contabili să continue să își desfășoare rolurile în mod competent. DPC asigură dezvoltarea continuă a: (a) competențelor tehnice, (b) aptitudinilor profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale dobândite pe parcursul procesului de dezvoltare profesională inițială, îmbunătățite corespunzător pentru activitățile și responsabilitățile profesionale ale profesionistului contabil.
- A4. Conform IES 7⁶, DPC include experiența practică. Pe măsură ce cariera unui partener de misiune evoluează, experiența practică devine din ce în ce mai importantă în ceea ce privește dezvoltarea și menținerea profunzimii și amplitudinii necesare ale competenței profesionale. Experiența practică pentru partenerii de misiune poate fi demonstrată prin declarații pe propria răspundere anuale, evidențe ale orelor facturate și rezultatele activităților de monitorizare a calității, precum analize de performanță, revizuirii de asigurare a calității misiunii și inspecții reglementate.
- A5. Pe lângă competența profesională și experiența practică, există și alți factori ce nu intră sub incidența prezentului IES care determină dacă un profesionist

⁶ A se vedea IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2020), punctul 2.

contabil deține, atunci când este necesar, autoritatea adecvată pentru a îndeplini rolul de partener al misiunii acordată de un organism profesional, judiciar sau de reglementare.

- A6. În multe jurisdicții, legislația, reglementările sau un organism de reglementare (numite în continuare „regim de autorizare”) stabilește sau impune (stabilesc sau impun) dispozițiile referitoare la persoanele care pot îndeplini rolul de partener de misiune. Regimurile de autorizare variază mult în ceea ce privește dispozițiile. Atunci când autorizarea nu ține de competența organismului membru IFAC, organismele membre IFAC trebuie să facă toate eforturile posibile, conform descrierii din SMO 2 – *Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și alte reglementări emise de IAESB*⁷ pentru a influența regimul de autorizare, astfel încât organismul membru IFAC să poată îndeplini dispozițiile privind competența profesională stabilite în prezentul IES.
- A7. O firmă, care prin definiție include practicieni independenți, stabilește cine poate emite o opinie de audit ca reprezentant legal al respectivei firme. Majoritatea firmelor funcționează pe o structură de parteneriat, iar partenerii acestei structuri decid persoana din cadrul firmei care poate îndeplini rolul de partener de misiune.

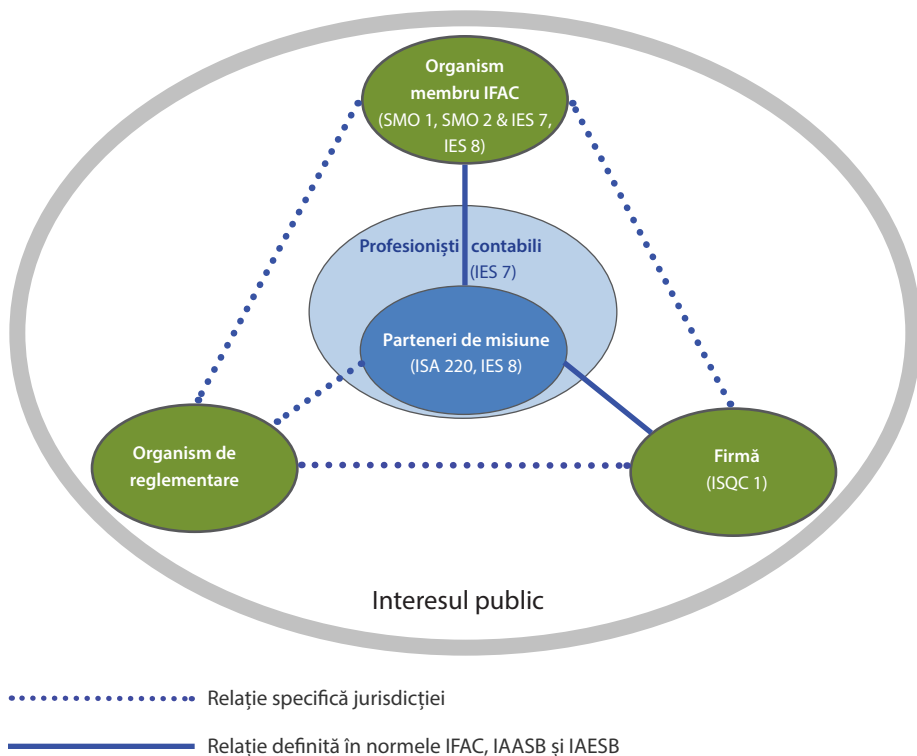
Părți interesate care au o influență asupra competenței profesionale a partenerilor de misiune

- A8. Figura 1 ilustrează ce părți interesate au o influență asupra competenței profesionale a partenerilor de misiune. Relațiile dintre părțile interesate pot depinde de jurisdicție sau pot reprezenta o consecință a dispozițiilor cuprinse în reglementările IAASB și IAESB și a obligațiilor cuprinse în reglementările IFAC.
- A9. În conformitate cu IES 7⁸, organismele membre IFAC impun profesioniștilor contabili să desfășoare și să țină evidența activităților de DPC relevante prin care își dezvoltă și își mențin competența profesională necesară îndeplinirii rolului lor de profesionist contabil.

⁷ Declarația privind obligațiile membrilor 2 – *Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și alte reglementări emise de IAESB* stabilește dispozițiile pentru un organism membru IFAC în ceea ce privește standardele internaționale și alte reglementări emise de IAESB. Declarația privind obligațiile membrilor tratează, în mod specific (punctul 9), situația în care un organism membru IFAC nu are nicio responsabilitate sau există o responsabilitate comună pentru adoptarea și implementarea standardelor de educație profesională contabilă.

⁸ A se vedea IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2020), punctul 9.

Figura 1: Părți interesate care au o influență asupra competenței profesionale a partenerilor de misiune

- A10. IES 7⁹ impune, de asemenea, organismelor membre IFAC să stabilească un proces sistematic pentru a monitoriza măsura în care profesioniștii contabili îndeplinesc dispozițiile organismului membru IFAC referitoare la DPC.
- A11. ISA 220¹⁰ tratează responsabilitățile partenerului de misiune cu privire la măsura în care echipa misiunii și orice experți ai auditorului care nu fac parte din echipă dețin împreună competența și capacitățile adecvate. Exceptând cazul în care informațiile furnizate de firmă sau de alte părți sugerează contrariul, ISA 220¹¹ indică faptul că echipa misiunii se poate baza pe sistemul de control al calității din cadrul firmei în ceea ce privește competența personalului, prin intermediul procesului de recrutare și instruire formală.

⁹ A se vedea IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2020), punctul 16.

¹⁰ A se vedea ISA 220, *Controlul calității pentru un audit al situațiilor financiare*, punctul 14.

¹¹ A se vedea ISA 220, *Controlul calității pentru un audit al situațiilor financiare*, punctul A2.

- A12. ISQC 1¹² impune firmei să stabilească politici și proceduri menite să îi ofere o asigurare rezonabilă a faptului că dispune de suficient personal cu competență, capacitățile și angajamentul față de principiile etice, inclusiv dispozițiile privind independența, necesare pentru (a) a desfășura misiuni în conformitate cu standardele profesionale și cadrele legale și de reglementare aplicabile și (b) a permite firmei sau partenerilor de misiune să emită rapoarte adecvate în circumstanțele date.
- A13. În multe jurisdicții, organismele de reglementare pot avea un rol de supraveghere în relația cu organismele membre IFAC, firmele și partenerii de misiune.
- A14. Prin conformarea cu dispozițiile din prezentul IES și respectarea obligațiilor prevăzute de SMO 1¹³ și SMO 2¹⁴, organismele membre IFAC sprijină firmele în conformarea cu dispozițiile ISQC 1 și partenerii de misiune în conformarea cu dispozițiile ISA 220. Împreună, aceste reglementări promovează claritatea și consecvența în ceea ce privește competența profesională prevăzută pentru partenerul de misiune și echipa misiunii, ceea ce contribuie la protejarea interesului public.

Natura progresivă a competenței profesionale

- A15. Doar acei profesioniști contabili care își dezvoltă și își mențin competența profesională demonstrată prin îndeplinirea obiectivelor educaționale enumerate în Tabelul A vor fi capabili să facă față situațiilor complexe pe care partenerii de misiune le pot întâlni pe parcursul carierei lor. Un profesionist contabil care dorește să fie partener de misiune va lucra, de regulă, mai mulți ani în echipe ale unor misiuni și poate avansa către roluri de supraveghere sau de conducere sub supravegherea unui partener de misiune. Această succesiune de niveluri de responsabilitate din ce în ce mai mari reprezintă o cale obișnuită pe care un profesionist contabil o poate urma pentru a se pregăti pentru rolul de partener de misiune. Cei care îndeplinesc rolul de partener de misiune își dezvoltă și își mențin competența profesională prin efectuarea sau coordonarea misiunilor de audit și prin alte activități de învățare, ca parte a DPC.

¹² A se vedea ISQC 1, *Controlul calității pentru firmele care efectuează audituri și revizuirii ale situațiilor financiare, precum și alte misiuni de asigurare și servicii conexe*, punctul 29.

¹³ Declarația privind obligațiile membrilor 1 – *Asigurarea calității* stabilește dispozițiile pentru un organism membru IFAC în ceea ce privește sistemele de revizuire pentru asigurarea calității în cazul membrilor săi care efectuează misiuni de audit, revizuire și alte misiuni de asigurare și servicii conexe asupra situațiilor financiare. Declarația privind obligațiile membrilor tratează, în mod specific, situația în care un organism membru IFAC nu are nicio responsabilitate sau există o responsabilitate comună pentru stabilirea regulilor și operarea sistemului de revizuire pentru asigurarea calității.

¹⁴ Declarația privind obligațiile membrilor 2 – *Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și alte reglementări emise de IAESB* stabilește dispozițiile pentru un organism membru IFAC în ceea ce privește standardele internaționale de educație și alte reglementări emise de IAESB. Declarația privind obligațiile membrilor tratează, în mod specific, situația în care un organism membru IFAC nu are nicio responsabilitate sau există o responsabilitate comună pentru adoptarea și implementarea standardelor de educație profesională contabilă.

Auditul situațiilor financiare și alte misiuni de asigurare

A16. Prezentul IES se aplică partenerilor de misiune responsabili de auditurile situațiilor financiare. Competența profesională demonstrată prin îndeplinirea obiectivelor educaționale din Tabelul A poate fi, de asemenea, utilă atunci când sunt efectuate audituri ale altor informații financiare istorice în conformitate cu ISA-urile sau alte tipuri de servicii de asigurare și servicii conexe. În mod similar, o mare parte din competența profesională necesară pentru un audit al situațiilor financiare poate fi relevantă pentru acei parteneri de misiune responsabili de misiunile de asigurare legate de informații neincluse în situațiile financiare, precum indicatorii sociali sau de mediu.

Obiectiv (A se vedea punctul 7)

A17. Stabilirea competenței profesionale pe care profesioniștii contabili trebuie să o dezvolte și să o mențină atunci când îndeplinesc rolul de partener de misiune servește mai multor scopuri. Aceasta protejează interesul public; contribuie la calitatea auditului; îmbunătățește activitatea partenerilor de misiune; și promovează credibilitatea profesiei de audit.

A18. Deși una dintre premisele prezentului IES este că partenerii de misiune și-au dezvoltat deja competența profesională necesară pentru a-și asuma acel rol, partenerii de misiune operează într-un mediu caracterizat de o continuă schimbare. Presiunea pentru schimbare poate veni din multe surse, inclusiv, dar fără a se limita la: (a) reglementare sporită, (b) evoluții în raportarea financiară și nefinanciară, (c) tehnologii emergente, (d) utilizarea tot mai mare a sistemelor de analiză economică și (e) complexitatea afacerii. Schimbarea impune partenerilor de misiune să-și mențină și să-și dezvolte permanent competența profesională pe parcursul carierelor lor.

Dispoziții (A se vedea punctele 8-9)

A19. Tabelul A identifică ariile de competență și obiectivele educaționale aferente competențelor tehnice, aptitudinilor profesionale și valorilor, eticii și atitudinilor profesionale. O arie de competență este o categorie pentru care se poate specifica un set de obiective educaționale conexe.

A20. Obiectivele educaționale determină conținutul și profunzimea cunoștințelor, înțelegerii și aplicării necesare pentru fiecare arie de competență specifică. Îndeplinirea obiectivelor educaționale reprezintă o metodă de cuantificare a DPC bazată pe rezultate. IES 7 furnizează îndrumări suplimentare cu privire la cuantificarea DPC¹⁵.

¹⁵ IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2020), punctele A19-A27.

- A21. Prezentul IES dezvoltă obiectivele educaționale care descriu competența profesională care trebuie dobândită de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI, așa cum descriu IES 2, 3 și 4¹⁶.
- A22. Pe lângă obiectivele educaționale din Tabelul A, alți factori pot afecta natura, plasarea în timp și amplitudinea DPC planificate. Acești factori pot include, dar nu se limitează la: (a) portofoliul de misiuni de audit al unui partener de misiune, (b) amplitudinea oricăror modificări în standardele de audit și de raportare financiară, și (c) impactul oricăror modificări în conținutul altor arii de competență menționate în Tabelul A.
- A23. Indiferent de dimensiunea sau natura misiunii de audit și de firma partenerului de misiune care efectuează auditul, o premisă a prezentului IES este aceea că partenerii de misiune continuă să întreprindă activități de DPC adecvate complexității auditurilor în care au rolul de parteneri de misiune.
- A24. Organismele membre IFAC pot include arii de competență suplimentare sau pot impune partenerilor de misiune să îndeplinească obiective educaționale suplimentare care nu sunt specificate în prezentul IES. Această situație poate apărea, de exemplu, atunci când un partener de misiune auditează sectoare de activitate sau tranzacții specializate.

Practicieni independenți și practici mici și mijlocii

- A25. Concentrându-se mai degrabă pe un rol specific decât pe o echipă a misiunii sau pe o structură a firmei, prezentul IES recunoaște varietatea de situații în care operează partenerul de misiune, inclusiv ca practician independent sau în cadrul unor practici mici și mijlocii¹⁷. În aceste situații, partenerul de misiune poate opera fără susținerea unei echipe a misiunii, inclusiv acei membri ai echipei misiunii care dețin aptitudini specializate. În consecință, partenerul de misiune poate avea o implicare directă în finalizarea unei varietăți mai mari de activități de audit decât în alte situații.

Audit – Obiective educaționale

- A26. Coordonarea procesului de identificare și evaluare ale riscurilor de denaturare semnificativă include luarea în considerare a:
- Riscurilor identificate prin procedurile pentru acceptarea și continuarea misiunii;

¹⁶ IES 2, *Dezvoltarea profesională inițială – competențe tehnice* (2021); IES 3, *Dezvoltarea profesională inițială – aptitudini profesionale* (2021); și IES 4, *Dezvoltarea profesională inițială – valori, etică și atitudini profesionale* (2021).

¹⁷ Prezentarea Comitetului pentru Practici Mici și Mijlocii din cadrul IFAC definește practicile mici și mijlocii (PMM-uri) drept „...practici care prezintă următoarele caracteristici: clienții lor sunt în mare parte întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri); utilizează surse externe pentru a suplimenta resursele tehnice interne limitate; și au un număr limitat de angajați profesioniști”.

- Capacității entității de a-și continua activitatea; și
- Riscurilor de denaturare semnificativă cauzată de fraudă sau eroare.

A27. Evaluarea răspunsului la riscurile de denaturare semnificativă include procesul de aprobare sau stabilire a unei strategii generale de audit adecvate.

A28. Evaluarea măsurii în care auditul a fost efectuat în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit sau cu alte standarde relevante și cu legile și reglementările relevante include:

- Formularea unei concluzii în privința măsurii în care au fost obținute suficiente probe de audit adecvate;
- Analizarea deficiențelor semnificative în controlul intern și în alte aspecte care urmează să fie comunicate persoanelor responsabile cu guvernarea; și
- Luarea în considerare a subiectivismului în estimările conducerii și în alte domenii în care se aplică raționamentul.

Organizaționale – Obiective educaționale

A29. Exemplele de domenii ale unui audit în care poate fi utilizat un expert al auditorului includ, dar nu se limitează la, fiscal, TIC, juridic, expertiză contabilă judiciară, evaluări, servicii actuariale și pensii.

Scepticism profesional și raționament profesional – Obiective educaționale

A30. Un aspect-cheie al oricărui audit îl reprezintă evaluarea măsurii în care au fost obținute suficiente probe de audit adecvate pentru a susține concluziile pe care se bazează opinia auditorului. Scepticismul profesional implică aplicarea unei gândiri rezervate în evaluarea critică a probelor de audit. ISA-urile prevăd, de asemenea, ca partenerii de misiune și echipele lor să își exercite raționamentul profesional în planificarea și desfășurarea unui audit al situațiilor financiare. Raționamentul profesional este exercitat, de exemplu, atunci când sunt puse la îndoială aserțiunile și ipotezele conducerii cuprinse în situațiile financiare, precum și atunci când se analizează măsura în care standardele de contabilitate sunt aplicate în mod adecvat de către o entitate și se determină o strategie generală de audit adecvată.

A31. Planificarea unei DPC eficiente în ceea ce privește scepticismul profesional și raționamentul profesional implică acordarea atenției cuvenite și poate include o combinație de metode de învățare în care mentorii, activitatea de reflectare și experiența practică au roluri esențiale.

GLOSARUL DE TERMENI AL IAESB (2021)

1. Acest glosar cuprinde un ansamblu de termeni definiți, mulți dintre aceștia fiind definiți în mod specific în reglementările existente ale IAESB. IAESB recunoaște că mulți termeni pot fi interpretați ca având sensuri, nuanțe și aplicabilități obișnuite diferite în diversele țări în care își desfășoară activitatea organismele membre. Glosarul nu prescrie modul în care termenii trebuie utilizați de organismele membre. Mai degrabă, glosarul este o listă de termeni definiți, cu sensuri speciale, destinate utilizării lor în cadrul IES-urilor elaborate de IAESB.
2. Cuvintele marcate cu asterisc (*) indică termenii definiți în altă parte a glosarului.

Abordare bazată pe activitățile realizate – O abordare care stabilește volumul activităților de învățare necesare pentru dobândirea și menținerea competenței profesionale* de către profesioniștii contabili*.

Abordare bazată pe rezultate – O abordare care impune profesioniștilor contabili* să demonstreze, prin obiectivele educaționale* realizate, că au dobândit și își mențin competența profesională*.

Abordare combinată – O abordare care combină elemente ale abordării bazate pe activitățile realizate* cu elemente ale celei bazate pe rezultate*.

**Activitate de evaluare* – Acele activități care au scopul de a evalua anumite arii de competență profesională*.

Activitate de reflectare – Procesul iterativ prin care profesioniștii contabili* continuă, în toate etapele carierei lor, să își dezvolte competența profesională* prin analiza experiențelor lor (reale sau simulate) în vederea îmbunătățirii acțiunilor lor viitoare.

Aptitudini intelectuale – Aptitudini care se referă la capacitatea unui profesionist contabil* de a rezolva probleme, de a lua decizii, de a se adapta schimbărilor și de a exercita raționamentul profesional.

Aptitudini interpersonale și de comunicare – Aptitudini care se referă la capacitatea profesionistului contabil* de a colabora și de a interacționa eficient cu alte persoane.

Aptitudini organizaționale – Aptitudini care se referă la capacitatea unui profesionist contabil* de a lucra eficient cu sau într-o organizație pentru a obține cele mai bune rezultate sau efecte de la persoanele și resursele disponibile.

Aptitudini personale – Aptitudini care se referă la atitudinile și conduita personale ale unui profesionist contabil*.

Aptitudini profesionale – Aptitudinile intelectuale, interpersonale și de comunicare, personale și organizaționale pe care un profesionist contabil le integrează cu competențele tehnice* și cu valorile, etica și atitudinile profesionale* pentru a-și demonstra competența profesională*.

Arie de competență – O categorie pentru care se poate specifica un set de obiective educaționale* conexe.

Bună practică – Acele elemente considerate esențiale pentru educația* și dezvoltarea profesioniștilor contabili* și realizate la standardul necesar pentru dobândirea competenței profesionale*.

Calificare – Calificarea ca profesionist contabil* înseamnă că, la un moment dat, s-a considerat că acea persoană a îndeplinit, și continuă să îndeplinească, cerințele pentru recunoașterea ca profesionist contabil*.

Candidat la titlul de profesionist contabil – O persoană care a început un program de educație profesională contabilă* ca parte a Dezvoltării Profesionale Inițiale*.

Competență profesională – Capacitatea de a îndeplini un rol* conform unui standard definit.

Competențe tehnice – Competențele tehnice sunt definite drept capacitatea de a aplica cunoștințele profesionale* în vederea îndeplinirii unui rol conform unui standard definit.

Cunoștințe profesionale – Acele subiecte care compun tema contabilității, precum și alte discipline economice care, împreună, constituie totalul cunoștințelor esențiale pentru profesioniștii contabili*.

Dezvoltarea profesională continuă (DPC) – Procesul de învățare și dezvoltare* care are loc după dezvoltarea profesională inițială* și prin care se dezvoltă și se menține competența profesională* care permite profesioniștilor contabili* să își desfășoare rolurile* în mod competent.

Dezvoltarea profesională inițială (DPI) – Procesul de învățare și dezvoltare* prin intermediul căruia candidații la titlul de profesionist contabil* dobândesc inițial competența necesară pentru a îndeplini rolul* de profesionist contabil.

Dispoziții de etică relevante – Acele dispoziții de etică ce se aplică profesioniștilor contabili*, alcătuite în general din *Codul etic internațional pentru profesioniștii contabili (inclusiv Standardele Internaționale privind Independența)* al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili (Codul IESBA), împreună cu orice dispoziții naționale mai restrictive.

Dovezi care pot fi verificate – Dovezi care sunt obiective și pot fi demonstrate și păstrate.

Echitate (a evaluării) – În raport cu evaluarea*, măsura în care o activitate de evaluare* este corectă și obiectivă.

**Educație* – Proces sistematic cu scopul dobândirii și dezvoltării cunoștințelor, aptitudinilor și altor capacități ale unei persoane, un proces care se desfășoară, de obicei dar nu exclusiv, în mediul academic.

**Educație cooperativă* – Un program de educație*, care are de obicei ca rezultat o diplomă, care include perioade alternante (de exemplu, module, semestre, trimestre) de studiu academic și experiență de muncă full-time. Aceasta presupune, de obicei, necesitatea unui timp suplimentar pentru îndeplinirea cerințelor pentru obținerea diplomei.

Educație formală – Componenta care nu se desfășoară la locul de muncă a unui program de educație contabilă.

Educație profesională contabilă – Educația și instruirea care folosesc ca fundament educația generală și dezvoltă (a) cunoștințele profesionale*, (b) aptitudinile profesionale* și (c) valorile, etica și atitudinile profesionale*.

**Evaluare* – Aprecierea competenței profesionale* dobândite prin învățare și dezvoltare*.

Experiența practică – Activități la locul de muncă și alte activități relevante pentru dezvoltarea competenței profesionale.

Fiabilitate (a evaluării) – În raport cu evaluarea*, măsura în care o activitate de evaluare* are, în mod consecvent, același rezultat în aceleași circumstanțe; calitate sau stare care descrie măsura în care o abordare de cuantificare are, în mod consecvent, același rezultat în aceleași circumstanțe.

Firmă – Un practician individual, un parteneriat, o corporație sau o altă entitate de profesioniști contabili.

Indicator al activităților realizate – Un indicator al activităților realizate se concentrează pe resursele investite în învățare și dezvoltare*, de exemplu, numărul de ore pe care o persoană trebuie să le petreacă la un curs sau subiectele acoperite.

Indicator al rezultatelor – Un indicator al rezultatelor se concentrează pe măsura în care profesionistul contabil* a dobândit competența specificată.

Instruire – Activitățile de învățare și dezvoltare* care completează educația* și experiența practică*. Instruirea pune accentul pe aplicații practice și se desfășoară de obicei la locul de muncă sau într-un mediu de lucru simulat.

Învățare și dezvoltare – Un proces continuu de dezvoltare și menținere a competenței profesionale* pe tot parcursul carierei unui profesionist.

Jurnal de activitate – O evidență ținută de o persoană cu privire la natura lucrărilor și sarcinilor realizate, precum și la timpul petrecut pentru realizarea acestor sarcini și lucrări. Un jurnal de activitate poate include, de asemenea, documentarea competențelor dezvoltate ca urmare a finalizării sarcinilor de lucru.

Monitorizare – Procesul sistematic de colectare, revizuire și confirmare a probelor care demonstrează dezvoltarea și menținerea competenței profesionale.

Obiectiv educațional – Conținutul și profunzimea cunoștințelor, înțelegerii și aplicării necesare pentru o arie de competență* specifică.

Profesionist contabil – O persoană care obține, demonstrează și continuă să își dezvolte competența profesională pentru a îndeplini un rol în profesia contabilă și care are obligația de a se conforma unui cod etic, potrivit prevederilor unei organizații profesionale contabile sau ale unei autorități care acordă licențe*.

Program de educație profesională contabilă – Programe proiectate pentru a ajuta candidații la titlul de profesionist contabil* să își dezvolte competența profesională* corespunzătoare până la finalul dezvoltării profesionale inițiale*. Ele pot consta într-o educație formală*, furnizată prin intermediul unor programe de studii și cursuri oferite de universități, alți furnizori de educație superioară, organisme membre IFAC și angajatori, precum și în instruirea la locul de muncă.

Raționament profesional – Aplicarea pregătirii relevante, a cunoștințelor, aptitudinilor și experienței profesionale proporțional cu faptele și circumstanțele, inclusiv natura și domeniul de aplicare al activităților profesionale specifice, precum și interesele și relațiile implicate.

Rol – O funcție căreia îi este asociat un set specific de așteptări.

Scepticism profesional – O atitudine care include o gândire rezervată, atenție la condițiile care ar putea indica posibile denaturări cauzate fie de fraudă, fie de eroare, și o evaluare critică a probelor.

Situații financiare – O reprezentare structurată a informațiilor financiare istorice, inclusiv a prezentărilor de informații, care are scopul de a comunica resursele sau obligațiile economice ale unei entități la un moment specific sau modificările acestora pe parcursul unei perioade de timp, în conformitate cu un cadru de raportare financiară. Termenul „situații financiare” se referă de obicei la un set complet de situații financiare, așa cum este stabilit în dispozițiile cadrului de raportare financiară aplicabil, dar poate face referire și la o componentă individuală a situațiilor financiare. Prezentările de informații cuprind informații explicative sau descriptive, incluse așa cum prevede, permite în mod expres sau permite implicit cadrul de raportare financiară aplicabil în situațiile financiare sau în note ori încorporate prin referințe încrucișate.

Situațiile financiare care fac obiectul unui audit sunt cele care aparțin entității și care au fost întocmite de conducerea entității, sub supravegherea persoanelor responsabile cu guvernanta.

Specializare – Recunoașterea oficială de către un organism membru a unui grup de membri ai săi care dețin o competență distinctă într-un anumit domeniu sau în anumite domenii conexe(e) activității profesionistului contabil*.

Suficiență (a evaluării) – În raport cu evaluarea*, măsura în care o activitate de evaluare* este caracterizată de un echilibru între profunzime și amploare, cunoștințe și aplicare și combină materiale din diferite domenii, aplicate unei varietăți de situații și contexte.

Suficiență (a experienței practice) – Măsura în care experiența practică* este caracterizată de un echilibru între profunzime și amploare, cunoștințe și aplicare și, după caz, integrarea materialelor din diferite domenii, aplicate unei varietăți de situații și contexte.

Amplarea experienței practice este afectată de factori precum: natura rolului; nivelul cunoștințelor; nivelul anterior de educație formală*; legislația națională sau locală;

dispozițiile autorităților de reglementare; și așteptările publicului în ceea ce privește competența profesională*.

Profunzimea experienței practice* este afectată de factori precum: varietatea și complexitatea sarcinilor, nivelul de supraveghere și asistența din partea unui mentor.

Supraveghetor de experiență practică – Un profesionist contabil* care este responsabil pentru îndrumarea, consilierea și asistarea candidaților la titlul de profesionist contabil în vederea dobândirii unei experiențe practice* suficiente.

Tehnologia informațiilor și comunicațiilor (TIC) – Tehnologii, tehnici și procese cu tradiție și emergente utilizate pentru colectarea, gestionarea, transformarea sau comunicarea datelor și informațiilor.

Transparență (a evaluării) – În raport cu evaluarea*, măsura în care sunt făcute publice detaliile unei activități de evaluare*, precum ariile de competență* care vor fi evaluate și cadrul temporal al activității.

Validitate – Calitate sau stare care descrie măsura în care o abordare de cuantificare măsoară ceea ce trebuie cuantificat.

Validitate aparentă (a evaluării) – În raport cu evaluarea*, măsura în care o activitate de evaluare* este percepută ca o activitate care cuantifică ceea ce se intenționa să fie cuantificat.

Validitate predictivă (a evaluării) – În raport cu evaluarea*, măsura în care conținutul activității de evaluare* este corelat cu aspectul specific al competenței profesionale* pe care se intenționează ca aceasta să-l evalueze.

**Validitatea conținutului (evaluării)* – În raport cu evaluarea*, măsura în care o activitate de evaluare* asigură o acoperire corespunzătoare a aspectului specific al competenței profesionale* care este evaluat.

Valori, etică și atitudini profesionale – Caracteristicile care îi identifică pe profesioniștii contabili* ca membri ai unei profesii. Acestea includ principiile de conduită (de exemplu, principiile de etică) asociate în general conduitei profesionale și considerate esențiale pentru definirea caracteristicilor distinctive ale acesteia.

**International
Federation
of Accountants**

529 Fifth Avenue, New York, NY 10017 T +1
(212) 286-9344 F +1 (212) 286-9570
www.ifac.org
ISBN: 978-606-580-125-7